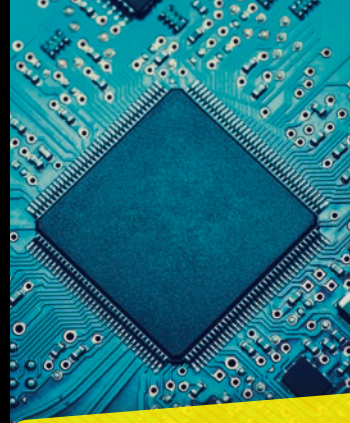

PCNET DVD'SİYLE İNTERNETE SANSÜRSÜZ ERİŞİN!

PC'nizi bu DVD'den başlatın, Tails işletim sistemiyle tüm sitelerde anonim olarak gezin

PCnet

Teknolojiyi seviyoruz Nisan 2014 Sayı 199 Fiyat 7,90 TL

NE KADAR HIZ YETERLİ?

En gelişmiş bilgisayar donanımlarına servet harcamayın. Temel bileşenlerin genel performansı ne kadar etkilediğini gözler önüne seriyoruz.

DAHA FAZLA ALAN
Bilgisayar, tablet ve akıllı telefonunuzda yer açın

AKTİVİST HACKER'LAR

ANONYMOUS

TEHLİKELİLER, AKILLILAR, EĞLENCELİLER VE HER YERDELER... DÜNYANIN EN BÜYÜK HACKTİVİST GRUBUNUN EYLEMLERİNİ VE MOTİVASYON KAYNAKLARINI İNCELEDİK.

DONANIM

EKRAN TEKNOLOJİLERİ

4K ÇÖZÜNÜRLÜK, OLED, KAVİSLİ EKRANLAR VE ARTIRILMIŞ GERÇEKLIK NE VADEDİYOR?

YAZILIM

PHOTOSHOP ALTERNATİFLERİ

BEDAVA FOTOĞRAF DÜZENLEME, ÇİZİM VE TASARIM ARAÇLARINI DENEYİN.

AYIN DOSYA KONULARI TAM 67 SAYFA

ANALİZ

KORSANLIK RAPORU

+ Korsan film, müzik ve yazılımla savaş ne durumda?

DONANIM

PC'DE GÜÇ TÜKETİMİ

+ Ne kadar elektrik harcadığınızı hesaplayın.

ANALİZ

XP'NİN GELECEĞİ

+ Windows XP desteği bu ay bitiyor. Şimdi ne olacak?

HER SAYIDA

+ YENİ ÜRÜNLER + YAZILIMLAR + MOBİL UYGULAMALAR + WEB SİTELERİ

2014/4/112448 (KKTC: 9,75 TL)

ISSN 1301-4773

selim@PCnet.com.tr

@maxcoder

Yaşamları zenginleştirmek

Biz dergimizi tamamlarken teknoloji gündemini en çok meşgul eden konu, şüphesiz ki Twitter'a da Türkiye'den erişimin kapatılmış olmasıydı. Üstüne üstlük, bir konferans nedeniyle bulunduğum ABD'deki meslektaşlarım da bana neler olup bittiğini sorup duruyordu. Belli ki mesele, "iç meselemiz" olmaktan çoktan çıkmıştı.

PCnet olarak işin siyasi tarafıyla ilgili fazla yorum yapmak istemiyoruz ama geçmişte olduğu gibi bugün de Twitter'ın veya başka bir iletişim ağının devlet eliyle "kapatılmasına", olağanüstü bir durum olmadıkça karşıyız.

Şurası bir gerçek ki internet, denetim altına alınması çok zor bir ağı. Nedeni basit: İnternet bize o kadar müthiş iletişim imkânları sundu ki, dünyanın her yerindeki insanlar fikirleri ne olursa olsun onları internette paylaşabiliyor, fikirleri paylaşma imkânı yaratan ortamları yaratabiliyor, fikirleri paylaşma imkânı yaratan ortamlar engellendiğinde o engelleri aşacak teknolojiler geliştirip bunları da paylaşabiliyor. İnternette çareler tükenmiyor yani.

"İnterneti canlı ve erişilebilir tutmak" misyonu artık geride kaldı. Yeni misyon, dünyanın her yanındaki insanların web'e bilinçli katkılarda bulunmasını ve onu geliştirmesini sağlamak. Bu, hem birey olarak kendimizi geliştirmemiz hem de ortak geleceğimiz için şart. Twitter, bu işi yapabileceğimiz alanlardan biriydi. Fikirlerimizi ve bilgilerimizi paylaşabilir, başka insanların zihinlerinde yeni ışıklar yakabilirdik. Twitter, bu imkânları sağlayan müthiş bir iletişim platformuydu ve web'in gücünü, zenginliğini, farkını sergiliyordu. Yasakçılık; bu muazzam olanağı, iletişim özgürlüğümüzü, başkalarının yaşamlarını zenginleştirme olanağımızı, bununla mutlu olma hakkımızı elimizden aldı.

Birkaç yıl önce beni bir gönüllü olarak Mozilla'ya katılmaya teşvik eden şey, Mozilla Manifestosu'nu okumuş olmamdı. Bu yazıyı yazdıktan sonra, GPU Teknoloji Konferansı nedeniyle bulunduğum San Jose'den San Francisco'ya doğru yola çıkacağım. Oradaki Mozilla ofisinin önünde, San Francisco Belediyesi'nin özel izniyle dikilmiş 4,25 metrelik bir anıt var. Üstünde şu yazıyor: "İyilik bizim kodumuzda var. Bu insanlar; geçmişte ve günümüzde interneti canlı ve özgürce erişilebilir tutmamıza yardımcı olan teknoloji uzmanları, düşünürler ve yaratıcılarıdır. Onlar, web'in hem katılımcısı hem de yaratıcısı olmaları için gereken gücü insanlara veren küresel bir topluluğun üyeleri."

Bu metnin etrafında tüm dünyadan 4.500 kişinin adı var. Bir tanesi de benim. İnandığım değerler, internetin daima halka açık bir kaynak olarak kalmasını gerektiriyor. Onun bir parçasını, hele Twitter gibi büyükçe bir parçasını engellemek benim için kabul edilemez bir uygulama. İşin güzel yanı, bu sadece benim görüşüm değil: İnternetin yararlı üzerindeki etkisini anlayabilen tüm uzmanlar, devletler, bireyler ve kuruluşlar aynı şeyi söylüyor. Bunu anlayabilmiş olmamız, internetin geleceği için çok sevindirici bir gelişme.

DNS'ler, VPN'ler, anonim ağlar, proxy'ler geçici çözümlerden ibaret... Twitter da elbet yakında açılacak. Belki siz bunu okurken bile açılmış olur. Biz yeter ki zihinlerimizi yeniliklere açalım.

Selim Şumlu

Yazı İşleri Müdürü

PCnet içindekiler

44 Teknolojinin
getirecekleri

82
Telefonda,
tablette ve
PC'de
DAHA FAZLA
ALAN

18
ANONYMOUS

Keşfet

06 Nesnelerin interneti

08 Haberler

Her ay

03 Selim Şumlu

08 Erdal Kaplanseren

10 Kıvanç Tanırıkulu

12 Görev listesi

14 Güvenlik gündemi

Dosyalar

18 Anonymous

26 Dev panoramalar

28 Bilgisayarınızın çöktüğünü
gösteren 10 işaret

32 Ekran teknolojileri

36 Web'de her şeyi
hack'leyin

42 Yok olması gereken
teknolojiler

44 Teknolojinin
getirecekleri

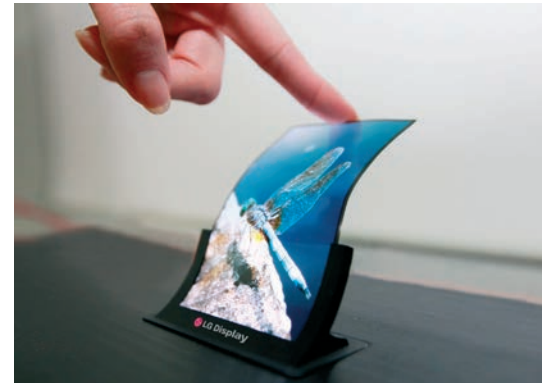
52 Daha fazla alan

60 Güç tüketiminin temelleri

64 Korsanlık raporu

100 Windows XP'nin geleceği

120 Ne kadar hız yeterli?

ALIŞVERİŞ NASIL YAPILIR?

106 Samsung UD590

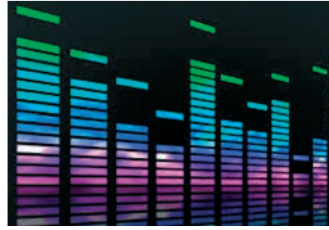
107 Asus ROG G750

82

88

74

Alışveriş Rehberi

- 106 Ürün inceleme
- 112 Sistem sihribazı
- 114 Ayın bedava yazılımları
- 116 Mobil uygulamalar
- 118 Ayın web siteleri

Nasıl Yapılır?

- 70 Yıldızları izleyin
- 72 Yazıcınızdan kurtulun
- 74 Mükemmel PC ayarları
- 78 Ekran sorunlarını çözün

- 80 İnternet hesaplarınızı kouruyun
- 86 Steganografi
- 88 Dosyalarınızı bulun
- 92 İnternette radyo yayını yapın
- 94 Metrica ile ziyaretçilerinizi izleyin
- 96 Photoshop alternatifleri
- 98 Otomatik Kullan ayarlarını yapın

PCnet

YAYINCI

Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.

İcra Kurulu Başkanı

Mehmet Y. YILMAZ

Yayın Direktörü

Gökhan SUNGURTEKİN

Yazı İşleri Müdürü Selim ŞUMLU selim@PCnet.com.tr

Grafik Tasarım Hasan KAYA hkaya@doganburda.com

Katkıda Bulunanlar

Erdal KAPLANEREN, A. Kıvanç TANRIKULU, Gökrem YILDIRIM, Can Barış ÇEVİK, Murat DELİGÖZ, Müge UÇAR, Ahmet Lokman URAL, Berna YILMAZ

Ankara Temsilcisi Erdal İPEKŞEN 0 (312) 207 00 71-207 00 95

Web: www.PCnet.com.tr E-posta: PCnet@PCnet.com.tr

YÖNETİM

Genel Yayın Koordinatörü Yeşim DENİZEL

Projeler Direktörü

(Tüzel Kişi Temsilcisi) Ferit ÖZKAŞIKÇI

Satış Direktörü Orhan TAŞKIN

Finans Direktörü Didem KURUCU

Üretim Direktörü Servet KAVASOĞLU

REKLAM

Grup Başkanı Viki HABIŞ

Grup Başkan Yardımcısı Koray BİLİCİ

Reklam Satış Müdürleri

Hatice TARHAN Tel: 0 212 336 53 37, Sevil HOŞMAN Tel: 0212 336 53 17

Reklam Teknik Müdürü

Nusret KIRIMLIOĞLU Tel: 0 212 336 53 60 (3 hat) Faks: 0 212 336 53 90

Kurumsal İletişim Direktörü

Neslihan SADIKOĞLU

Rezervasyon

Tel: 0 212 336 53 00 - 57 - 59 Faks: 0 212 336 53 92 - 93

Ankara Reklam Tel: 0 (312) 207 00 72-73

İzmir Reklam Tel: 0 232 463 78 30

Hedef Sayfalar Tel: 0 212 336 53 70 Faks: 0 212 336 53 91

Italy

Mariolina Siclari, International Advertising Sales Director

T. +39 02 91 32 34 66 / mariolina.siclari@burda.com

Burda Community Network

Germany

Vanessa Noetzel / T. +49 89 9250 3532 / vanessa.noetzel@burda.com

Michael Neuwirth / T. +49 89 9250 3629 / michael.neuwirth@burda.com

Austria/Switzerland

Goran Vukota / T. +41 44 81 02 146 / goran.vukota@burda.com

France/Luxembourg

Marion Badolle-Feick / T. +33 1 72 71 25 24 / marion.badolle-feick@burda.com

UK/Ireland

Jeannine Soeldner / T. +44 20 3440 5832 / jeannine.soeldner@burda.com

USA/Canada/Mexico

Salvatore Zammuto / T. +1 212 884 48 24 / salvatore.zammuto@burda.com

Yönetim Yeri

Trump Towers Kule 2 Kat 21-24 34387 Şişli / İstanbul

Tel: 0 212 410 35 74 / Faks: 0 212 410 33 57

Baskı: Doğan Ofset Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.

Sanayi Mahallesi 1650. Sokak No:2 Doğan Medya Tesisleri

Esenyurt/İstanbul

Dağıtım: Yaysat A.Ş. 0 212 622 22 22 Yayın Türü: Yerel, süreli, aylık

© PCnet Dergisi Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. PCnet Dergisi'nin isim ve yayın hakkı, Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.'ye aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. İzinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz.

FİPP üyesidir.

DB Abone Hizmetleri Hattı

Tel: 0 212 478 0 300 Faks: 0 212 410 35 12 - 13 abone@doganburda.com

Pazar hariç her gün 09.00 - 18.00 arasında hizmet verilmektedir.

DB Okur Hizmetleri Hattı

Tel: 0 212 478 0 300 okurhizmetleri@doganburda.com Dergimizle birlikte

aldığınız DVD'lerdeki sorunlar için Okur Hizmetleri Hattı'mızla iletişime geçebilirsiniz.

Kesfet

► YAPILACAK YENİ ŞEYLER ► HARİKA WEB SİTELERİ ► İLGİNÇ BİLGİLER

NESNELERİN İNTERNETİ

Her şeyin birbirine bağlandığı dünya, geleceğimizi otomatikleştirecek gibi görünüyor. İnsanların internetinin yerini nesnelerin interneti alabilir mi?

Bağlanabilirlik denince akla ilk olarak internet geliyor. İnsanoğlunun dünya çapındaki milyonlarca sunucuda depolanan muazzam bilgi birikimine erişmek söz konusu olduğunda, saçma sapan ama komik videoları izlemek istediğimizde, dünyaya yeni gelen çocuğumuz ilk fotoğraflarını paylaşmak istediğimizde internete başvuruyoruz. İnternet tüm bunları bize müthiş bir verimlilik ve kolaylıkla sunuyor.

Bugün yaklaşık 2,5 milyar kişinin interneti kullandığı tahmin ediliyor. Gelişmekte olan ülkelerde bağlanabilirlik arttıkça, önümüzdeki birkaç yıl içinde bu sayı daha da artacak. Ama ufukta bu iletişim ağını epey farklılaştıracak bir gelişme var. Etrafımızdaki cihazlara sensörler ve bağlantı olanakları eklenmeye devam ettikçe yeni bir ağ türünün doğuşuna şahit oluyoruz: insanların değil, nesnelerin bağlandığı bir ağ... İnsanların internetinin önüne geçecek, gelecekteki birçok şeyi otomatik hale getirecek bir ağ: nesnelerin interneti.

OTOMATİK BİR ÇEVRE

Bu yeni sistemin temelini oluşturan fikir nispeten basit olmasına rağmen, kaç cihazın söz konusu olduğuna bağlı olarak uygulamalar son derece karmaşık hale gelebiliyor. Nesnelerin internetinin en

temel hali, uzaktaki başka cihazlarla iletişim kurabilen cihazlardan oluşuyor. Gerçek hayattan bir örnek verelim: Dijital uydu alıcınızın kayıt (PVR) özelliği varsa ve evden çıkarken Muhteşem Yüzyıl'ın son bölümünü kaydetme komutunu vermeyi unuttuysanız, dijital platformunuzun mobil uygulamasını kullanarak dışarıdayken bile cihazınıza bu komutu gönderebilirsiniz. Böylece nesnelerin internetini kullanmış oldunuz bile.

Türkiye'de henüz bulunmasa da özellikle ABD'de birçok evde yer edinen Nest adlı akıllı termostat da iyi bir örnek. Ona da telefonunuzdan komut göndererek siz gelmeden önce evi ısıtmasını sağlayabiliyorsunuz.

Akıllı termostat Nest, bir süre sonra alışkanlıklarınızı öğrenip ev sıcaklığını otomatik ayarlamaya başlıyor.

Bu kullanışlı işlevler bize çevremiz üzerinde daha fazla kontrol imkânı sağlıyor ama hâlâ insan etkileşimine ihtiyaç duyuyorlar. Bir süre sonra nesnelerin internetinde cihazların mevcut bilgileri analiz ederek kendi kendilerine karar verebildikleri aşamaya da geleceğiz.

“Nesnelerin interneti” (internet of things) terimini ortaya atan İngiliz teknoloji uzmanı Kevin Ashton, “Bugünkü bilgisayarlar ve dolayısıyla internet, bilgi edinmek için neredeyse tamamen insanoğluna bağlı durumda.” diyor. “İnternetteki yaklaşık 50 petabayt verinin neredeyse tamamı yazılarak, kayıt düğmesine basılarak, fotoğrafı çekilerek veya taranarak ilk olarak insanlar tarafından oluşturuldu veya kaydedildi. Geleneksel internet şemalarına baktığınızda sunucuları, yönlendiricileri vb. görürsünüz ama var olan en önemli yönlendirici bu şemalarda yer almaz: insanlar. Sorun şu ki, insanların vakti kısıtlı. Mükemmel derece dikkat gösteremiyor ve kusursuz olamıyorlar. Tüm bunlar, gerçek hayattaki nesneler hakkında veri toplamada o kadar da iyi olmadıkları anlamına geliyor.”

Ashton şöyle devam ediyor: “Bizden hiç yardım almadan topladıkları verileri kullanarak nesneler hakkında bilinebilecek her şeyi bilen bilgisayarlar olsaydı her şeyi izleyebilir ve sayabilir; böylece atıkları,

kayıpları ve maliyetleri ciddi oranda azaltabilirdik. Eşyaların ne zaman değiştirilmesi veya tamir edilmesi gerektiğini bilir, yiyeceklerin taze mi yoksa bayatlamak üzere mi olduklarını anlardık. Bilgisayarlara kendi bilgi toplama yöntemlerini sağlamalıyız ki bu muazzam dünyayı kendi kendilerine görebilsin, duyabilsin ve koklayabilsinler.”

MEVCUT UYGULAMALAR

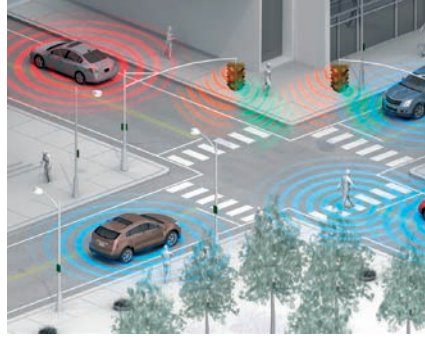
Herhalde Terminatör filmini izlemiş herkesin aklına nesnelerin internetini düşününce Skynet gelecektir. Hemen belirtmek gerekiyor ki nesnelerin interneti tarafından alınacak kararlar, orduların tamamen otomatik şekilde yönetilmesinden çok daha küçük ölçekli. Zaten hiçbir ülkenin ordu yönetimini yapay bir zekâyâ tamamen teslim edeceğini sanmıyoruz.

Daha makul bir örnek, çamaşır ve bulaşık makineleri üzerine verilebilir. Diyelim ki ikisini de doldurup evden çıktınız. Akıllı makineler elektrik şebekesiyle iletişime geçerek talebin en az olduğu zamanda çalışmaya başlayabilir, böylece daha çevre dostu bir şekilde ve size daha az maliyet çıkararak görevlerini yerine getirebilirler.

Isle of Wight'ta yapılan bir deneyde çeşitli enerji tasarrufu cihazları birlikte kullanıldı ve oluşturulan veriler ışığında ortaya çıkan uygun saatlerde elektrik tüketimine ağırlık verildi. Deney sonucunda bir evin yıllık elektrik gideri yaklaşık 500 TL azaltılabildi. Deney o kadar başarılı oldu ki ada şu anda akıllı bir elektrik şebekesi için pilot bölge olarak kullanılıyor.

Toplu taşıma araçları da nesnelerin interneti için biçilmiş kaftan. Örneğin Londra'daki iBus sistemi dahilinde GPS ve çeşitli sensörlerle donatılmış 8.000 otobüs, araçların konumu ve güzergâh durumuyla ilgili veri topluyor. Bu veriler sayesinde otobüs duraklarında otobüsün kaç dakika sonra geleceği görülebiliyor. Benzer bir sistem İstanbul'da da İETT tarafından uygulanıyor ama İngilizler bir adım öteye gitmiş: Bu veriler kontrol merkezi tarafından denetleniyor ve bir otobüsün geç kaldığı fark edilirse trafik ışıkları otobüse hız kazandıracak şekilde yeniden düzenlenebiliyor.

Otomobiller de dahili harita sistemleriyle giderek daha bağlı hale geliyor. Önümüzdeki birkaç yıl içinde bazı büyük şehirlerde yollardaki her aracın konumunun ve hızının izlendiğini, bu sayede daha dinamik ve sorunlara hızlı

Toyota, nesnelerin internetinin trafikte nasıl işleyebileceğini araştırıyor.

tepki veren trafik kontrol sistemlerinin yaratıldığını görebiliriz. Bunlara Google'ın şu anda test etmekte olduğu sürücüsüz arabaları da eklersek trafik sıkışmaları tarihe gömülebilir.

Bu konum tabanlı teknolojiler sağlık sektörünün de işine yarayabilir. Defibrilatör gibi bazı medikal cihazların RFID etiketleriyle etiketlenmesi halinde hastane görevlileri, acilen gereken bir cihazın hastanenin neresinde olduğuna hemen öğrenip ona daha çabuk ulaşabilirler. Teknolojinin yardımıyla hem daha fazla hayat kurtarılabilir hem de hastalara daha fazla vakit ayrılabilir.

Taburecu edilen hastalar da akıllı teknolojilerden faydalanmaya devam edebilir. Örneğin hasta, bir ilacı vaktinde almayı unutursa, akıllı ilaç kutusu hastanın bir yakınına e-posta veya telefonla haber verilmesini sağlayabilir.

Tek başlarına ufak ayrıntılar gibi görünen bu gerçek hayat uygulamaları bir araya geldiğinde ortaya olağanüstü bir şey çıkabilir: sürekli güncellenen bilgilerden oluşan, gerçek zamanlı olarak erişilebilen, değerli ve anlamlı bilgiler içeren bir veritabanı.

İlacını almayı unutan bir akrabanız olduğunu düşünün. Bununla ilgili uyarı alıyorsunuz, hastanın konumunu öğrenebiliyorsunuz ve hastanın hayatı değerlerine uzaktan kontrol edebiliyorsunuz. Arabanıza bindiğinizde navigasyon sisteminiz sizi en yakın hastaneye (belki de sigorta anlaşmanız olanları filtreleyerek), en açık güzergâh üzerinden yönlendiriyor.

Bu fikirlerin çoğu henüz emekleme aşamasında ama teknoloji o kadar hızlı gelişiyor ki önümüzdeki yıllarda gerçek olmaları kaçınılmaz. Evet, gizliliğin korunması ve bu cihazların kullanacağı ortak bir protokol geliştirmesi gibi meselelerin aşılması gerekiyor ama potansiyel getirileri o kadar yüksek ki bu tarz teknolojilere şimdiden inanılmaz yatırımlar yapılmaya başlandı.

2020 yılında gezegenimizde 50 milyar “bağlantılı” cihaz olacağı tahmin ediliyor. Bu, kişi başına 6 cihaz demek. Eğer bu gücün farkına varır ve onu destekleyecek bir iletişim ağı kurmayı başarabilirsek, eskiden bilimkurgunun alanına giren fikirler sadece birkaç yıl içinde gerçek olmaya başlayacak.

Cisco, akıllı şehirler üzerinde en çok kafa yoran şirketlerden biri.

Bilgilik

Facebook Mail

Öyle bir şey mi var?

Vardı. Facebook dört yıl önce kendi e-posta servisini duyurmuş, Facebook kullanıcı adı olan tüm kullanıcılarına kullanıcı@facebook.com şeklinde birer e-posta adresi vermişti.

facebook

Nasıl çalışıyordu?

Bu e-posta hesabı, diğer popüler servislerden alışık olduğumuz gibi bir arayüze sahip değildi. Facebook, “yeni nesil mesajlaşma” olarak tanıttığı bu sistemin “resmiyetten uzak ve kişisel” olacağını iddia ediyordu. Facebook e-posta adresinize gelen e-postalar Facebook'taki mesaj kutunuza düşüyordu. Çok saçmaydı. Peki şimdi ne oldu?

Facebook “çoğu kişinin bu servisi hiç kullanmadığını” itiraf ederek Facebook Mail'i kapatmaya karar verdi, hatta hiç bekleme yapmadan kapattı.

Servisi kullananlar ne olacak?

Facebook'un e-posta servisini kullanan bir insanı ne gördük ne de duyduk ama siz bu nadir insanlardan biriyse Facebook adresinize gelen e-postalar artık Facebook'ta kayıtlı olan birincil e-posta adresinize yönlendirilecek. Dolayısıyla profilinizde ilk adresin (görünmez yapmış olsanız bile) doğru adresiniz olduğundan emin olun. Şu ana kadar aldığınız e-postalara “salt okunur” olarak gelen kutunuzda durmaya devam edecek. Yani e-postaları okuyabileceksiniz ama artık Facebook üzerinden yanıt veremeyeceksiniz.

Neden böyle oldu?

Bizce Facebook'un e-postayı geleceğin iletişim sistemi olarak görmesi baştan beri hataydı. Araştırmalar gençlerin e-postadan çok daha büyük oranda sosyal ağlar üzerinden iletişim kurduğunu gösteriyor. İronik bir şekilde, en çok kullanım da Facebook. Onun dışında kısa mesaj çok popüler. Bu yüzden Facebook'un WhatsApp'ı 19 milyar dolar vererek satın almasına şaşmamak gerek. Herhalde bu gelişme, Facebook'a göre geleceğin iletişim platformunun ne olacağını herkese anlatmıştır.

Herkes bunu konuşuyor...

DİJİTAL DÜNYA WEBRAZZİ: DİJİTAL'DE KONUŞULDU

Webrazzi: Dijital'14 konferansı internet dünyasında yol haritasını geleceğe dönük çizen çok sayıda şirketi bir araya getirdi. Konferansta Türkiye internet kullanımındaki artışa paralel olarak birden fazla ekrandan internete bağlanan tüketicinin değişen davranışlarına dair çarpıcı veriler paylaşıldı ve dijital dünyada reklam ve pazarlamayla ön plana çıkmak isteyen markalar için ipuçları paylaşıldı.

Türkiye'nin yarısının internete erişimi yok

Konferansta Türkiye'de internet kullanım oranlarıyla ilgili veriler paylaşan TTNET Pazarlama Genel Müdür Yardımcısı Mert Başar, Türkiye'nin yarısının henüz internete erişiminin olmadığını vurguladı. Türkiye'de kayıtlı yaklaşık 19,8 milyon hane olduğuna, buna karşılık 13 milyon hane civarında internet kullanımı görüldüğünü belirten Başar, kullanım sıklığının arttığını belirtti. Her gün internete girenlerin oranının %58 olduğunu ifade eden Başar "Türkiye'de internette geçirilen süre günde 118 dakika. Bu oranın Avrupa'da 95 dakika civarında olduğunu da belirtmek gerek." dedi. TTNET'in araştırmasına göre, internette geçirilen sürelerde yapılan aktiviteler arasında birincisi sırada %95,5 oranla Facebook'a erişmek geldiğine dikkat çeken Başar, "İkinci sırayı %94,9 ile sitelerde gezme ve inceleme yapma alıyor. Üçüncü sırada %91,1 ile haberleri takip etme yer alıyor." dedi.

Mobille her yerde bankacılık

Konuşmasında dijital etkileşimdeki artışın müşterinin finansal ihtiyaçlarını karşılama şekli ve bankacılık sektörünü değiştirdiğine değinen TEB Alternatif Dağıtım Kanalları Direktörü Deniz Devrim Cengiz de tüketicilerin bankalarını her an yanlarında istediklerini söyledi. Müşterilerin bankalarına her cihazdan yedi gün yirmi dört saat ulaşmayı talep ettiklerini belirten Cengiz, bankacılık operasyonlarının dijitalleşmesi sürecinde ise

en büyük değişimin mobil kanallardan geldiğini ifade etti. İnternet bankacılığını bir geçiş dönemi olarak gördüklerini belirten Cengiz, "her an, her yerde bankacılık" hedefinin ancak mobil ile gerçekleştiğini belirterek şöyle devam etti: "Müşterinin değişen ihtiyaçlarına cevap vermek için bir diğer değişimse hizmetler tarafında. Çağrı merkezlerinin yerini canlı yardım ve sosyal medya alıyor, bankacılık sektörü bu süreci biraz geriden takip ediyor."

Dijitalde büyüme, sektörün 2,5 katı

Türkiye'de online reklam yatırımları ve mevcut durum panelinde konuşan IAB Yönetim Kurulu Üyesi ve Teknik Yürütme Kurulu Başkanı Mahmut Kurşun 2013 yılı genelinde dijital reklam yatırımları büyümesinin %25 olmasını beklediklerini söyledi. Genel olarak sektöre bakıldığında dijitalin büyüme hızının reklam sektörü büyüme hızının 2,5 katı olduğunu belirttiği panelde video ve mobil reklamlarda ise %50'nin üzerinde büyüme beklendiği ifade edildi.

Rekabette önde olmanın yolu hızdan geçiyor

GroupM Dijital Performans Bölüm Başkanı Yelda Erciro da insanların her yerde etkileşim halinde olmasının medya trendlerini şekillendirdiğini belirterek, "Rekabette önde olmanın tek yolunun hızlı olmak. Hız ise bütün kanalların aynı anda birbiri ile konuşması demek." dedi. Konferansta yaptığı konuşmada Türkiye pazarını heyecanla izlediklerini kaydeden IntelliAd CEO'su Wolfhart Fröhlich ise "Türkiye'de online alışverişin %4 düzeyinde olduğunu görüyoruz, bu da potansiyelin büyüklüğünü ortaya koyuyor." diye konuştu. Konuşmasında, dijitalde müşterinin yolculuğu ve bunun online iş dünyasında nasıl kullanılacağıyla ilgili ipuçları veren Fröhlich, doğru kanal, doğru zaman ve ilgili reklam üçlüsünün önemini vurguladı.

YAZARIN GÖRÜŞÜ

Erdal KAPLANSEREN

@kaplanseren

Yeni bir şeyler söylemek lazım

Günümüzde herkes sesini duyurabiliyor, isteyen herkes duyurabildiği kadar duyuruyor ne düşünüyor ve hissediyorsa. İnsanlık tarihi boyunca ilk defa bu kadar kolaylaştı bilgiyi paylaşmak. Bu iyi bir şey. Fakat sizin başınız ağrı-mıyor mu? Benim ağrıyor da...

15'inci yaşını kutladığımız Ekşi Sözlük'te ilk yıllarımdan beri yazıyorum ve bu sayede Türkiye'de internete katılımın etkilerini, yarattığı değişimi çok net görebildim. Dileyen herkesin kendini ifade etmesi şüphesiz fırsat eşitliği yaratıyor bir bakıma. Yazdıklarıyla fark yaratanlar öne çıkmaya da başladı işte bu sayede. Twitter fenomenleri böyle böyle çıktı ortaya. Kitaplar yazdılar; gazetelerde, dergilerde köşe yazarları oldular. Bunlar güzel şeyler. Son zamanlarda fark ettiğim şey şu ki, onlar da kendilerini tekrar etmeye başladılar. Sözlük sitelerinde, forumlarda, Twitter'da ve Facebook'ta gördüklerim artık beni şaşırtmıyor.

Sosyal medya dev bir uğultu çukuru-na döndü. Okuyucu olarak böyle dertlerim var ve sanırım yalnız değilim. Yazar olarak bu konuda bir şeyler yapmaya çalışıyorum. Henüz kendime saklıyorum, pek yakında yayımlayacağım. Yeni şeyler söylemek lazım. İddialı olması gerekmiyor. Yeni olsun, şaşırt-sın yeter. Ben de kendimi ifade etmek-te sıklıdım aslında. Bir süre sonra gali-ba internet de olgunlaşacak, süzül-müş içerikleri görebileceğimiz, kalabalıktan ve uğultudan uzak bahçeler sunmaya başlayacak. Ben kendisini dinleyen insanları istatistiğin bir rakamı olarak gören, anlattıklarının değerini rakam-larla ölçen insanlardan da sıkıldım. Yeni bir şey söyleyemedikleri için, kit-lelerin duymak istediklerini ve duy-un-ca alışılayacakları şeyleri söylüyorlar. Politikacılar da yapıyor bunu, şirket yöneticileri de, köşe yazarları da, Twitter'dan kendisini takip eden ve ne kadarının gerçekten takip ettiği mu-amma olan istatistik fetişistleri de...

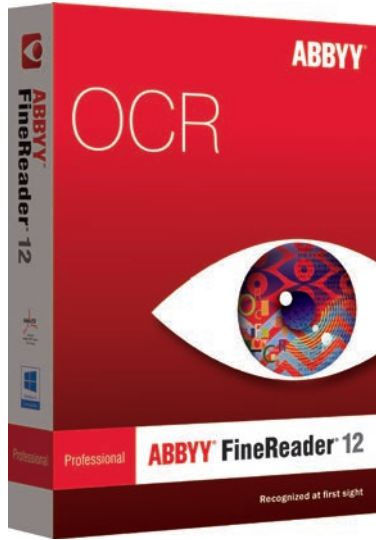
Bu yüzden, yeni bir şeyler söyleme-yeye başlayana kadar susmaya karar verdim. Yazmaya ara vermiyorum, bilakis artık daha fazla yazıyorum. Sa-dece gerçekten paylaşabileceğim ol-gunluğa erişmeye başladıklarında sesimi duyuracağım. Yeni bir şeyler söylemeye hazır olduğumda görüş-mek üzere. Teşekkürler ve görüşmek üzere.

FineReader 12 çıktı

ABBYY, optik karakter tanıma (OCR) ve belge dönüştürme yazılımının yeni sürümü olan FineReader 12'yi duyurdu. FineReader 12, hızlı belge dönüşümü, OCR işlemi arka planda sürerken herhangi bir uzunluktaki belgeyi hızla açma yeteneği ve sayfada seçilen metin veya tablo alanının anında tanımak da dahil olmak üzere, birçok işlem ve fonksiyon için gelişmiş performans sunuyor. Buna ek olarak FineReader 12, resmi belgeler ve Asya dillerinin OCR dönüştürülmesi için yüksek hassaslık sunarken, yeni görüntü geliştirme aracı, belgelerin orijinalinden daha yüksek görsel kalitede dijital kopyalarını üretmek için kullanıcıları yardımcı oluyor.

FineReader 12,

belgeleri taramak ve belgelerdeki resimleri Microsoft Word, Excel, PDF, TXT, e-kitap gibi düzenlenebilir ve arama yapılabilir popüler formatlara dönüştürmek için sezgisel araçlar sunuyor. ABBYY'nin OCR teknolojisi, Türkçe dahil olmak üzere 190 dildeki basılı metinleri "okuyabiliyor". ABBYY'nin eşsiz Uyarlamalı Belge Tanıma Teknolojisi (ABBYY ADRT®) sayesinde FineReader, bir belgenin mantıksal yapısını anlıyor ve büyük, karmaşık belgelerde bile doğal biçimlemeyi doğal biçim öğeleriyle (başlıklar, altbilgiler, sayfa numaraları, içindekiler tablosu gibi) yeniden oluşturuyor. Bilgi ve deneme sürümü için: <http://finereader.abbyy.com>

YAZARIN GÖRÜŞÜ

Kıvanç TANRIKULU

@kivancco

Aklıma süper bi' fikir geldi

İcatlar ihtiyaçlardan doğar derler ya, işte bir ihtiyaç anında şimdi detaylarını yazacağım mobil uygulamayı akıl ettim. Yüksek ihtimalle farklı birçok iş yüzünden yapmaya fırsat bulamayacağım. Öyleyse dergiye yazayım, belki aramızdan yapmak isteyen birileri çıkabilir.

Taşınma sonrasında evde yapılması gereken birçok iş vardı. El becerilerime ve alet çantama güvensen de, işlerden bazıları beni aşırıyordu. Çağırdığım elektrik ustası işini tamamlayıp evden ayrılırken "ne iyi ustaymış" diye düşündüm. Adam övülmeyi, başkalarına önerilmeyi kesinlikle hak ediyordu. Gelgelelim telefon numarasını rehber eklemekten başka yapabileceğim bir şey yoktu o an için. Apartmanda birkaç kapı çalıp "Elektrik işiniz olursa bu ustaya yaptırın!" diyecek değildim ya?

İçinde kayıtlı olan kişileri küçük yorumlar ekleyerek çevremdekilerle paylaşabileceğim minik bir rehber uygulaması hayal ettim. Bir tür "ustalar rehberi". Uygulama öncelikle yukarıda bahsettiğim türde hizmetler alıp memnun kalınan ustaların hizmet alanlarına göre kaydedilmesini sağlayacak. Sözgelimi "elektrik" simgesine tıklayacağım ve Ahmet Usta'yı kaydedeceğim. Bir süre sonra belki de hizmetinden memnun kaldığım bir su tesisatçısını kaydedeceğim...

Şimdi gelelim can alıcı özelliğe: Gelecekte bir doğalgaz tesisatçısına ihtiyacım olduğunda, bu uygulama bana başkalarının memnun kalıp kendi rehberlerine eklediği doğalgaz tesisatçıları gösterecek. Kayıtlar konum tabanlı yapılacağı için yalnızca yakın çevrede, örneğin benimle aynı mahallede yaşayan uygulama kullanıcılarının kaydettiği ustaları listeleyebileceğim. Uygulama bana usta bulacak, hem de beğenilip rehber kaydedilmiş ustaları.

Bu uygulamayı hayata geçirmek isteyen biri olursa elbette kötüye kullanımların önüne geçmek için bazı önlemler alması gerekecek. Bizim Ustalar Rehberi popüler olursa işlerini çoğaltmak isteyen fazla akıllı ustalar rehberi işgal etmek için türlü numaralar yapabilir.

En iyi Ar-Ge merkezi AirTies'in

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, en başarılı Ar-Ge Merkezlerini ödüllendirdi. AirTies Ar-Ge Merkezi, Performans Endeksi Değerlendirmesi sonuçlarına göre sektör bazında "En Başarılı Ar-Ge Merkezi" seçildi.

AirTies'in, geliştirdiği ürünlerin donanım, tasarım ve doğrulamasını yapmak amacıyla kurduğu Ar-Ge altyapısı, özellikle kablosuz iletişim cihazları gibi hassas

ürünler için Türkiye'nin önde gelen örneklerinden birisi olma özelliği taşıyor.

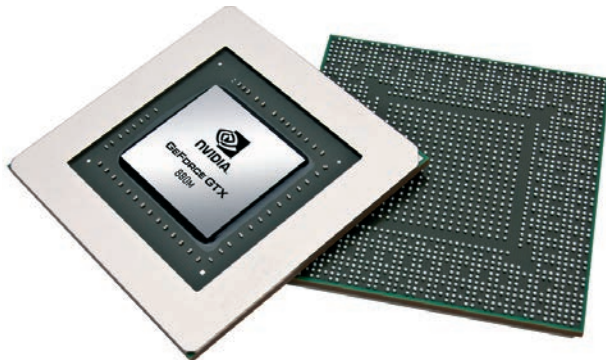
Türkiye'de Ar-Ge Merkezi Belgesi'ne sahip 82 şirketten biri olan AirTies, uzman Ar-Ge kadrosu ile çip üreticilerine bağımlı olan rakiplerinin aksine kendi ürünlerini tasarlayıp geliştiriyor. Faaliyet gösterdiği pazarların altyapısı, dinamikleri ve tüketici ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak ürün geliştirme yapan AirTies, bu yaklaşımın sonucu olan yerelleştirme stratejisi ile girdiği pazarlarda hızlı bir büyüme sergiliyor.

 AirTies

En hızlısı yine NVIDIA

NVIDIA, dizüstü bilgisayarlar için yeni GPU serisi GeForce GTX 800M'i duyurdu. Yeni seri, bir önceki nesle kıyasla %60'a kadar daha fazla hız vadediyor "dünyanın en hızlı dizüstü bilgisayar GPU'su" tacını takıyor. NVIDIA, GeForce 800M ile birlikte Battery Boost teknolojisi de tanıttı. Bu sayede, oyun oynarken elektriğe takılı değilse şarjları oldukça hızlı

biten dizüstü bilgisayarların pil ömrü yaklaşık iki katına çıkacak.

Görev listesi

Bu ay internette yapmanızı önerdiğimiz 10 görevi sıralıyoruz.

IKEA ÜRÜN ADLARINI OKUMAYI ÖĞRENİN

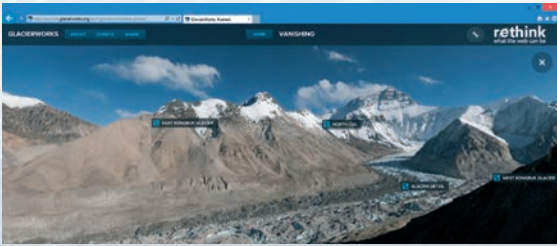
www.ikeainswedish.com

Ingvar Kamprad, Ikea'yı kurarken, eşyalarda olduğu gibi eşya isimlerinde de basitliğe gitmeyi önemsemişti. Mobilyalar anlaşılır kelime ve sayılarla adlandırılacak, böylece hatırlanmaları kolay olacaktı. Ikea dünyaya yayılana kadar da öyle oldu... Türkiye'deki Ikea mağazalarından birine girip de beğendiğimiz bir ürünün adını okumaya çalıştığımızda genellikle bakakalıyoruz. Bu site sayesinde Ikea ürün isimlerinin İsveçliler tarafından nasıl telaffuz edildiklerini öğrenebilir, mağazadaki herkese İsveççe biliyormuşçasına cakaatabilirsiniz.

EVEREST'İ KEŞFEDİN

<http://explore.glacierworks.org>

Himalayalar'daki doğal dengenin bozulmasını dikkat çekmek için eğitim faaliyetleri yürüten GlacierWorks, Microsoft sponsorluğunda bir siteyi hazırlamış. Site en iyi şekilde dokunmatik ekranlarda Internet Explorer'la çalışıyor ama diğer tarayıcılarda ve fareyle kullanmak da mümkün. Dünyanın en yüksek dağı Everest'te doğru bir gezintiye çıkmak için üstteki menüden Trek'i seçip Start'a tıklayın. Panoramik fotoğraf eşliğinde yolculuk

başlayacak. Menüden Glaciers'i seçip "compare photos" diyerek 1921'de ve son altı yılda çekilmiş fotoğrafları karşılaştırabilir, küresel ısınma sonucu Himalayalar'daki buzulların nasıl eridiğini görebilirsiniz.

CHROME RACER İLE YARIŞ YAPIN

www.chrome.com/racer

Chrome Racer, web teknolojilerinin ne kadar geliştiğini kanıtlamak üzere geliştirilmiş bir Chrome deneyi. Yarışı başlatmak için Android veya iOS tabanlı akıllı telefon veya tabletleri olan bir arkadaş grubunuz olmalı. Herkes akıllı telefonundan g.co/racer adresine (tercihen Chrome tarayıcısıyla) girdikten sonra senkronizasyonu tamamlayın ve telefonlarınızı yan yana dizerek yarış pistini oluşturun. Artık motorları çalıştırabilirsiniz. Aynı anda en fazla 5 cihazla oynanabiliyor. Chrome Racer tamamen web üzerinde çalışıyor ve telefona hiçbir uygulama kurmak gerekmiyor. Görünen o ki web tabanlı çok oyunculu oyunlar ivme kazanmaya başlayacak.

EN ŞAHANE METRO İSTASYONLARINI GÖRÜN

<http://git.pcnet.com.tr/ue>

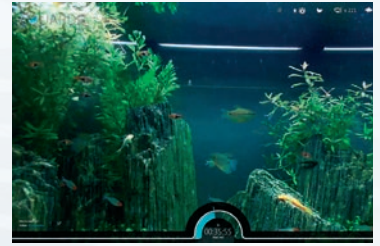
Yer altında yolcu taşımacılığı yaklaşık 150 yıl önce Londra'da başladıktan sonra bir sürü mimar ve mühendis, yerin altında farklı fikirler üretmek için çalıştı durdu. Bunlardan bazıları görüntüleriyle dünyanın en ilgi çekici metro istasyonları haline geldi ve sadece yolcuları değil, istasyonları görmek isteyen ziyaretçileri de ağırlıyorlar. Örneğin bu fotoğraftaki istasyon

Tayvan'da bulunuyor dünyanın en büyük cam sanat eserine (2.180 metrekare) ev sahipliği yapıyor. Sayfada bunun gibi onlarca farklı istasyonun fotoğrafları ve bazılarının hikâyeleri yer alıyor.

BALIK BESLEYİN

www.aquard.io

Aquard.io, içindeki gerçek balıkların olduğu sanal bir akvaryum. Balıkları beslemek isterseniz Facebook veya Google+ hesabınızla oturum açmanız gerekiyor. Besleme saatte bir kez yapılıyor ve akvaryum belli saatlerde kapalı oluyor. Besleme vaktini tutturamadıysanız baloncuk çıkarak veya kamera açısını değiştirerek de interaktif öğeleri test edebilirsiniz.

GOOGLE ARAMALARINI CANLI İZLEYİN

<http://git.pcnet.com.tr/uf>

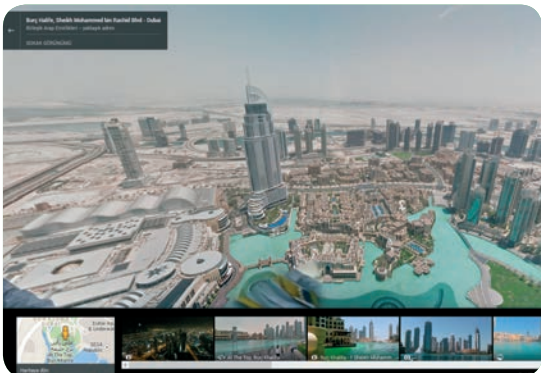
Google Arama Trendleri, dünyanın birçok ülkesinde Google'da en çok aranan terimleri ve bu terimlerdeki değişimleri gösteren, fazla bilinmeyen bir Google servisi. Bu sayfaları açıp tek tek okumak sıkıcı olabilir ama Google Türkiye'de şu anda en çok aranan şeyleri ekranınızda canlı olarak görmeye ne dersiniz? Bu sayfa, Google'da yapılan popüler aramaları ekranda renkli kutucular içinde gösteriyor

DÜNYANIN EN YÜKSEK BİNASINA ÇIKIN

<http://git.pcnet.com.tr/ug>

Google Street View ekibi, dünyanın çeşitli yerlerindeki ilginç mekânları özel kamera ve tekniklerle kayıt altına alarak bize ulaştırmaya devam ediyor. Ekip, geçen yılın ortalarında, Dubai'de bulunan dünyanın en yüksek binasına çıktı. Burj Khalifa adlı bina 828 metre uzunluğunda ve "dikey şehir" denecek kadar fazla insana ev sahipliği yapıyor. 124. kattaki

gözlem terasına gitme imkânınız olmayabilir ama artık insanların oradan bakınca gördüklerini siz de Google sayesinde görebilirsiniz. Ayrıca misafir girişine izin verilmeyen 163. kata (dünyanın en yüksek katı) göz atabilir, dünyanın en hızlı asansörüne girebilir, 76. kattaki havuzu inceleyebilirsiniz. *** enyukse.png

ve kendi kendine güncelleniyor. Örneğin bu yazı yazılırken "Kenan Işık, Beşiktaş-Akhisar maç özeti, YGS puan hesaplama" en çok aranan terimler arasındaydı. Sol üstteki simgeye tıklayarak ekranda görünecek kutu sayısını değiştirebilirsiniz.

Real Madrid Barcelo	Güneşi Beklerken 38. Bölüm I
Beşiktaş Akhisar	İdris Naim Şahin

İLKLERİ GERÇEKLEŞTİREN KADINLARI UNUTMAYIN

<http://git.pcnet.com.tr/uh>
Yandex, 8 Mart'ta kutladığımız Dünya Kadınlar Günü'ne özel bir animasyon hazırladı. Cumhuriyet tarihinde mesleklerinde ilk olan kadınlarımızı unutmayan Yandex, hazırladığı animasyonda kadınların başarılarını vurgulayarak "Dünya Kadınlar Günü'nü" kutluyor. Dönemin zorluklarına rağmen mesleklerinde ilkleri gerçekleştiren kadınlarımızın yer aldığı animasyonda, ilk kadın tiyatro oyuncusu Afife Jale, ilk kadın doktor Safiye Ali, ilk kadın avukat Süreyya Ağaoğlu gibi ikon karakterlerle kadının gücü eğlenceli ve sıcak bir dille anlatılıyor.

SOKAKTAKİ SANAT ESERLERİNİ İNCELEYİN

<http://git.pcnet.com.tr/ud>
Avustralyalı sanatçı Fintan Magee, sokak sanatında yeni bir çıkır açıyor. 1998'de graffiti yazmaya başlayan sanatçının sokaklara "serpiştirdiği" eserleri o kadar devasa ki sanat galerilerine sığmaları neredeyse mümkün değil. Üzü Sydney'in dışına yayılan Magee, artık dünyanın başka şehirlerinde de kocaman sokak resimleri çizmeye devam ediyor.

brother
at your side

MFC-J3720 InkBenefit

İşiniz için
geniş bir vizyona
sahip misiniz?

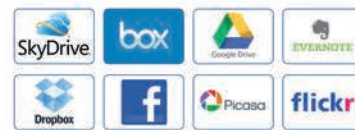

BAŞARININ
BOYUTLARI

A3

MFC-J3720'de işinizin ihtiyacı olan A3 boyutlarında renkli baskı, kopyalama, tarama ve faks gibi özelliklerin hepsi birarada sunuluyor.

Brother Web Connect

www.brother.com.tr

Japan
Harikası

100 yıldan uzun bir süredir

GÜVENLİK GÜNDEMİ

UZMANLARDAN İPUÇLARI VE GÜNCEL TEHDİTLER

SORU-CEVAP

Bu ayki sorularımızı Panda Security Türkiye Yöneticisi Yunis Türkoğlu yanıtladı.

Bulut tabanlı zararlı yazılım (malware) korumasının ne gibi avantajları var?

Başlıca faydalarını şu şekilde özetleyebiliriz:
İlki sezgisel koruma. Panda Security ürünlerinde buluta bağlı tüm bilgisayarlar "Collective Intelligence" adıyla teknolojik bir güç oluştururlar. Bulut bazlı malware koruma da bu teknolojinin gücünü kullanarak, gerçek zamanlı ileriye dönük koruma sağlar. Bu sayede bilinen bilinmeyen bütün zararlı yazılım tehditlerine karşı kaynağı ne olursa olsun (e-posta, mesajlaşma yazılımı, web vb.) koruma sağlar. Bulut tabanlı çözümler bakım masraflarını ve sistem kaynağı kullanımını da azaltıyor. İnanılmaz hafif bir ürün. Sistem ve internet kaynaklarının kullanımını özelleştirilmiş teknolojiler kullanarak azaltıyor. İşletmelere yönelik Panda Cloud Office Protection, Panda Security'nin bu konudaki önemli bir yazılımı. Bünyesindeki güvenlik duvarı, davranış tespit teknolojilerinin yanı sıra, sunduğu merkezi güvenlik yönetimiyle cihaz

yönetimini ve güvenliğini servis şeklinde sağlıyor.

Yine işletmelere yönelik çözümlerin kullanımı ve bakımı kolay. Tüm bilgisayarlar tek bir merkezden izlenebilir. Güncellemeler otomatik ve transparan bir şekilde yapılır. Güvenlik sorunlarını uzaktan yönetmek hiç bu kadar basit olmamıştı. Merkez, web konsolundan güvenlik problemlerini algılayıp cihazlara bağlanarak sorunları çözmenize yardımcı olabilir.

Windows 8, eski sürümlere kıyasla gerçekten daha güvenli mi?

Windows 8'in eski sürümlere göre daha güvenli olduğu söylenmekte; ancak altını çizmek gerekirse güvenlik, gelen güncellemelerin zamanında ve eksiksiz yapıp yapılmasıyla doğrudan ilgilidir. Bu nokta çoğu kez göz ardı edildiği için tehditlerin güncellenmeyen sistemlerden içeri girdiği tespit ediliyor.

İnternette akıllı telefonlara malware bulaşabilir mi?

Akıllı telefonlara da malware bulaşabilmekte ve malware sayısı da her geçen gün katlanarak artmaktadır. Kişisel bilgileriniz, e-posta yazışmalarınız, hatta banka şifreleriniz başkalarının eline geçebilir; ancak çoğu kişi telefonundaki bu riskin farkında değil. Panda Security'nin Android tabanlı telefonlar için ürettiği bir güvenlik çözümü de var.

PANDA
SECURITY

GÜVENLİK UYARISI

Bitcoin soygunu

Dünyanın en büyük Bitcoin borsası Mt.Gox'un çöküşüyle beraber binlerce Bitcoin kullanıcısı toplamda 460 milyon dolara varan paralarını kaybetme riskiyle karşı karşıya. Sanal para birimi Bitcoin'in en büyük ismi olan Mt.Gox, bir anda web sitesini kapattı ve Twitter hesabındaki tüm mesajları sildi. Şirket, Bitcoin yazılımındaki bir hata nedeniyle büyük miktarda paranın çalındığını söylüyor. Mt.Gox iflas başvurusunda bulununca Bitcoin'in değeri de hızla düşmeye başladı.

YouTube'da otomatik indirme

Bromium adlı güvenlik şirketine göre hacker'lar YouTube'da video izleyen kullanıcılara zararlı yazılım bulaştırmayı başardı. Otomatik indirme (drive-by-download) yönteminin kullanıldığı saldırıda hacker'lar YouTube'a vererek bir Java açığından yararlandılar ve Windows yüklü bazı bilgisayarlara Caphaw adlı bankacılık truva atını yüklediler.

Mobil zararlılar ikiye katlandı

Kaspersky tarafından geçen ay yayımlanan Mobil Zararlıların Evrimi 2013 raporuna göre geçen yıl her mobil cihaz kullanıcısı başına 3 zararlı yazılım tehdidi düşmüştü. Araştırmaya göre 2013'te 100.000 yeni mobil zararlı keşfedilmiş ki bu, bir önceki yılın iki katı demek. Mobil zararlıların %98,05'i Android platformunu hedeflemiş. Zararlıların çoğunluğu kullanıcılardan para çalma amacı taşıyor.

Yeni tuzak Malezya uçağı

Trend Micro, korsanların 8 Mart'ta esrarengiz biçimde kaybolan Malezya Havayolları'na ait MH370 sefer sayılı uçağın kaybolmasını konu alan haberler aracılığıyla truva atı saldırılarının arttığını açıkladı. Kullanıcıların sistemlerine sızmak için kullanılan truva atı, haber görüntüsünde kullanıcılara ulaştırılan e-postalarda ve zararlı sitelerde yer alan "Malaysian Airlines MH370 5m Video.exe" adındaki bir dosyayla yayılıyor ve kullanıcıların bilgisayarlarından veri topluyor.

SÖZLÜK

Güvenlik terimlerini açıklıyoruz

Maske

Aklınıza Jim Carrey'nin Maske (The Mask) filmindeki yeşil suratı gelsin. Aynı adı taşıyan Maske, dünya çapında en az 7 yıldır sürdüğü keşfedilen, devletleri ve işletmeleri hedef alan bir hacking operasyonu. Maske'yi şubat ayında keşfeden Kaspersky'ye göre operasyon, bugüne dek bilgisayar sistemlerine yapmış en gelişmiş tehditlerden biri. Hatta Kaspersky, Maske'nin arkasında bir devletin olabileceğini düşünüyor. Geçişte Çin ve Rusya menşeli bu tarz operasyonlarla karşılaşmış

ama Maske'nin İspanya kökenli olabileceği düşünülüyor. Zararlı yazılım kodlarının zaman zaman "careto" kelimesi geçiyor ki bu, İspanyolcada "maske" demek.

LİMANGO MİNİ DÜKKAN AÇILDI

Özel alışverişin Türkiye'deki önemli isimlerinden limango'da yenilikler devam ediyor. Limango, bebek sahibi olan ya da olmayı düşünen ebeveynlerin tüm temel ihtiyaçları düşünülerek hazırlanan avantajlı anne-bebek paketlerinin yer aldığı Mini Dükkan'ı açtı. Tek bir tıkla kendiniz ve bebeğiniz için aynı anda birçok ürüne ulaşabileceğiniz bu dükkan, limango'nun kısa süreli kampanyalarının aksine hep açık.

Bu paketlerde limango'nun anne ve çocuklarının sağlığını düşünerek özenle seçtiği güvenilir markaların banyo, bakım, beslenme ve emzirme ürünleri yer alıyor.

Mini Dükkan, özellikle anne ve anne adaylarına, pratik, hızlı ve güvenilir bir alışveriş imkânı sunuyor.

Bilgi için: www.limango.com.tr/kampanya/mini-dukkani/

SANDISK, EN YÜKSEK KAPASİTELİ MICROSDXC'Yİ ÜRETTİ

SanDisk, 128 GB ile dünyanın en yüksek kapasiteli microSD kartı olarak yeni SanDisk Ultra microSDXC UHS-I bellek kartını duyurdu. Bir tırnak boyutundan daha küçük olan yeni SanDisk Ultra microSDXC kartı, kullanıcıların tek bir taşınabilir kartta binlerce şarkıyla fotoğraf ve saatlerce süren video görüntüleri yakalamalarını mümkün kılıyor.

Android akıllı telefonlar ve tabletler için tasarlanan yeni SanDisk Ultra microSDXC kartı, tüketicilere taşınabilir formda en yüksek depolama kapasitesini sunuyor. Full HD videoların ve yüksek kaliteli resimlerin çekimi için ideal olan 128GB'lık SanDisk Ultra microSDXC kartı, sıradan microSD bellek kartlarına göre iki kat daha fazla hız ile en yüksek video kayıt

performansını sağlıyor. SanDisk® Memory Zone uygulamasının yeni sürümü (beta sürümü Google Play'de), kullanıcıların tüm dosyalarını kendi telefon belleklerindeki uygun tek bir yerden kolaylıkla görüntüleme, erişme ve yedeklemelerine izin veriyor. SanDisk Memory Zone uygulamasının bir parçası olarak SanDisk tarafından piyasaya sürülen yeni özellik OptiMem, Android kullanıcılarının eski fotoğraf ve videolarının bazılarını microSD kartlarına otomatik olarak aktararak telefonlarının dahili belleklerini artırmalarına olanak tanımakta. OptiMem, kullanıcıların mobil cihaz bellek seviyesini sürekli olarak izleyecek ve dahili bellek önceden tanımlanan eşiğin altına düştüğü zaman kullanıcıları bilgilendirecek.

23 Nisan'a hazır mısınız?

23 Nisan çocuklara özel bir bayram olsa da, içindeki çocuğu Buldum-Buldum.com ürünleriyle şımartabilirsiniz. Her çocuğun en iyi arkadaşı Yeni Nesil Çim Adamlar, küçük büyük herkesin tutkusu Çikolata Not Defteri, Apple ve Android cihazlarla uyumlu uçabilen Parrot AR Drone 2.0, değerli eşyalarınızı güvende tutacak Kitap Kasa, vitamini sayfalarında Meyve Notluk ve aklınızın kapılarını açacak Extremecube çocuk ruhunuza iyi gelecek.

www.buldumbuldum.com adresinden doğrudan sipariş verebilir veya ürünleri önce görmek isterseniz İstanbul'da Cevahir, Capitol, Capacity ve Torium Alışveriş Merkezlerinde, Eskişehir'de Espark Alışveriş Merkezinde şubeleri ziyaret edebilirsiniz.

TP-LINK alana BitDefender hediye

TP-LINK, bazı modemlerde geçtiğimiz yıl ortasında başlattığı BitDefender kampanyasını daha da güçlendirdi. TP-LINK Türkiye ile BitDefender firmalarının işbirliği ile başlatılan bu kampanya kapsamında, Türkiye genelinde TP-LINK markalı kampanyalı modem alan herkes, dünyanın önde gelen güvenlik yazılımlarından BitDefender Total Security'nin 55 dolar değerindeki bir kullanıcı, bir yıllık sürümüne ücretsiz sahip oluyor. Kampanya, TP-LINK'in TL-W8951ND, TD-W896N, TD-W8968, TD-W8970, TD-W8980 modellerini kapsıyor. Bilgi için: www.tp-link.com.tr

MAŞKELİ AKTİVİSTLER

Anonymous'un arkasındaki isimlerle konuşup dünyanın en büyük "hacktivist" grubuna üye olmanın nasıl bir şey olduğunu araştırdık.

İnternetin öcüsü olarak gösterilen Anonymous hacker grubu, dünya tarihinin en gözü pek siber saldırılarının sorumlusu. Sony'den Scientology Tarikatı'na kadar birçok kişiyi hedef alan Anonymous bu eylemleriyle ses getirse de hâlâ ne olduğu tüm açıklığıyla bilinmiyor ve kafaları meşgul ediyor. Bunlar eşek şakası mı, yoksa protesto eylemi mi? Anonymous bir terör örgütü mü, yoksa bazılarının öne sürdüğü gibi çok daha iyi amaçlı bir şey mi?

Kimilerinin yerin dibine soktuğu, kimilerininse öve öve bitiremediği bu oluşumu daha iyi anlamak için doğrudan kaynağına gittik, internetin yeraltında Anonymous'un eski ve yeni üyeleriyle konuştuk.

Anonymous'un ilk şartı...

Anonymous, Pentagon gibi yerlere saldırdığı, sürmekte olan davalarla ilgili bilgileri sızdırdığı için medyada genellikle kötülense de, peşin hükümlü davranmadan önce unutmamanız gereken bir şey var: Siz veya yakın arkadaşlarınız büyük ihtimalle farkında olmasanız bile en az bir Anonymous üyesini tanıyor olabilirsiniz.

Bu ilk elden edindiğimiz bir bilgi çünkü grupla ilişkili kaynakları ararken mevcut ve eski üyeleri çoğu zaman burnumuzun dibinde bulduk. Bunlar, böylesi bir hareketin parçası olmasını hiç beklemeyeceğiniz kişilerdi.

Londra merkezinde bir pub'da oturup sohbet ettiğimiz ilk kaynağımız "Size söyleyince şaşırdınız mı?" diye sordu. Tıpkı konuştuğumuz diğer Anonymous üyeleri gibi, o da sebebini sonra açıklayacağımız

nedenlerden ötürü anonim kalmayı istedi fakat şaşırp kaldığımızı söyleyince kendini tutamayıp güldü. Anonymous'la ilgili bilmemiz gereken ilk şeyin de bu olduğunu söyledi: Grup, her yerde üyesi olduğun söylerken abartmıyor.

Üyelerin bir üniforması veya simgesi de yok, diye ekledi kaynağımız. Takım elbiseler ve Guy Fawkes maskesi medyada sık sık görünse de bunlar aslında Scientology protestolarında tanınmalarını önlemek için. Grup üyeleri aslında başka bir maske takıyor: gelecek planlarını IRC (internet tabanlı sohbet) odalarında tartışırken arkasına saklanabilecekleri dijital takma adlar.

Maskeler Anonymous için bir

Grubun resmi logosu genelde hücreler tarafından değiştirilse de temelde aynı kalıyor.

► sürü işleve sahip olabilir, ama bir yandan da medyanın işini zorlaştırıyor. Medya, karşısındaki kişinin gerçekten güvenilir bir kişi olup olmadığını bilemiyor. Yeni üye alımlarının sıra dışı biçimlerde gerçekleşmesi de bunun üstüne ekleniyor. Biz buluşmadan önce kaynağımızdan üye olduğunu kanıtlayacak bir şeyler istediğimizde, kendisini türlü protesto eylemlerinde gösteren fotoğrafları verdi, ama yine de soru işaretleri kafamızdan silinmedi. Söylediğine göre, üyeler için herhangi bir eğitim kampı ya da giriş formu yok.

"Anonymous'a katılmak için tek gereken, Anonymous'a katılmaya karar vermek." dedi. "Aynımsı yaptığını iddia eden bir kişiyle daha konuştuğunuz anda iş bitmiş demektir. Artık içeridesiniz. Siz de Anonymous'un bir parçasısınız."

Potansiyel olarak bu, Anonymous'u yeryüzündeki en büyük organizasyonlardan biri yapabilir. Bu da örgütün günlük işleyişi göz önüne alınırsa daha da kaygı verici.

Grup yapısı: Dokuz başlı canavar

Herhangi bir giriş ve kabul süreci bulunmayan Anonymous'un alışlageldik anlamda bir hiyerarşisi de yok. Diğer protesto gruplarının aksine, herhangi bir misyonu ya da lideri de bulunmuyor. Tam tersine, grup merkezi yönetimden yoksun ve anarşist; herkesin farklı yöne çektiği, aylak ellerden oluşan bir yığın gibi.

Bir örgüte benzediği tek nokta, yerel "hücre"lerden oluşması. Bunlar bir birim halinde hareket eden, birbirleriyle ilişkili üyelerden oluşan takımlar. Hücreler genelde coğrafi konumlara göre oluşuyor fakat kimisi çevrimiçi ve her birinin önceliği farklı. Kimi fiziksel protestolarla ya da çarpıcı olaylarla ismini duyururken kimi de hack'leme ve sosyal medyayı sekteye uğratma konusunda uzmanlaşıyor. O yüzden de grubun hedefleri birbirinden farklılık gösteriyor.

Yıllar içinde Anonymous, Uganda hükümetinin resmi sitelerinden tutun da (eşcinselliği yasaklama yasa tasarısını protesto için) bir genetiki modifiye edilmiş ekin sitesine ve Amerikan Adalet Bakanlığı'nın suçladığı hacktivist Aaron Swartz'ın intiharı üstüne ABD Yargı Komisyonu'na saldırdılar.

Operation Avenue Assange

"The first serious infowar is now engaged.
The field of battle is WikiLeaks.
You are the troops."
- John Perry Barlow

Julian Assange defies everything we hold dear. He despises and fights censorship constantly, is possibly the most successful international troll of all time, and doesn't afraid of fucking anything (not even the US government).
Now, Julian is the prime focus of a global manhunt, in both the physical and virtual realms. Governments across the world are baying for his blood, politicians are up in arms about his recent leak, and even his own country has abandoned him to the wolves. Online, WikiLeaks is a focus of mass DDoS attacks, legislation and downright pandering to the corrupt incumbents which would silence this man.

Therefore, Anonymous has a chance to kick back for Julian. We have a chance to fight the oppressive future which looms ahead. We have a chance to fight in the first infowar ever fought.

1. PayPal is the enemy. DDoS'es will be planned, but in the meantime, boycott everything. Encourage friends and family to do so as well.

2. Spread the current leaked cables as much as possible. Save them to hard drives, distribute them on CD's, mirror them to websites and seed them on torrents. The end goal is a human DNS - something that can only be stopped by shutting off the entire internet.

3. Upvote Julian on the Times 2010 Person of the Year. While this might not aid his cause, it will get him much needed public exposure. (<http://tinyurl.com/2wb7ju8>)

4. Get vocal! Twitter, Myspace, Facebook and other social networking sites are critical hubs of information distribution. Make sure everyone you know is aware of what is happening. If you can convince just one person to tell one other person every day, the spread of info will be exponential.

5. If you're up for it, print out cables which are relevant to your area and distribute them. Post them on bus stops, train stations, street lamps. Be creative and catch people's attention. Using graffiti to spread the WikiLeaks website is also a great idea.

6. Complain to your local MP, mayor, or whichever political figure you can contact. Ask him for comments about the leaks. Record every word that is said.

7. Protest! Organise community marches, send around petitions, get active. This cannot happen without numbers.

TL;DR:
Protest.
Inform.
Enquire.
Fight.

The future of the internet hangs in the balance
We are Anonymous.
We do not forgive; we do not forget.
Expect Us.

Anonymous genelde operasyonlarını böyle basit broşürlerle duyuruyor.

Anonymous'u İşgal Hareketi (Occupy) gibi daha geleneksel protesto gruplarından ayrı kılan da bu işte. Hedefler tutarlı bir politik ya da ideolojik ajanda doğrultusunda seçilmiyor. Bunun yerine, grubun sıkça tekrarlanan mottosu, "bir şeyleri eğlencesine yapmak" ("for lulz"). Ne var ki hedeflerin çoğu komik olduğu için değil de grubun tepkisi üzerine seçiliyor.

İnsanları gruba çeken şey de bu neşeli mizacı.

Hiç değilse kıyafet yönetmeliği basit.

Maskenin arkasındaki adam

Alan Moore'un V for Vendetta adlı grafik romanı için David Lloyd'un tasarladığı Guy Fawkes maskesi, dünyada Anonymous'un simgesi olarak görüne de, bunun nasıl gerçekleştiği genelde yanlış biliniyor.

Kimileri Anonymous hareketinin Guy Fawkes'tan esinlendiğini, o yüzden de seçimin böyle gerçekleştiğini öne sürüyor. Bazı üyelere maskenin V for Vendetta filmi için piyasaya sürülmesinin bolca bulunmasını ve stilize olmasını sağladığını, bunun da büyük çaplı organizasyonlar için ideal olduğunu söylüyor.

Bizim kaynağımız ise V for Vendetta karakteri maskesinin seçilmesinin altında, Anonymous'un doğduğu yer olan 4Chan forumlarında popüler olan bir internet miminin yattığını söylüyor. Epic Fail Guy adlı bu çöp adam karakteri, artık ünlenmiş olan bu maskeyi takıyor ve elini attığı her işte başarısız oluyor.

Karakter, Anonymous'un ilk üyeleri

Ünlü Guy Fawkes maskesi V for Vendetta için David Lloyd tarafından yaratılmıştı.

arasında o denli popülerdi ki gerçek hayatta protestolara 2008'de başladıklarında dünyanın dört bir yanındaki üyeler bu maskeyi giydi. Maske hem onların kimliklerini gizledi, hem protestoların devrimci ideallerini temsil etti, hem de hedeflere "büyük fiyasko" gözüyle bakıp alay etmeye yaradı.

Maske bir yandan da Anonymous'un markalaşmasının bir parçası oldu, dikkatleri gruba çekti ve tutarlı bir görsel imgeye kavuşmalarını sağladı. Günümüzde maske protestolarda ve Anonymous üyelerinin operasyon öncesi ya da sırasında yayımladıkları uyarı videolarında kullanılıyor.

Maske Anonymous için ne anlama gelirse gelsin, örgütün son zamanlarda büyük şirketlere karşı tavır düşünülürse biraz ironik kalıyor; çünkü satın alınan her maskeden V for Vendetta'nın lisansını elinde bulunduran ve Time Warner'ın bir yan şirketi olan Warner Bros Entertainment'ın cebine para gidiyor.

“Herkes mimlerle konuşuyor. Hatta eylem sonrası barda otururken bile. Onların ortak yanı, konuşma tarzları böyle.”

Herkesin geri kalan üyeleri yönlendirme fırsatı var ve hem gündemdeki meseleler hem de gelecekle ilgili konular sürekli konuşuluyor.

“Nispeten merakattan katıldım ama daha sonra Anonymous benim için başkalarıyla tanışma yöntemi halini aldı.” diyor adını açıklanmasını istemeyen eski bir üye. 2009'da gruptan ayrılmadan önce hayatın her kesiminden üyeye tanışmış. Öğrenciler, müzisyenler, savaşı gazileri, doktorlar, manik depresifler ve daha nice... Herkesin katılmak için kendince bir nedeni var.

Tek bir hedefin olmaması Anonymous'un en şaşırtıcı yanlarından biri ve aynı zamanda grubu bakış noktasına göre, günümüzün en çekici veya tehlikeli örgütlerinden biri haline getiriyor. Bir yandan da, protesto etmediği zaman grubun çok eğlenceli olmasını sağlıyor.

Örnek olarak Antifriz Operasyonu'na (Operation: Antifreeze) bir bakalım. Londra'da 2008'in ortalarında bir Anonymous hücresi, Londra'nın Liverpool Caddesi istasyonunda bir "freezemo", yani onlarca insanın aynı anda donmuş gibi hareketsiz kalacağı bir etkinlik düzenleneceğini öğrendi. Türkiye'de pek karşılaşmadığımız bu tarz etkinliklerin videolarını YouTube'da bulabilirsiniz. Anonymous bu etkinliğe darbe vurmanın çok eğlenceli olacağını düşündü ve herkes donup kaldığında Guy Fawkes maskeli bir yığın insan ortaya çıktı. Rick Astley'nin Never Gonna Give You Up şarkısı eşliğinde, Anonymous üyeleri insan heykellerin arasında dans edip durdular. Sonunda iki ekipten de orayı terk etmeleri istendi. Hemen hatırlatalım ki Never Gonna Give You Up, internet troll'leri arasında efsaneleşmiş ve

tıpkı Ajdar'ın Nane'si gibi nerede karşınıza çıkacağı hiç belli olmayan bir şarkı.

“Donmuş halde bekleyen insanları anti-Scientology yazılarıyla süsledik.” diyor protestoya katılan kaynağımız. “İnsanları rahatsız etmiyorduk, sadece onları kendi barışçıl eylemimiz için mobilya gibi kullanıp biraz da eğlendik, o kadar.”

Ne istiyorlar?

Scientology Kilisesi, Anonymous'un en gözde hedeflerinden biri olsa da, aslında grubun etkin olduğu cephelerden sadece biri bu. Diğer popüler konular arasında veri mahremiyeti ve internette sansür var. Üyeler bazen başka "hacktivist" gruplarla ortaklaşa etkinlik ve eylem düzenliyor.

Söz gelimi 2011'de Anonymous, LulzSec adlı hacker grubuyla işbirliği içinde Antisec Operasyonu'nu düzenledi. İki grup aylar boyunca NATO, İngiliz Ciddi Organize Suçlar Bürosu, ABD Yurtiçi Güvenlik Bürosu ve daha birçok yere saldırı düzenledi. Hatta yeri geldiğinde The Sun ve The Times dergileri de saldırılardan nasibini aldı ve Rupert Murdoch'un ölümüne ilişkin sahte haberler web sitelerinin giriş sayfasından

Anonymous, artık bir simgeye dönüşen Guy Fawkes maskesini ilk defa Scientology Kilisesi'ne karşı protesto eylemlerinde kullanmıştı.

Scientology Kilisesi'ne karşı Anonymous eylemcileri protestoda.

yayımlandı.

Anonymous, politik gündem öne çıkmadığında hoş görmediği kişilere ya da dini kuruluşlara karşı harekete geçiyor. Amerika'daki David Pakman Show'daki bir röportaj sırasında Anonymous üyeleri kötü nam salmış Westboro Baptist Kilisesi'nin web sitelerini hack'lediler.

Anonymous'un sağı solu belirsiz yapısı sürekli ilgi odağı olmasını, çok sayıda üye toplamasını sağlasa da, yapısı grup içinde de ayrılıkların bir numaralı sebebi. Herkesi birleştiren tek bir amacın olmaması, Anonymous'u diğer aktivist örgütlerden ayırdı ve aynı zamanda üyeler arasında görüş ayrılıklarının, farklı grupların oluşmasına yol açtı.

"Anonymous'a ilgim giderek zayıfladı," diyor Antifriz Operasyonu'yla ilgili konuşan kaynağımız. "Birincil hedefleri Scientology olduğu zaman katılmıştım ama artık daha çok büyük şirketlere ya da yolsuzluk gibi finansal aktivitelere karşı çıkıyorlar," diyor.

Neden daha önce ayrılmadığını sorduğumuzda, kaynağımız şu açıklamayı yapıyor. Anonymous'un net bir hedefi olmayabilir ama oturmuş bir iç kültürü var. Nasıl ki 1970'lerin protestoları "Çiçek Gücü" üzerine

odaklandıysa, Anonymous da kökeni olan 4Chan forumlarının mim (internette popülerleşen ve belli bir grubun anlayacağı türden şakalar, İngilizcesi "meme") kültürünü aynen devralarak, hem internette hem de gerçek hayatta kendini temsil etmek için kullanıyor.

"Anonymous'un iletişimini belirleyen bazı sosyal alışkanlıklar var," diye devam ediyor daha önce Anonymous için çevrimiçi radyo programları hazırlayan kaynağımız. "Örneğin, bir etkinliğin sonrasında barda otururken bile mim kullanarak konuşuyorlar. Bu onların ortak noktası, konuşma şekli.

"Hiç kimse bir diğerinin gerçek kimliğini sormuyor... Lider olduğunu iddia eden kişi ise anında ikaz ediliyor."

Teknoloji ve hainler

Gerçek kimliklerin Anonymous'ta hassas bir konu olmasına şaşırılmamalı. Yıllar içinde grup bir sürü güçlü düşman edindi ve üyeleri hemen her tür cezadan koruyan şey ise anonimlikleri oldu. Fakat herkesi koruyan bu yapı, aynı zamanda Anonymous'un zayıf yanı. Gruptaki herkes anonimse aralarında bir hain olup olmadıklarını nasıl bilecekler?

Anonymous'un merkezsiz yapısı bu konuda bir dereceye kadar koruma sağlıyor. Düzinelerce IRC odasına, forumlara ve bu iş için özel web sitelerine yayılarak (kazayla ya da kasten) Anonymous, muhbirlerin bilgi toplamasını güçleştiriyor. Hiç kimse aynı anda her yerde olamaz.

Aslında Anonymous'ta neler olduğunu takip etmek bile güç çünkü duyurular birbirinden farklı Twitter hesaplarından, Facebook sayfalarından ve web sitelerinden yayımlanıyor.

Bize söylendiğine göre, kimi hücreler sahte isim kullanmanın da ötesine geçiyor. Kaynaklarımızdan biri, etkinlikleri nasıl organize ettiği sorulduğunda bize kredi kartına benzeyen, ancak üstünde manyetik şerit ya da yonga bulunmayan, beyaz, boş bir kart gösterdi. Kartın bir yüzünde upuzun bir sayı dizisi yazılıydı. Bunun özel bir siteye giriş için şifreleme anahtarı

olduğunu öğrendik.

“Grubumuzdakilerden biri bilgi işlem uzmanıydı.” diye açıkladı. “Bu kartları o yaptırdı. Üstündeki numara, kurduğu siteye erişim için şifreleme anahtarı. IRC odamız da vardı.”

Kaynağımız, Anonymous’a hedef olanların üyelerin izini sürmeye çalıştığına dair öyküler anlatıldığını söyledi. Bu tarz tekinsiz bir öyküye göre, Londra’daki popüler bir mağazanın personeline Guy Fawkes maskesi satın alan herkesin fotoğrafını çekmesi için para teklif edilmiş.

Anonymous üyelerinin bazıları kimliklerinin açığa çıkmasından korkarken kimileri bu tehdidi ciddiye almıyor, hatta üye olduklarını rahatça söylüyor. İçlerinden birinin muhbir ya da hain olması fikrinin sık sık gündeme geldiğini, ama bunun genelde protesto eylemi sonrası bir barda otururken şaka yollu söylendiğini öğreniyoruz.

“Hem şaka hem ciddiydi.” diyor Antifriz Operasyonu’na katılmış olan kaynağımız. “Bildğim kadarıyla bu konuda herhangi bir şey olmadı. Bir IRC sohbet odasına gidip konuşabiliyordunuz. Siz bir şeyler söylüyordunuz, insanlar yanıt veriyordu. Genellikle kim olduğunuzla ilgilenmiyorlardı. Orasını hiç kimse sorgulamıyordu. İkisi bir aradaydı. Hem ciddiydi hem de eğlenceli... Ama bazen, sırf insanlar operasyonu ciddiye almadığı için endişeye kapılıyorsunuz.”

Bir protestonun anatomisi

Anonymous’un davranışlarında (ya da en azından bizim konuştuğumuz Londra hücrelerinde) görülen bu zıtlıkların birlikteliği, kendini başka biçimlerde de gösteriyor. Örneğin Londra’nın Tottenham Caddesi’ndeki Scientology şubesine yönelik protestoların birinde üyelerin her birinin amacı farklıydı. Kimi çok spesifik şeyleri eleştirmek için gelmişti, kimileriye dışarı çıkıp arkadaşlarını görmeye.

Sonuçta bu etkinlikler teknik bakımdan protesto sayılsa da çoğu zaman başka protesto eylemlerinden çok farklı oluyor. Antifriz Operasyonu’ndaki kaynağımız, Tottenham Court Road’daki protestoların birçoğunun “karnaval havasında” geçtiğini söylüyor. Anonymous protestocuları zaman geçirmek için bir telefon kulübesine doluşuyorlar. Bu da geleneksel bir organize protesto eyleminden çok uzak.

“Bir polis memuru gelip ters ters bakmadan önce genelde dokuz kişi sığmayı başarıyoruz.” diyor. “Sonunda yakınlardaki bir mobilya dükkânından şikâyetle bulundular ve polis bizi caddenin daha aşağı kısmına indirdi. Telefon kulübesinin bariyerlerin arkasında kaldığını görünce anladık.”

Daha ciddi üyelerin, örgütün geri kalanının bu komik davranışlarından yakındığını düşünebilirsiniz ama bize anlatılanlara çoğu kişi grubun bu kaotik yapısını benimsemiş. Bu, Anonymous’un örgüt kimliğinin vazgeçilmez bir parçası olarak görülüyor ve karşı çıkan kişi apaçık ve kasten anarşist olan bir tavrı kontrol altına almakla eleştiriliyor.

“Tek bir amacı olan bir şey yaptığımızı hiç hatırlamıyorum.” diye söze devam ediyor kaynağımız.

“Yaptığımız hemen her şey ‘vermeye çalıştığımız bir mesaj var’ ile ‘saçmalıyoruz işte’ arasında bir yerdedi. Hem arsızlık yapıyor hem de sorumluluk üstleniyor-duk.”

Anonymous protestolarının bazen ne kadar ne kadar sorumlu ve iyi organize edildiği insanı şaşırtıyor, özellikle de örgütün yapısı ve kültürü dikkate alınınca.

Söz gelimi Tottenham Court Road’da düzenlenen önceki protestolarda üyeler önceden polisle bağlantıya geçip gerekli izinleri aldılar. Protestocuların takip edilme korkusu yaşamaması için arabalar ve minibüs-

DDoS taktikleriyle hack’lemek

Anonymous yıllar içinde giderek daha ileri düzey taktikler kullanmaya, daha büyük hedefler seçmeye başladı. Grup işe sosyal ağlarda başlamış olabilir ama artık CIA web sitelerini, ABD senatosunu, hatta Sarah Palin’in kişisel e-posta hesabını hack’liyor.

Bu saldırılarda kullanılan yöntemler büyük farklılık gösteriyor. Anonymous kendini gerçek hayattaki protestolarla ya da gizli bilginin sızdırılmasıyla sınırlamıyor. Sosyal mühendislik ya da arama motoru manipülasyonu içeren kampanyaları da var. Bunlardan biri, en üstte çıkan sonuçların seçilmiş terimler arasında çoklu bağlantılar oluşturularak kasten manipüle edildiği “Google bombaları”. Böylece Google’da bir terimi arattığınızda ilk sırada çıkan site, sizi alakasız bir yere götürebiliyor.

İnanılmaz derecede yaratıcı ve saldırgan kampanyalar düzenleyebilse de, Anonymous’un en yaygın kullandığı taktik hedef web sitelerini Dağıtık Hizmet Reddi Saldırısı (DDoS) ile çökertmek. Bu taktik, Mastercard ve Amazon gibi dev sitelere karşı başarıyla uygulandı.

Yöntemler değişiklik gösterse de DDoS saldırıları genellikle bir web sitesini bilgi istekleriyle boğma ve sunucuların başa çıkamadığı noktaya getirip çökertme şeklinde

gerçekleşiyor. Gerçek hayattaki barışçıl protestolar gibi, bu saldırı da içeriğe zarar vermiyor fakat başkalarının erişimini engelliyor.

Yine de bu, DDoS saldırılarının yasadışı sayılmasını önlemiyor. Örneğin İngiltere’de DDoS saldırısı düzenlemenin cezası 10 yıl hapis ve ABD’deki cezalar da benzer durumda. 2011’de Türkiye’de de 32 kişi Anonymous’un DDoS operasyonlarına katıldıkları gerekçesiyle tutuklanmış, ancak ceza almamışlardır.

Ne var ki büyük ölçekli DDoS saldırısı düzenlemek kolay bir şey değil. Anonymous daha önce bu işlemi otomatikleştirmek için LOIC (Low Orbit Ion Cannon) gibi yazılımlardan faydalanmıştı. LOIC sayesinde sunucuları isteğe boğup çökertmek için gönüllü PC’lerin bir araya geldiği bot ağları oluşturulabiliyor. Bu, PC’lerin genelde sahibinin rızası dışında kullanıldığı geleneksel bot ağlarından farklı olsa da, Anonymous’un ve işbirlikçilerinin bu yöneme başvurduğu da biliniyor. Kullanıcıyı PasteHTML.com gibi sitelere yönlendirip kodun kullanıcının isteği olmadan çalıştırılmasını sağlayan bağlantılar da kullanılıyor. İşte sosyal medya sitelerinde gördüğünüz her bağlantıya tıklamamanız için bir neden daha.

İnternette kol gezen gözcüler

Bir dizi protesto ve şaka eylemi düzenlemenin yanı sıra, Anonymous bir dizi suç eylemine karşı da polisliğe soyunarak dikkatleri üzerine çekti.

Örneğin 2011'deki DarkNet Operasyonu'nda Anonymous üyeleri çocuklara ait ahlaksız fotoğrafların yayımlandığı web sitelerine karşı harekete geçti. Bu tarz 40 siteyi çökerten Anonymous, sitelere erişen 1.500 kullanıcının bilgilerini halka duyurup kolluk kuvvetlerini harekete geçmeye davet etti.

Londra'daki kaynağımız, Londra'daki hücrenin "kalaylama" adını verdiği benzer etkinliklere katıldığını doğruladı. Bu olayda üyelerden biri internetteki avcılarının dikkatini çekmek umuduyla kendini genç bir kız olarak tanıtarak sohbet odalarında geziyor.

Hücrenin kişisel bilgileri ele geçirip onların peşine nasıl düştüğünü anlatan kaynağımız, "Şaşırtıcı derecede kolaydı." diyor. Hücre, hedefin kişisel bilgilerini aldıktan sonra bu bilgileri şantaj amacıyla kullanıyordu. Amaç, paranoyayı ceza olarak kullanmak ve kişilerle hiç doğrudan yüzleşmeden onları bu huylarından vazgeçirmektir.

Başka bazı vakalarda ise Anonymous hayvanlara kötü muameleyle karşı çıktı. Sözgelimi genç bir Amerikalının kendi kedisini vahşice döverken çekilmiş videosunu buldular. Genç, videoda kar maskesi taksa da kimliği tespit edildi ve Anonymous yetkililere şikâyetinde bulundu. Sağlanan bilgi ve bu vakaya el atan diğer hacktivist grupları sayesinde kedi korumaya, genç ise

gözetim altına alındı.

Kulağa iyi niyetli ve hoş gelse de biz bu tarz bir internet polisliğinden yana değiliz. İşlerin kontrolden çıkması halinde, bu "sanal" polis güçlerini kısıtlayan engeller de olmadığı için yanlış kişilerin cadı avına kurban gitmesi işten bile değil. Zira herkesin anonim olduğu, arada ajanların da bulunduğu şüphe götürmediği bir ortamda başkalarını kandırmak çok zor olmayabilir.

Anonymous'un içinde kötü niyetli insanların da olduğu su götürmez bir gerçek.

ler kiralandı. Kaynağımız bunların parasını kimin ödediğinin belli olmadığını söylüyor ki bu da gizem havasını güçlendiriyor.

Anonymous zaman içinde bazılarının beklentisinin aksine dağılıp gitmek yerine kendini örgütlemeye gitgide iyileşti. Londra hücresinin en yeni tarihli etkinliklerinden biri, 2012'de Parlamento Meydanı'nda yapılan bir yürüyüşü. Yaklaşık 1.000 eylemci yüzlerinde Guy Fawkes maskeleriyle sokakları doldurup 2005 yapımı V for Vendetta filminin sonundaki o sahneyi canlandırdılar ve İngiliz parlamentosuna ev sahipliği yapan Westminster Sarayı'na havai fişek fırlattılar. Grubun dünyanın diğer yerlerindeki üyeleri de aynı anda benzer protesto eylemleri yaptı, örneğin Washington'da toplananlar oldu.

Etkinliğin boyutları etkileyici olsa da, Anonymous'un anarşik yapısı kendini en çok pankartlarda gösteriyordu. Eylemciler öğrenci kredisindeki kesintilerden tutun da kimyasal püskürtmeye kadar (jetlerin bıraktığı buhar izlerinin zihin etkileyen kimyasallar yaymak için kullanıldığına ilişkin bir komplo teorisi) hemen her şeyi protesto ederken, diğerleri ise internet mimlerini tekrarlayıp duruyorlardı ve orada ne için bulunduklarından habersiz gibiydiler. Hatta bir iddiaya göre 19 yaşındaki bir öğrenci "sırf hükümete karşı bir protesto-ya katılmış olmak için" İrlanda'dan geldiğini söyledi.

Maskenin ardında

Görünen o ki Anonymous'un çoğu insan için anlaşıl-maz olmasını sağlayan şey, bir gruptan çok bireyler topluluğu olması ve grup kimliğinin yüzeysel kalması. Anonymous anarşist örgütlenmenin kusursuz bir örneği ve birçok kişi grup adına konuştuğunu iddia etse de bu yaptıkları aslında diğer üyelerle ters düşmek oluyor.

Çoğu aktivist örgüt ya da protesto grubu için böyle bir yapı, amaçlarına ulaşmayı önleyebilir fakat Anonymous, bir şeyleri sektete uğratmaktan öte bir amacı olmadığından kendi anarşist doğasının dezavan-

tajını görmüyor.

Daha da önemlisi, bunlar Anonymous'un belki de hiç durdurulamayacağı anlamına geliyor. Grup kimliği belli bir harekete ya da dünya görüşüne tabi değil. O yüzden Anonymous'un hedeflerine ulaşması ve eylemlerden tüm üyelerin sorumlu tutulması da olanaksız. Öyle bile olsa o zaman bayrağı yeni birileri alacak ve yeni amaçlar belirleyecek.

Önü alınamayan bir protestocu ve şakacı grup olması endişe verici görünse de korkulacak bir şey değil. Anonymous büyük şirketlerin sitelerini çökerterek ya da hükümet sırlarını sızdırarak adını duyuruyor olabilir fakat bu, örgütün sadece bir yüzü. Başka yerlerde, örneğin İskoç hücreleri Glasgow'u işgal etmeyi ve yabancılara gül dağıtmayı hedefliyor.

Dahası, eğer Anonymous'un temsil ettiği anarşi ve güllünlükler sizi kaygılandırmıyorsa kaynaklarımızın bize ilk öğrettiği şeyi hatırlamanızda fayda var: Farkında olmayabilirsiniz ama muhtemelen tanıdıklarınız arasında grup üyeleri de var.

Bu, Anonymous'un özellikle Guy Fawkes Günü denilen 5 Kasım'da düzenleyeceği yeni eylemlerde aklınızdan çıkarmamanız gereken bir şey. ■

Anonymous, Türkiye operasyonları kapsamında da internet sansürüne karşı çıkmış ve gösteri düzenleme hakkını savunmuştu.

Dev panoramaları keşfedin

Gigapiksel fotoğraflar inanılmaz detay seviyelerini kaydedebiliyor. En etkileyici 6 tanesini seçtik.

BT Tower'dan Londra turu yapın

btlondon2012.co.uk
320 gigapiksel çözünürlüğündeki bu devasa panorama, 2012 Londra Olimpiyat Oyunları sonrasında İngiliz başkentinin tarayıcılar üzerinden ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesi için BT (British Telecom) tarafından çekildi. Londra'nın merkezindeki BT Tower adlı kulein üzerindeki 4 kameradan alınan görüntülerin çekilmesi 3 gün, işlenmesi ise 3 ay sürdü. Şu anda dünyanın en büyük panorama fotoğrafı bu. Orijinal çözünürlüğünde bir çıktısı alınacak olursa yaklaşık Buckingham Sarayı kadar yer kaplıyor.

Şangay'da gökyüzüne süzülün

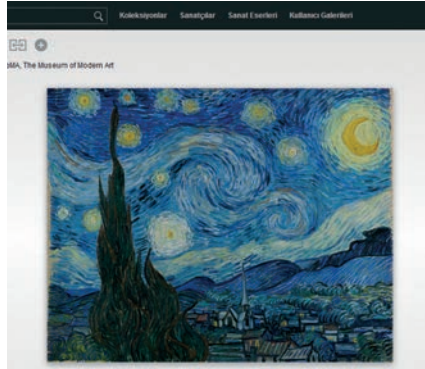
www.shanghai-272-gigapixels.com
BT Tower rekoru kırana kadar Shanghai Skyline dünyanın en büyük panoramasıydı. 272 gigapiksel den oluşan görüntü 360 derece izlemeye olanak vermese de halen etkileyiciliğini koruyor. En uzakta gökdelenlere yaklaşabilir, dairelere ve ofislere göz atabilirsiniz. Hatta balkonlarda kuruması için asılan kıyafetleri ve havluların üzerlerindeki dokuları bile görmek mümkün. Fotoğraf, Mayıs 2010'da Çin Bilim Akademisi'nin 18. katından çekildi.

Cannes'da yıldızlara bakın

cannes.chivas.com
Cannes Film Festivali'ne hiç gitmemiş olsanız da viski markası Chivas Regal sayesinde bu lüks yeri inceleyebilirsiniz. Palmiye ağaçlarının sıralandığı Promenade de la Croisette'den Art Deco oteline, plajdan kırmızı haliya kadar gezinebilirsiniz. Bazı alanlar bilerek gizlenmiş olsa da zengin ve ünlülerin dünyasına bir bakış atmak oldukça eğlenceli.

Ünlü tablolara yaklaşın

www.googleartproject.com
Google'ın inanılmaz Art Project girişimindeki en iyi şeylerden biri de harika sanat yapıtlarına oldukça yakından bakabilmek. Projeye dahil olan her galeri ve müze,

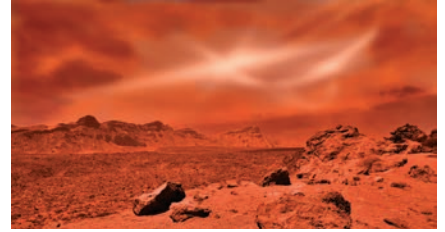

gigapiksel çözünürlüğünde fotoğrafının çekilmesi bir resmi veya heykeli seçmiş. Bu sayede artık Holbein'in "Elçiler"inden Van Gogh'un "Yıldızlı Gece"sine kadar bir eseri her çatlak ve fırça darbesine kadar inanılmaz bir detay seviyesinde inceleme şansınızın var.

Mars'ta hayat olup olmadığını keşfedin

git.pcnet.com.tr/mars

NASA, Mars'ın 1,3 gigapiksellik bir panoramasını oluşturdu. Bu sayede Kızıl Gezegen'i sanki oradaymış gibi inceleyebilirsiniz. Tüm çemberi oluşturan fotoğrafların sayısı 900'e yakın ve bu fotoğraflar 2012'nin sonlarında Mars keşif aracı Curiosity tarafından çekildi. Ham renklerle beyaz dengesi yapılmış (white-balanced) görüntüler arasında geçiş yapmanız mümkün. İkinci seçenekte Mars'ın Dünya'nın ışık şartları altında nasıl görüneceğini anlayabilirsiniz. İki şekilde de her yerin kayalık ve tozlu olacağı kesin.

Değişen mevsimleri takip edin

git.pcnet.com.tr/mevsim
Mekânları gigapiksel detayında izlemek yetmedi mi? Öyleyse zaman içindeki değişiklikleri de izleyin. Vadi kasabası Ilmenau'nun bu panoraması Alman firması Querdenker'e ait ve dünyanın en büyük mevsim fotoğrafı olarak kabul ediliyor. Panorama, kentin, yılın farklı zamanlarında çekilen dört fotoğrafından oluşuyor. Böylece fotoğraflar arasında belli binalardaki, alanlardaki ve ağaçlardaki değişimleri karşılaştırmak için gezinebilirsiniz.

BİLGİSAYARINIZIN ÇÖKMEKTE OLDUĞUNUN 10 İŞARETİ

PC'nizden gelen tuhaf sesler sizi endişelendiriyor mu? Haklı olabilirsiniz. Dikkat edilmesi gereken 10 uyarıyı ve çözümlerini ele alıyoruz.

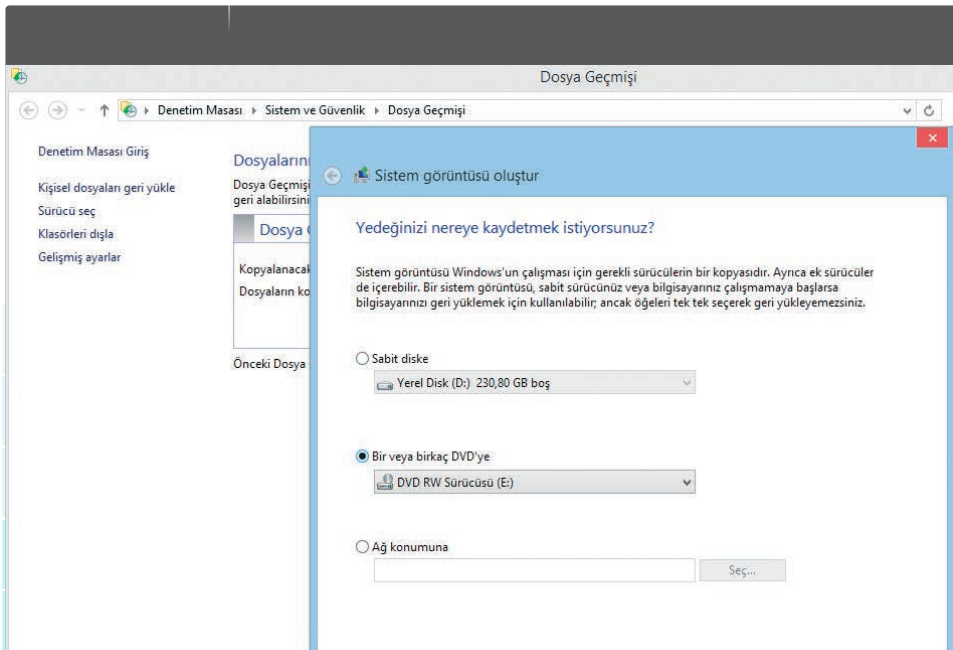
Tıkırtı veya sürtünme sesleri

Tıkırtı sesleri sabit diskte oluşan bozuk sektörleri işaret eder ve sabit diskinizin son anlarına yaklaştığı anlaşılır. Normalde PC'niz diskteki bazı bölümlerin kararsız olduğunu anladığınızda oralara erişimi keser ama sürtünmeye benzer sesler geliyorsa durum daha fena demektir. Artık sabit diskinizin bozulması an meselesidir. Acilen alışverişe çıkıp yeni bir sabit disk almalı ve çok geç olmadan verilerinizi ona taşımalısınız.

Ne yapmalısınız?

Ev ağıncınız veya yedekleme yapabileceğiniz bir NAS cihazı varsa derhal yedek almaya başlayın. Sabit diskinizde yer alan kişisel dosyaları ve veri sakladığınız diğer klasörlerdeki dosyaları harici bir USB

diske kopyalayın ya da CD/DVD'ye yazın. Bozulmak üzere olan disk bilgisayarınızdaki ana sabit diskse verileriniz dışında uygulamaları ve ayarları da saklamanız gerekebilir. En iyisi bilgisayarınıza özel bir ISO görüntüsü hazırlamak ve ayarları bu şekilde yeni sabit diske aktarmak. ISO görüntüsü oluşturmak için boş bir DVD'yi DVD yazıcıya yerleştirin ve açılan pencereden "Bilgisayarınızın ISO görüntüsünü oluşturun"u seçin. Alternatif olarak "Denetim Masası > Yedekleme ve Geri Yükleme > Sistem görüntüsü oluşturun" komutunu da kullanabilirsiniz (Windows 8'de Dosya Geçmişi > Sistem Görüntüsü Yedekleme). Ardından boş DVD'yi yerleştirin. Sabit diskinizde birden çok bölüm varsa ya da birden çok sabit disk kullanıyorsanız onları da yedekleyin. Ne de olsa ana

Sabit diski yedeklemek için içeriğine ait bir ISO kalıbı oluşturmanızı öneririz.

sistem diski bozulursa Windows açılmayacak ve diğer bölüm ya da disklerdeki verilere de erişilemeyecek. Bölümlü bir diskte diskin bozulması halinde sadece bir bölüm değil, tümü etkilenir. Bu yüzden arızalı sabit diskteki tüm bölümlere aynı gözle bakmalı ve önem almalısınız.

Aşırı fan gürültüsü

Bilgisayarınızın fanı normalden fazla gürültü çıkarıyorsa muhtemelen olması gerekenden daha yüksek hızda çalışıyor demektir. Aşırı ısınan bir masaüstü veya dizüstü bilgisayar, kasa içindeki parçaları arızadan korumak adına en sonunda otomatik olarak kapanır.

Ne yapmalısınız?

İşlerinizi kaydedin ve bilgisayarı kapatın. Kapı ve pencereleri açık odada hava akımı olmasını sağlayın. PC kasasını duvardan uzağa çekin ve arkadaki fan mazgalını engelleyen bir unsur olup olmadığını kontrol edin. Bilgisayarın fişini prizden çekin ve kendinizi topraklayıp statik elektrik boşalmasını önleyin. Fırça ya da basınçlı hava yardımıyla fan mazgalına toplanan tozları uzaklaştırmaya çalışın. Eğer masaüstü bilgisayarsa kasa içindeki tozları temizleyebilirsiniz. Yan kapağı açın ve nazık biçimde içeride biriken toz kümelerini toplayın. Bu esnada içteki parçalara dokunmamaya özen gösterin ki arıza yaşanmasın. PC ya da dizüstü bilgisayarı temizlerken asla su ya da ıslak bezle temizlik yapmayın.

Zangırdama sesleri

Kasadan gelen titreme esaslı zangırtı sesleri iyi sabitlenmemiş bir sabit diskin kaynaklanabilir. Bundan ötürü bilgisayarınız çökmez ama başka parçaların da gevşek olup olmadığını kontrol etmekte fayda var.

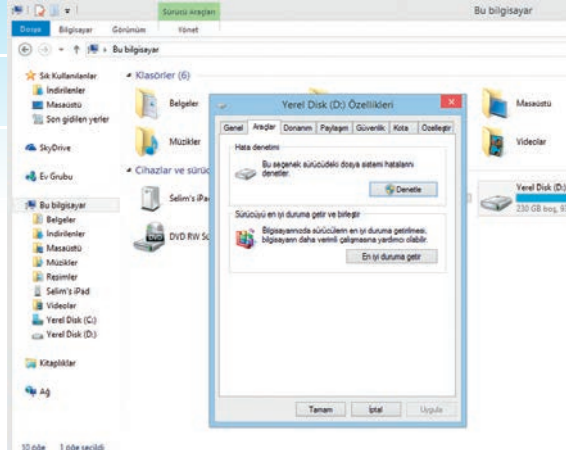
Ne yapmalısınız?

Bilgisayarı kapatıp fişini prizden çekin. Kendinizi topraklayıp statik elektriği boşaltın ve kasanın yan kapağını açın. Sabit diski yerinde tutan vidaları sıkılaştırın. Aynı zamanda kolay biçimde nalbordan alınabilen ve hayli ucuz olan ufak plastik pulları sabit diskin iki yanına ekleyebilirsiniz. Böylece titreşim olsa bile metal kasaya çarparak titreşim yapmamış olur.

Vınlama ve bipleme

Vınlama sesleri sabit diskinizin normalden fazla çalıştığını işaret eder, da Windows'un sabit diske erişme veya veri yazmada sorun yaşadığını gösterebilir. Bipleme sesleriyle BIOS'tan gelir ve statik sürtünmeden kaynaklanabilir. Sabit diskinizdeki parçalar birbirine sürtüyorsa bunu duyabilirsiniz.

Ne yapmalısınız?

PC'niz muhtemelen kısa süre içinde çökmeyecek ama sürücüyle ilgili sorunlar belirebilir. Bundan ötürü sabit diski kısa süre sonra değiştirmek zorunda kalabilirsiniz. Bir süre sonra dosyaları açamaz ya da kaydedemez hale gelebilirsiniz ki böylece sabit diskinizin bozulmak üzere olduğu anlaşılabilir. Başlat > Bilgisayar yolunu izleyip sabit diskinizin simgesine sağ tıklayın, Özellikler'i açın ve Araçlar sekmesine girin. Ardından "Denetle" komutu verin. Bundan sonra Hata Denetimi aracı başlar ve biplemeye neden olabilecek bozuk disk sektörlerini bulup işaretlemek üzere taramaya başlar. Disk birleştirme de işe yarayabilir ama iş iştin geçmişe fayda sağlamasını beklemeyin. Aynı zamanda sabit disk tarama aracı kullanarak sabit diskin çökmek üzere olup olmadığını kontrol edebilirsiniz. Bazı sabit disk üreticileri tarama araçları sunuyorlar. Belki de sisteminizde yüklü gelen bir tarama aracı olabilir. Alternatif olarak Seagate'in ücretsiz SeaTools for Windows aracını (git.pcnct.com.tr/sk) kullanabilirsiniz. XP'den Windows 8'e kadar tüm Windows sürümleriyle çalışıyor ve sabit diskinizin Seagate markalı olması gerekmiyor. Bunu çalıştırmadan önce açık olan tüm diğer programları kapatın. SeaTools, diskinizin sağlığını gösteren bir rapor hazırlayacak. Bozuk sektörler bulunursa yedekleme yapmanızı ve yeni bir diske geçmenizi öneririz.

Bilgisayar cidden yavaş çalışıyor

İki temel sebepten ötürü bilgisayarların aşırı derecede yavaşladığını sıkça görüyoruz: dosyalarınızı oluştururken/dönüştürürken yoğun bellek ve işlemci tüketen yazılımlar (örn. Video editörleri) veya virüsler. Aynı anda birden çok program çalıştırmak ya da büyük dosyalar indirmek de bilgisayar yavaşlatabilir ama çökmesine ya da açılmaz hale gelmesine neden olmaz.

Ne yapmalısınız?

Bilgisayarınızda tam kapsamlı bir güvenlik taraması yapın. İlk aşamada

Bilgisayarınızda yer alan istenmeyen programları temizlemek için CCleaner'i kullanın.

antivirüs yazılımınızın virüs veritabanını güncelleyin çünkü veritabanında yer almayan yeni bir virüs saldırmışsa bilgisayarınızdaki güncel olmayan korumayı aşıp içeri girmiş olabilir. Virüs taramasından sonuç çıkmazsa Ctrl+Alt+Del tuşlarına aynı anda basıp Görev Yöneticisi'ni açın ve listede olması gerekmeyip de çalışır durumda olan programları kontrol edin. Aynı zamanda etkili ve ücretsiz bir yazılım olan CCleaner (www.piriform.com/ccleaner) ile tarama yapmanızı, başlangıçta çalışan gereksiz programları kapatıp işe yaramayan uygulamaları kaldırmanızı öneririz.

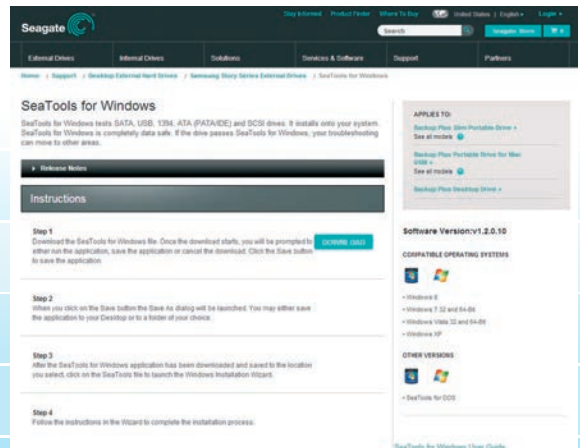

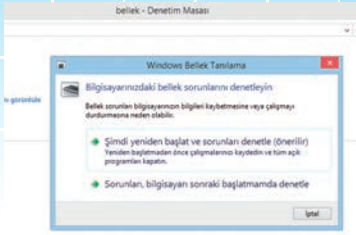
PC açılmıyor ve bellekle ilgili bir hata veriyor

Bellekle (RAM) ilgili sorunlar bilgisayarın başlamasını engeller çünkü bilgisayarın çalışabilmesi için belleğe ihtiyacı var. Windows 7 ya da 8 kullanıyorsanız Windows, Bellek Tanılama aracını çalıştırmayı önerebilir. Bilgisayarınızdaki bellekte bir sorun olması muhtemeldir.

Ne yapmalısınız?

Windows 8'de Başlangıç ekranına geçip "bilgisayarın bellek sorunlarını tanıla" yazın. Windows 7 ve öncesinde Başlat menüsünden aynı aramayı yapın. Bilgisayarı hemen yeniden başlatarak taramayı başlatabilir ya da bir sonraki yeniden başlatmayı bekleyebilirsiniz. Hangi Windows sürümünü kullanıyorsanız kullanın büyük olasılıkla RAM'inizi değiştirmeniz gerekecek. Hangi tür RAM'e gereksinim duyduğunuzu anlamak için www.belarc.com/free_download.html adresinden Belarc Advisor adlı ücretsiz aracı indirin. Bilgisayarınızda yer alan RAM'i tespit edip hangi modülün uyumlu olduğunu ve kullanılabileceğini söyleyecek. Yeni RAM'i takmak için bilgisayarı kapatın ve daha önceden olduğu gibi fişini prizden çekin. RAM modüllerinin her iki yanında yer alan sabitleyici kulakçıkları dışı doğru açın. Dikkatli olun çünkü RAM yuvası içinde çok sayıda hassas bağlantı yer almakta. Yeni RAM modülünü yerleştirin ve kulakçıklar kapanana kadar

Denetim Masası'ndan Bellek Tanılama aracını çalıştırarak RAM ile ilgili sorunları tespit edebilirsiniz.

bastırın. Kasayı kapatıp bilgisayarı başlatın. Yeni belleği otomatik olarak algılayacak ve Windows'u normal biçimde çalıştıracak.

Yeni parça takınca gürültü oluyor veya PC kapanıyor

Yeni bir üst düzey ekran kartı güç kaynağınıza çok fazla yük bindirebilir ve bundan ötürü daha fazla ses çıkarmasına neden olabilir. Bununla birlikte, güç tüketimi yüksek olan yeni ekran kartı yüzünden eski güç kaynağının yetersiz kalması ve sistemi doğru biçimde başlatamaması daha kuvvetli bir ihtimal. Aynı zamanda yeni bir ekran kartı takıp sistemi ilk kez başlattığınızda Windows'un mavi ekran hatası gösterip kapandığına da şahit olabilirsiniz.

Ne yapmalısınız?

Yeni ekran kartlarının büyük kısmı eski modellerden çok daha fazla güç tüketiyor. Maalesef bilgisayarınızda yer alan güç kaynağı hem işlemci hem de yeni ekran kartını aynı anda besleyecek kadar güçlü olmayabilir. Bilgisayarı kapatın ve fişini prizden çekin. Bilgisayarın kapağını açıp yeni ekran kartınızı sökün. Daha önceden kullandığınız ekran kartını geri takın. Yan kapağı kapatıp fişleri taktıktan sonra bilgisayarı başlatın ve Windows'un sorunsuz biçimde açılıp açılmadığını kontrol edin.

Eski ekran kartınızla sorun yaşanmıyorsa güç kaynağınızın çıkış gücünü kontrol edin. Bu bilgi güç kaynağının üstünde ya da kasanın arkasındaki etikette yazılı olmalı. Yeni ekran kartını besleyecek kadar güçlü yeni bir güç kaynağı almanız gerekecek. Yeni ekran kartını monte etmeden önce bu yeni güç kaynağını takın. Güç kaynağını değiştirmeden yüksek güç çeken yeni ekran kartını kullanmaya inat ederseniz işlemci veya anakart gibi önemli parçalar hasar görebilir.

Windows 8'in sabit diski kilitlenmiş

Bu büyük ihtimalle bilgisayarınızın çökmesinden değil, Microsoft'un Windows 8'de kullanıma soktuğu sabit disk kilidinden kaynaklanıyor. "Windows'un yüklü olduğu sürücü kilitli" gibi bir hata mesajı alıyorsanız bilgisayarınızda erişmeniz biraz zor olabilir.

Ne yapmalısınız?

Büyük olasılıkla sabit disk kilitletmesinin sebebi, Windows 8'in kapanma yerine uyku veya bekleme moduna geçecek şekilde ayarlanması ve ardından hesabınıza oturum açmak için çok kere deneme yapılmasıdır. Bundan kurtulmak için bilgisayarı tamamen kapatmanız gerekiyor. Düşme çubuğundan "Ayarlar > Güç > Bilgisayarı kapat"ı seçin. Biraz bekledikten sonra bilgisayarı yeniden açın. Windows 8 oturum açma ekranı normal biçimde karşınıza gelecek.

Dosyalara açılmıyor

Oluşturduğunuz ya da kaydettiğiniz bir dosya açılmıyorsa sadece dosya uzantısı da eksik olabilir, sabit diskte bozuk bir sektör de meydana gelmiş olabilir. Bu durumda yakında bilgisayarınızda çökme sorunları baş gösterebilir.

Ne yapmalısınız?

Başlat > Bilgisayar yolunu izleyip sabit diskinizin simgesine sağ tıklayın, Özellikler'i açın ve Araçlar sekmesine girin. Ardından "Denetle" komutu verin. "Yinleme" kısmında bahsettiğimiz Hata Denetimi aracı açılacak. Sabit diskinizde sorunlu kesimler bulursa yedekleme yapmanız ve yeni bir sabit diske terfi için hazırlık yapmanız gerekir.

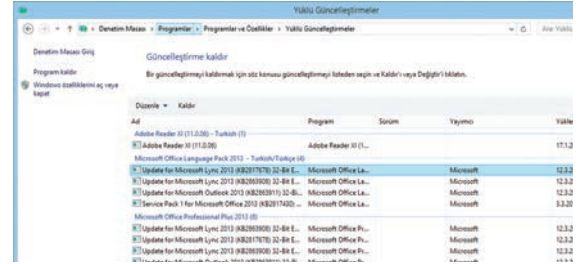
Windows Update bağlantılı yeniden başlatma isteği

Windows Update yeni güncelleştirmeleri başarılı biçimde indirip kurulduktan sonra bilgisayarınızı otomatik olarak yeniden başlatır. Bilgisayarınızı yeniden başlatmanızı isteyen bir uyarı mesajıyla karşılaşıyorsanız güncelleştirmelerden biri çakışma yaratmış olabilir ve bu bilgisayarda sorun yaşamınıza yol açabilir.

Ne yapmalısınız?

"Daha sonra yeniden başlat" düğmesine tıklayın ve Başlat menüsünden Windows Update'i açın "Güncelleştirme geçmişi göster" deyin. Güncelleştirme adlarını not edin ve Google'da arama yapıp başka kullanıcıların o güncelleştirmelerden sonra sorun yaşamadığını kontrol edin. Böyle bir durum varsa Microsoft

Güncelleme geçmişi görmek için linke tıklayın ve son güncellemeler içinde sorunlu olanları bulun

SORUNLARI ERKEN TESPİT EDİN

Windows 7 ve 8 ile gelen Windows Güvenilirlik İzleyicisi'ni (Windows Vista'da Güvenilirlik ve Performans İzleyicisi) kullanarak sorunlar ciddileşmeden önce onları tespit edebilirsiniz. Windows 7'de Güvenilirlik İzleyicisi'ne erişmek için Başlat menüsünde arama kutusuna "güvenilirlik" yazın. Windows 8'de Başlangıç ekranında "güvenilirlik geçmişi görüntüle"yi arayın. Bu araçta Windows'un son dört ay boyunca nasıl bir performans gösterdiğini görebilir, program çökmesi ve sorunlu kapanma gibi kritik olayları tespit edebilirsiniz.

SÖZLÜK

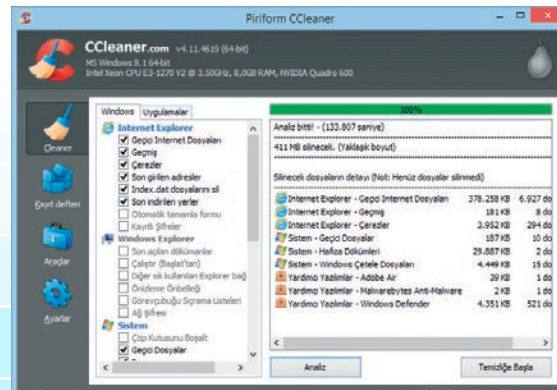
BIOS: Temel Girdi/Çıktı Sistemi (Basic Input/Output System). Her PC'de yer alan ve ana bileşenler birbirine bağlayan temel yazılım. PC açılırken birkaç saniye boyunca BIOS'un işleyişini görebilirsiniz.

Disk birleştirme: Sabit diskte dağılmış verileri yeniden organize ederek, bir araya getirilen verilere daha hızlı biçimde erişilebilir.

NAS: Ağ Bağlantılı Depolama (Network-Attached Storage). Ağa bağlı, birden çok bilgisayar tarafından ortaklaşa kullanılabilen bir veya birkaç sabit disk.

Statik sürtünme: Sabit disk içinde yer alan veri plakalarına teğet geçen okuma-yazma kafalarının oluşturduğu sürtünmeden ötürü meydana gelen arıza.

Bilgisayarınızda yer alan istenmeyen programları temizlemek için CCleaner'i kullanın.

EKRAN TEKNOLOJİSİNİN GELECEĞİ

Yakın geçmişte yaşanan başarısız girişimlere ve geleceğe damgasını vuracak yeni ekran teknolojilerine bir bakış atıyoruz.

LG'nin esnek ekran tanıtımı çok etkileyici ama bu parlak fıkri pratik bir üründe hayata geçirmek kolay değil.

TV endüstrisi son yıllarda sıkıntılı günler geçiriyor. İnanmıyorsanız Sony'ye sorun. Yüksek çözünürlüklü (HD) plazma ve ardından LCD TV'lerin icadından sonra bir süre boyunca işler tıkırında gitti. Fiyatlar yüksek olmasına rağmen talep artıyordu.

Çok sayıda firma bu yeniliğe ayak uydurmak için harekete geçti ve artan rekabetle birlikte fiyatlar ciddi biçimde düştü. Buna paralel olarak, bu kocaman dijital ekranların geliştirilmesi için harcanan araştırma yatırımları da karşılanamamaya başladı.

Tutmayan 3D

Türkiye'de birkaç deneme yayınının ötesine hiç geçemese de bazı yabancı TV kanalları bu yeniliğin harika olduğunu iddia etmeye devam ediyor. Oysa dünyanın büyük kısmı 3D TV'lerin başarısızlığa uğradığını kabul etti ve 3D televizyon yayınlarına önem vermeyi bıraktı.

Tanıtım faaliyetleri ve reklamlar 3D konusunda beklentileri iyice yükseltti ve gerçek sonuçlar beklentileri karşılamamaya başladı ki bu, 3D'nin başarıya doğru yürümediğinin bir işaretiydi. Pazarlamacıların sıkça tekrarladığı "Mutlaka herkes bir filmi 3 boyutlu olarak izlemeli!" sözüne katılıyoruz ama "bir film" veya en fazla birkaç film yeterli gibi görünüyor. Film teknolojilerinin gelişimini anlamak ve biraz da eğlenmek açısından 3 boyutlu filmleri mutlaka denemenizi biz de öneriyoruz ama birkaç kez denedikten sonra sadece "ilginç" bir teknoloji olduğunu anlayacaksınız. Her filmi bir kez de üç boyutlu izlemenin gerektiği iddiası epey abartılı.

İster James Cameron'ı suçlayın iter film stüdyolarını, tüm dünyada sinema düşkünleri filmleri üç boyutlu izleyebilmek için defalarca tırtıklandı. Üç boyutlu olduğu söylenen filmlerin çoğunluğu ne yazık ki sınırlı düzeyde gerçeklik sunan birkaç sahneyle bezeli, görüntülerin sonradan işlenerek başarısız bir şekilde üç boyutluya dönüştürüldüğü filmler. Bu filmleri izlerken konuşmaların yoğun olduğu bir sahnede gözlüğünüzü çıkarırsanız görüntünün neredeyse iki boyutlu olduğunu fark ediyorsunuz.

Çok az sayıda film tam anlamıyla üç boyut desteği sunuyor ve bazı seyircilere göre onları bile daha parlak ve net bir şekilde ama iki boyutlu olarak izlemek daha keyifli olabiliyor.

Çoğu kullanıcı 3D TV'nin öldüğünü kabul ediyor. TV'lerin üretemeyeceği derecede gerçekçi üç boyutlu görüntüleri reklamlarda kullanmak hiç de yardımcı olmadı.

Sinemadan sonra TV sektöründe 2012 yılında ciddi bir akım başladı ve Las Vegas'taki CES fuarında sergilenen ürünlerin neredeyse tamamı 3D özelliği içeriyordu. 2013'teki fuaradaysa yeni ürünlerin neredeyse hiçbiri bu yönüyle ön plana çıkarmadı.

Üstelik tıpkı sinemada 3D filmlere daha fazla para ödediğiniz gibi, televizyona yönelik 3D filmler de genelde daha pahalıya mal oluyor.

Bununla birlikte üç boyutlu ilgili başka sorunlar da var. Tasarımcılar bunların bir kısmının üstesinden gelebilmek için ilk günden beri uğraşıp duruyor. Sorunlardan ilki gözlüklerle ilgili. İnsanlar bu gözlükleri takmayı sevmiyor. Üstelik numaralı gözlük kullananlar ve baskın göz sorunu olanlar bu gözlüklerden gerektiği gibi faydalanamıyor. Gözlüklerle ilgili bir şikâyeti olmayan ve gözleri sorunsuz olan seyircilerin bile bir kısmı bir süre sonra göz yorulması, baş ağrısı ve hatta baş dönmesi gibi sorunlar yaşamaya başlıyor.

Çoğu kişi günde ortalama beş saatini TV başında geçiriyor ve televizyon başındaki insanların kendilerini rahatsız hissetmesi televizyona yönelik iş yapan hiç

2008'de ortaya çıkan RADIUS devrimsel bir ürün olarak kabul edildi ama hâlâ bu tür ürünler satın alamıyoruz.

kimse için iyi olmaz.

Gözlüksüz 3D ile ilgili bazı denemeler de yapıldı ama bunlardan hiçbiri tam anlamıyla başarılı olmadı ya da uygun fiyata alınabilecek hale gelemedi.

Aynı zamanda görüntü kalitesinin yarı yarıya düştüğünü, oyunlardaki tazeleme hızının yarıya indiğini göz önüne alırsak 3D'nin kullanıcılar açısından olumsuz bir yenilik olarak görülmesi kaçınılmaz. Bu sıkıntıların sorunsuz olarak aşılması şimdilik mümkün görünmüyor.

Bununla birlikte, söz ettiklerimizin büyük kısmı önceden tahmin edilmiş gelişmelerdi çünkü 3D'nin ilk olarak çoğumuz doğmadan bile önce piyasaya sunulduğunu biliyoruz. İlk üç boyutlu film 1920 yılında sergilendi ve 1950'lerden önce tekrar popüler oldu. 80'li yılların başlarında bazı kalitesiz üç boyutlu filmler izlenebiliyordu ve 2000'lerde 3D yeniden geri döndü.

"Dokunmatik ekranlar, mobil cihazlarda müthiş bir başarı sergilemelerine rağmen bilgisayarlarda tam bir başarısızlık örneği"

Her seferinde başarısız sonuçlar elde edildi çünkü 3D görüntüleme, günlük yaşamımızda gözlerimizin ve beynimizin bize sunduğu gerçek üç boyutlu dünyanın yanına bile yaklaşmıyor.

Tutmayan dokunmatik ekranlar

Bilgisayarlar dışında filmler ve TV ile zaman geçirenler, bazı filmlerin harika eserler olmamakla birlikte hayatımızı ciddi biçimde yönlendiğini görebilir. Bunlardan biri de Tom Cruise'un başrolde oynadığı bilimkurgu filmi Azınlık Raporu (Minority Report). Philip K. Dick'in yazdığı hikâyedeki harika fikirlerle Hollywood'un bakışı unutulmaz.

Tom Cruise filmdeki saydam bilgisayar ekranlarını el hareketleriyle yönetiyordu. Herhalde bu Microsoft çalışanlarının kafalarında da birkaç ışık yaktı. Bunca zamandır kullandığımız farelerin gereksiz olduğu sonucuna vardılar. Ekranın olduğu elimize kolumuzu oynatarak iş yapmak daha verimli bir yöntem olacaktı.

Sistemin çalışma şekliyle ilgili ayrıntıya girmeye gerek yok ama ekran karşısında uzun süreler boyunca Tom Cruise hareketleri yapmanın yorucu olduğu, çoğu zaman işleri fareyle daha kolay halledebildiğimiz ortaya çıktı.

Neredeyse hiç kimsenin dokunmatik monitör sahibi olmadığı bir dönemde yeni işletim sistemini dokunmatik ekranları temel olarak tasarlayan Microsoft, çoğu kullanıcıya göre ciddi bir hata yapmış durumda. Microsoft büyük ihtimalle Windows 8'i görüp etkilenen kullanıcıların kısa süre içinde dokunmatik ekranlı masaüstü ve dizüstü bilgisayarlara terfi etmesini umuyordu ama sonuç hiç beklemediği gibi olmadı.

Windows 8 satışa sunulduktan altı ay sonra piyasadaki dizüstü bilgisayarlara bakınca sadece yüzde 5'inin dokunmatik ekran içerdiğini, dokunmatik ekranlı monitörlerin neredeyse piyasada bulunmadığını gördük.

Microsoft, Windows 8.1 güncellemesiyle Windows 8'de bazı iyileştirmeler yaptı. Bunların büyük kısmı bilgisayarlarını dokunarak kullanmak istemeyen çoğunluğa yönelikti. Buna rağmen Microsoft gelecek nesil dizüstü bilgisayarların çoğunun dokunmatik olması veya herkesin bir anda dokunmatik aşkına kapılması ümidinden hâlâ vazgeçmiş değil. Bize kalırsa iki seçenek de pek olası görünmüyor.

Akıllı telefon ve tabletleri dokunarak kullanmak mantıklı ama masaüstü bilgisayar açısından dokunmatik ekranlar pek anlam ifade etmiyor.

Sonuç olarak dokunmatik ekranlar başarı açısından eşsiz bir konumda: Mobil cihazlarda müthiş bir başarı sergilemelerine rağmen bilgisayarlarda tam bir başarısızlık örneği. Peki bir sonraki adım ne? Tüketicilerin çoğunu kısmını üç boyutlu TV veya dokunmatik LCD monitör almaya ikna edemeyen üreticilerinin deneyeceği bir sonraki teknoloji ne olacak? Ümit verici bazı yeniliklerin yanı sıra ısıtılıp yeniden servis edilen eski seçenekler de var.

4K çözünürlük

Ekranlar günümüzde hayli yüksek çözünürlük değerlerine çıkabiliyor ama kimi zaman Tetrıs gibi bloklardan oluşan kötü görüntülerle karşı karşıya kaldığımız da oluyor. Belki de yeni nesil 4K modellerini sunmak için fırsat kollayan üreticilerin Full HD 1080p panelleri karalamak için kullanacağı yeni kampanya bu olabilir.

4K LCD paneller üretilebilmek için üretim sürecinde de değişiklikler yapmak gerekiyor.

4K'nin sorunu, 56 inç bir televizyona 2,5 metreden daha yakın mesafeden bakmadığınız sürece 1080p ile 4K panel arasındaki kalite farkını anlamamanın çok güç olması. 2 metreden daha yakına gelerseniz farkı görebilirsiniz ama izleyicilerin büyük kısmı TV'ye daha uzaktan bakıyor.

Bu ufak ayrıntılar TV üreticilerinin hızını kesmiyor ve her ne kadar çözünürlüğü dört katına çıkarmak için bazı pahalı adımlar atmak şart olsa da tümü hızlı biçimde 4K akımına ortak oluyor.

Günümüzde bu alanda uzman olan üretici Sharp. Firma, kendi IGZO metal oksit teknolojisine ek olarak geliştirdiği yeni üst seviye üretim tekniğiyle karşılaşılan sorunları aşmayı deniyor.

Apple, iPad Air'de IGZO panel kullanarak kalınlığı, ağırlığı ve güç tüketimini düşürdü, parlaklığı artırdı.

Samsung ve LG gibi üreticilerse aşırı büyük veya aşırı yüksek çözünürlüklü ekranlar geliştirmektense ekranların fiziksel özelliklerine ve üretim maliyetlerine odaklanıyor.

Yeniden OLED

Son beş yıla baktığımızda her yıl üreticilerin OLED panelleri ön plana çıkarmak için adım attıklarını ve bir sonraki yıl için çeşitli sözler verdiklerini gördük. Yüksek renk doğruluğu sunarak nefes kesen OLED ekranlar tüm beklentilere rağmen bir türlü ön plana çıkamadılar.

OLED ekranların daha ucuza üretilmesini mümkün kılacak araştırmalar yapan büyük bütçeli merkezler var ama bu tür panellerin büyük kısmı sadece akıllı telefon ve dijital fotoğraf makinelerindeki ufak ekranlarda kullanılıyor.

Son derece ince olup net görüntü sunan bu panellerde renk doğruluğu yüksek ve siyahlar keskin. OLED ile ilgili sıkıntıysa yüksek maliyet ve güç tüketimi.

Yıllar önce vad edilen güç verimliliği bir türlü elde edilemediği gibi maliyetler de kayda değer oranda düşürülemedi.

Peki, ufukta OLED'le ilgili bir değişim görünüyor mu? OLED ekranlar üzerinde kuantum analizleri yapan Bonn Üniversitesi maliyeti düşürecek adımlar atıyor.

Maliyeti yükselten ana sebeplerden biri, güç tüketimini sınırlandırmak için üretim sırasında kullanılan platinyum ve iridyum gibi özel metallerin hepsinin pahalı olması. Bonn'da yapılan denemeler sırasında ucuz bir organik katman eklendiğinde ısıya dönüşen ışık miktarında azalmaya rastlandı ve böylece yalıtım için kullanılacak pahalı metallerin azaltılabileceği anlaşıldı. Bu sistem üretimde uygulanabilirse OLED paneller ucuzlayarak PC monitörlerinde ve TV'lerde karşımıza çıkabilirler.

OLED ekran kullanan akıllı telefonlarda yapılan analizde sadece panel maliyetinin telefondaki diğer parçaların toplamına yakın olduğu görüldü. Dolayısıyla OLED panel üretiminde maliyet düşürülebilirse tüm cihazlarda kullanım oranı hızla artabilir.

“Kavisli ekranların ne tür kullanım alanlarında hayatı kolaylaştıracağını şimdilik kestiremiyoruz.”

Kavisli ekranlar

Kavisli bir ekranı ilk kez gördüğünüzde böyle bir şeyin mümkün olduğunu görüp de etkilenmemek imkânsız ama ardından hangi alanlarda fayda sağlayabileceğini düşününce kalakalıyorsunuz. Şimdiye kadar birkaç prototip sergilendi ve kavisli ekrana sahip birkaç TV modelinin satışı başladı ama tüketicilerin çoğu “Peki ama neden?” sorusunu yöneltmeyi sürdürüyor.

Bunun cevabı büyük oranda giyilebilir teknolojilerde yatıyor. Telefonlara bağlanarak kullanılabilen akıllı bileklikler ve saatler ufak, kavisli ekranlara sahip. Bileğin etrafında eğimli bir şekilde duran bu ekranlar bir anda ilgi odağı olmaya başladı.

Aslında bunların hiçbirisi yeni bir fikir değil. Beş yıl önce Polymer Vision adlı bir firma son derece esnek ve hatta tamamen katlanabilen bir ekran geliştirdi. Bu yöntemin temelini, tamamen yeni

form faktörlerine izin veren elektroforetik teknolojisi oluşturmuyordu. Bu sayede büyük ekranları katlayıp cebeye koymak bile mümkün olacaktı. Maalesef firma iflas etti ve ardından Wistron tarafından satın alınana kadar hiçbir ürün geliştiremedi. Yeni firma da aynı amaçla çalışmalar yapıyor ve renkli panele sahip yeni ürünler tasarlamış olsalar da henüz üretilen bir cihaz yok.

Bu yıl içinde satışa sunulan ürünler elbette o derece esnek değil. Piyasadaki belirli derecede eğimli ekrana sahip TV'ler, boyut arttıkça merkezden giderek uzaklaşan kenarları içe doğru bükerek avantaj elde etmeye çalışıyor. Bu TV'lerde genellikle kavis sabit, yani eğim oranını değiştirme olanağı yok.

Bu tür paneller gerçekten de ilgi çekici görünüyor ama kullanıcıların en iyi görüntüyü alabilmesi için TV karşısında belirli bir alanda oturması şart oluyor. Aksi halde bu alanın dışında kalanlar net görüntü alamıyor, düz panellerden daha kötü görüntü elde ediliyor. Biz de bu TV'lerden bazılarını kısa süreli olarak test etme olanağı bulduk. Demo videolarındaki sahnelerde gerçekten etkileyici göründüklerini itiraf etmeliyiz ama bu videolar televizyonun özelliklerini öne çıkarmak için hazırlanıyor. Daha sıradan görüntülerde ve uzun süreli kullanımda ne kadar etkileyici olacaklarını henüz kestiremiyoruz.

Yenilikleri herkesten önce benimseyen Japonya'da bile genel kullanıcıların bu tür kavisli TV'lere çok sıcak bakmadığı söyleniyor. Şu ana kadar sadece Samsung ve LG kavisli LCD panel üretiyor, diğer üreticiler beklemeyi sürdürüyor.

Samsung üretim tesisleri, başarı oranı %100 olursa ayda 1,5 milyon adet 6 inç genişliğinde panel üretecek kapasitede. LG ise bunun sadece üçte birini üretebiliyor. Üreticiler başarı oranının %100'den hayli düşük olmasına neden olan sorunları aşmadıkça üretim kapasitesini artırmayı tercih etmeyecekler, yeni akıllı telefonlarda eğimli ekranları çok fazla öne çıkarmayacaklar.

Daha yeni prototipler ve üretim teknikleri belirmedikçe gelecek yıla kadar kavisli ekranların daha fazla cihazda karşımıza çıkmasını beklemiyoruz.

Artırılmış gerçeklik

Google Glass baştan beri devrimsel bir fikir değildi ama hâlâ çoğu kişi onu bir dönüm noktası olarak görüyor. Ne de olsa, giyilebilen ve gözünüzün önüne bilgileri getiren

LG ve Samsung'un düz dikdörtgen biçimini beğenmeyen kullanıcılara özel kavisli TV'leri var.

mobil cihaz kavramı ilk başta kulağa harika geliyor. En azından yolda yürürken telefonundan başını kaldırmadığı için başkalarına ve eşyalara çarpan, hatta arabaların altında kalanların sayısı azalabilir. Ayrıca Google Glass sayesinde yol tarifleri alabilir, etrafınızdaki mağaza ve mekânları anında tanımlayabilirsiniz. Teorik olarak bunları gerçekleştirirken aynı zamanda "dev ekran" fikrini bir kenara fırlatmış oluyoruz çünkü artırılmış gerçeklikle tüm görüş alanınız doğrudan başınıza bağlı dev bir ekrana dönüşüyor.

Bununla birlikte Google Glass ve benzeri cihazlarla ilgili bazı sorunlar var. En can sıkıcı olanlardan biri: İlk kez karşılaştığınızın birinin bile yüzünüze bakarken internetten sizinle ilgili bilgileri indiriyor olabilecek olması. Google Glass'ın tabii ki böyle bir hazır özelliği yok ama teoride bu mümkün.

Google Glass'ın bu yıl içinde piyasaya sürülmesi bekleniyor. İşte o an geldiğinde ya ürünü birkaç saat kullanıp bir kenara bıraktıktan sonra "Her şey bunun için miymiş?" diye hayıflanacağız ya da İtalyanca bilmeden, İtalyanca bir restoran menüsüne bakarak sipariş verebilir hale geleceğiz.

Google Glass şimdilik tüm görüş alanınızı artırılmış gerçekliğe ya da bilgisayardan gelen görüntüye dönüştüremiyor, böyle bir planı da yok.

Bu fikir üzerinde yoğun yürüten bir firma, Kickstarter projesi olarak başlayan ve büyük bir projeye dönüşen Oculus VR. Firmanın ilk ürünü olan Oculus Rift henüz satışta değil ama daha şimdiden gelecek nesil modellerin tasarımları tartışılıyor.

Kafaya takılan ekran prototipinde çözünürlük sadece 1280 x 800 piksel ama satışa

sunulacak ürün 1080p görüntüyü iki göze ayırıp gönderecek. Firma CEO'su Brendan Iribe şimdiden 4K ve hatta 8K modellerden bahsediyor. Aynı zamanda, kafa hareketiyle ve görüntü güncellemesi arasındaki gecikmeyi azaltmak için çalışmalar sürüyor. İlk örneklerde, kafanızı hareket ettirdiğinizde görüntünün buna göre güncellenmesi 40-50 milisaniye sürüyordu. Oculus'un yeni prototiplerinde bu değer 15 ms'ye indi ve deneyenler bunun çok etkileyici olduğunu söylüyor.

Şüphesiz ki bu üründe kullanılacak görüntüleri gönderen PC'nin epey güçlü olması gerekiyor. Ayrıca Oculus Rift bilgisayardan ayrı olarak çalışmıyor, yani onu takip sokağa çıkmak mümkün değil. Kısa ve hatta orta vadede bu durum değişmeyecek diyebiliriz. Oculus benzeri cihazlar popüler olursa 3D TV'ler de yeniden hortlayabilir. Oculus'un ürünlerini sabırsızlıkla bekliyoruz. ■

Web'deki her şeyi hack'leyin

Sevmediklerinizi çıkarıp sevdiklerinizi ekleyerek web'in dizginlerini elinize alın. Bu yazımızda web sitelerini gereksinimlerinize göre şekillendirmenin 30 gizli yolunu bulacaksınız.

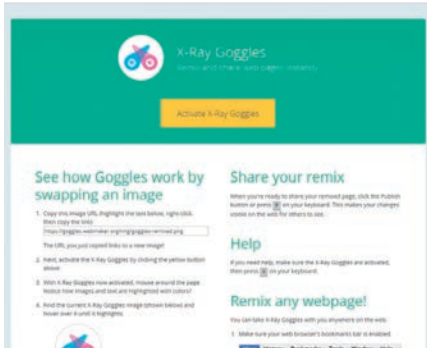
Web'de sinirinizi bozup sizi yavaşlatacak bir sürü şey var. Bazen en gözde sitelerinizde bile bunu yaşayabilirsiniz. Sayfalar yüklenmek bilmez, göz alan arka plan renkleri yüzünden metinler okunmaz, reklamlar bir şeylerin önünü örter, bağlantılar sizi iddia ettikleri yere götürmez. Bu ortak sıkıntıların listesi de uzayıp

gider. Neyse ki bu sorunları gidermek için kullanabileceğiniz bir sürü ücretsiz araç ve ipucu var. Birazcık da kişiselleştirmeye çok geçmeden web'i istediğiniz gibi görünecek ve kullanılacak kıvama getirebilirsiniz. Bu genellikle, araç çubuğundaki düğmeye tek tıklayışınızla gereken geliştirmeleri yapacak bir tarayıcı eklentisi kurmak kadar basit.

WEB SAYFALARINI YENİDEN TASARLAYIN

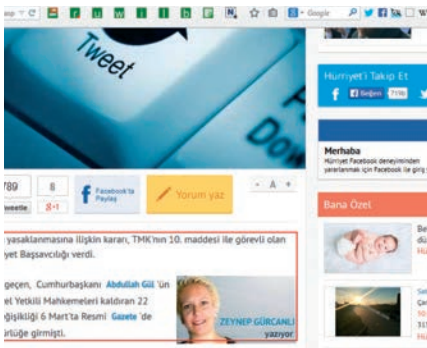
X-Ray Goggles ile web sitelerini harmanlayın

X-Ray Goggles (goggles.webmaker.org) Firefox, Chrome ve Safari'de kullanılabilen akıllı bir araç. Web sayfaları üstünde değişiklikler yapmanıza, sonra da sonuçları paylaşmanıza izin veriyor. Örneğin bir resmi diğerleriyle değiştirebilir, farklı metinler girebilir ve HTML kaynak kodunu düzenleyebilirsiniz. Mozilla'nın insanlara web tasarımı öğretmek amacıyla tasarladığı Webmaker'ın bir parçası olan bu aracı kullanmak için önce "Activate X-Ray Goggles" düğmesini tarayıcınızın Yer İmleri çubuğuna sürükleyin. "Kanştırmak" istediğiniz bir sayfa bulunca bu düğmeye tıklayıp ekrandaki unsurları değiştirin. İş bittiğinde herkesin görmesi için, değiştirilmiş sürümü web'de yayımlayabilirsiniz.

Sayfalardeki dikkat dağıtıcı unsurlardan kurtulun

Eğer bir web sitesindeki belli bir unsur (kayan sosyal medya beslemesi, nahoş bir fotoğraf vb.) sinirinizi bozduysa HackTheWeb (git.pcnet.com.tr/sw) adlı Firefox eklentisiyle onu kaldırabilirsiniz. Bu yararlı eklenti, web sitelerinin görünümünde hızlı değişiklik yapmanızı sağlar ve tercihleriniz sonraki ziyaretleriniz için saklıyor. Eklentiye etkinleştirmek için sayfaya sağ tıklayın, HackTheWeb'i seçtikten sonra sayfa tasarımından istemediğiniz unsurlara tıklayın. Eklenti klavye kısayollarını da destekliyor, dolayısıyla tek bir tuşa basarak bir metin

kutusunu genişletebilir ya da renkli arka planı silebilirsiniz. Sonraki sayfada HackTheWeb'i nasıl kullanacağınızı öğrenebilirsiniz.

İstediğiniz web sitesini baştan tasarlayın

Dâhice bir Chrome eklentisi olan Stylebot (git.pcnet.com.tr/sx) web sitelerinin görüntüsünü basit bir düzenleyiciyle değiştirmenizi sağlıyor. Yazı tipi boyutunu, rengini ve sayfa tasarımını değiştirebilir, CSS kullanmayı biliyorsanız kendi özel betiklerinizi bile yazabilirsiniz. Değişiklikler anında kaydedilip sonraki ziyaretlerinizde de kalıcılığını sürdürüyor. Özel tarzları paylaşmak, görmek ya da kurmak isterseniz Stylebot Social'ı kullanmalısınız (git.pcnet.com.tr/sy).

Web siteleri gözünüzü yormasın

Başta Google olmak üzere birçok web sitesi beyaz ya da açık renk zemin üstüne koyu renk harf kullanıyor ki bu da aslında yanan ampule bakmaktan farksız. Hacker Vision adındaki, ziyaret ettiğiniz web sitelerini yüksek kontrastlı hale getiren Chrome uzantısıyla (git.pcnet.com.tr/sz) göz yorgunluğunun önüne geçebilirsiniz. Uzantıyı kurduktan sonra web'de alıştığınız biçimde gezinebilirsiniz. Eğer bir web sitesini eski biçimiyle görüntülemek isterseniz emkeye tıklayıp Pause Hacker Vision'u seçin. Uzantı, düzüstülerin pil ömrünü de artırıyor.

Web sitelerinin rengini değiştirin

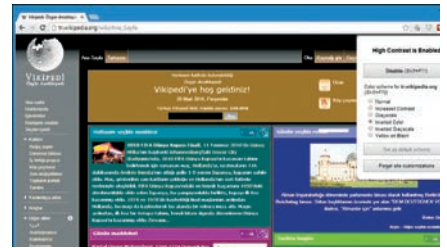
Color That Site (git.pcnet.com.tr/t0) web sitelerinin ön ve arka plan renklerini kolayca değiştirmenize izin veren bir Firefox eklentisi. Yapmanız gereken sadece tarayıcının konum çubuğundaki düğmeye, sonra Go'ya tıklamak ve kaydırma çubuklarıyla değişiklik

yapmak. Sonuçları kaydettiğinizde, siteyi her ziyaretinizde seçtiğiniz renklerde görüyorsunuz. Bu değişiklikleri başka PC'lere de uygulatabiliyorsunuz.

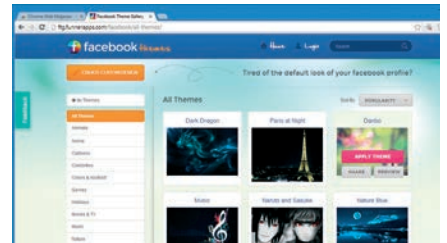
Chrome'da renkleri anında tersine çevirin

High Contrast for Chrome uzantısı (git.pcnet.com.tr/t1) açık renk arka planlı siteleri okumayı kolaylaştırıyor. Araç çubuğundaki düğmeyi tıklayarak renkleri ya da kontrastı tersine (siyahın beyaz, beyazın siyah olacağı biçimde) çevirebilirsiniz. Diğer renkleri de kaldırmak isterseniz sayfaları gri tonlarında görebilir ya da metinleri öne çıkarmak için siyah üstüne sarı seçeneğini kullanabilirsiniz.

Facebook'a tema uygulamak

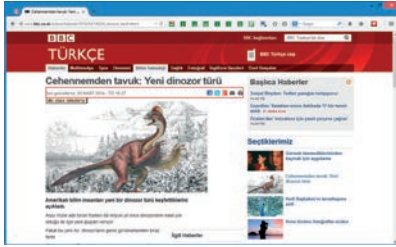
Facebook ikide bir kendi temasını değiştirip dursa da Facebook olarak hemen tanınıyor. Eğer sayfa tasarımına ve özelliklere zarar vermeden sosyal ağın görünümünü değiştirmek isterseniz Facebook Themes (git.pcnet.com.tr/t2) adlı Chrome uzantısını kurabilirsiniz. Bu uzantı siteye yepyeni bir hava kazandıracak bir dizi tema sunuyor. Facebook'un sağ üst köşesinde beliren yeni Themes seçeneğine tıklayın, sonra Explore'a basarak uygun bir tema bulun. Seçenekler arasında Messi, The Simpsons ve Bob Marley var. Hoşunuza gitmeyen ya da çalışmayan temaları kolayca devre dışı bırakabilir ya da silebilirsiniz.

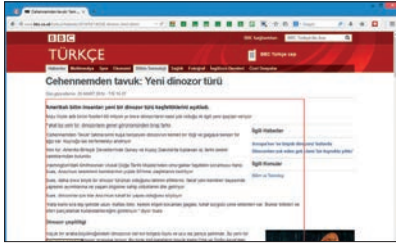
MINİ ATÖLYE

HackTheWeb ile web sayfalarını yeniden tasarlayın

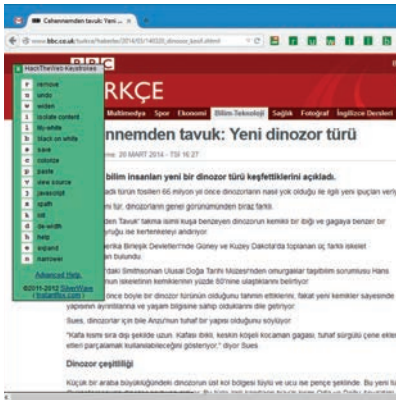
1 HackTheWeb'i kurun, sonra Firefox sekmeye çubuğunda boş bir yere tıklayıp özelleştirme seçeneğini seçin. HackTheWeb düğmesini bulup araç çubuğuna sürükleyin. Düğmeye tıkladığınızda birkaç haf görünecek. Bunlardan R'yi seçin ve istemediğiniz unsurlara tıklayın. Bunlar kırmızıyla işaretlenecek. Çizgiye tıklayarak kaldırabilirsiniz.

2 Kazayla bir şeyi kaldırırsanız U'ya tıklayarak son eylemi geri alabilirsiniz. W harfi ise bir kutuyu genişletmenize izin veriyor. Bunu kutuyu seçip imleci bir nesnenin üstünde tutarak yapabilirsiniz. Dış çerçeveye tıkladığınızda kutu yeniden şekillenecek ve metin uygun şekilde kaçacak. D harfi ise kutuyu küçültüyor. I harfi seçili nesne dışında her şeyi kaldırıyor.

3 L harfi renkli arka planı silip beyazla değiştiriyor. B ise renkli metni siyaha çeviriyor. İlk bakışta görülen çok daha fazla seçenek var. H'ye basarak klavye kısayollarının listesini görebilirsiniz. Her şeyi eski haline döndürmek için sayfayı yeniden yüklemeniz yeterli.

İSTENMEYEN İÇERİĞİ ENGELLEYİN

Reklamları ve diğer sinir bozucu içeriği kaldırın

Birçoğumuz Firefox, Chrome, Opera ve Android sürümleri olan Adblock Plus'ı (adblockplus.org/en) biliriz. Bu harika eklenti ziyaret ettiğiniz tüm web sitelerindeki reklamları kaldırıyor ve o kadar iyi çalışıyor ki çalıştığının farkında bile olmuyorsunuz. Bu sayede sadece Flash reklamları değil, Facebook ve YouTube'daki reklamları da filtreleyebilir, açılır pencereleri ve altta kalan reklam pencerelerini filtreleyebilirsiniz. Hatta eklenti, web adresi yazarken yaptığınız hataları düzeltip sizi zararlı sitelerden koruyabiliyor.

Eğer bazı reklamların yine de karşınıza çıktığını görüyorsanız bu, Adblock Plus'ın onları "rahatsız etmeyen" olarak görmesinden (içeriği bozmuyor, okuma akışını kesintiye uğratmıyor ya da reklam olmadığını iddia ediyorsa) kaynaklanabilir. Bunları da engellemek için eklentinin süzgeç tercihleri kısmına girip "Rahatsız etmeyen bazı reklamlara izin ver" seçeneğini işaretleyin.

Internet Explorer'da reklamları engelleyin

Adblock Plus hemen her tarayıcı için bulunsa da Internet Explorer sürümü yok. Microsoft'un tarayıcısı için de reklam engelleme çözümleri bulunuyor. Bunlardan biri Simple Adblock (simple-adblock.com). Ne var ki bunlar Adblock Plus kadar iyi değil. Neyse ki Adblock Plus'ı hazırlayan ekip bu engelleyiciyi IE ile uyumlu hale getirmek için var gücüyle çalışabiliyor. Şu anda hem 32 hem de 64 bitlik sistemler için eklentinin deneme sürümleri bulunuyor (adblockplus.org/en/internet-explorer). Bunlar ilk sürümler olduğundan ara sıra hatalarla karşılaşabilirsiniz.

YouTube'da reklamlardan kurtulun

Video yapımcılarının eserlerinden para kazanmasına hiç de karşı değiliz ancak

bazen YouTube reklamları çok sinir bozucu olabiliyor ve izleme keyfinizi kaçırabiliyor. Adblock Plus'a ek olarak geliştirilen YouTube özelleştirmeleri (youtube.adblockplus.me) izlediğiniz videolardaki reklamları, önerileri ve yorumları kaldırabilir. Kullanmak için tarayıcınızda Adblock Plus yüklü olmalı.

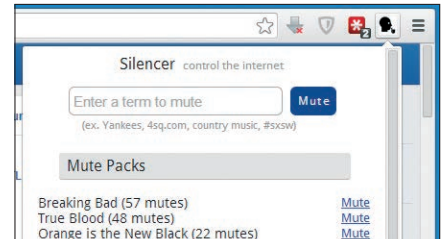
Web sayfalarındaki dağınıklığa son

Readability Redux (git.pcnet.com.tr/t3) web sitelerindeki dikkat dağıtıcı gereksiz öğeleri kaldırarak, böylece metne odaklanmanızı sağlayan bir Chrome uzantısı. Özellikle Wikipedia gibi metin ağırlıklı siteler için biçilmiş kaftan. Readability Redux'u kullanmak için araç çubuğundaki düğmeye tıklamanız yeterli. Eklenti dikkat dağıtıcı her şeyi sizin için ortadan kaldırarak. Sayfanın bu basitleştirilmiş halini basarak zaman ve mürekkep tasarrufu yapabilir, bu haliyle başkalarıyla paylaşabilir ve canınız istediğinde orijinal tasarıma dönebilirsiniz.

Sosyal ağlardaki spoiler'ları kaldırın

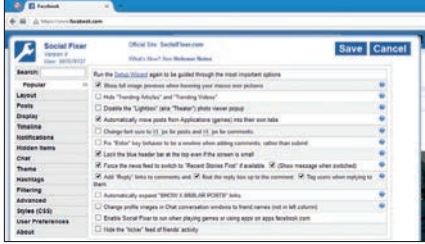
Yeni bir film ya da en sevdiğiniz dizinin yeni bölümünü seyretecek istersiniz ama öykünün en can alıcı kısımlarını anlatan "spoiler"lardan kaçınmaya çalışmak mayın tarlasında gezinmeye benzer. Sorunu çözmek için Silencer adlı yeni Chrome uzantısını (git.pcnet.com.tr/t4) deneyebilirsiniz. Uzantı, Facebook ve Twitter'taki olası spoiler'ları görünmez hale getirmenize ya da filtrelemenize izin veriyor. Kendiniz anahtar sözcük girebileceğiniz gibi, Game of Thrones ya da Arrested Development gibi diziler için geliştirilmiş "Mute Pack"leri yükleyebilirsiniz.

YENİ ÖZELLİKLER EKLEYİN

Facebook araçlarını geliştirin

Firefox, Chrome, Opera ve Safari'de çalışan Social Fixer for Facebook eklentisi (www.socialfixer.com) sekmeli haber akışı, temalar, gelişmiş filtreler ve okunmuş

gönderileri gizleme gibi ek özellikler getiriyor ve can sıkıcı noktaları kaldırıyor. Yeni yorumları vurguluyor, küçük resimleri büyütüyor ve belki de en önemlisi, birisi sizi arkadaş listesinden silince haber veriyor.

YouTube'a yeni özellikler ekleyin

YouTube'un özelliklerini yetersiz buluyorsanız (örneğin geliştirilmiş DVD tarzı oynatma, videoları yakınlaştırma gibi) Power-Ups for YouTube adlı Chrome uzantısını (git.pcnet.com.tr/t5) seveceksiniz. Kurulumdan sonra video oynatma penceresinin altına yeni bir çubuk

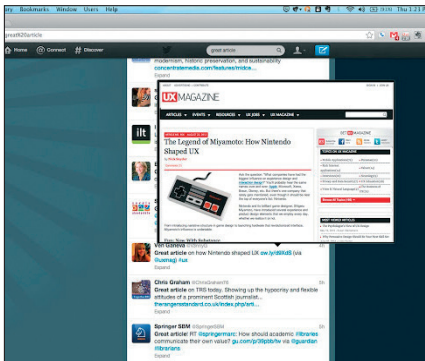
ekleniyor ve buradan videoyu kontrol edebiliyorsunuz. Aynı zamanda çok sayıda seçeneği yapılandırmak için bir tarayıcı düğmesi ekleniyor.

İNTERNETTE DAHA HIZLI GEZİNİN

Bağlantılara tıklamadan önizlemeyi görün

Swift Preview (git.pcnet.com.tr/t6) Facebook, Twitter, Google+, YouTube ve reddit gibi popüler sitelerin ön izlemesini yapmanızı sağlayan bir Chrome uzantısı. Bu sayede ilgisiz ya da sizi utandırabilecek siteleri açma riskine girmiyorsunuz. Kurulumun ardından tek yapmanız gereken faremin imlecini bir bağlantının üstüne getirip sitenin, fotoğrafın ya da videonun ön izlemesini yüzer bir pencerede görmek. Araç çubuğundaki düğme sayesinde ön izlemeyi açıp kapayabilirsiniz. Firefox için de CoolPreviews adında benzer bir eklenti var (www.coolpreviews.com). Bu da web sayfalarının, fotoğrafların ve videoların ön izlemesini gösteriyor. Ön izlemenin bağlantıya tıkladığında ya da imleç bağlantının üstüne getirildiğinde gösterilmesini seçebilirsiniz ya da ön izleme penceresinin sürekli açık kalmasını sağlayabilirsiniz.

kullanarak daha çok ya da daha az bilgi alabilir, belli sözcükleri ve isimleri aratabilir, sonucu kaydedebilir ya da paylaşılabiliyorsunuz. Mini atölyemiz sayesinde CruxLight'ı nasıl kullanacağınızı öğrenebilirsiniz.

Google yazı tiplerini kullanan siteleri hızlandırın

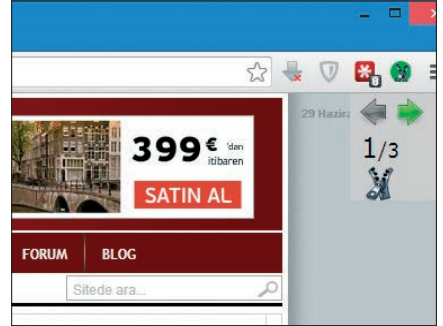
Google, web geliştiricilerin sitelerini daha etkileyici kılmak adına kullanabileceği devasa bir ücretsiz yazı tipi koleksiyonu sunuyor. Bu yazı tiplerini görmek için tarayıcının bu yazı tiplerini arka planda indirmesi gerekiyor. Böyle sitelerin daha hızlı yüklenmesini sağlamak için PC'nize ya da Mac'nize SkyFonts'u (www.fonts.com/web-fonts/google) kurabilirsiniz. Kurulumun ardından yazı tiplerini kendi tasarımlarınızda ve belgelerinizde çevrimdışı olarak da kullanabileceksiniz.

Birden çok sayfayı tek sayfa olarak görün

Bazı web sitelerinde fotoğraflı slayt gösterileri ya da Top 10 listesi tarzı sayfalarda, içeriğin birden çok bölüme ayrıldığı görülüyor. Bunun amacı sizi daha fazla reklama maruz bırakmak ve sayfa izleme sayısını artırmak. Ne var ki ikide bir Next'e basmak sizi bezdirebilir. Chrome uzantısı PageZipper (git.pcnet.com.tr/t8) bu sorunu çözmek için tüm sayfaları okuması kolay tek bir makale biçiminde otomatik olarak birleştiriyor. PageZipper düğmesine

basın, sonra birleştirilmiş içeriği okumak için aşağı kaydırın.

Sayfanın neresinde olduğunuzu unutmayın

Çok uzun bir yazıyı okurken nerede olduğunuzu şaşırabilirsiniz. Scroll Marker (git.pcnet.com.tr/t9) Chrome için yapılmış kullanışlı bir uzantı. Sayfanın en alt kısmına bir çizgi çekiyo, böylece nereye kadar okuduğunuzu (ya da aşağı indiğinizi) kolayca görebiliyorsunuz. Belgeyi yukarı kaydırırken çizgi yerinde kalıyor, kaydırmayı durdurduğunuzda tekrar sayfanın altına iniyor. Çizginin rengini, şeffaflığını, genişliğini ve sayfanın en altından ne kadar uzakta olacağını belirleyebilirsiniz.

ESKİ WEB'İ GERİ ALIN

Web siteleri, programlar ve tarayıcılar güncel kalmak için çalışıyor ama bazen tam tersini isteyebilirsiniz. İşte güncellemek yerine geriye gitmek için gerekenler...

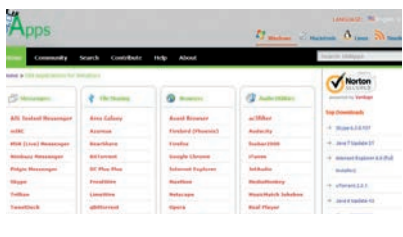
Artık olmayan web sitelerini ziyaret edin

Internet Archive'in Wayback Machine'i (archive.org/web) 1996'ya kadar geri giden ve 250 milyar web sayfasının çalışan sürümünün depolandığı bir arşiv. Ne zaman bir sayfa güncellense, bir sürümü de burada saklanıyor. Arşivi gezmek için Internet Archive ana sayfasından Wayback Machine kutusuna bir adres girin, sonra takvimden tarih seçin. Böylece o gün sayfanın nasıl görüldüğüne bakabileceksiniz. Arşivli sayfaların bağlantıları, bağlantılı sayfa da kaydedilmişse çalışıyor ama resim dosyaları ve Flash içerik görünmeyebiliyor. Büyüleyici ve yararlı bir kaynak.

Bir önceki sürüme geri dönün

Tarayıcınızın ya da diğer yazılımlarınızın eski sürümlerini kullanmak isterseniz OldApps sitesinde (www.oldapps.com) hepsinin mevcut ve eski sürümlerinin (ICQ'dan WinZip'e) ücretsiz indirilebildiğini göreceksiniz. Yeni sürümler çıktıkları anda veritabanına ekleniyor ve tüm dosya indirmeleri zararlı yazılımlara, virüslere karşı taranıyor. Programların çıkış tarihleri, sistem gereksinimleri ve ekran görüntüleri doğru sürümü seçmenize yardımcı oluyor. En göze yazılımlarınızın güncellemelerine abone olabilirsiniz. Ancak unutmayın ki yazılımların eski sürümleri yeni olanlar kadar güvenli değil.

ARAMALARI İYİLEŞTİRİN

Belli siteleri arama sonuçlarından çıkarın

Google'da arama yaptığınızda sonuçlar en ilgili sayfaları içerir fakat bunlar görmek istediğiniz sayfalar olmayabileceği gibi, bazen şüpheli de olabilir. Personal Blocklist (git.pcnet.com.tr/ta) Google'ın Chrome için hazırladığı resmi bir uzantı ve bazı sitelerin arama sonuçlarında görünmesini engelliyor. Arama yaptıktan sonra sonucun altındaki Block bağlantısına tıklamanız yeterli. Eklentinin araç çubuğu düğmesiyle kara listedeki siteleri görebilir ya da buradan çıkarabilirsiniz.

Web'i her yerden arayın

Günümüz tarayıcılarının en kullanışlı özelliklerinden biri, doğrudan adres çubuğundan arama yapmaya izin vermeleri. Daha da hızlandırmak için Simple = Select + Search (git.pcnet.com.tr/tb) adlı Chrome uzantısını kullanın. Metinleri kopyalayıp adres çubuğuna yapıştırmak yerine, sağ tıklama menüsünü kullanabilirsiniz. Bir sitedeki sözcüğü ya da tümceyi işaretleyin, sonra farenin sağ

tuşuna tıklayıp Search'ü ve istediğiniz arama motorunu seçin.

Birden çok sitede aynı anda arama

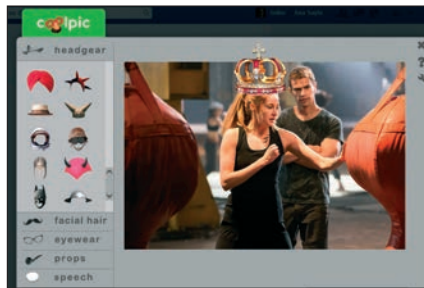
Birçoğumuzun arama tercihi Google olsa da, bazen daha iyi sonuç veriyor mu diye görmek için farklı arama motoru kullanmakta fayda var. Chrome uzantısı Multi Search (git.pcnet.com.tr/tc) sağ tıklama menüsünden Google, Bing, Yahoo, Wikipedia ve IMDb üzerinde arama yapmanızı sağlıyor. İsterseniz tarayıcının adres çubuğuna, aranacak sözcüklerden önce "multi" yazarak da eklentiye kullanabilirsiniz. Arama motoru listesini sadece istediğiniz motorlar kalacak biçimde değiştirebilirsiniz.

FOTOĞRAF VE VİDEOLARI HACK'LEYİN

Arkadaşlarınızın Facebook ve Flickr fotoğraflarıyla oynayın

Gazete ve dergilerdeki ünlülere sakal bıyık çizme huyunuz varsa Coolpic'e bayılacaksınız (git.pcnet.com.tr/td). Bu Chrome uzantısı, dostlarınızın Facebook ya da Flickr hesaplarındaki fotoğrafların üstüne bir şeyler çizmenize, sonra bunları saklamanıza veya başkalarıyla paylaşmanıza izin veriyor. Bir fotoğrafı açın; Coolpic'e tıklayın; sonra çeşitli şapkalı, saç, sakal, gözlük, türlü nesneler ve konuşma balonu gibi öğeleri fotoğrafın üstüne sürükleyin.

Mesajları Facebook fotoğraflarının içinde saklayın

Secretbook (git.pcnet.com.tr/te) steganografi denilen bir teknikle Facebook yazışmalarınızı fotoğrafların içine gizliyor.

Facebook açıkken Ctrl+Alt+A tuşlarına basarak "Generate a Secretbook Image" kutusunu açın. Sabit diskinizden bir fotoğraf seçin, saklamak istediğiniz metni yazıp bir parolayla güvenliğini sağlayın. Şimdi "Create and download" a tıklayın ve şifreli mesajı karşıya yükleyip parolayı sadece istediğiniz kişilere verin. Artık Ctrl+Alt+A tuşlarına basıp parolayı girerek gizli mesajınızı okuyabilecekler ve başka kimsenin ruhu bile duymayacak.

YouTube sinirinizi bozmasın

YouTube harika bir site olabilir ama birçok can sıkıcı yanı var. YouTube Options (git.pcnet.com.tr/tf) adlı Chrome uzantısıyla videoların üstündeki mesaj kutularını, reklamları ve videoların otomatik başlama özelliğini kaldırabilirsiniz. Video çözünürlüğünü ve görüntüleme boyutunu değiştirebilir, ses açıp kapama gibi ayarları

farenizin kaydırma tekeriyle yapabilirsiniz. YouTube için tasarlanmış olsa da, eklenti diğer video sitelerinin de birçoğunda çalışıyor.

YouTube'u sinemaya dönüştürün

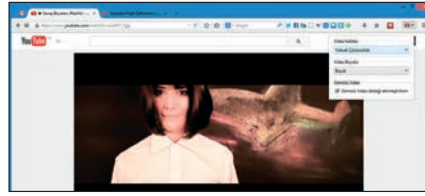
Eğer yorumlar, video tavsiyeleri ve diğer dikkat dağıtıcı şeyler yüzünden web'den keyifle video izleyemiyorsanız Turn Off The Lights (git.pcnet.com.tr/tg) adlı Chrome

uzantısıyla videonun etrafındaki sayfayı karartabilir ve küçük bir sinema salonuna dönüştürebilirsiniz. Videoyu oynatmaya başladığınızda her şey karacak ama tümüyle siyah olmadığından hâlâ arkadaki pencereleri görebileceksiniz.

YouTube videoları HD oynasın

YouTube'a tam ekrana geçtiğinizde tüm videoları HD oynatmasını söyleyebilirsiniz. Profil resminizin yanındaki çarka tıklayıp "YouTube ayarları"na girin, sonra "Oynatma" bağlantısına tıklayıp "Tam ekranda her zaman HD olarak oynat (mevcut olduğunda)" seçeneğini işaretleyin. Fakat bu ipucu her zaman işe yaramayabiliyor, o yüzden YouTube High Definition adlı Firefox eklentisini (git.pcnet.com.tr/th) kurup YouTube videolarını hep en yüksek çözünürlükte ya da tercih ettiğiniz bir çözünürlükte izleyebilirsiniz. Yararlı bir Firefox eklentisi olan YouTube All HTML5 (git.pcnet.com.tr/ti) ise tek tıklamayla videoların HTML5 sürümüne geçmenizi sağlıyor.

WEB SİTELERİNİN GÜVENLİĞİNİ ARTIRIN

Sitelerin güvenli sürümlerine girin

Google, Facebook ve Twitter gibi önde gelen web siteleri birilerinin web trafiğinizi gözetlemesini engellemek için SSL bağlantısı sunuyor. HTTPS Everywhere adlı Chrome ve Firefox eklentisi (www.eff.org/https-everywhere) sizi bu sayfaların güvenli sürümlerine götürüyor ve kazayla bağlantısı şifrelenmemiş bir sayfaya gitmenizi önüyor. Hangi hizmetleri kullanacağınızı seçebiliyor, hatta kendi kural kümenizi oluşturabiliyorsunuz.

İki aşamalı güvenliği açın

Google hesabınıza yetkisiz erişimi önlemek için iki adımlı doğrulama (bazı sitelerdeki adıyla "çift faktörlü kimlik onaylama") seçeneğini açabilirsiniz. Bu, alışıldık e-posta ve parola ikilisinin yanı sıra oturum açarken kullanacağınız benzersiz bir

rakamı telefonunuza gönderiyor. Eğer ev bilgisayarını gibi güvenli bir bilgisayar kullanıyorsanız bunu sadece başka bilgisayarlardan bağlanıldığında sorulacak biçimde ayarlayabilirsiniz. Google için iki faktörlü kimlik doğrulamayı git.pcnet.com.tr/tk adresinden açabilirsiniz.

Facebook ve Twitter da hesabınız için bu doğrulamayı destekliyor. Facebook'ta sağ üst köşedeki ayarlar simgesine, sonra da "Güvenlik ve gizlilik" kısmına tıklayıp ve "Giriş doğrulaması isteklerini [telefon] numarasına gönder" seçeneğini seçin. Bu seçenek yoksa önce Twitter'a cep telefonu numaranızı eklemeniz gerekebilir.

Web siteleri sizi izlemesin

Çoğu web tarayıcısının, web sitelerine takip edilmek istemediğinizi bildirme seçeneği var ama Chrome için AVG Do Not Track (git.pcnet.com.tr/tj) daha gelişmiş bir uzantı. Herhangi bir web sitesine gittiğinizde sayfadaki sosyal düğmeler ve web analitikleri dâhil hangi öğelerin sizi takip ettiğini söylüyor. Tarayıcı düğmesine basarak, tek tıklamayla belli öğeleri engelleyebilir ya da isterseniz tümünü devre dışı bırakabilirsiniz. Reklam ağlarını engellenizi sağlayan bir ayar ekranı da var.

WINDOWS İÇİN BASİT HİLELER

Windows 7'yi seviyorsanız ama görüntüsünü, seslerini ve davranışlarını değiştirmek istiyorsanız işte birkaç ipucu...

Görüntüyü kişiselleştirin

Masaüstüne sağ tıklayıp Kişiselleştir'i seçerek görünümünüzü yaratıcı biçimde değiştirebileceğiniz seçeneklere erişebilirsiniz. Örneğin arka planı en sevdiğiniz fotoğrafların bir slayt gösterisine dönüştürebilir, uygulama pencerelerini ekran koruyucusuna çevirebilir, pencerelerin rengini ve şeffaflığını değiştirebilirsiniz. Kişiselleştirme penceresinin sonundaki bağlantılar daha birçok seçenek sunuyor. Buradan fare imlecini, ekran çözünürlüğünü ve hesap resminizi değiştirebilirsiniz.

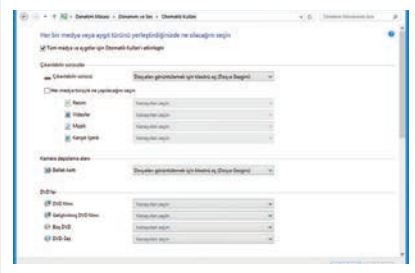

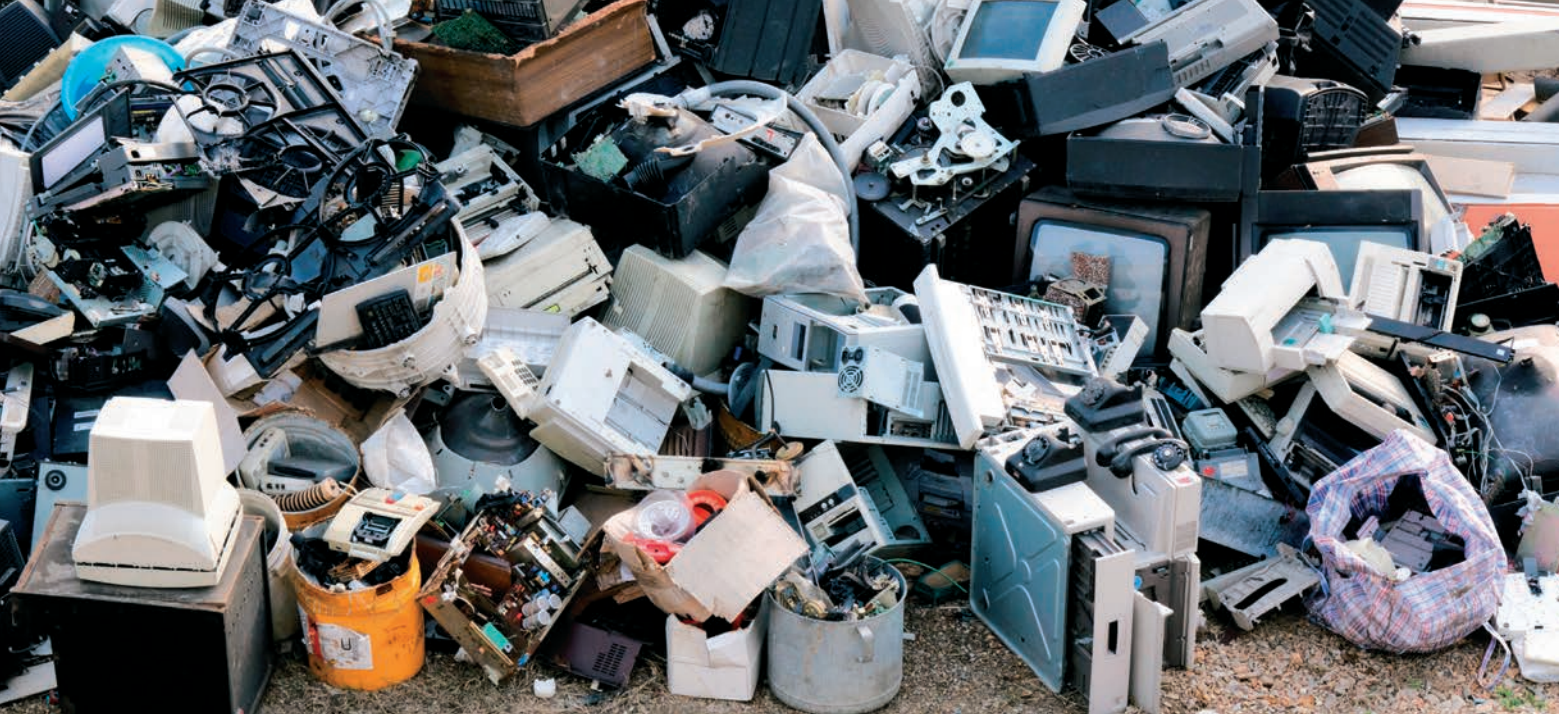
Sesleri özelleştirin

Windows'un varsayılan biplemelerini değiştirmek için Denetim Masası'nın "Donanım ve Ses > Ses > Ses Etketi" kısmına gidin ve Ses Düzeni listesinden yeni sesleri seçin. Bunlardan Sonat klasik enstrümanları kullanırken Bahçe'de insanın gevşeten doğa sesleri var. Farklı olaylara farklı sesleri ekleyebilir, zevkinize uyacak biçimde düzenleri harmanlayabilirsiniz.

Windows'u uslandırın

Windows'un sinir bozucu huylarına katlanmaya ağzınızı hepsini değiştirdin. Söz gelimi bir aygıt bağlantı noktasında ya da disk taktığınızda açılan Otomatik Kullan penceresinden hoşlanmıyorsanız "Donanım ve Ses" kısmından varsayılan eylemi değiştirebilirsiniz. Diğer sistem davranışlarını da Denetim Masası'ndan değiştirebilir, böylece gizli klasörlerin görünmesini ya da belli dosya türlerinin belli programlarla açılmasını sağlayabilirsiniz.

Artık yok olması gereken 12 PC teknolojisi

Bazı teknolojiler gereksiz hale geldikten sonra bile ortadan kalkmıyor.

Zaman su gibi akıp gidiyor ama bazı PC teknolojileri artık istenmez hale geldiklerini anlamakta zorlanıyorlar. Eskiye teknoloji-lere yeni ürünlerinde bile yer verip eski nesil çevre birimlerin çöpe atılmasını engelleyen anakart üreticilerini takdir ediyoruz ama belki de hiçbir zaman kullanmayacağımız bazı ek özelliklere gereksiz ödeme yaptığımızın da farkındayız. Planlanmış görevlerini artık yerine getiremez hale gelmiş bir düzine eski nesil teknolojiyi sizler için sıraladık. Artık gereksiz olan teknolojilerin hepimize veda etme zamanı geldi!

1. PATA

PATA (Paralel Gelişmiş Teknoloji Eki) ya da diğer adıyla IDE (Bütünleşik Cihaz Elektronikleri) o kadar eski ki

genç okurlarımız belki de adını ilk kez duyuyor olabilir.

1986 yılında mekanik sabit diskler ve optik sürücüler için geliştirildi. Yaklaşık on yıl kadar önce yerini Serial ATA (SATA) aldı. PATA neden hâlâ karşımıza çıkıyor, bilemiyoruz.

2. eSATA

SATA (Seri Gelişmiş Teknoloji Eki) sayesinde bilgisayar içindeki dahili sürücülere en yüksek aktarım hızı sunuldu. Bunun yetinmeyen üreticiler, benzer bir teknolojiyi harici sürücülerde de kullanmak istedi.

eSATA'nın sorunu, kablunun harici cihaza güç iletmiyor olması. Tıpkı dahili SATA bağlantısı gibi biri veri, diğeri güç için iki ayrı kablo kullanmak gerekiyor.

eSATA bağlantısı kullanıcıların ilgisini pek fazla çekemedi ve USB 3.0 ile Thunderbolt (İkisi de

son derece hızlı ve tek kabloyla çalışıyor.) kullanımda olduğundan eSATA ya veda etme zamanı geldi de geçiyor.

3. PCIe x1 yuvaları

Ekran kartları ve diğer gelişmiş birimler için çok kanallı PCIe (Sistem Birimi Ekspres Ara Bağlantısı) yuvalarına gerek duyuyoruz.

Tek kanallı PCIe yuvaları artık pek fazla anlam ifade etmeden boşuna yer kaplıyorlar. Artık uzaklaşmaları lazım!

4. FireWire (IEEE 1394)

Apple tarafından geliştirilmiş olan yüksek hız destekli bu bağlantıyı günümüzde Mac bilgisayarlar dışında bazı PC lerde de görebiliyoruz.

Yüksek performanslı bir teknoloji olsa da PC endüstrisinde popüler hale gelmeyi başaramadı ve harici sabit disklerin büyük kısmı USB bağlantısını tercih etti. Devam etmesine gerek yok!

5. USB 2.0

USB 3.0 gelene kadar sektöre yön veren en bilinen bağlantılardan biri USB 2.0 idi. USB 3.0 ile aktarım hızı artıyor, cihazlara daha fazla güç sağlanabiliyor.

Bu durumda USB 2.0'ın yüzüne kim bakmak ister? İpini çekmenin zamanı geldi!

6. Hafıza kartı okuyucu

En son ne zaman fotoğraf makinenizdeki kartı çıkartıp bilgisayarınızdaki kart okuyucuya yerleştirdiniz? Çoğu kişinin hiç yanıtını verdiğine eminiz!

Hemen hemen her kullanıcı, dijital fotoğraf makinesindeki fotoğrafları bilgisayara aktarmak için USB kablosuyla iki cihazı birbirine bağlıyor.

Çok sık çekim yapan fotoğrafçıların da artık Wi-Fi özelliği olan kablosuz hafıza kartlarına yatırım yaparak kabloları tamamen ortadan kaldırmasını öneriyoruz. Kart okuyucuların sonu gelsin!

7. Optik sürücü

Bu madde, fiziksel medyalarla önem veren bazı kullanıcıları rahatsız edebilir. DVD ve Blu-ray filmlerle nasıl hava atacağız ya da CD lerdeki favori şarkıları nasıl bilgisayara kopyalayacağız?

Aslına bakılırsa optik medyalarındaki içeriği sabit diske aktaran pek kimse kalmadı artık. Dijital devrimin tadını çıkarın! HD film kiralayıp internet üzerinden izleyebileceğiniz, müzik satın alabileceğiniz ya da çevrimiçi dinleyebileceğiniz birçok servis var. Optik disklerde gelen oyunların hemen hemen hepsi internet üzerinden

de satın alınıp indirilebiliyor.

Disk sürücülerini çöpe fırlatma zamanı geldi!

8. eSATA/USB 2.0 kombo portu

G/Ç panelinde alandan kazanmak için çoğu dizüstü bilgisayar anakartında eSATA ve USB 2.0 portları birleştirilmiş durumda. Kullanıcının hangi kabloyu taktığına bağlı olarak yuvanın işlevi değişebiliyor.

Bu yenilikçi yaklaşımı takdir ediyoruz ama USB 3.0 ve Thunderbolt gelişmeleri sayesinde bu kombo porta artık gerek kalmadı.

9. Analog çevresel ses

Dürüst olun: En son ne zaman çok kanal ses destekli bir hoparlör setini anakartınızın arkasındaki analog çıkışlara bağladınız?

Kablosuz çevresel ses sistemlerini isteyen kullanıcılara yönelik bazı gelişmeler yaşandı ama üreticiler bu versiyonları geliştirmeye son verdiler.

Eğer bilgisayarınıza ses

sistemi bağlıyorsanız bunun 2.1 kanal olması büyük olasılık. İhtiyacınız olan tek şey tek stereo çıkışı çünkü bas hoparlörü için gerekli olan

kanalı kendisi oluşturacak ve PC den almayacak. Gerçekten de çevresel sese düşkünseniz optik girişi olan hoparlör setleri tercih edin. Kullanılmayıp boş duran bu portları terk edin!

10. PS/2

IBM bu fare ve klavye bağlantı noktalarını 1987'de PS/2 serisi kişisel bilgisayarlarıyla tanıttı. IBM, hedeflediği pazar hâkimiyetini kazanamadı ama PS/2 yuvaları tüm bilgisayarlara hâkim oldu.

Bu yuvalar sistem çalışırken fare veya klavyeyi takıp çıkarmaya destek vermediği için bilgisayarı kapatmadan PS/2 yuvalarına klavye veya fare takmak anakarta zarar verme riskini beraberinde getiriyor.

Günümüzde çoğu klavye ve fare USB üzerinden bağlanıyor. Peki o zaman

neden hâlâ PS/2 yuvası içeren anakartlar karşımıza çıkıyor? Yüksek güvenlik önlemleriyle çalışan bazı firmalar çalışanların önemli verileri USB flaş bellekle alıp götürmesini engellemek için şirketlerindeki bilgisayarlarda USB portlarını kapatıyor. Zengin işletmelerin özel tip anakartlara daha fazla para harcamasını kabul edebiliriz ama biz standart kullanıcıların bu gereksiz yuvalar için ek ödeme yapmasına gerek yok.

11. VGA

Hayatı sunum yapmakla geçen iş kullanıcıları için VGA yuvasının çok değerli olduğunu biliyoruz ama onlar yüzünden diğer kullanıcılar neden sıkıntıya düşsün?

Geçtiğimiz yıllar boyunca birçok şirket, sunumlarda kullanılan projektörlerde ve monitörlerde VGA yerine yeni nesil dijital bağlantılara terfi edebildi. Bundan böyle VGA bağlantıya hayır diyoruz!

12. DVI

Bağlantının dijital olması artık tek başına yeterli değil. 30 inçlik bir ekranın doğal çözünürlüğünü desteklemek için ikinci bir digital arayüz türüne ve kabloya (DVI-DL) gerek duyuluyorsa o arabirimin işi bitmiş demektir.

Çok kanallı aktarımı destekleyen DisplayPort a geçmenin

zamanı geldi. Böylece birden çok yüksek çözünürlüklü monitör seri biçimde bağlanabiliyor.

Fare?

Dokunmatik ekranlar, giderek büyüyen dokunmatik yüzeyler (touchpad) falan harika ama oyun oynamak, verimli biçimde çalışmak için fare hâlâ şart. Fare bu listenin bir parçası değil ve yakın zamanda da olmayacak, hatırlatalım istedik.

TEKNOLOJİNİN GETİRECEKLERİ

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE BİLİMDEKİ
GELİŞTİRMELER SAYESİNDE 23. YÜZYILDA
NELER OLABİLECEĞİNE BAKIYORUZ.

Emin olun ki tam da bu satırları okuduğunuz sırada NASA'nın yeraltındaki laboratuvarlarında ya da dünyanın farklı yerindeki araştırma merkezlerinde bilim insanları bilgisayar biliminde devrim yaratmanın eşliğindedir. Bu araştırma merkezlerinde en iyi teknolojiye sahip olmak, geleceğe hükmetmek anlamına geliyor.

Peki bir sonraki adım ne olacak? Nasıl çalışacak? Ne için kullanılacak? Sizler için araştırdık ve gelecek bilimcilerle 100, 200 hatta 300 yıl sonra bizi nelerin beklediğini konuştuk ve görüşlerini sizler için derledik.

2015'ten 2020'ye

2015 yılından 2020'ye kadar biyoformatik herkesin dilinde olacak, özellikle de kişisel gen sekanslama (gen dizilimi) teknolojisi.

Bilgisayarların artan gücü ve kuantum düzeyinde hesaplamaların başlaması sayesinde insan genomundaki 3,3 milyar gen çifti dakikalar içinde tanımlanacak ve haritalandırılacak. Dahası, nanopor ve nanoilaç gibi yeni teknolojiler sayesinde gen sekanslayıcısı 2020 yılında bir taşınabilir cihaz haline gelecek ve insanlığa gelecekte karşılaşılmaması

muhtemel hastalıkları bildirecek. Bu sayede ortaya çıkması muhtemel hastalıklar için yıllar (belki de on yıllar) önceden tedavi geliştirilmiş olacak. Kişisel gen sekanslama hakkında daha fazla bilgi almak için personalgenomes.org , git.pcnnet.com.tr/tm ve git.pcnnet.com.tr/tn adreslerini ziyaret edebilirsiniz. Nanoporlar ve nanoilaçlar hakkında detaylı bilgiyi ise nanoporetech.com, thenanopore-site.com ve git.pcnnet.com.tr/to adreslerinde bulabilirsiniz.

Sanal gerçeklik şüphesiz tekrar ortaya çıkacak ama bu sefer daha iyi bir sebeple. Ciddi amaçlar için tasarlanmış sanal gerçeklik uygulamaları doktorlara, cerrahlara, mühendislere ve bir nesneyi onarmak ya da geliştirmek için "nesnenin içine girmesi" gereken herkese yardımcı olacak. Tabii Oculus Rift gibi cihazlarla gelen daha hızlı işlemciler, giyilebilir donanımlar ve Web 3.0 sayesinde bu teknolojinin başını çeken sektör, oyun sektörü olacak.

2020 itibarıyla ilk "hava akımlı güneş kuleleri" tamamlanmış ya da tamamlanmak üzere olacak. 800 metrelik bu kuleler Arizona çölünün ortasında yer alacak ve 200 megavatlık temiz güneş enerjisi üretmekle kalmayıp, binlerce insanı doyuracak olan geliştirilmiş bitkileri yetiştiren sera alanları yaratacak.

Kule yapısının altındaki geniş sera alanının havası kızgın çöl güneşiyle ısınacak, ısınan hava konveksiyon nedeniyle kulenin içine çekilip yukarı yükselecek, kulenin içindeki türbinler dönecek ve böylece elektrik üretilecek. Umutlar 2050 yılı itibarıyla tüm çöllere bu kulelerden kurarak 220 bin arabanın ürettiği kirliliğe eşdeğer kirliliği ortadan kaldırarak Dünya'nın daha temiz bir gezegen haline getirilmesi yönünde. Bu enerji üretim yöntemi, başka gezegenlerde enerji üretmek için de kullanılabilir. Kulenin altında büyük veri merkezleri yer alabilir. Bu veri merkezlerinde de güneş enerjisi kullanımı söz konusu. Hemen üstlerindeki baca ise üretilen ısıyı yok edecektir. Hava akımlı güneş kuleleri hakkında detaylı bilgiyi solar-updraft-tower.com ve git.pcnnet.com.tr/tp adreslerinden bulabilirsiniz.

Yeni nesil mikroişlemciler Intel tarafından üretilecek ve on nanometrelik transistörlere sahip olacaklar. Artık on milyar transistör tek bir yongada toplanabilecek, Moore Yasası mutlak sınırına ulaşacağı için kuantum tünelleme işlemci performansını düşürmeye başlayacak. Geleneksel entegre işlemciler 2020 yılında sınıra ulaşacak, karbon nanotüplerden, grafenden ve diğer bazı materyallerden yapılan "istifli" 3D

devrelerin kullanımı artacak.

2024'ten 2099'a

75 yıllık bir sıçrama az değil ama birazdan okuyacağınız şeylere şaşılabılır, hatta biraz korkabilirsiniz.

İşlemci, medya okuma-yazma hızı ve lazer teknolojisindeki gelişmeler sayesinde holografik televizyonlar artık üretimde olacak ve herkes tarafından satın alınabilecek. Saniyede 100 kareden daha fazla görüntü sunan gerçek, yüksek kaliteli holografik sistemler göreceğiz. 2075 yılında kişisel holografik donanımları üzerinizde taşıyabileceksiniz ve "telefon" görüşmeleriniz, sanal toplantılarınız ve çevrimiçi oyunlar için bir avatarınızı ya da holografik bir temsilenizi kullanacaksınız. Holografik TV'ler hakkında detaylı bilgiyi holographic-tv.org ve git.pcnnet.com.tr/tq adreslerinden bulabilirsiniz.

Holografik teknolojiye ek olarak 2099'da Google Earth'ün yeni sürümünde sanal yürüyüşler yapabileceğiz. Süper yüksek çözünürlüklü uydular ve sokak kameraları sayesinde haritalar gerçek zamanlı olacak.

2050 itibarıyla robotik yeni bir çağa girecek ve yapay zekâ, insan zekâsı düzeyine çıkacak. Robotları bir işi yapmaları için yalnız bırakabileceksiniz ve karşı-

Zihninizi bir yere yüklemek, mevcut bedeninizi değiştirmek istediğinizde zihninizi yeni bedene indirmek mümkün olabilir.

Hava akımlı güneş kuleleri şu anda inşa aşamasında.

laştıkları problemleri kendi kendilerine çözebilecekler. Bunun bir sonucu olarak da insanların çoğu işsiz kalacak çünkü robotlar insanların yapabildiği her işi daha hızlı ve daha tutarlı biçimde yapabilecek. Üstelik ara vermiyorlar, maaş istemiyorlar, yıllık izne çıkmıyorlar ve özel çalışma ortamları gerekmiyor. Ayrıca robotlar Ay'da madencilik çalışmalarını yürütmek için de kullanılacak. Robotlar, ilk olarak Çin tarafından 2025 yılında dünyaya yakın göktaşlarında kazı çalışmaları yaparak değerli maden aramak için kullanılacak. Ayrıca Mars'ta gezegeni tarıma ve insan yaşamına elverişli hale getirmek için bir robot yerleşkesi kurulacak. Konuyla ilgili ayrıntılı bilgiyi git.pcnet.com.tr/tr, git.pcnet.com.tr/ts ve git.pcnet.com.tr/tt adreslerinde bulabilirsiniz.

2050'de dijital depolama öyle bir boyuta varacak ki microSD kart boyutunda bir cihazda tüm insan ırkının

tesisine gönderilecek ve ihtiyaç duyulduğunda yeni bir bedene aktarılabilir. Bu yeni bedense kök hücrelerden üretilen klonlama yöntemiyle üretilmiş bir beden ya da robotik bir beden olabilecek. Pikoteknoloji, tam beyin emülasyonu ve zihin yükleme hakkında daha fazla bilgi almak için git.pcnet.com.tr/tu ve git.pcnet.com.tr/tv adreslerini ziyaret edebilirsiniz.

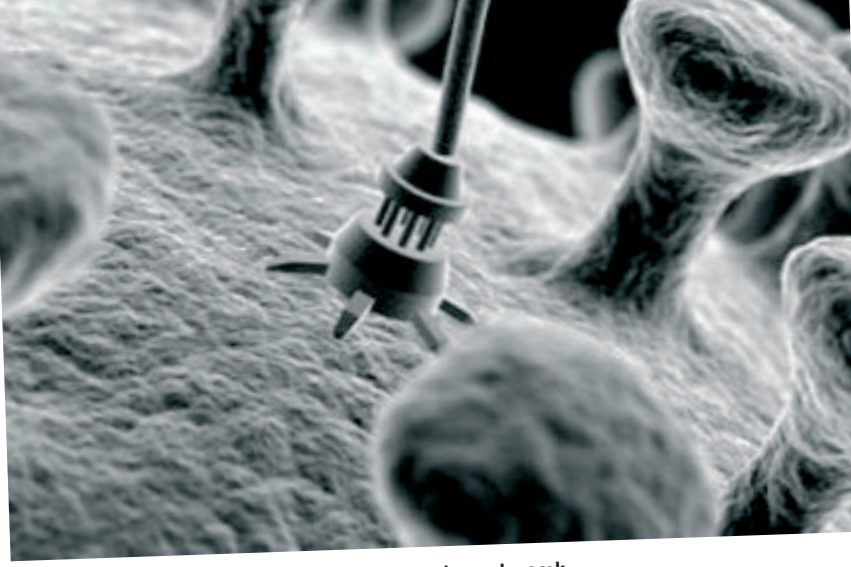
2090 itibarıyla hesaplama gücü o kadar gelişecek ki o dönemin "standart" bilgisayarı, bir milyar insan beyninin gücüne sahip olacak. İnsanlar teknolojiye ayak uydurabilmek için beyinlerine nöral implantlar takacak. Dijital depolama, beyindeki elektrokimyasal tepkilerden daha hızlı olacağı için ikinci bir işlem birimi gerekecek ve bu ikinci birim de beyne yerleştirilecek. Bu birim, birkaç yüz hayat boyunca yetecek dijital depolama alanına sahip olacak ve internetten bilgi alıp vermeye ve günlük

"Bu yazıyı okuyan 13-14 yaşlarındaki kişiler, 22. yüzyılda hayatta olabilir"

beyin kapasitesinin üç katı değerinde veri depolayabilmek mümkün olacak. Pikoteknoloji gibi hiper teknolojiler bir metrenin trilyonda biri uzunluğunda elektronik yollar yaratabilmemize olanak sunacak, bunda yapay atomlar ve harici elektronların arasındaki kuantum enerji düzeylerinin rolü çok büyük olacak. Bu gelişmelerin bir sonucu olarak "insan yükleme deneyleri" başlayacak: İnsan beynindeki her şey, tüm anılar, deneyimler, bilgiler ve dahası güvenli bir dijital depolama

hayatta o bilgileri işlemeye yarayacak. Beyindeki değişiklikler bizi insan ve robotun karışımı olan siberetik canlıların ilk örneği haline getirecek ve insanoğlu ölümsüz olacak. "İkinci beyin" ilginizi çektiyse git.pcnet.com.tr/tw, git.pcnet.com.tr/tx ve git.pcnet.com.tr/ty adreslerinde ayrıntılı bilgi bulabilirsiniz. Ayrıca hesaplama gücünün nasıl arttığını görmek isterseniz git.pcnet.com.tr/tz adresine göz atabilirsiniz.

Yenilenebilir enerji ve gelişmiş yer

Nanoteknoloji özellikle sağlık alanında ciddi gelişmelere yol açacak.

Kişisel gen dizilimi, hastalıkları daha ortaya çıkmadan durdurarak yaşam sürenizi uzatabilir.

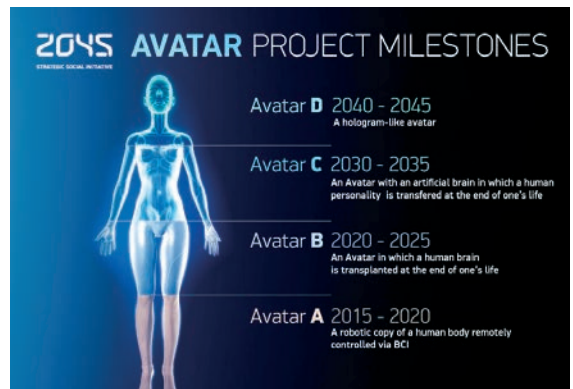
şekillendirme teknolojileri ile her ne kadar çevresel faktörler istikrar kazansa da, verilen zarar nedeniyle deniz suyu seviyeleri yükselecek ve kutup buzulları eriyecek. Antarktika, 2099 yılı itibarıyla büyük bir şehir olacak ve okyanuslarda yüzen, neredeyse göçebe şehirler oluşacak. Uzun teknolojisindeki gelişmeler, Gateway'in (NASA'nın gelecek yüzyıl için yapmayı öngördüğü uzay istasyonu) yapılmasını sağlayacak. Gateway'de kullanılan teknolojiler, sıfır yer çekimi ve vakum ortamında üretim gibi eşsiz teknolojiler olacak. Gateway'e ilişkin detaylı bilgiyi git.pcnet.com.tr/tm ve git.pcnet.com.tr/u1 adreslerinde bulabilirsiniz.

2100'den 2199'a

22. yüzyıl, teknoloji ve mühendislik alanlarında birçok başarıya ev sahipliği yapacak. Tabii bunun insanlığa bir bedeli var.

Türümüz, 22. yüzyılda insanı özelliklerini tamamen kaybedecek. İnsanların çoğu bedenlerini robotik ve siberetik organizmalara taşıyacak. Yapay zekâ ve robotların bir önceki yüzyılda bizim için çalışmaları amacıyla tasarlanmalarının ardından robot olmanın avantajları daha

Avatar Projesi şu an tasarımı aşamasında. Gelecekte bizi bekleyen yeni bedenlerimiz olabilir.

belirginleşecek, bu yüzden insanların robotlarla birleşmesi kaçınılmaz olacak. Bu yüzyılda artık dönüşmüş insanlar normalde tamamen organik bir insanın çalışmayacağı yerlerde çalışabilecek, bu sayede tüm güneş sistemi bizim çalışma alanımız olacak. Bu fikirlerle ilgili daha fazla bilgiyi git.pcnet.com.tr/u2 adresinde bulabilirsiniz.

İnsanlar artık Mars'ta ve Ay'da yaşamaya alışacak. Mars, çevresel dönüşümün ve gelişimin son 20-30 yılını yaşıyor olacak. Dönüşmüş insanlar Mars atmosferinde yaşamaya alışmış olsalar da gezegen diğer biyolojik yaşam formları için de hazırlanmış olacak. Ay büyük bir maden merkezi olacak, yeni nesil hiper bilgisayarlar ve pikoteknolojik işlem birimleri için gerekli mineralleri sağlayacak. Uzak madenciligi ile ilgili detaylı bilgiyi git.pcnet.com.tr/u3 ve git.pcnet.com.tr/u4 adreslerinde bulunabilir.

İnsan beynindeki bilgilerin depolanması o kadar yaygınlaşacak ve gelişecek ki artık önceden yaşamış insanların beyinlerinden alınmış bilgiler, yapay bedenlere aktarılabilir. Böylece onlarca yıl önce ölmüş insanlar sibernetik insanımsı yaşam formlarında yeniden "hayata dönecek". Ayrıca ışıktan daha hızlı hareket eden kuantum ikili parçacıklar sayesinde tüm insan beynini farklı bir gezegende (Mars, Ay) yapay bir bedene saniyeler içinde göndermek mümkün olacak. Bu sayede seyahat etme gereksinimi ortadan kalkacak. (NASA ve diğer bazı uzay ajansları şimdiden bu konsept için fon arayışında!) Beyindeki bilgileri depolama düşüncesi biraz uçuk gelebilir ama git.pcnet.com.tr/u5 ve git.pcnet.com.tr/u6 adreslerine göz attıktan sonra fikrinizin değişmesi de mümkün.

İnsani dönüşüm ve robotiğin dışından, hiper bilgisayarlar artık evrenin 1 metre küplük hacmini mükemmel olarak simüle edebilecek işlem gücüne ve dijital depolama hızına sahip olacaklar. 22. yüzyıldaki çapraz kuantum kromodinamiklerini kullanan ve uzay-zamanı dört boyutta inceleyen hiper bilgisayarlar, bir metre küplük uzay alanını mümkün olan en küçük kuantum birime kadar öykünebilecekler. Böylece gerçek evrende mutlak kuantum ikililerinin üretimi artacak ve bu ikililer güneş sisteminin uzak köşelerine ve hatta daha da öteye "gönderilebilecek". Bu özgün ikililer eşleştğinde, birinden gönderilen şey, öteki tarafta anında ortaya çıkacak. Basit bir şekilde söylemek gerekirse insanlar, 22. yüzyılın sonuna doğru evrende istedikleri gibi, anında seyahat edebilecek. Kuantum iletişimdeki karmaşıklığın artmasıyla trilyonlarca çift başka sistemlere gönderilebilecek ve bu da solucan deliği etkisi yaratacak. NASA ise şimdiden laboratuvar ortamında Jump Gate adlı benzer bir

Ölümsüzlük artık sadece tanrılara atfedilen bir özellik olmayabilir.

tekniki deniyor.

Hiper bilgisayarların yapacağı bir başka şey ise yarı katı hologramlar kullanarak neredeyse kusursuz bir sanal gerçeklik yaratmak. Bunun sonucunda da sanal gerçeklikle gerçeğin birbirinden ayrıtı edilemediği bir sanal dünya oluşacak. Böyle bir sanal dünyaya verebileceğimiz en iyi örnekse Uzay Yolu'ndaki yıldız gemisi Atılğan'ın güvertesi.

Sterilize organik parçacıkların geri dönüştürülmesi ve hiper hesaplama teknolojileri sayesinde hiçbir şeye ihtiyaç duymadan bir nesne üretmek mümkün olacak. İnsanlar tarafından atılan maddelerin geri dönüştürülmesiyle üretilen ham maddeler kaplarda saklanacak ve çeşitli bileşenler ile kuantum manipülasyon ihtiyaçları en aza indirilecek. Sonuç olarak 22. yüzyılda 3D yazıcımdan herhangi bir şeyi yazdırmasını istediğinizde birkaç dakikada size sunabilecek.

3D yazdırma teknolojisini yalnızca plastik ve biyolojik olmayan maddelerle kısıtlamayın çünkü her şey atomik bileşenlerine kadar parçalanıp, kuantum düzeyinde yeniden birleştirilebilecek. Gerçekten, Uzay Yolu'nda olduğu gibi tost isteyeceksiniz ve hemen oluşturulacak. Kulağımıza garip mi geliyor? Şimdiden çikolatayı üç boyutlu olarak yazdırabildiğimizi unutmayın! Nasıl olduğunu öğrenmek için www.solididea.com adresine göz atabilirsiniz.

Geleceğin sibernetik teknolojisi ve insan beyinlerindeki ikinci işlem birimleri sayesinde konuşma ihtiyacı ortadan kalkacak ve neredeyse herkes dijital empati yoluyla anlaşacak. Empati kurarak anlaşma, günümüzde bazı askeri araştırma merkezleri tarafından üzerinde çalışılan bir konu. Beyinlerimizdeki ikinci işlem birimleri, birbirleriyle herhangi bir iletişim tekniğinden çok daha hızlı anlaşabilecek. Teorik olarak söylemek gerekirse, tüm bir ansiklopedi bilgisi iki beynin işlemcileri arasında saniyeler içinde aktarılabilir. Dahası, dönüşmüş insan ırkının tümü geleceğin "bulut"u üzerinden fikirlerini paylaşıp birbirleriyle iletişim kurabilecek. Üstelik yalnızca dünyada da değil, Güneş sisteminde kolonileşmiş diğer gezegenlerde yaşayan insanlarla da aynı şekilde iletişim kurabileceğiz.

Ve son olarak...

Bu yazımızda fikirleri abarttığımızı, iddialarımızın fazla iyimser olduğunu düşünebilirsiniz. Tabii yanılıyor da olabilirsiniz.

Bu yazıyı okuyan 13-14 yaşlarındaki herkes (diğer bir deyişle 2000 yılında doğmuş biri), insan ömrünü 150 yıla kadar uzatabilen kişisel gen terapisi sayesinde 22. yüzyılda sağlık bir şekilde hayatta olabilir (ve umarız olurlar). Dahası, gelişmiş sibernetik teknolojisi, yapay implantlar ve robotik teknolojisi, zihin yükleme gibi yenilikler sayesinde günümüz gençlerinin 2150 yılı ötesinde yaşadığını görebilirsiniz.

Her ne kadar tamamen bilimkurgu gibi dursa da, belki de gelecekte çocuklarımız ya da torunlarımız bu makaleyi okuyup işlerin nasıl geliştiğini görebilir. Neden olmasın? Biz kendi çağımızda Ay'da yürüyen insanlar gördük, oturma odamızdaki yaşantımızı değiştiren bir dijital dünya yaratık ve 50 yıl önce öngördüğümüzden çok daha uzun süre yaşıyoruz.

Sonuç

Peki insanlar birkaç yüzyıl daha yaşarsa, 23. yüzyılda bizi neler bekler? Gelecek bilimciler, insanların %99'unun yapay zekâyla entegre olacağını ve insani tarafımızda kalan zamanın çoğunu neredeyse tanrısal deneyimler yaşayabileceğimiz sanal gerçeklik diyarlarında geçireceğimizi düşünüyor.

İnternet (ya da onun gelecekteki muadili), insanların beyinlerinin depolanmaya başladığı zamandan bu yana yaşayan herkesin düşüncelerinin ve anılarının toplandığı bir kovana dönüşecek. Her şey otomatikleşecek, nanoteknoloji her şeyde yer alacak ve her şeyi moleküler düzeyde üretebilecek. Her şey kolayca sentezlenebilecek ve kişisel varlıklar anlamsızlaşıp, değersizleşecekler.

Tüm bunlar, bakış açınıza bağlı olarak, müthiş olabildiği gibi endişe verici de olabilir. ■

Uzayda eğlence

Bilim adamları insanların uzak gelecekte, yani 2300 ve ötesinde, uzayın farklı yerlerine gitmeye sürdüreceğini düşünüyor. Onlara göre bunun gerekçesi ise tüm dünyevi deneyimlerin yaşanmış olacağı ve yeni deneyim "satmanın" geleceğin ekonomisini şekillendireceği fikri.

Güneş'e doğru uçmak ya da Jüpiter'in derinliklerinde farklı deneyimler yaşamak popüler deneyimlerden olacak çünkü ölüm kavramı çoktan geride kalmış olacak. Galaksinin uçlarına doğru yayılma fikri zamanla milyarlarca insanın aklını çekecek ve insanlığı, derin uzayda diğer gezegenleri sömürgeleştirmenin peşinden koşacak. Bu düşünce, şaşırtıcı olduğu kadar iç karartıcı bir gelişme olarak karşımıza çıkabilir.

Dosya Kod yazmak suç olduğunda

KOD YAZMAK SUÇ

Yazılımlarda hata aramak sizi parmaklıkların arkasına götürebilir. Bu yazımızda güvenlik araştırmalarının elini kolunu bağlayan yasalara bakıyoruz.

Jim Stickley'nin bankaya girmesiyle tüm müşteri veritabanının içeriğini çalması bir oldu. Bankaya işçi kılığında girip güvenliği atlattı, boş bir bilgisayar portuna kablosuz sniffer (koklayıcı) taktı, bankadan uzaklaştı ve yakınlardaki bir kamyonetin arkasındaki dizüstü bilgisayarını kullanarak banka müşterilerinin sosyal güvenlik numaralarını, bankacılık detaylarını ve parolalarını ele geçirdi.

“Bazen vergi müfettişi ya da Sağlık Bakanlığı görevlisi kılığında şubelere gidiyorum. Hemen her seferinde bir ağ koklayıcı yerleştiriyorum. Nadiyen sorun çıkıyor.” diyor Stickley. “Ama evet, ara sıra örgütten birilerinin de tutuklandığı oluyor.”

Stickley'nin bu suçları işleme yetkisi var çünkü profesyonel bir sızma testçisi olarak, kendi tabiriyle dünyanın en heyecanlı mesleğini icra ediyor, güvenlik görevlilerini ve güvenlik duvarlarını atlatıyor.

Bununla birlikte yaptığı iş tümüyle yasal, çünkü firmaları yine onlardan aldığı izinle hack'liyor. Elinde bu izin

olmasa bilişim suçlarından ötürü tutuklanması ve hapsi boylanması isten bile değil. Tıpkı niyeti ister iyi olsun ister kötü, giderek artan sayıda hacker gibi.

Ne var ki kanunun doğru tarafında durmak her zaman sağduyunuz kadar kolay olmuyor. Bunun motivasyondan çok bürokratik işlemlerle ilgisi var. Eğer izniniz varsa yasal. Dünyanın her yanındaki yetkililer kendi siber güvenlik çabalarını güçlendiriyor olabilir fakat kanun sınırları dışında çalışan güvenlik araştırmacılarına pek de iyi

gözle bakmıyorlar.

Suç karmaşası

Güvenlik araştırması kesin sınırları olan bir alan değil. Kasten muğlak tutulmuş yasalar kimi ülkelerde güvenlik araştırmacılarının ve hobi amaçlı hacker'ların hakkında yasal işlem başlatılması riskini doğuruyor.

Mart 2013'te ABD'li telefon operatörü AT&T'nin bir açığı, şirketin güvenliğini iyileştirmek amacıyla ortaya çıkardığını iddia eden Andrew Auernheimer'i ele alalım. “Weev” takma adını kullanan

JIM STICKLEY

OLUĞUNDA

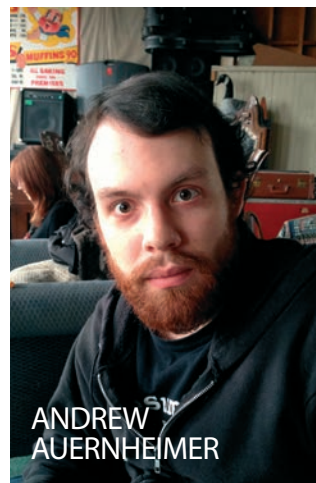
27 yaşındaki hacker üç yıl beş ay hapis cezasına çarptırıldı. Yetkililerin sırf onu hapse yollamak için Amerikan hack yasalarının sınırlarını genişletmesi, güvenlik araştırmacılarının büyük tepkisini topladı. Kolayca semptati duyulacak biri olmasa da (İnternette rahatsız edici davranışlarıyla biliniyor ve kendini bir "troll" olarak görüyor.) güvenlik endüstrisi ABD'nin Auernheimer davasını emsal göstermesinden korkuyor.

Auernheimer'in cezaya çarptırılma nedeni, kırma ve girme işleminin bulunmadığı bir güvenlik açığı (exploit) yüzündendi. AT&T'nin sistemi o kadar çürüktü ki iPad sahiplerinin e-posta adreslerini hiçbir karanlık numaraya başvurmadan bile toplayabildi. Auernheimer ve bir suç ortağı AT&T'nin her iPad'ın kendi SIM kartına özgü bir numara olan ICCID'e dayalı bir URL üzerinden herkese adresleri gösterdiğini keşfetmişti. Yani sırf URL'leri geliştirilerek durdurarak müşterilerin e-posta adresini toplamak olanaklıydı.

Adresler sıralı gittiğinden,

her yerde kolayca bulunan bir betikle 114.000 tanesini toplamak çocuk oyuncağıydı. Auernheimer'in şanssızlığı ise elde ettiği müşteri bilgileri arasında New York belediye başkanının, Beyaz Saray özel kalem müdürünün ve birkaç askeri yetkilinin bilgilerinin de olmasıydı.

Auernheimer bilgileri internetten yayımlamamış, Gawker'da blog yazan birine iletmişti. O da ayrıntılarını bir kısmını, büyük oranda sansürlendikten sonra yayımlamıştı. Buna rağmen FBI

ANDREW AUERNEIMER

anında davanın üstüne çöktü ve hapis cezası çıkması için baskı yaptı.

Güvenlik camiası, Auernheimer'in yaptıklarının hack'leme olarak görülmemesi gerektiğini savunuyor. Bir web sitesine gidip oradaki e-posta adresini kopyalamak "yetkisiz erişim" sayılıyorsa o zaman aramızda bu suçu işlememiş kimse yok demektir. "Weev'in topladığı veriler sadece e-posta adresinden ve isimden oluşuyordu, kesinlikle hiçbir hassas veri yoktu. Topladıkları her şey internette salt metin biçiminde iletilmişti." diyor bir zamanların NSA (ABD Ulusal Güvenlik Dairesi) yetkilisi, şimdilerde Immunity firmasının kurucusu ve güvenlik araştırmacısı olan Dave Aitel. "Teknik bilgiye sahip herkes FBI'ın ona açtığı davanın tam bir rezalet olduğunu anlar. Daha da korkucuk olan, davayı kazanmış olmaları."

Bu durum güvenlik profesyonellerini korkutuyor. Şayet hata aramak suçsa, bunu kişisel kazanç için kullanmayı düşünmese bile birçok araştırmacı yasal bakımdan riskli bölgede demektir; üstelik Google dâhil birçok yazılım

firması ürünlerini (örneğin Chrome) hack'leyenleri parayla ödüllendirdiği halde.

İyi niyet, İngiltere'de de yasal bir savunma gerekçesi sayılmıyor. Orada da bilgisayar güvenliği yasaları 1990'dan kalma ve bilgisayarlara izinsiz erişimi yasaklayan bir sınır çizilmiş.

Hint Okyanusu'ndaki tsunaminin ardından İngiliz güvenlik uzmanı Daniel Cuthbert, kurbanlar için para toplayan bir siteye bağışta bulundu. Paranın gönderildiğine dair herhangi bir onay mesajı alamayınca şüphelendi, sitenin doğruluğundan emin olmak için iki test yaptı. Fakat bu davranışları üzerine polis devreye girdi. Cuthbert'e 400 sterlin ceza verildi ve masraflarla birlikte bu rakam 600 sterline çıktı. Buna rağmen davaya bakan hâkim bile olayın ne kadar saçma olduğuna değinmeden edemedi. Hâkim Quentin Purdy, "Sebebi ne olursa olsun, Cuthbert o bilgisayara yetkisiz bir yoldan bilgileri erişim sağlamaya çalışmıştır. Bay Cuthbert'in davayı kaybettiğini üzülerek söylüyorum." açıklamasını yaptı. ►

Hacker araçları da yasak

Bilişim yasaları yetkililerin her dakika değişen teknolojiler karşısında esnek davranmasını sağlamak amacıyla, kasten geniş tutuluyor. Kısa süre önce bu yasalar kötü amaçla kullanılacak araçlar yapmayı ve satmayı da suç kapsamına aldı.

İngiliz hukuk bürosu Bristows'un ortaklarından Mark Watts, "Bilgisayarların kötü amaçla kullanılmasına ilişkin yasalarda bir düzeltme yapıldı ve böylece hack'leme için kullanılan 'araçları' yapmak, sağlamak ve satın almak da suç sayıldı." diyor. "Kapsam çok geniş. Bir kişinin, hacker'ın işine yarayabilecek parola, PIN veya veri gibi şeyleri vermesi bile suç sayılıyor."

Watts, "Yeni bilgisayar yasalarına ilişkin bir sürü kaygı var, çünkü tüm bilişim sektörünü suçlu ilan etmek istemiyorlar ve 'araç temin etmek' çok geniş kapsamlı bir tanım." diyor. "Eğer birisi sizin bir bilgisayara, telefona ya da oyun makinesine belli bir rakam dizisi ya da kod girdiğinizi ve bunun da o makineye yapmaması gereken bir şeyi yaptırdığını düşünüyorsanız, bu hack işlemi sayılıyor. Amaç ister para olsun ister eğlence, bu ayrıntıları sağlamak bile suç."

Hapis riskiyle karşı karşıya olan sadece bu araçları

kullananlar değil (Mesela 22 yaşında bir genç, ortalıkta dolaşan bir programı kullanıp başkalarının Steam parolalarını çaldığı için sekiz ay hapis cezasına çarptırıldı.), bu programları yapanlar da tehdit altında. Eğer bir sızma testi (penetration test) aracı yazdıysanız ve bu kod başkası tarafından kullanıldıysa siz de hack işlemi yapan kişi kadar suçlu sayılıyorsunuz. "Eğer kod yazarının niyeti 'bir programa ya da veriye erişim sağlamak' olarak belirtildiyse (Hangi program olduğunun belirtilmesi gerekmiyor.) o kişi de aynı biçimde cezalandırılabilir."

“Kodlarınız bir hacker tarafından kullanılırsa siz de hacker kadar suçlusunuz”

Watts diyor.

Elbette bu sorunlu bir yaklaşım çünkü nice masum yazılım da gerektiğinde kötü amaçla kullanılabilir. İnternette ücretsiz olarak indirilebilen web sitesi gözetleme uygulaması Free Keylogger'i örnek verebiliriz. Kaygılı anne babalara, eşlere ve şirketlere hitap eden program, çocuklarınızı pedofiliden korumakla övünüyor ve uzman olmayan birinin basılan her tuşu ve ziyaret edilen her web sitesini

kaydeden programı fark etmesi olanaksız. "32 bitlik sistemlerde yazılımımız %100 görünmez ve Görev Yöneticisi'nde listelenmiyor." iddiasında bulunuyor site. SSS bölümünde şirket, bu programı "arkadaşlarınızın" bilgisayarına kurmanın yasadışı olduğunu söylüyor, o kadar.

"İki amaçla da kullanılabilircek yığınla kod var. Asıl amacı yasal ve yararlı olabilir ama kötü amaçla da kullanılması mümkün. İşte böyle şeyleri yazıp bunun peşindekileri caydırmaya çalışıyorlar, fakat tam ortadaki kodlar için bunu önlemek çok zor." diyor Watts.

Hesabı kodun yazarından sorma eğilimi, akla ister istemez yazdığı fotoğraf yükleme programı yüzünden İran'da idamı bekleyen Saeed Malekpour'u getiriyor. (bkz. "İstenmeyen sonuçlar" kutusu)

Ülkeler arası kaygılar

Kod yazan herkes kendi ülkelerinin dışındaki kanunlar tarafından da yakalanabilir. Bunun bir örneği Gary McKinnon ile Richard O'Dwyer'in davaları. İkisi de İngiltere'de suç olarak kabul

edilmeyen konularla ilgili uyarıp giden yasal mücadelelerin ardından, ABD'ye iade edilmekten kurtuldu.

Rusya'dan Dmitry Sklyarov ise ABD ile mücadelede o kadar şanslı değildi. Rus araştırmacı 2001'de DEF CON adlı hacker konferansında "E-kitaplarda Güvenlik: Kuram ve Uygulama" başlıklı bildirisini sunmak üzere ABD'ye uçtu. Sklyarov çalışmasında Adobe'nin e-kitap okuyucusunun kopya korumasının nasıl aşılacağını anlattı. Bu eylem çalışmanın hazırlandığı ve basıldığı Rusya'da yasaldı; fakat dönüş uçağına binmeden, ABD'nin Dijital Milenyum Telif Hakları Yasası uyarınca, telif korumasını çiğnemekten ötürü tutuklandı.

Sklyarov ABD'de beş ay hapse kaldı ve Rusya'ya ancak bir yıl sonra gelip duruşmada kendi şirketinin aleyhinde ifade vermesi şartıyla gidebildi. Bir yıl sonra ise ortalıkta dava mava olmadığını gördü. Programcı, resmen hayatının iki yılını kaybetmişti.

Büyüyen gri market

Güvenlik sektörü bilgisayarların kötüye kullanılmasına ilişkin yasaların tutarsız uygulanmasından ve muğlaklığından yakınadursun, etik davranışlarla kötü niyetli etkinliğin arasındaki çizginin net olmaması da işleri

DMITRY
SKLYAROW

zorlaştırıyor. Birçok sızma testçisi kanunlara uysa da, bazıları her iki cephede birden faaliyet gösteriyor.

“Sızma testçisi olarak yasal bir iş kurabilirsiniz, ancak neredeyse aynı araçları kullanarak karaborsadan da para kazanabilirsiniz.” diyor Taia Global’in kurucusu ve siber güvenlik uzmanı Jeffrey Carr. “Ne yazık ki hacker’lar bir yandan yasalardan yana durup bir yandan da yasadışı işlere bulaşıyor, gri alan da işte böyle ortaya çıkıyor. Gerçek adlarıyla sızma testi yapan, sonra başarılı saldırıları ya da güvenlik açıklarını takma isimler altında duyuran insanlar biliyorum.” diyor. “Ayrıntıları halka açık olmasa da sektörün içinde herkesin

bildiği bir şey bu.”

Bu yeraltı forumlarında her çeşit araçlar ve güvenlik açıkları satılıyor. Öyle ki, güvenlik sektörü buralara sızdırdığı gizli ajanlarla yaklaşan tehditleri önceden kestirmeye çalışıyor. “siyah şapkalıların (kötü amaçlı hacker’ların) web sitelerinde ve bu tarz araçların yayınlandığı forumlarda dolaşan adamlarımız var.” diyor Webroot’un güvenlik istihbarat müdürü Grayson Milbourne. “Onlara kaynağından erişmeye ve bu mecralarda tanınan takma isimler kullanmaya çalışıyoruz.”

Bu çevreye sızmadaki asıl sorun kime güveneceğinizi bilememek. Beyaz şapkalılar takma isim kullanmasalar bile çizgiyi ne zaman aşacaklarını bilmek olanaksız. Jim Stickley’nin sızma testi ekibinin tek bir üyesi bile daha önce hacker’lık yapmamış. Stickley, “İnsan bir kez hacker oldu mu öyle kalır.” diyor. “Bazen çizgiyi aşmamak, çok ileri gitmemek için kendinizi zor tutuyorsunuz. Biz de işe akıllı ve kod yazabilen insanları alıp onlara işleri güvenlik cephesinin gözünden

öğretiyoruz.”

Yasal kalmak için

Yasaları çiğnememenin tek yolu, şirketin yazılı ve açık izniyle çalışmak. Bu durumda bile çizgiyi aşmamak için özen göstermeniz gerekiyor.

Pinsent Mansons’ta teknoloji yasası uzmanı olarak çalışan Luke Scanlon, “Güvenlik alanında çalışanlar için en önemli şey ne türden erişim hakları olduğunu bilmek.” diyor. “Neyin suç olup neyin olmadığını belirleyen, gerekli yetkiye sahip olup olmadığınız. O yüzden, bir şirketin güvenliğini test edecekseniz verilen iznin bu test için yeterli olduğundan emin olun.”

Hukukçulara göre bilgisayar suçları yasası kötü amaçlı bir girişimle iyi amaçlı hack arasında fark gözetmiyor. Bununla birlikte, bir açık tespit edildiğinde araştırmacıların cezayla karşılaşma olasılığı daha düşük.

F-Secure’un baş araştırma görevlisi Mikko Hypponen, “Daima şirketle anında bağlantıya geçin.” diyor. “Herhangi bir şey mahkemeye düşer de suçlanırsanız iyi

niyetli olduğunuzu ispatlaya-bilmeniz için arkanızı kollamaları gerektiğini söyleyin. Diyelim ki onları uyardınız ama hiçbir şey yapmadılar, siz de bu açığı halka duyurdunuz. İşte o zaman bir sisteme girmekle bir açığı yayımlamak arasında fark var.”

Devletin hacker’ları

Hacker’lar üstünde daha fazla kontrol sağlama çabasının yanı sıra, devletlerin de kendi hack becerilerini geliştirdiği güvenlik sektörünün gözünden kaçmıyor.

“Hükümetler bir yandan başkalarının saldırılarına karşı giderek daha agresif davranıyor, hatta kimi uç durumlarda insanların peşine düşüyor, bir yandan da siber savunma ve gözetleme adı altında çok sayıda hacker’ı işe alıyor.” diyor Hypponen. “Artık hiç olmadıkları kadar etkinler. Hükümetler, istihbarat örgütleri ve savunma şirketleri artık saldırganları işe almaktan çekinmiyor.”

Hollanda’daki bir gelişme de bu durumu gösteriyor. Hollanda hükümeti soruşturmaların bir parçası olarak polisin insanların bilgisayarlarını hack’lemesine izin veriyor. Yetkililer bilgisayarlarınıza casus program kurabilecek, e-postalarınıza ve dosyalarınıza erişebilecek, başka ülkelerdeki sunucularınızı hedef alabilecek.

“Kod yazan herkes başka ülkelerin kanunları tarafından yakalanabilir.”

İstenmeyen sonuçlar

Çalışmaları bağlam dışında değerlendirildiğinde kendini bir anda yasadışı durumda bulan sadece hacker’lar ve güvenlik uzmanları değil. Üstelik sonuç bazen tam bir felaket olabiliyor.

İran’da doğan ve sonradan Kanada vatandaşlığına geçen Saeed Malekpour serbest bilgisayar programcısı olarak çalışıyordu ve 2008’de ölüm döşeğindeki babasını ziyaret etmek için İran’a giden bir uçağa bindi. Ülkeye varışı üzerine başlayan olaylar dizisi programcının tutuklanmasına, işkence görmesine ve yazdığı kodlar yüzünden ölüm cezasına çarptırılmasına yol açtı.

Malekpour internete fotoğraf yüklemek için bir program yazmış, fakat bu kodların bazıları bir porno sitesinde kullanılmıştı. Bunun üzerine “İslam’a hakaretten” tutuklandı. Ailesi onun masum olduğunu savunsa da Malekpour gördüğü işkencelerin ve kendisine verilen erken salıverme sözünün ardından suçunu kabul etti.

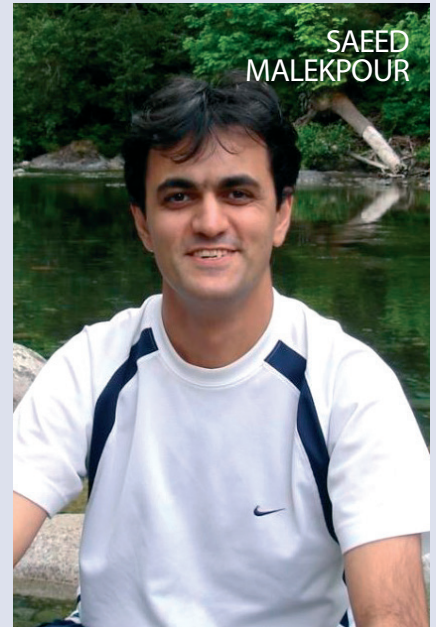
YouTube’da yayımlanan bir belgeselde karısı Fatima şöyle diyor: “Serbest programcılığın

kötü yanı, yazdığınız kodu sattıktan sonra bunu kimin, nerede, hangi sitelerde kullanacağını bilememeniz.”

“Yazdıkları bir web sitesinde restoran menüsü görüntülemek için de kullanılabilir.” diyor. “Kodlar bir kez satıldı mı, artık dizginler programcının elinden çıkıyor. Satın alan kişi istediği yerde kullanabiliyor. Saeed geliştirdiği algoritmalarla ve kodlarla gurur duyuyordu. O yüzden de geliştirdiği kodların içine adını ve iletişim bilgilerini yazmaktan sakınmıyordu. Şimdi İran yetkilileri Saeed’i porno sitenin sahibi ve yöneticisi olarak yargılıyor.”

Tutuklanmasının üstünden beş yıl geçen Malekpour hâlâ İran’da hapis yatıyor. Eşine göre, internetin gözetlenmesi ve yasaklanması için bir “siber ordu” geliştirmeye çalışan İran ordusu tarafından piyon olarak kullanılıyor.

Hakkında verilen ikinci idam cezası, programcının “pişmanlığını dile getirmesi” yüzünden ertelendiyse de, Uluslararası Af Örgütü onun hâlâ ölüm tehlikesiyle yüz yüze olduğunu söylüyor.

SAEED
MALEKPOUR

TELEFONDA, TABLETTE VE PC'DE DAHA FAZLA ALAN

Cihazlarla yüklü gelen uygulamaları ve işe yaramaz dosyaları uzaklaştırarak değerli depolama alanınızı geri kazanın. Tüm cihazlarınızda depolama alanını artırmaya ve kapasiteyi geri kazanmaya yönelik 30 yöntemi açıklıyoruz.

Her ne kadar sabit diskler hiç olmadığı kadar yüksek depolama alanı sunuyor ve bazı yeni tabletler 128 GB dahili depolama alanına kadar çıkıyor olsa da bilgisayarlar ve mobil cihazlar söz konusu olduğunda depolama alanı asla yetmez.

Kalite ve detaylar arttıkça uygulamalar, yazılımlar ve medya dosyaları giderek daha fazla yer işgal ediyor. Bundan dolayı beklediğinizden daha kısa sürede boş alan sıkıntısıyla karşı karşıya kalabilirsiniz. Örneğin 12,2 MP dijital fotoğraf makinesiyle çekilen fotoğrafların boyutu 5-10 MB arasında,

bir saatlik HD 1080i video kaydı yaklaşık 11 GB yer kaplıyor, sıkıştırılmamış 1080p görüntünün bir saatise çok edici biçimde 350 GB'ye kadar yer işgal edebiliyor. Ayrıca grafik yongasına yük bindiren büyük boyutlu oyunları unutmamak lazım. Tüm dosyaları analiz ettiğinizde en fazla alanı yeni oyunların işgal ettiğini göreceksiniz. Neyse ki bu alanı geri kazanmanın birçok yolu var. Bu dosya konusunda bilgisayar, tablet ve telefonlarda boş depolama alanını artırmayı inceliyoruz. Gerek duyduğunuzda alan sıkıntısı yaşamayacak ve tüm cihazlarınızı akıcı biçimde çalışır hale getirebileceksiniz.

YAZILIMLARI VE UYGULAMALARI KALDIRIN

Kalkmayan yazılımları zorla kaldırın

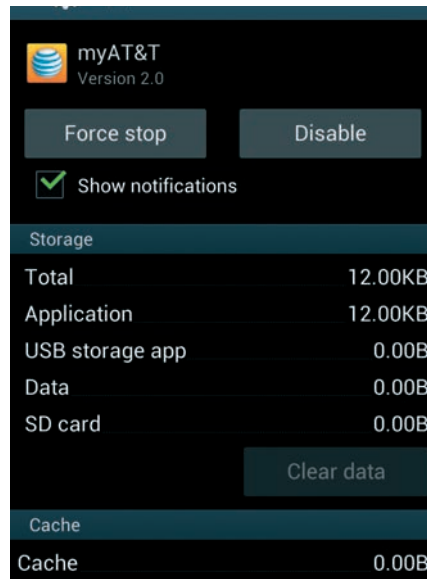
Programların çoğu kolayca kaldırılabilse de bazıları sizi uğraştırmadan sistemden uzaklaşmayı kabul etmez ve bazıları da arkalarında çok sayıda gereksiz dosya bırakır. GeekUninstaller (www.geekuninstaller.com) adlı ücretsiz yazılım, Windows Denetim Masası'ndaki "Program kaldır" aracına alternatif oluyor. Windows'un tüm sürümlerinde inatçı ya da dosyaları bozulduğu için kaldırılmaz olan uygulamaları kaldırabiliyor. GeekUninstaller aynı zamanda program kaldırılınca geride kalan dosyalarla ilgili derin bir tarama yapıp bunları silerek sabit diskinizi düzenli halde tutabiliyor.

Kullanmadığınız uygulamaları kaldırın

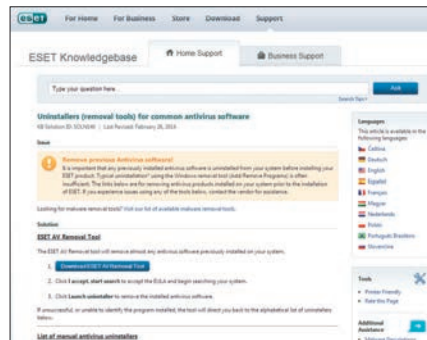
iOS ya da Android işletim sistemli telefon ya da tabletinizde kullanmadığınız uygulamaları kaldırarak epey boş alan kazanabilirsiniz. iOS'te bir uygulamayı kaldırmak için simgesine dokunup basılı tutun ve beliren "x" işaretine dokununuz. Ana ekran düğmesine basarak diğer sembollerin titremesini sonlandırın. Android cihazlarda menü düğmesine basıp Ayarlar'a girin ve Uygulamalar kısmını bulun. İsteddiğiniz uygulamaları buradan seçip kaldırın. Ana ekrandaki kısayollara

uzun süre dokunup çöp kutusuna sürüklerseniz sadece kısayolları siliniz, uygulamalar yüklü kalmaya devam eder.

Antivirüs yazılımını güvenli kaldırın

Kurulu antivirüs uygulamasını kaldırıp yerine bir başkasını kurmak kimi zaman sorun olabilir. Bu sebepten ötürü güvenlik yazılımı firmaları genelde işi üstlenecek özel bir uygulama sunuyorlar. ESET kendi sitesinde bu amaca uygun olarak AVG, avast!, F-Secure, McAfee, Norton, Panda ve Trend Micro gibi belli başlı antivirüs yazılımlarının kaldırma araçlarını listeliyor (git.pcnet.com.tr/se). Bu adresteki linkler, sisteminize ESET kurmadan önce diğerlerini kaldırmaya yardımcı oluyor. Tabii mevcut antivirüsü kaldırdıktan sonra ESET kurmak zorunda değilsiniz.

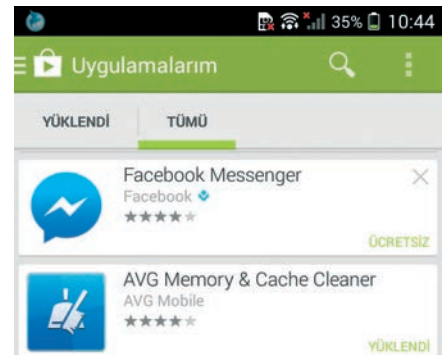
En inatçı programları kaldırın

AppRemover (www.appremover.com) adlı özel araç, PC ve Mac'lerdeki antivirüs, güvenlik ve dosya paylaşım uygulamalarını güvenli ve temiz biçimde kaldırma imkânı veriyor. Desteklenen yazılım listesi oldukça kapsamlı: AVG, McAfee ve Symantec dışında uTorrent, Miro, eMule ve BitComet gibi bilinen birçok uygulama da var.

Uygulamaları geçici olarak kaldırın

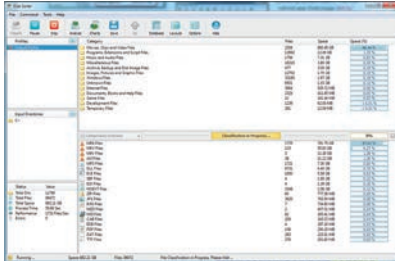
İndirdiğiniz bir Android veya iOS uygulamasını pek kullanmıyorsanız cihazda yer açmak adına geçici olarak sistemden kaldırabilirsiniz. Uygulamayı kullanmak istediğinizde iTunes Store veya Google Play üzerinden yeniden yüklemeniz yeterli olacak. Ücretli bir uygulama olsa da telaşa gerek yok, kurulum için tekrar para ödememiz gerekmeyecek. iPhone ya da iPad'de kaldırdığınız bir uygulamayı yeniden kurmak için App Store uygulamasını açıp Satın Alınanlar sekmesine geçin. Aldığınız uygulamaları görebilir ve istediklerinizi yeniden indirin. Android içeren cihazlarda Play Store'a girin, sağ üstteki üç noktalı simgeye dokununuz. Uygulamalarım'ı seçin. "Tümü"ne girdiğinizde şimdiye kadar indirdiğiniz tüm uygulamaları göreceksiniz. Kurmak istediğiniz uygulamaların adlarına dokunmanız yeterli olacak.

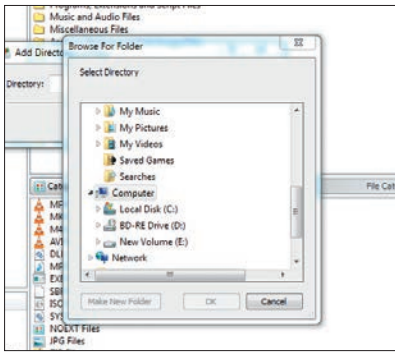
MINİ ATÖLYE

DiskSorter ile en fazla alan işgal eden dosyaları bulun

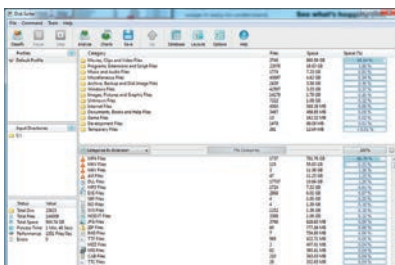
1 İlk olarak DiskSorter'in tarama yapacağı klasörü seçerek başlayın. Input Directories yazan alanda artı işaretine tıklayıp ilgili klasöre gidin ve ekleyin. Programa tarama için birden çok alan verebilirsiniz. Arabirimin üst kısmındaki Classify butonuna tıklayın ve ardından açılan penceredeki Classify butonuna tıklayın.

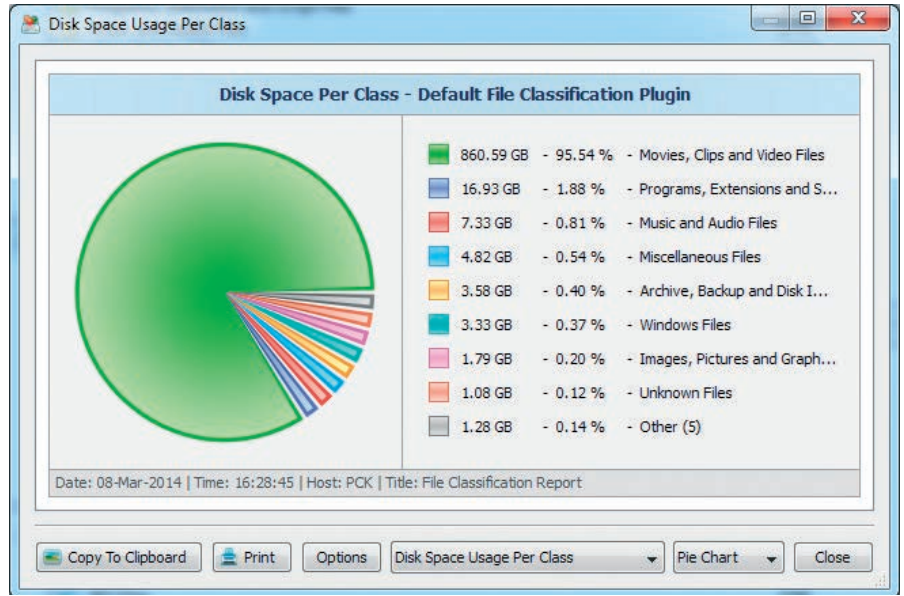
2 Program diskinizi tarayacak ve dosyaları filmler, Windows dosyaları, belgeler ve internet dosyaları gibi kategoriler altında toplayacak. Tarama sırasında ilerleme durumunu görebilir, işlemi durdurabilir veya duraklatabilirsiniz. Aynı zamanda toplam dosya sayısı ve kullanılan alan bilgileri de karşınıza çıkacak.

3 DiskSorter farklı kategorilerin ne kadar alan işgal ettiğini gösterir. Charts düğmesine tıklayarak grafik görünümüne geçin. Her dosya türünün ne kadar alan işgal ettiğini de görebilirsiniz. Bir dosya türüne çift tıklayarak kategori penceresini açıp ilgili tüm dosyaları boyut sırasına göre görebilirsiniz.

ALAN İŞGALCİLERİNİ TESPİT EDİN

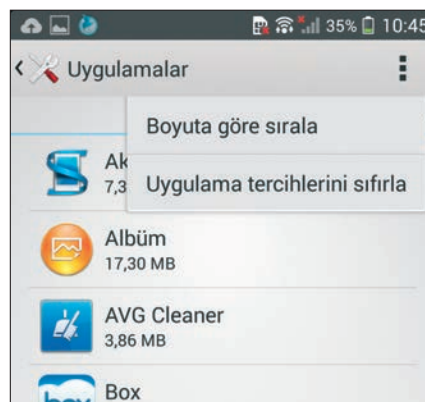

Bilgisayardaki en büyük dosyaları bulun

Sabit diskinizde yer açmanın etkili yollarından biri tarama yapıp en çok yer kaplayan dosyaları ve klasörleri tespit etmektir. DiskSorter (www.disksorter.com), fazla yer kaplayan dosyaları tarayıp bulabilen ve silme imkânı veren faydalı bir araç. Tarama yapmak istediğiniz klasörü veya sürücüyü seçip Classify düğmesine tıklayın. Program; fotoğraf, video, müzik, belge gibi dosyaların ne kadar yer kapladığını gösterecek ve her kategoride en büyük dosyaları silmenize izin verecek. DiskSorter'da alan işgal eden dosyalarla ilgili detaylı açıklamalar da bulunuyor, renkli pasta dilimi grafikleri gösteriliyor. Soldaki atölye kutumza bakarak DiskSorter'ı en iyi şekilde kullanmanın yolunu öğrenebilirsiniz.

Alan işgal eden uygulamaları bulun

Oyunlar başta olmak üzere bazı mobil uygulamalar çok fazla yer kaplar. Özellikle de cihazın dahili belleğine kurulmuşlarsa kısa süre içinde telefon ya da tabletin değerli depolama alanını doldurabilirler. En büyük Android uygulamalarını tespit etmek için Ayarlar'dan Uygulamalar

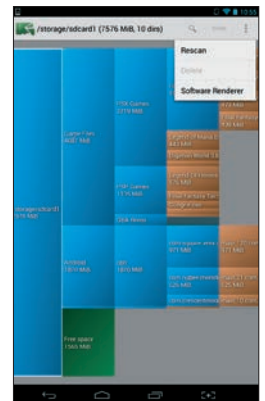

kısmına girin. Sağ üstteki menü düğmesine dokunup "Boyuta göre sırala" komutunu verin.

iPhone ve iPad'de ise Ayarlar > Genel > Kullanım menüsüne girin. Kurulu uygulamaların işgal ettiği alanı ve her birinin boyutunu göreceksiniz. En büyük boyuta sahip uygulamalar en başta gösterilir. Böylece en çok yer kaplayanları kısa süre içinde tespit edebilirsiniz.

Cihazınızda yer kaplayan dosyaları görün

İşletim sistemi haricinde mobil cihazlarda en çok alan işgal eden dosyalar uygulamalar, müzik, videolar ve fotoğraflar olmakta. Ücretsiz Android uygulaması DiskUsage (git.pcnet.com.tr/sf) sayesinde Android telefon ya da tabletinizde

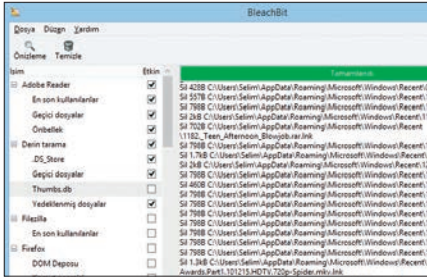

dahili depolama alanını işgal eden en büyük dosyaları görebilirsiniz. Cihazdaki depolama alanını görsel olarak temsil edebildiği için yakınlaştırma yaparak klasörlerin içindekileri de görebilirsiniz. Bu sayede cihazın alanını işgal eden belirli dosyaları kısa süre içinde tespit edip sorunun kaynağına inebilirsiniz.

KARMAŞIKLIĞA SON VERİN

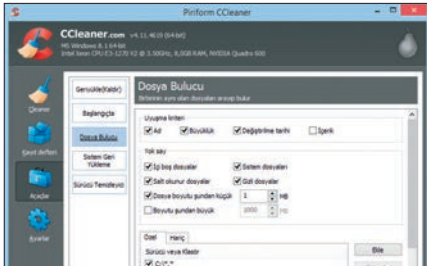
Bir çırpıda çöp dosyalardan kurtulun

Bilgisayarınızdaki gereksiz dosyaları silerek alan açmak için kullanabileceğiniz çok sayıda başarılı program var. Bunlar içinde en iyi bilinen ve en iyi sonuç verenlerden biri CCleaner (www.piriform.com/ccleaner) ama aynı zamanda hızlı sonuç veren SlimCleaner (www.slimcleaner.com) ya da güçlü BleachBit (bleachbit.sourceforge.net) yazılımlarını da kullanabilirsiniz. Windows ve Linux sürümleri olan BleachBit'in son sürümü Chrome ve Thunderbird verilerini, son kullanılan belge listelerini ve günlük dosyalarını daha verimli şekilde temizleyebiliyor.

PC'nizdeki çift dosyaları kaldırın

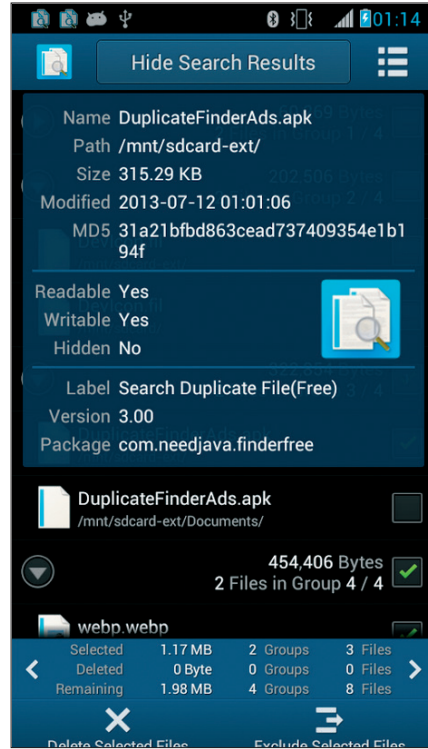
Aynı dosyanın PC'nizdeki farklı klasörler içinde birden çok kez depolanması gereksiz yere alan harcanması demektir. AllDup (www.alldup.de) gibi çift dosyaları bulmaya odaklanan özel yazılımlar var ama CCleaner'ın son sürümü aynı zamanda bu işe güçlü bir araç içeriyor. Yeni özelliğe erişmek için CCleaner'ı açıp Araçlar menüsünden Dosya Bulucu'yu seçin. Birbirinin aynı olan dosyaları adına, boyutuna ve düzenlenme tarihine göre arayabilir, tarama yapılacak alanları seçebilir ve tarama dışında kalacak klasörleri belirtebilirsiniz. Aynı dosyaları bulduğunuzda yanlarındaki kutuları işaretleyip "Seçimleri Sil" komutunu verin. CCleaner, özgün dosyaların işaretini kaldırır, böylece her iki dosyayı da kazayla silmenizi önerir.

Akıllı telefondaki tekrarlı dosyaları silin

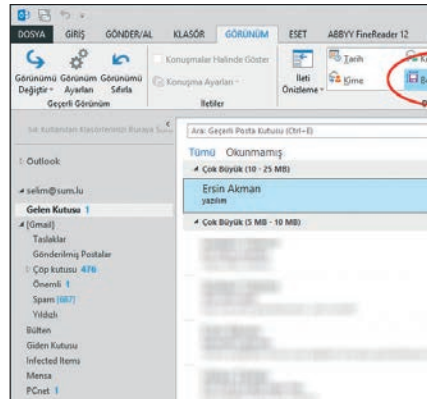
Mobil cihazınızda da bazı dosyaların tekrarlanarak gereksiz yere alan işgal ediyor olması muhtemel. Ücretsiz Android uygulaması Search Duplicate File (git.pcnet.com.tr/sg) çift dosyaları tespit edip silebilir. Fotoğraf, video ve müzik gibi her

türden dosyalar için tarama yapabilirsiniz. Arama sonuçları kullanışlı biçimde boyuta göre sıralanıyor. En çok yer kaplayan dosyaları kısa sürede bulmak mümkün oluyor.

Yer kaplayan e-postaları bulun

Microsoft Outlook, Windows Live Mail, Thunderbird ya da Opera Mail gibi bir e-posta istemcisi kullanıyorsanız indirilen mesajlar, özellikle de büyük boyutlu ekler gönderip alıyorsanız hayli fazla yer işgal edebilir. Çoğumuzun gelen kutusunu

tamamen boşaltması mümkün değil ama ilk önce önemli e-postaları kenara ayırmak kaydıyla büyük ekler içeren e-postaları bulup gereksiz olanları silmek epey yer kazandıracaktır. E-posta programınızın arama özelliğini kullanarak birden çok kez tekrarlanan e-postaları bulup silebilirsiniz. "Boyut" sütununa tıklayarak boyuta göre sıralama yaptığınızda en çok yer işgal edenler üstte görünecektir.

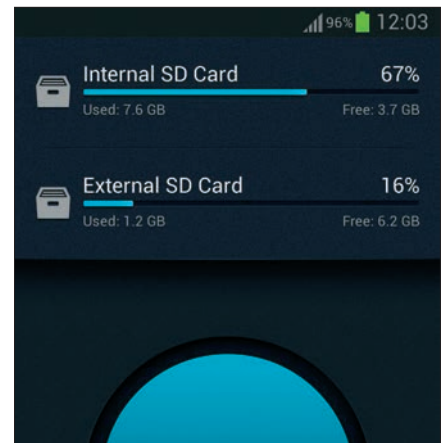
Android telefonda uygulama önbelleğini boşaltın

PC programlarında olduğu gibi Android cihazlarda yer alan uygulamalar zaman içinde boyutu artan ve boşa yer işgal eden dosyalar biriktirir. Uygulamaya ait önbelleği ya da verileri temizlemek için Ayarlar kısmına girip Uygulamalar başlığını bulun. İlgili uygulamayı seçin ve açılan ekranda "Önbelleği temizle" düğmesine dokunarak geçici dosyaları silin. "Verileri temizle" seçeneği tüm dosyaları, ayarları, hesapları, veritabanını ve diğerlerini sileceği için uygulamayı ilk kurulduğu andaki ayarlara geri döndürür. Bariz sebeplerden ötürü ihtiyacınız olan dosya kalmadığına emin olmadıkça bu seçeneği kullanmamalısınız.

Telefondaki karmaşayı sonlandırın

Ücretsiz Android uygulaması Clean Master (www.ksmobile.com), uygulamaların oluşturduğu çöp dosyaları hedef alıyor ve cihazınızda kalmış gereksiz kalıntıları tamamen ortadan kaldırmaya odaklanıyor. Alternatif olarak faydalı ve ücretsiz AVG Cleaner (git.pcnet.com.tr/rh) uygulamasını kullanarak telefon ya da tabletinizde derinlemesine temizliğe girişebilirsiniz. Tarayıcı önbelleğini silebilen uygulama, arama ve metin kayıtlarını temizleyebiliyor, istenmeyen uygulama verilerini cihazın dahili belleğinden ya da SD karttan silebiliyor. AVG Cleaner'ın Auto Clean özelliğini kullanarak belirli aralıklarda temizlik yapmasını sağlayabilir ve temizlikten sonra ne kadar boş alan elde edeceğinizi görebilirsiniz. Daha fazla bilgi için mini atölyemize göz atın.

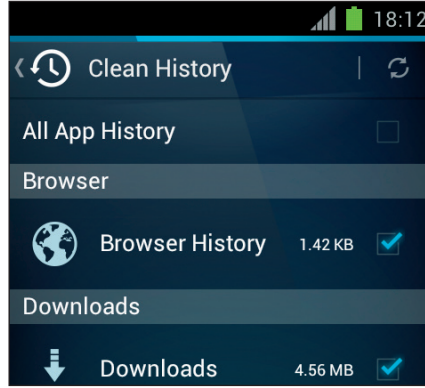
MINİ ATÖLYE

AVG Cleaner ile telefondaki fazlalıklardan kurtulun

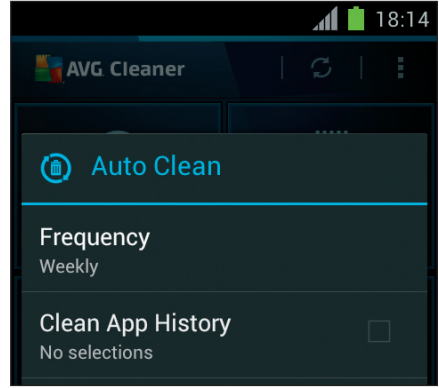
1 AVG Cleaner'ın ana menüsünde geçmişle bağlantısı olan dosyaların, ön belleğin, arama ve mesaj kayıtlarının ne kadar alan işgal ettiği gösteriliyor ve Auto Clean özelliğinin durumu belirtiliyor. Aynı zamanda toplam, kullanılan ve kurtarılabilecek alanla ilgili grafiksel bir görüntüleme var.

2 Geçmiş silmek için History düğmesine dokunun ve silmek istediğiniz alanlara ait kutuları işaretleyin. Tüm uygulama geçmişini (All App History) seçme imkânınız da var. "Clean History" düğmesine dokunup AVG Cleaner'ın işlemi bitirmesini bekleyin. "Cache" düğmesine dokunarak seçtiğiniz uygulamalar veya tümü için ön belleği de temizleyebilirsiniz.

3 Calls & Messages ekranından gelen ve giden arama kayıtlarıyla mesajları silebilirsiniz. Temizlik kayıtlarını görmek isterseniz sağ üst köşedeki ayar simgesine dokunarak "Log"u seçebilirsiniz. Ayrıca "Settings" menüsünden Auto Clean özelliğini kapatabilir veya otomatik çalışma sıklığını belirleyebilirsiniz.

DOSYALARINIZI TAŞIYIN VE KÜÇÜLTÜN

Android uygulamalarını bellek kartına taşıyın

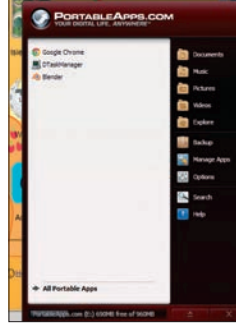
Android uygulamalarının çoğu telefonda yer alan SD karta taşınabilir ve o alandan çalıştırılabilir. Böylece cihazdaki dahili depolama alanı ferahlatılmış olur. Ayarlar'a girip Uygulamalar kısmına geçin. Menü düğmesine basıp "Boyuta göre sırala" komutunu verin. En çok yer kaplayan uygulamalar listenin üstünde belirecek. İlk uygulamayı seçip "SD karta taşı" düğmesine basın. Eğer bu düğme gri renkteyse uygulamanın bellek kartından çalışmasına izin verilmiyor demektir. Bu durumda telefon belleğinde kalmak zorunda.

Storage	
Total	2.30MB
Application	1.59MB
SD card app	0.00B
Data	712KB
SD card data	12.00KB
Move to SD card	
Clear data	

USB bellekten program çalıştırın

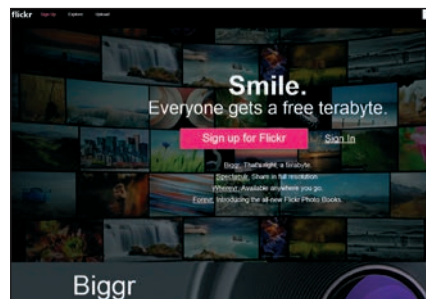
Nadiren kullandığınız büyük boyutlu dosyaları sabit diske kurmak yerine USB flaş belleğe kaydederek oradan çalıştırabilirsiniz. En iyi seçenek PortableApps.com'un program başlatıcısını kullanmak. Böylece favori programlarınıza ve oyunlarınıza ait taşınabilir hale getirilmiş dosyaları parmak bellekte taşıyabilir ve

buradan çalıştırabilirsiniz. Chrome, Firefox, Skype, LibreOffice ve Spybot - Search & Destroy dahil olmak üzere 300'den fazla popüler uygulamanın taşınabilir paketleri bulunuyor. Tam listeye erişmek için portableapps.com/apps adresini ziyaret edin.

Fotoğraflarınızı Flickr'a gönderin

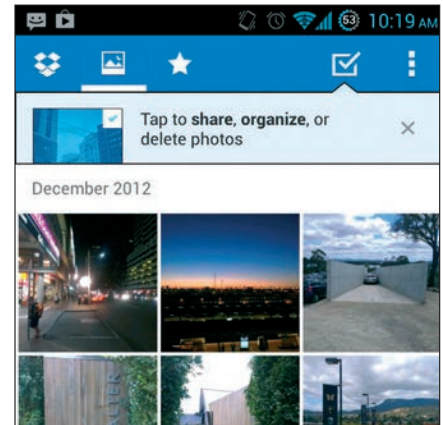
Yahoo'nun fotoğraf paylaşım servisi Flickr artık herkese 1 TB fotoğraf depolama alanı veriyor. Sabit diskiniz dijital fotoğraflardan ötürü dolma noktasına geldiyse bazılarını ya da tümünü Flickr'a yükleyip orijinalleri silerek sabit diskte epey yer açabilirsiniz. Muhtemelen PC'nizdeki depolama alanı bile 1 TB'den fazla değildir. Değerli

anılarınızı Flickr'a güvenli biçimde gönderip gönderemeyeceğinizden şüphe duyuyorsanız dosyalarınızı harici bir sabit diskte ya da başka bir bulut depolama ortamına da yedekleyebilir, hatta DVD veya Blu-ray disklerle yazıp güvenli bir yerde saklayabilirsiniz. Flickr'ın fotoğraf başına 200 MB kapasite sınırlaması var ve zaten bunu aşma olasılığınız hayli düşük. Orijinal dosyaları istediğiniz zaman sınırlama olmaksızın indirebilirsiniz.

Mobil cihazlardaki fotoğrafları yükleyin

Akıllı telefonunuzla çektiğiniz fotoğraf ve videoların birer kopyasını anında Dropbox'a gönderebilir ve arkadaşlarla paylaşabilirsiniz. Android ve iOS için ücretsiz Dropbox uygulamasını yükleyip, henüz üye değilseniz Dropbox'a üye olun.

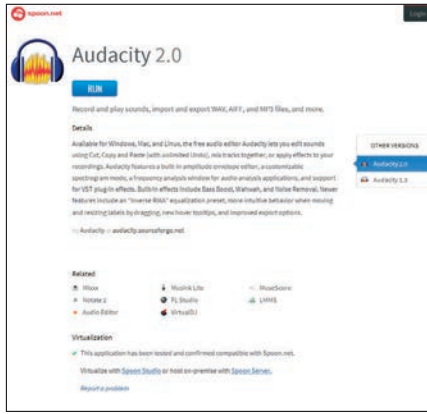

Uygulama, fotoğraf ve videoları taşımak yerine kopyaladığı için cihazda boş alan açmak istiyorsanız yükleme işlemi bittikten sonra cihazınızdaki dosyaları elle silmeniz gerekiyor.

Programları buluttan çalıştırın

Nadiren çalıştırdığınız büyük boyutlu programlarla sabit diskinizi doldurmak yerine Spoon'u (spoon.net) kullanarak uygulamaları gerektiğinde kurulum yapmadan çalıştırabilirsiniz. Ekleniyi indirip ücretsiz bir hesap oluşturmanız yeterli. Ardından çalıştırmak istediğiniz uygulamaları seçin.

Tarayıcılar, ofis ve sosyal ağ gibi kategoriler içinde gezilebilir; Adobe Reader, OpenOffice, Firefox, Chrome, Audacity ve Advanced SystemCare gibi popüler

uygulamaları seçebilirsiniz. Spoon'un ücretsiz versiyonu 2 GB depolama alanı ve programları güvenli bir ortamda çalıştırıp zararlı kodlardan uzak kalma imkânı veren "sandbox"tan iki tane kullanma sınırı içeriyor.

Fotoğrafların boyutunu düşürün

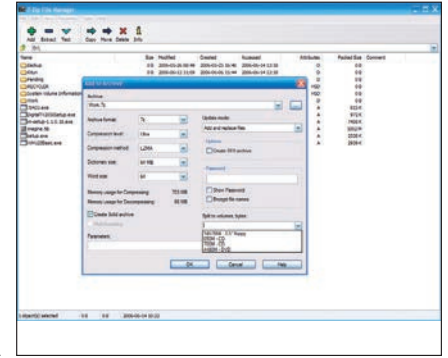
Modern akıllı telefonlarda yer alan harika dijital kameralar etkileyici iş başarıyor ama yüksek kaliteden ötürü fotoğraf boyutu epey büyük olabiliyor. Android için Image Optimizer uygulaması (git.pcnnet.com.tr/si) adından beklenecek biçimde

fotoğraflarının boyutunu ayarlayarak daha az yer kaplamalarını sağlıyor. Ücretsiz uygulamada kayıpsız sıkıştırma (az yer kazanımı) ve kayıplı yüksek oranda sıkıştırma (yarı yarıya az alan) olmak üzere iki seçenek var.

Dosyaları olabildiğince fazla sıkıştırın

Eski fotoğraflar ve PDF dosyaları gibi her gün kullanmadığınız bazı dosyaları sıkıştırarak epey alan kazanabilirsiniz. Programla ne kadar fazla sıkıştırma yaparsanız o kadar fazla alan elde edersiniz. 7-Zip (www.7-zip.org) kendine özel 7z formatını kullanıyor ve klasik ZIP sıkıştırmaya kıyasla %30-40 arası daha iyi sıkıştırma yapabiliyor. Aynı zamanda 256 bit AES şifrelemeyi desteklediği için hassas verileri koruma konusunda faydalı olabiliyor.

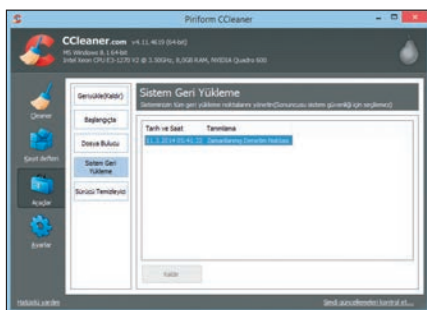

SİSTEMİNİZİ ELDEN GEÇİRİN

Eski geri yükleme noktalarını silin

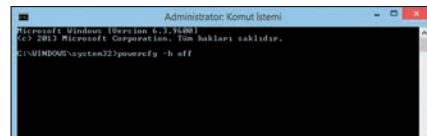
Windows'ta bir sorun çıktığında Sistem Geri Yükleme hayat kurtarıcı olabilir ama günler, haftalar ve hatta aylar içinde biriken geri yükleme noktaları değerli depolama alanını işgal etmeye başlayacaktır. Sistem Geri Yükleme'ye tahsis edilen sabit disk alanını düşürmek için Bilgisayar'a sağ tıklayıp Özellikler'i seçin (Windows 8.1'de Başlangıç düğmesine sağ tıklayıp Sistem Geri Yükleme'ye tıklayın) linkine tıklayın ve işletim sisteminizin yüklü olduğu sürücüyü seçip "Yapılandır"ı tıklayın. Sürgüyü sola en çok kullanım alanını azaltın.

CCleaner kullanarak da eski geri yükleme noktalarını silip alanı geri kazanabilirsiniz. Programda Araçlar'a girip Sistem Geri Yükleme sekmesindeki bir noktayı işaretleyin ve silin.

Hazırda bekletmeyi kapatın

Hazırda bekletme özelliği bilgisayardaki bellek içeriğini (hiberfil.sys) işletim sisteminin yüklü olduğu sabit diske kaydedip durumu saklama ve hızlı biçimde geri dönme imkânı veriyor. Bilgisayarı açtığınızda Windows bu dosyayı kontrol ediyor ve varsa doğrudan belleğe yükleyip uzun süren başlangıç adımlarını atlıyor. Her ne kadar sistem açılışını hissedilir oranda

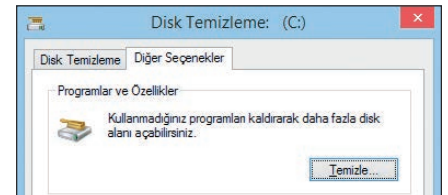

hızlandırırsa da hiberfil.sys dosyası sistemde yüklü olan bellek kadar, yani GB'lerce alan işgal edebilir. Eğer bu özellik açık ama kullanmıyorsanız boş giden alanı kazanmak için devre dışı bırakabilirsiniz. Başlat menüsünde cmd yazın ve gelen kısayola sağ tıklayıp "Yönetici olarak çalıştır"ı seçin. Ardından komut istemine "powercfg -h off" yazıp Enter'a basın.

Disk Temizleme ile eski sistem dosyalarını silin

Windows ile gelen dahili Disk Temizleme aracı çok sayıda kalıntı dosyayı silip sabit diskte yer açabilir. Çalıştırmak için Başlat menüsünde kutuya "disk temizleme" yazıp Enter'a basın. (Windows 8'de "Gereksiz

dosyaları silerek diskte yer açın" yazın.) İlgili diski seçtiğinizde Disk Temizleme aracı ne kadar yer açabileceğini hesaplayacak. "Sistem dosyalarını temizle" düğmesine basıp sürücüyü bir kez daha seçin. Sisteme hatası bellek dökümü dosyaları, hizmet paketi yedeklerini ve daha fazlasını silme imkânınız olacak. "Diğer Seçenekler" sekmesine tıklayarak gölge kopyaları da (değişen dosyalara ait sistem tarafından alınan yedekler) silebilirsiniz.

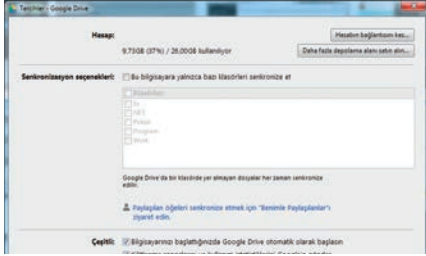
Gereksiz Windows araçlarını kaldırın

Windows'la yüklü gelen bazı uygulamaları kullanmadığınız ya da kullanmak istemeyeceğiniz ortada. Bunlardan bazılarını kaldırarak boş alanı arttırabilirsiniz. "Denetim Masası > Programlar > Windows özelliklerini aç veya kapat" linkine tıklayın. İhtiyacınız olmayan özelliklerin işaretini kaldırın ama ne olduğunuzu bilmediğiniz özellikleri kaldırmayın.

DEPOLAMA ALANI EKLEYİN

Dosyaları bulutta saklayın

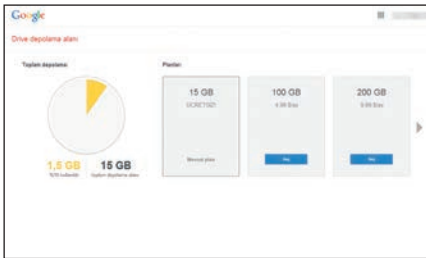
dosyalarınızı saklayabileceğiniz Google Drive, OneDrive, Dropbox ve Box gibi çok sayıda online servis bulunmakta. Tüm tatmin edici seviyede depolama alanı sunuyor ve dosyaları ve klasörleri bilgisayar, telefon ya da tablet yerine bulutta saklamak mümkün hale geliyor. Dosyalarınızın ne derece güvende olacağına dair çekinceleriniz varsa birden fazla serviste yedekleme yapabilirsiniz. Çok sayıda bulut depolama servisini tek bir yerden idare etmenin en iyi yolu Jolidrive (www.jolicloud.com) kullanmak.

Ek bulut alanı satın alın

Ücretsiz üyelikte sunulan depolama alanı yeterli değilse arkadaşlarınızı servislere davet etme gibi bazı işlemlerle ek alan kazanabilirsiniz. Dropbox'ta alanı arttırmanın birçok yolu var. Daha fazla bilgi için www.dropbox.com/getspspace adresine göz atabilirsiniz.

Alternatif olarak düşük bir ücretle ek alan satın alabilirsiniz. Google; Google Drive, Gmail ve Google+ Fotoğraflar arasında paylaşılan bedava 15 GB alan veriyor. Aylık 5 dolara 100 GB'ye çıkabilirsiniz. En üst seçenekte inanılmaz biçimde 16 TB online alan geçerli ama aylık üyelik bedeli 800 dolara çıkıyor. Ev kullanıcılarından çok işletmeler için uygun. Google Drive'ın fiyatlandırmasıyla ilgili bilgi almak için <http://git.pcnet.com.tr/sj> adresini ziyaret edebilirsiniz.

Harici sabit disk ekleyin

Harici diskler çok farklı boyutlarda temin edilebiliyor ve artık hiç de pahalı değiller. 2 TB'lık modeller bile alınabilir düzeyde. Bilgisayarınıza genelde USB üzerinden bağlanan bu cihazlar basit ve pratik biçimde veri aktarımı yapma olanağı sunuyor. Dosyalarınızı bilgisayardan harici diske kopyaladıktan sonra diske birlikte gittiğiniz her yerde bağlantı kurup dosyalarınıza erişebilirsiniz. Bizim beğendiğimiz harici disklerden biri olan Western Digital My Book Live Duo

(www.wdc.com/tr) çift sabit disk içeriyor ve toplam 4 TB depolama alanı sunabiliyor. Kablosuz router'lara bağlanabiliyor veya RAID teknolojisiyle verilerinizi iki diskte yedekleyip sürücülerden biri bozulursa kaybolmalarına engel olabiliyor.

Tabletinize kablosuz disk ekleyin

iPad ya da Android tableti fotoğraflar ve videolarla doldurmak yerine Wi-Fi özelliği olan USB bellek veya harici disklerle yedek alabilirsiniz. Bu cihazlarla birlikte genellikle ücretsiz bir iOS ve Android uygulaması geliyor, mobil cihazınızdan Wi-Fi aracılığıyla diske bağlanıp verilerinize erişebiliyorsunuz. Depolama için SD kartlar kullanılıyor ve böylece kolaylıkla sürücüyü daha fazla alan ekleyebilirsiniz.

Daha kapsamlı bir bellek kartı ekleyin

Akıllı telefonlar ve tabletlerin çoğu SD ya da microSD kartları kullanarak depolama alanını artırma imkânı veriyor. Yuvarın yeri kullanılan cihaza göre değişiklik gösterebilir. Telefonunuzun özellik listesini kontrol edin ve desteklenen en yüksek bellek kartı kapasitesini öğrenin.■

NEDEN DAHA FAZLA ALAN GEREKLİ?

Tabletler ve akıllı telefonlar genelde kutusunda yazandan daha az kullanılabilir alana sahip oluyor çünkü işletim sistemleri dahili depolama alanının büyük kısmını işgal ediyor. Örneğin 64 GB kapasiteli Windows 8'li bir tablette genelde 25-30 GB kullanılabilir alan oluyor, gerisini işletim sistemi ve yüklü gelen uygulamalar işgal ediyor. Benzer biçimde 16 GB Nexus 7 tablette 3 GB yeri işletim sistemi işgal ediyor ve sorunsuz çalışabilmek için 3 GB boş alan bırakılması gerekiyor. Samsung Galaxy

S4'teki Android işletim sistemi mevcut alanın neredeyse yarısını kaplıyor. Ortaya çıkan raporlara göre yeni bir cihaz satın alan kullanıcılar söz verilen 16 GB depolama alanı yerine sadece yarısıyla karşılaşınca epey sinirleniyor. Maalesef alan kaplayan bu dosyalarla ilgili yapabileceğiniz pek bir şey yok çünkü telefon ya da tabletin çalışabilmesi için bellekte durmaları şart. Sadece SD kart ekleyerek ya da bulut depolama kullanarak mevcut alanı artırmayı deneyebilirsiniz. Bazı mobil uygulamalar ciddi miktarda boş alan (kimi zaman GB'lerce) gerektiriyor. Uygulamaları indirmeden önce sayfasında yer alan açıklamaları ve sistem gereksinimlerini okumayı ihmal etmeyin. Cihazınızda yeterli alan olmayabilir, uygulamayı indirmek için hem boşuna beklemiş hem de kotanızı harcamış olursunuz.

Güç tüketiminin temel prensipleri

Kaç Watt'lık bir güç kaynağı seçmeniz gerektiğini mi düşünüyorsunuz? Güç gereksinimlerine kafa yoruyorsanız sorularınızın cevapları burada.

Elektronik cihaz üreticileri sürekli olarak bileşenlerin ve ürettikleri cihazların güç tüketimini azaltmanın yollarını arıyor. Yeni nesil işlemelerde öne çıkan özelliklerden biri watt başına performans değeri. Bu özelliğin neden bu kadar fazla dikkat çekici olmaya başladığını merak ediyor olabilirsiniz çünkü ne de olsa dizüstü bilgisayarlar ve tabletler hiç olmadığı kadar enerji dostu hale geldi. Buna rağmen üreticiler hâlâ güç tüketimini aşağı çekebilmek için milyonlarca dolarlık araştırma bütçeleri ayırıyor. Bunun sebeplerini birazdan açıklayacağız. İlk olarak güç tüketiminin tam anlamıyla neyi temsil ettiğini açıklayalım.

Volt ve amper

Fizik derslerinizi hatırlarsanız elektriğin gerilim ve akımla ölçüldüğünü bilirsiniz. Bu ölçümlerin neleri temsil ettiğini kavramak biraz zaman alabilir. Günlük kullanım açısından, "voltaj"ı güç kaynağından gelen elektrik akışının "basıncı", amperi de akışın ne kadar elektrik yüklü olduğunun ölçümü olarak düşünebiliriz. Voltajla amperi çarparak cihazın aldığı toplam gücü hesaplayabiliriz. Bu değeri watt cinsinden ölçülür.

Voltaj ve amperin elektrikle ilgili iki ayrı değer olduğunu net biçimde ifade edemeyiz. Voltaj, güç kaynağı tarafından sabit bir düzeyde "verilir": Güç kaynağınız hedef cihazın kabul edeceğinden fazla volt veriyorsa aşırı ısınmaya (ve hatta patlamaya) neden olabilir. Bunun aksine amper ise güç kaynağına bağlı olan cihaz tarafından gerektiği kadar "çekilir". Üstünde 2A yazan bir güç kaynağı, bağlı cihazlara iki ampere kadar yük sunabilir ama daha az tüketen cihazları da sorunsuz şekilde çalıştırır. Peki güç kaynağınızın voltaj ve amper değerlerini nasıl öğreneceksiniz? Kolayı var: Güç kaynağının üstündeki etikette hepsi yazar. (Ufak rakamları okumak için çaba sarf etmeniz gerekebilir.) Elektronik cihazların çoğunun üzerinde, bazılarının da kitapçıklarında voltaj ve amper gereksinimlerini gösteren açıklamalar bulunuyor.

Bu bilgiler elinizdeyse bir güç kaynağının ilgili bilgisayarı ya da cihazı

çalıştırıp çalıştırmayacağını anlamak kolay. İkisine ait voltaj değerleri uyumlu olmalı ve güç kaynağının amper sınırı, bağlanacak cihazın ihtiyacına eşit veya ondan daha fazla olmalı. USB üzerinden şarj olan cihazlar için voltaj daima 5 V'dir. Böylece hangi telefon ya da tablet olursa olsun güvenli biçimde USB portuna bağlayıp şarj edebilirsiniz. Bununla birlikte bilgisayarlarda yer alan USB portlarının büyük kısmı hayli düşük amper değerleri sunabiliyor. USB 2.0 için 0,5 A ve USB 3.0 için 0,9 A'nın üstüne çıkılmıyor. Tabletiniz çok yavaş şarj oluyor ya da hiç şarj olmuyorsa doğrudan elektrik prizine bağlanabilen bir USB şarj adaptörü kullanmanız gerekir. Bu tür adaptörler genelde 2 A ve hatta duruma göre 5 A çıkış sunabiliyor.

Masaüstü PC güç kaynakları

Peki volt ve amper yerine watt olarak sınıflandırılan, masaüstü bilgisayar kasalarına özel güç kaynaklarını nasıl ele almalı? Bu özel bir durum ve tek bir ATX güç kaynağı gerçekte birden çok güç kanalı (hattı) üzerinden farklı tip voltajlar (3,3 V, 5

V ve 12 V) sunarak PC içindeki farklı tip donanımları çalıştırma imkânı veriyor. İfade edilen güç değeri, tüm bu kanallardan aynı anda elde edilebilen en yüksek toplam gücü temsil ediyor. Masaüstü PC'lere özel bir güç kaynağına ait teknik dokümanları analiz ederseniz her kanala ait akım sınırını görebilir ve gücün dağılım şeklini anlayabilirsiniz.

Pratikte, farklı anakart parçaları, bileşenler, sürücüler ve genişleme kartları büyük oranda düşük akım değerleri kullanırlar ve düşük güç tüketirler. Dikkat edilmesi gereken güç çıkışları; 4 veya 8 iğneli 12 V CPU bağlantıları ve eğer güçlü bir ekran kartınız varsa 6 veya 8 iğneli 12 V PCI Express güç bağlantılarıdır. Ekran kartınızın ne kadar güç gereksinimi olduğunu anlamak için de kitapçığına bakmanız gerekiyor. Bu bilgi amper yerine watt cinsinden belirtiliyor olabilir ama sorun yok. Gücü hesaplamak için voltajla amperi çarpmak yeterli olduğuna göre basit bir bölme işlemiyle gerekli amperi bulabiliriz. Örneğin NVIDIA GeForce GTX 680 serisi bir ekran kartı en fazla 195 watt güç tüketiyorsa ilgili 12 V kanalı en az

Basit bir denklem sayesinde hangi güç kaynağına ihtiyaç duyduğunuzu anlayabilirsiniz.

16,25 amper ($195/12 = 16,25$) akım sunuyor olmalı.

Watt neden bu kadar önemli?

Amper ve voltajın çarpımından ibaret olduğuna göre watt ile neden uğraştığımızı düşünebilirsiniz. Basit bir cevap vermek gerekirse iki değer birleşmiş oluyor, böylece güç tüketimini tek ve basit bir birimle ölçebiliyoruz. Tabii watt bize elektrik akımıyla ilgili tüm bilgileri vermiyor. Örneğin 50 watt güç tüketen bir cihaz 5 V esastıysa 10 A, 25 V esastıysa 2 A akım çekiyor olabilir. Ama çoğu pratik uygulamada bu değeri bilmemize gerek yok. Durum ne olursa olsun elinizdeki bataryanın şarjı aynı süre içinde tükenecek ve elektrik faturasına yansıyan fiyat aynı olacak. 100 W güç çeken bir cihazsa voltaj ve akım değeri ne olursa olsun aynı sürede iki kat fazla masraf yapacak ya da bataryayı iki misli hızlı bitirecek.

Dikkate alınması gereken bir faktör daha var: Watt değerinin zaman içinde sürekli sabit kalması şart değil. Elektrik süpürgesi ya da ısıtıcı gibi basit cihazlar için bu değer sabit olabilir ama bilgisayar ve akıllı telefonların güç tüketimleri değişken oluyor. Yapılan işlemlere bağlı olarak amper ve watt değerleri zaman

BATARYA KAPASİTESİ

Mobil bataryaların şarj kapasitesi genelde watt/saat (Wh) olarak ifade edilir. Örneğin 48 Wh onayı olan bir batarya 48 watt kullanım halinde 1 saat dayanabilir, 24 watt kullanım gerçekleşirse 2 saat dayanır. Bazı üreticiler batarya kapasitesini miliamper/saat (mAh) şeklinde ifade eder. Daha önceden gördüğümüz gibi, voltaj değerini biliyorsak bu değeri Wh şekline çevirmek son derece kolay. Çoğu modern dizüstü bilgisayarda 11,1 volt değeri seçiliyor. 4400 mAh kapasiteli bir batarya bu durumda 48 Wh ediyor. Bununla birlikte sadece batarya kapasitesine odaklanmak her zaman yeterli olmayabilir. Dizüstü bilgisayar, tablet ve akıllı

telefon gibi mobil cihazlar farklı parçalara, işletim sistemlerine ve uygulamalara sahip. Sonuç olarak aynı kapasitede bataryası olan iki farklı cihazda farklı kullanım süreleri ortaya çıkacaktır. Batarya kapasitesini anladığınızda beklentilerinize göre bir tahmin yürütebilirsiniz. Daha yüksek kapasiteye sahip bir bataryaya terfi etmeden önce getirisini kabaca kestirmeniz mümkün.

zaman azalıyor veya artıyor. Windows yüklü bir masaüstü bilgisayarda hiç işlem yapmayıp ekrana boş boş bakarsanız güç tüketimi 60 watt altına kadar inebilir. Son nesil bir 3D oyun açarsanız ekran kartı

tam performansla çalışır, mantıksal ve fiziksel hesaplamalar yapan CPU daha fazla güç tüketir ve toplam güç tüketimi iki üç katına çıkar. Bu yüzden PC'lerin güç tüketimi bekleme durumundayken ve ağır yük altındayken ayrı ayrı hesaplanır. Benzer biçimde dizüstü bilgisayar incelemelerinde normal kullanım ve ağır kullanıma ait pil süreleri ayrı ayrı ölçülüyor. İki ağır uygulamayı aynı anda çalıştırınca iki saatte tükenen bir pil, günlük normal kullanımda 6-7 saat internet gezintisine imkân verebilir.

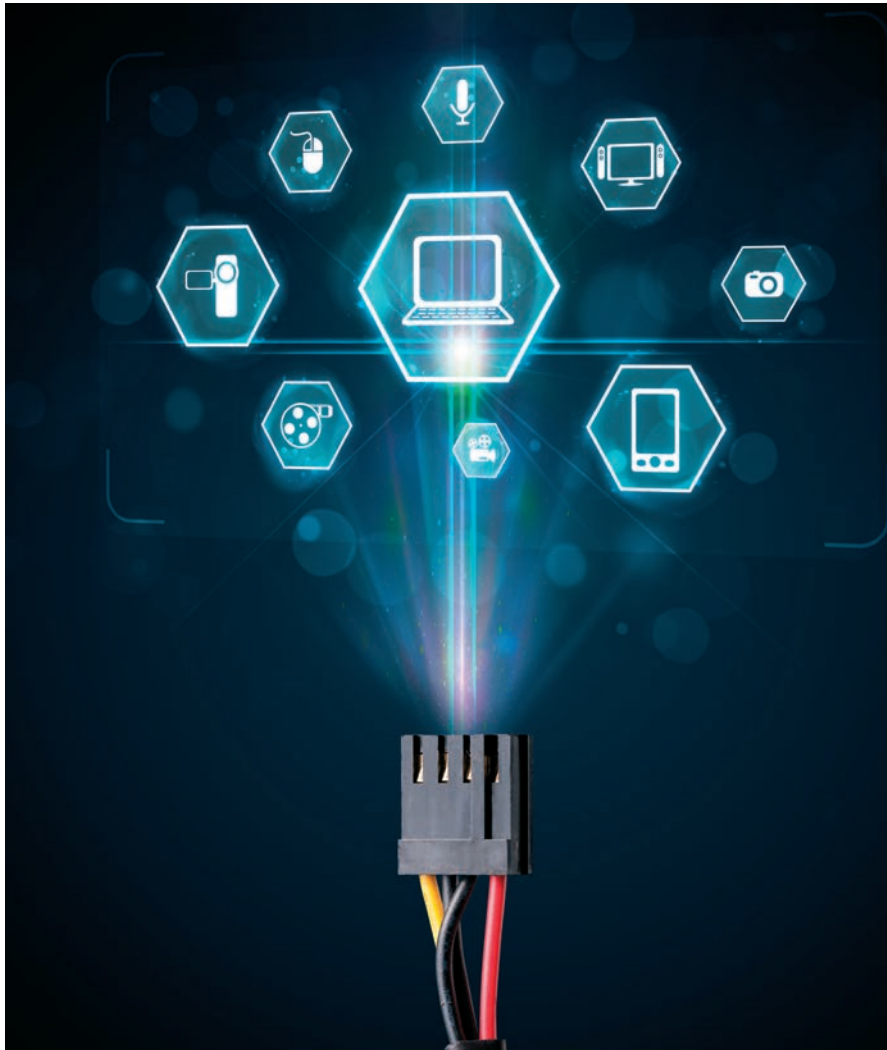
Güç tasarrufu

İşte şimdi bu dosya konusunun en önemli kısmına geldik. Tüketici elektroniğinde son derece önemli bir konu olan güç tüketimini düşürmeye çalışmamızın sebebi çevre dostu yaklaşımla sınırlı değil. Özellikle yüzlerce bilgisayarın kullanıldığı işletmeler düşünülürse tüketimi azaltmak ve çevreyi düşünmek önemli ama kişisel kullanımda elektronik cihazların güç tüketiminden doğan masraf zaten düşük. Bizi daha çok ilgilendiren nokta, düşen güç tüketimiyle sayesinde artacak batarya kullanım süresi ve dizüstü bilgisayar, tablet ve akıllı telefonlarda şarj sıklığı. Günümüzde en çok arzulanan ilerleme bu alanda.

Bir cihazda güç tüketimini azaltmanın birden fazla yolu var. Bunlardan bazıları son kullanıcıların görebileceği düzenlemeler. Örneğin bir süre kullanılmadığında ekranın kapanmasını sağlamak. Dizüstü bilgisayarlar uyku moduna geçince yok denecek kadar az güç tüketiyor ve gerekli olduğunda son derece kısa sürede hazır olabiliyor. Windows güç ayarlarının derinliklerine inerseniz bir süre kullanılmadığında mekanik sabit disklerin motorunu durdurma gibi ince ayarlar bulabilirsiniz.

Bununla birlikte güç tüketimini azaltmak için kullanılan yöntemlerin büyük kısmı arka planda devreye giriyor. Boyutu sürekli olarak azalan işlemci

“Güç tüketimi azalınca cihazlarınız tek bir şarjla daha uzun süre kullanılabiliyor.”

çekirdeği bu yolda sağlanan ilerlemelerden sadece biri. Intel'in yeni Haswell işlemcileri Sandy Bridge serisine benzer performans sunuyor ama 32 nm yerine 22 nm üretimin getirdiği avantajla %30 daha küçük transistörler içererek düşük gerilimde çalışabiliyorlar. Böylece, aynı sistem yükü geçerli olduğunda güç tüketimi %10 civarında azalıyor. Daha ufak çekirdekler aynı zamanda daha serin çalışıyor, soğutma sistemleri daha az güç tüketiyor. (Aslında Intel'in yeni işlemcileri daha kalitesiz soğutma plakası iletkeni içerdiğinden sıcaklık beklendiği kadar düşmüyor.)

İşlemciler sürekli olarak güç tüketimini daha iyi yönetecek şekilde güncelleniyor. Pentium III serisiyle tanıtılan Intel SpeedStep sistemi, tam performans gerekli olmadığında tüm işlemcinin frekansını ve paralelinde güç tüketimini otomatik olarak düşürmeye başladı. Daha yeni mimarilerde Turbo Boost kavramı devreye girdi ve işlemci içindeki çekirdeklerin hızları bağımsız olarak düzenlenebilir hale geldi.

Modern işlemciler aynı zamanda kullanımda olmayan dahili özellikleri kapatarak ve sadece gerekli olduğunda açarak da güç tüketimini azaltabiliyor. İnternette gezinirken gerekli olmayan işlemci çekirdeklerinin ve GPU özelliklerinin kapatılarak tüketimin azaltılması artık son derece doğal. Intel Haswell serisiyle çevre birimleri ve disk kontrolcüler de işlemci içine girdi. Böylece duruma göre PC'nin güç tüketimi yarı yarıya düşürülebilir oldu.

TDP nedir?

İşlemcinin güç tüketimini düşürmek için yapılan çalışmalara rağmen yıllar içinde tüketimin artış gösterdiğini fark edip şaşırabilirsiniz. Aşağıda mobil işlemci TDP'leri grafiği, zaman içinde popüler olan bazı işlemcilere ait Intel'in açıkladığı resmi güç değerleri gösteriyor. Rakamlardan anlaşılacağı gibi modern işlemcilerin güç gereksinimleri Mobile Pentium III işlemcilerden biraz daha yüksek.

Neyse ki durum görüldüğü kadar kötü değil. Intel'in rakamları işlemcilerin "termal tasarım gücünü" (TDP: Thermal Design Power) gösteriyor. TDP, ticari yazılımların sürekli çalıştırılması halinde bir ürünün zarar görmeden belli bir süre boyunca çekebileceği en yüksek güç demek. Pratikte bu değerleri tüm özellikler açıkken ve frekans en yüksek değerdeyken işlemcilerin en yüksek teorik güç tüketimi olarak düşünebilirsiniz.

Bu nedenle farklı nesilden işlemcilerin TDP değerlerini doğrudan kıyaslamak doğru bir yaklaşım değil. Örneğin tam kapasite çalışan Core i5-3360M işlemcinin performansı, tam kapasite çalışan Mobile Pentium III işlemcinin 20 katı. Buna karşılık güç tüketiminin sadece üçte bir oranında artmış olması mucizevi bir gelişme. Zaten en yüksek güç tüketim değerine çok nadir durumlarda çıkılıyor. Modern işlemciler kullanım sırasında çoğu durumda gereksiz özellikleri kapatarak ve

GÜÇ TÜKETİMİNİN MALİYETİ

Elektrik faturanızdaki borcu birçok faktör etkiler. Farklı elektrik firmalarının tarifeleri, farklı coğrafi bölgeler, farklı zaman dilimleri etkili olabilir. Türkiye'deki ev kullanıcıları tek zamanlı tarifiede elektriğin KW saati için yaklaşık 30 kuruş (vergiler hariç) ödüyor. Bunu bildikten sonra her mobil cihazı şarj etmenin yaklaşık maliyetini kestirebiliriz. Şarj işlemi mükemmel verimlilikte çalışan bir işlem değil, bu yüzden tam şarj için batarya enerji kapasitesinin %125'ini hesaba katın. Benzer bir hesaplama yöntemi

uygulayarak bilgisayarınızın çalışma maliyetini de bulabilirsiniz ama ortalama çalışma süresini, gün sayısını bulmak ve güç değerini bilmek hayli zor olabilir. Yine de yaklaşık değerler elde edebiliyorsanız şu formülle yıllık masrafı ortaya çıkarabilirsiniz: (ortalama watt / 1.000) x yıllık çalışma saati x 0,30

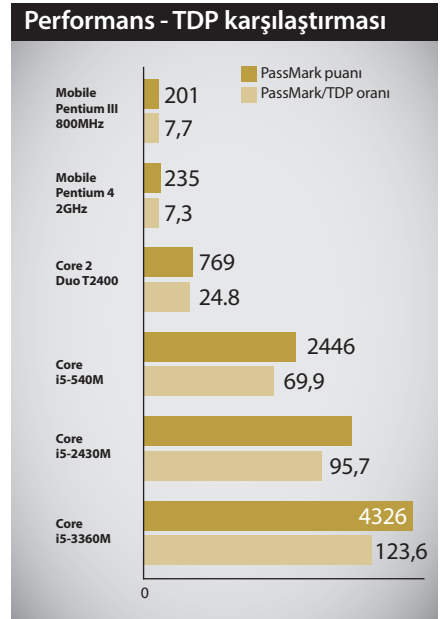
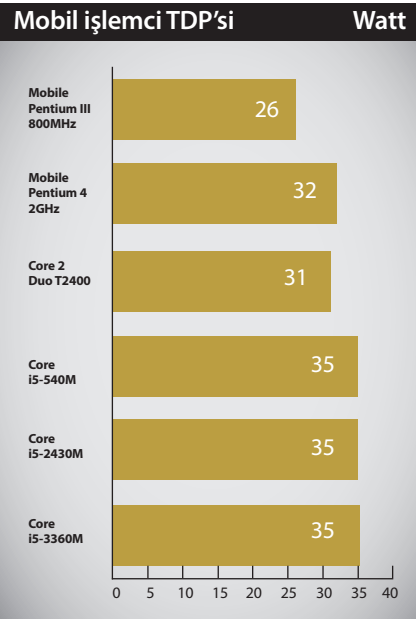
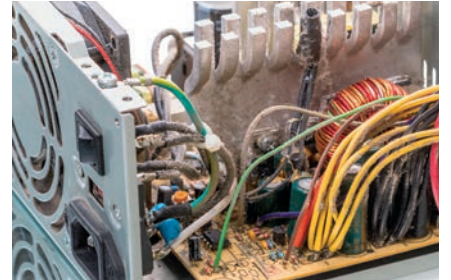
Elektrikle ilgili değişimleri hesaba katmak için %25 eklemeyi yapın ve elbette harici bir monitörünüz varsa onun harcadığı gücü de eklemeyi unutmayın.

Cihaz	Pil kapasitesi (Wh)	Şarj sıklığı (gün)	Yıllık maliyet (TL)
Amazon Kindle	5,6	30	0,02
Nexus 7	16	3	0,74
Apple iPhone 5	5,45	1	0,74
Samsung Galaxy S III	8	1	1,1
Retina ekranlı Apple iPad	42,5	3	1,94
Lenovo IdeaPad Yoga 13	54	1	7,4
Retina ekranlı MacBook Pro 13 inç	74	1	10,12

frekansı düşürerek Pentium III işlemciden daha az güç tüketiyor ve çok daha iyi performans sunuyor. Performans ile TDP kıyaslamasını gösteren ikinci grafikte TDP başına performans değerine göre mobil işlemciler sıralanıyor. Bunları hesaplamak PC PassMark benchmark uygulamasıyla elde ettikleri puanları hesaba kattık.

Anlaşılacağı üzere çoğu durumda TDP yanıltıcı olabiliyor. Genelde düşük TDP değeri düşük güç tüketimini beraberinde getirir de (örn. Intel'in ultra düşük güç tüketimli 17 W Ultrabook işlemcileri) gerçek kullanımdaki güç tüketimini TDP'ye dayanarak hesaplamak mümkün değil. Dolayısıyla TDP, batarya ömrü için de net bir gösterge değil. Sadece kendi PC'nizi toplarken TDP değerini dikkate

almanız mantıklı ki böylece güç kaynağınızın yeterli olup olmadığını hesaplayabilirsiniz. Aksi takdirde sisteme yük bindirdiğinizde güç kaynağınız yetersiz kalırsa bilgisayarınız düzgün çalışmayabilir. ■

KORSAN RAPORU

Korsan savaşlarında galibiyet kimin? Kazananı belirlemek için skor tablosuna göz attık.

Telif hakkı sahipleri ya da ürünleri lisanslayanlar için korsanlık oldukça önemli bir mesele. İnsanların merak ettikleri tüm şarkılar, sinema- da veya televizyonda izleme ihtimalleri olan tüm film ve diziler için önceden para ödemesi gülünç bir fikir olsa da korsan olarak kopyalanan her ürünü kaybedilmiş bir satış olarak görüyorlar.

Her yıl, müzik, film ve oyunlardan elde edilen gelirlerle büyük korsanlık karşıtı kampanyalar yürütülüyor. Bu kampanyalarda çoğunlukla sektörlerin batmakta olduğuna, kötüye giden finansal durumlara dikkat çekiliyor.

Bize söylenen şey tüm bunların korsanlıktan dolayı gerçekleştiği ve histerik bir şekilde kahkahalar atan bu terörizm bağlantılı obez vurguncuların nasıl da açlık çeken yaratıcı insanların ekmekleriyle oynadığı...

Tamam, biraz abarttık ama iddialarını kanıtlayacak çok az delil olmasına veya hiç olmamasına rağmen sayısız kurumun bize sunduğu tablo bu şekilde.

Hayal ürünü olmayan şeyse telifli içeriği izinsiz dağıtanlarla dağıtım haklarını ellerinde bulunduranlar arasında süregelen savaş. Peki, bu savaş ne âlemde ve kazanan birileri var mı?

Biz kazanıyoruz!

Korsanlıkla savaş işindekileri dinleyecek olursanız her şey plan dahilinde ilerliyor. Planın ne olduğu tamamen açık olmasa da... Anlaşılr sebeplerden dolayı odak noktası korsan MP3 indirenleri yakalamaktan, gerçekten nakit para elde edilebilecek operasyonlara doğru kaydı.

Şubat 2011'de MPAA (Amerikan Sinema Filmleri Kurumu) dosya paylaşım platformu Hotfile'a telif hakkı ihlali gerekçesiyle dava açtı. Pek çok tartışma, iddia ve karşı iddia sonrasında dava jürinin karşısına çıkmadan tarafların anlaşmasıyla son buldu. MPAA 80 milyon dolar aldı ki bu meblağ esas talebinin 500 milyon dolar altındaydı. Hotfile ise Warner Bros. şirketini DMCA (internette telif haklarını koruyan bir yasa) içerik kaldırma işlemini suistimal etmekle suçladığı karşı davasını geri çekti. Hotfile ayrıca telif haklarını ihlal eden içerikleri filtreleyecek bir sistem uygulama sözü de vermişti ama hangi içeriğin hakları ihlal ettiğine kimin karar vereceği belli değil. Zaten Hotfile da bunu hayata geçiremeden tamamen kapandı.

MPAA başkanı ve CEO'su Chris Dodd yaptığı açıklamada "Mahkemenin verdiği bu karar herkes için çalışan interneti koruma yolunda atılmış başka bir önemli adımdır. Hotfile gibi başkalarının yaratıcılık ve azminden illegal çıkarlar elde eden siteler yüksek kalitede yasal çevrimiçi izleme deneyimini hak eden izleyicilerine zarar veriyor." sözlerine yer verdi.

Tüm bunlar ve temiz bir yasal galibiyet temel alınrsa işler telif haklarını koruyanların yolunda gitmeye başladı. Finansal olarak ise MPAA cephesi kesinlikle önde. Zira Amerika'da açıklanan mali rakamlara göre 2012 yılı korsanlıkla savaşta en çok kâr ettikleri yıl oldu.

MPAA'ı kendi taraflarında tutmak için film şirketlerinin ödediği üyelik ücretleri 2010 yılında 41,5 milyon dolarken bu rakam 2012'de 59,7 milyona yükseldi. 2012'nin toplam geliri kârı 66,8 milyon dolar oldu. MPAA çalışanlarının

► yıllık maaş ortalaması 143 bin dolar olurken, Başkan Chris Dodd ise çabalarından ötürü 3,3 milyon dolar gibi "ufak" bir meblağ kazandı.

Tüm bu hayali olmayan paraların karşılığında ise ilgili şirketler (Walt Disney, Paramount Pictures, Sony Pictures, Twentieth Century Fox, Universal ve Warner Bros.) MPAA tarafından arabuluculuk şeklinde ileri düzeylerde destek aldı. Bunların arasında genellikle hoş anılmayan SOPA ("Çevrimiçi Korsanlığı Durdur" adlı yasa tasarısı) yasaasının desteklenmesi, Megaupload'un kapatılması, Hotfile'in ölümüyle sonuçlanan dava kararı, çok sayıda BitTorrent sitesinin bağlantılarının kesilmesi, Avusturalya'daki iiNet davası, IsoHunt'un kapatılması ve telif ihlali yaptığı iddia edilen 25.235.151 adrese içerik engelleme ihtarı gönderilmesi bulunuyordu.

Tüm bunlar Disney ve Sony'dekiler için parasal değer gibi gözüktse de şu an için galip görünenlerle süregelen mücadeleyi koruyanlar arasında aranan ince bir denge var.

Biz kaybediyoruz!

MPAA korsanlığı durdurmak için doğru adımları atma konusunda kendinden oldukça emin dursa da, korsanlık konusunda, özellikle de televizyon dizilerinin yasal olmayan dağıtımı hususunda bir hayli endişeli.

Ekim 2013'te Amerikan televizyon dizisi The Walking Dead hakkında bir blog yazısı yayımlayan kuruluş, Valhalla Entertainment'in CEO'su ve The Walking Dead'in baş yapımcısı Gale Anne Hurd ile de görüştü. The Hollywood Reporter dergisi ile yaptığı röportajında Hurd "Korsanlık beni geceleri uykuymdan ediyor. Tüketiciler içerik için ücret ödemezlerse içerik üretkenler ve sermayedarlar içerik üretimine devam etmezler. Bu konuda geceleri uykusuz kalıp düşünmeyenler gerçeklerle yüzleşmemişlerdir." şeklinde konuştu.

Bu konudaki oldukça garip şey ise dizinin yapımını gerçekleştiren AMC Networks'un bölümleri televizyon yayınından 24 saat sonra internet üzerinden ücretsiz erişime açıyor oluşundan dolayı olarak bahsetmesi. Peki bu durumda 24 saatlik gecikme dışında ne değişiyor?

Görünüşe bakılırsa, MPAA'nın nasıl saptadığı belli olmayan rakamlara göre dünya çapında 500.000 kişi yayımlandıktan sonraki 16 saat içinde diziyi indirmiş. Diziyi canlı izleyen 16,1 milyon kişinin yanında oldukça küçük bir rakam.

Ayrıca belirtmek gerekiyor ki AMC'nin web sitesine Türkiye'den veya ABD dışındaki birçok ülkeden gidip diziyi izlemek istediğinizde size sadece belli bölümler sunuluyor daha sonrada "SEYRETMEYE ÇALIŞTIĞINIZ VIDEO MEVCUT ÜLKENİZDEN VEYA KONUMUNUZDAN İZLENEMEZ" şeklinde bir ret cevabı alıyorsunuz. Bu nedenle insanların "Yapımcı ve yayıncılar para kazanmasın diye" korsana yönedikleri iddiası bu örnekte pek bir tahlil değeri taşıyor.

AMC bile MPAA'nın korsanlığın tam etkisini anladı-

ğından emin değil. The Walking Dead blog yazısının yayımlanmasından sadece iki gün sonra başka bir başarılı AMC yapımı olan Breaking Bad'in arkasındaki yaratıcı isim olan Vince Gilligan, BBC'ye bambaşka bir bakış açısıyla röportaj verdi. Korsan dağıtım sayesinde dizinin bilinirliğinin arttığını söyleyen Gilligan, aynı zamanda belki de başka türlü izlemeyecek olan pek çok insanın korsan içerik aracılığıyla diziyi izlemeye başladığını belirtti ama şunu da ekledi: "İşin dezavantajlı bir yanı da var tabii. Eğer tüm o indirmeler yasal olsaydı ben de dahil olmak üzere dizide çalışan pek çok insan şimdikinden daha fazla para kazanabilirdi."

Tabii diziyi korsan takip edip fanatığı olan seyirciler daha sonra koleksiyon amacıyla DVD'leri satın alarak da yapımcıya para kazandırabiliyor.

Fakat BBC Newsbeat'in korsanlıkla ilgili incelemesin-

deki herkes bu kadar pragmatik değil. Atlantis'in yapımcısı Johnny Capps bu konuda şöyle söylüyor: "Bir dizi illegal olarak indirilmeye devam ederse dizinin değeri düşer, böylece bütçesi azalır ve yaratıcılık açısından dizi kötü etkilenir."

Atlantis'i izleyen bir sinema ve televizyon eleştirmeni yaratıcılık açısından birkaç yorumda bulunabilir ama biz sadece korsanlığı inceliyoruz. Korsanlığa en çok maruz kalan televizyon dizisi olan Game of Thrones, Capps'in ne kadar haksız olduğunu gözler önüne seriyor.

Amerikan televizyon dizilerinin başarısı veya başarısızlığı, canlı yayın izlenme oranına ve seyirci sayısının yükseliş ve düşüşleriyle ölçülüyor. Tüm bu rakamlara PVR (kişisel kayıt cihazı) üzerinden yapılan izlemeleri dahil etmeyi daha

yeni kabullendiler. Oysa bu, belki de geçmiş yıllarda yayından kaldırılan dizilerin kaderini değiştirebilecek kadar önemli bir öge.

Kesin olan ve hatta sektörün de itiraf ettiği bir şey, korsanlığın ülkeler arasındaki gösterim tarihi farklarına müdahale ediyor olması.

İngiliz dizisi Downton Abbey'in dördüncü sezonu İngiltere'de eylül ayında izleyiciye sunulmasına karşın Amerika'da birkaç hafta gecikmişti. Dijital dağıtımın artık bu denli yaygın oluşuyla bu tarz zaman farklılıkları sıkıntı yaratıyor. Nitekim Game of Thrones'un Nisan 2014'teki geri dönüşünde İngiltere ve Amerika yayınları arasında yalnızca 24 saatlik fark olacak.

Geçen yıl en fazla korsan olarak indirilen on televizyon dizisini içeren bir listeye yer verdik. Bu liste, bölüm başına etkin Amerikan seyircisini ve korsan indirmeyi karşılaştırıyor. Ne var ki liste, dosya paylaşım sitelerinden yapılan indirmeleri ve akışkan yayınları kapsamıyor. Yani indirilen korsan içeriğin gerçek sayısı muhtemelen çok daha fazla. Fakat ABD dışındaki diğer yasal izleyicileri de hesaba katarsak korsan izleyici sayısının yasal izleyicinin yanına bile yaklaşmadığı ortaya çıkacaktır.

Atlantis ilk onda yer almıyor. Herhalde bu durum, dizinin popüler hale gelememesini korsana bağlayan

MPAA'nın CEO'su Chris Dodd her yıl Hollywood'dan kazandığı 3,3 milyon dolara korsan gibi gülüyor.

“Korsanlıkla savaşılanlar her şeyin plan dahilinde ilerlediğini söylüyor.”

Johnny Capps'ı rahatlatıyordur. İçten içe kendini yiyorsa da bilemeyiz.

Zincirleri kırmak

Dijital dağıtım açısından müzik, filmlerin ve televizyon programlarının önünde. Zira iTunes gibi dijital satış platformları ilk olarak müzikle ortaya çıktılar. Bu sebeple müzik dışındaki medya pazarındakiler sürekli olarak dijital ortamdaki müzik satışlarından haberdar olmak isterler ki bu piyasadaki olası bir geniş çaplı düşüş onları önlerine çıkacak felaket hakkında uyarabilsin.

Nielsen SoundScan raporlarına göre 2013 yılında dijital müzik satışları %6 oranında düştü, Variety dergisi de bunu "müzik endüstrisinde yine gaddar bir yıl" başlığıyla habere döktü.

Başlığın belirtmediği şeyse insanların iTunes gibi servislerden daha az müzik satın almalarının yanı sıra tercihlerini Spotify gibi çevrimiçi müzik yayını yapan hizmetlere yöneltmiş olmaları. Spotify kullanımı bir önceki yıla göre %32 arttı.

Gelir anlamında bakılırsa müzik yayını yapan hizmetler genel düşüşü dengeleyemese de müzik endüstrisine 59 milyon albüm satışına eşdeğer kazanç sağladılar. Toplama bakıldığında 2012'de 1,66 milyar olan müzik satışı 2013'te sadece 1,56 milyara geriledi.

Kimse panik yapmadan önce hatırlatalım ki bu düşüş, albüm ve müzikleri dijital ortamda satın almaya başladığımızdan beri yaşanan ilk düşüş. Görünen ki o çevrimiçi müzik yayını servisleri, direkt satışları etkilemeye başladılar ve gelirlerde düşüşe sebep oldu. Tabii müzik endüstrisinin uzun süredir çevrimiçi yayın hizmetlerine karşı koymaya çalışmalarının bir sebebi var: Çevrimiçi yayının getirisi direkt satışlardan daha az.

Gariptir, bu süre zarfında plak satışları arttı ki bunu açıklamamız mümkün değil.

Bir yıl önce endüstriyi takip edenler korsanlığın artık "demode" olmaya başladığını ve yeni çevrimiçi yayın servislerinin endüstriyi bir hayli güçlendireceğini savunuyorlardı, ama şimdilerde her şey o kadar net görünmüyor. Pek çok sanatçıyı düşündüren şey, insanları parça başına daha fazla kazanabilecekleri iTunes gibi servislerdense müzik yayını yapan hizmetlere yönlendirenin yine müzik endüstrisi olması.

Tipik olarak iTunes üzerinden alınan bir parçadan sanatçılar 7 ila 10 sent arasında bir para kazanıyorlardı. (Paranın büyük kısmı Apple'a gidiyordu.) Spotify'da ise genellikle bir sentten daha az kazanabiliyorlar. Bu nedenle dijital satış gelirlerindeki düşüş muhtemelen pazarlama ve dağıtımdan sorumlu kişilerden ziyade sanatçılar tarafından hissedildi.

Madalyonun iki yüzü

Film endüstrisi içinse MPAA'ı destekleyenlerin endüstriye karşı yapılan saldırılarla ilgili konuşarak karmaşık mesajlar verdiği bir yıl oldu.

Steven Spielberg sinema endüstrisi ile ilgili bir "göçük" tahmininde bulundu. Bu tahmine göre Hollywood tercihlerini akıllıca yapmazsa yapımlarında 250 milyon dolarlık düşüş görebilir ve endüstri dağılılabildi.

Bu söylem başkalarının söylediklerinden çok da farklı değil aslında. Üstelik Spielberg, son filmi Lincoln'un sine-

mada gösterilmek yerine bir televizyon filmi olmanın kıyasından döndüğünü itiraf etti. İnsanların yeni Avengers filmi izlemek isterlerse 25 dolar ödemeleri gerektiği görüşü şu sıralar kendine yer ediniyor gibi. (ABD'de sinema bileti fiyat ortalaması 8 dolar.) Oysa bu fikrin hayata geçmesi, Spielberg'in tahminindeki göçmeyi çok daha kısa süre içinde gerçekleştirebilir.

Yıl sonundaysa sarf edilen tüm bu kıyamet lafları kaybolmaya başladı çünkü 2013'te endüstrinin bugün kadarki en büyük kârı elde ettiği ortaya çıktı. Bu gerçek, korsan yüzünden mahvolduklarını söyleyenlerin iddialarını pek desteklemiyordu.

Sadece ABD'de bilet satışlarından elde edilen gelir 10,8 milyar dolara, yani önce yılın rekorunun %1 üstüne ulaştı. Bu yüksek rakamlar ekonomideki kötü gidişat göz önünde bulundurulursa oldukça acayip görünüyor.

Madalyonun öteki yüzünde ise satış rakamları artmasına rağmen kârlarda düşüş söz konusu. Bunun altında, büyük bütçeli bazı yapımların başarısız olarak diğer başarılı yapımların gelirlerini baltalaması var. Buna güzel bir örnek, Johnny Depp'in oynadığı Maskeli Süvari. Yapımcısına 275 milyon dolara mal olan filmin dünya çapında gişeden elde ettiği gelir 260 milyon dolarda kaldı.

Bu tarz başarısız girişimlerin boşa giden pazarlama bütçelerini de hesaba katınca hesaplarda büyük delikler açılıyor. Maskevli Süvari, Disney'in 2013 3. çeyrek gelirlerine 160 ile 190 milyon dolar arasında bir zarar yazdı. Bu da planların ne denli ters gittiğinin bir göstergesi.

Fakat korsan, Maskeli Süvari'nin başarısızlığının esas sebebi olarak görülmemeli. Zira film o denli fazla

indirilmemişti. Filmler için para ödemeye hazır kitlenin ilgisini çekememek bu durumda korsandan daha büyük bir problem gibi görünüyor.

Çevrimiçi korsanlığı ortaya koyan rakamlar film ve televizyon dizilerinin 2013 yılında her zamankinden çok indirildiğini ama müzik indirmelerinin azaldığını gösteriyor. 2012 yılında yapılan bir araştırma ise BitTorrent üzerinden yapılan indirmelerle filmlerin ABD'deki gişe gelirleri arasında direkt bir bağlantı olmadığını ortaya koyuyor. Tablosunu eklediğimiz "2013'ün en çok indirilen on filmi" listesi de bu sonucu destekleniyor.

Gerçek şu ki bazı filmler insanlar tarafından hem para ödenip izlenmek hem de indirilmek isteniyor. Bazı filmlerse gişe başarısızlıkları yetmezmiş gibi bedava bile indirilmiyor.

Kim kimi temsil ediyor?

Telif hakkı savunucuları dünyasındaki kimi kurumların, büyük çaplı korsanlığın durdurulamaması konusundaki söylemleri bıkkınlık vermeye başladı. RIAA (Amerikan Kayıt Endüstrisi Birliği) ve MPAA yetkilileri Google gibi şirketler olmasa yıllar önceden korsanlığı durdurabilecekleri konusunda oldukça iddialı.

Üstüne üstlük, iki kurum da korsana karşı mücadelede giderek daha başarısız hale gelmelerine rağmen savaş kazandıkları görüşünde.

"Google'ın yeryüzündeki tüm büyük telif ihlallerinin kaynağı olduğu" şeklindeki iddialarının temeli, kullanıcıların The Pirate Bay'e ulaşmak için Google'ı kullanmaları. Oysa bu tamamen insanların tembelliğinden ve sitenin doğru adresini bulmak için Google'ı kullanmalarından

Breaking Bad'in yaratıcısı Vince Gilligan, korsanlığın aslında dizisinin izleyici kitlesini artırdığını kabul ediyor.

► kaynaklanıyor. İnsanlar arama kutusuna “korsan film indirmek istiyorum” yazmıyorlar ki.

Özellikle ABD’de yaşanan tüm bu sızlanmaların sebebi, Google’ın kendileri için bir nevi internet polisi olmasını istemeleri. Sanki Google’ın işi buymuş gibi...

Tüm bu çabalar başarısız olunca, özellikle RIAA, korsanlar ve arama motorları yerine temsil gücü olan politikacılara bulaşmaya başladı.

1999 yılında müzik endüstrisinin içerisinde olan ve ABD Kongresi’nde avukat olarak görev alan Mitch

“Çevrimiçi yayın hizmetleri endüstriye 59 milyon albüm satışına eşdeğer kazanç sağladı.”

Glazier, telif haklarıyla ilgili bir yasa tasarısına kimseye haber vermeden birkaç kelime ekleyerek müzik kayıtlarını “ücreti karşılığında yapılan iş” sınıfına sokmaya çalıştı. Skandal ortaya çıkmasaydı, sanatçılar müziklerini ücret karşılığında plak şirketi için yapmış sayılacaklardı ve plak şirketlerine devrettikleri telif haklarını feshedemeyeceklerdi. RIAA fesih hakkından hoşlanmıyor çünkü sanatçılar bir başkasına (örn. plak şirketine) devrettikleri haklarını 35 yıl sonra feshedebiliyor ve başka bir şirkete satabiliyorlar.

Glazier tasarısındaki değişikliği bir gece yarısı gizlice yapsa da birileri bunu fark etti ve Kongre değişikliği yürürlükten kaldırdı. Üç ay sonra Kongre ile arasındaki köprüleri yakan Mitch Glazier RIAA tarafından işe alındı ve bugün hâlâ şirketin ikinci önemli pozisyonunda bulunuyor.

Şimdiki zaman gelecek olursak, ortada TPP (Trans Pasifik Ortaklığı) adlı yeni bir ticaret anlaşması bulunuyor. Bu anlaşma bir hayli önemli zira etkileri oldukça geniş çaplı olacak, fakat içeriği anlaşmayı imzalayacak ülkelerce gizli tutuluyor. Anlaşmayı imzalayacak 12 ülke arasında Amerika, Japonya, Avusturalya, Peru, Malezya, Vietnam, Yeni Zelanda, Şili,

Singapur, Kanada, Meksika ve Brunei bulunuyor. Avrupa ülkeleri bu listeye dahil değil çünkü Amerika şimdiden Avrupa blokuyla yapacağı başka bir gizli anlaşma olan TTIP’nin (Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı) çalışmalarına başlamış durumda.

TPP’nin sızdırılan bir haline göre anlaşma, sanatçıların fesih hakkını yok ediyor. Bu maddenin kaynağı ise anlaşıldığı kadariyle USTR’ın (Birleşik Devletler Ticaret Temsilciliği) fikri mülkiyet danışma komitesinin bir üyesi. Bu aynı zamanda RIAA’da çalışıyor. Geçmişe bakılacak olursa bu durum pek de sürpriz olmadı.

Son düşünceler

Medya endüstrisinde bulunan bazı kimseler hâlâ bunun bir savaş olduğunu ve sadece yasallıkla ilgili mücadeleyi kazanarak sonlanabileceğini düşünüyor olsalar da deliller insanların bu düşünceyi pek mantıklı bulmadıklarını gösteriyor.

Bazı içerik yaratıcılarının hâlâ bu tarz düşüncelere sahip olması, aslında bu politikaların neden başarısız olduğunun kapsamlı bir göstergesi. Cevap başından beri belli: İçeriği takıntılı bir şekilde kontrol altında tutmak değil, insanlara merak ettikleri şeyleri vermek.

İnsanların istediği kolay erişim, yüksek kalite ve farklı seçenekler arasında tercih yapma imkânı. Bunlar için para ödemeye hazırlar. Şirketlerin seçenekleri kısıtlama ve erişimi pahalı hale getirme politikaları korsanların adeta işini kolaylaştırıyor. Ticari açıdan bırakılmış her boşluğu korsanlar dolduruyor.

Telif hakkı sahiplerinin uzlaşması gereken konulardan biri de toplumda daima bulunan ve içeriklere para harcamayı kabullenemeyen bir kitle. Bu kitle radyo dinliyor ama asla albüm almıyor, reklamları kişisel kayıt cihazları vasıtasıyla hızlı geçiriyorlar. Bu, insan doğasının bir parçası. Her ne kadar film ve müzik şirketleri her tüketicinin kendi müşterileri olmasını istese de bu asla gerçekleşmeyecek.

BitTorrent sitelerini kapatma çabaları başarısızlığa mahkûm ve bu çabalar artık tek noktadan erişimi bitirecek yeni teknolojiler üzerinde uğraşan The Pirate Bay için hiçbir şey ifade etmiyor.

İçerik dağıtımını engellemek zaten başından beri bir karmaşaydı. Hükümetlerin ya da MPAA’nın yaptığı hiçbir şey bunu değiştiremedi. Gerçekten fark yaratabile-

Mitch Glazier, müzisyenlerin haklarını ellerinden almak amacıyla bir yasa tasarısını değiştirmeye çalışırken yakalandığından beri RIAA çalışanı.

2013’TE BİTTORRENT’TA EN ÇOK İNDİRİLEN TV DİZİLERİ (KAYNAK: TORRENTFREAK)

Sıra	Dizi	Ort. indirme	Ort. ABD TV seyircisi
1	Game of Thrones	5,900,000	5,500,000
2	Breaking Bad	4,200,000	10,280,000
3	The Walking Dead	3,600,000	16,110,000
4	The Big Bang Theory	3,400,000	20,440,000
5	Dexter	3,100,000	2,800,000
6	How I Met Your Mother	3,000,000	9,400,000
7	Suits	2,600,000	3,520,000
8	Homeland	2,400,000	2,380,000
9	Vikings	2,300,000	6,000,000
10	Arrow	2,200,000	3,240,000

Gerçek savaş

Bir Amerikan şirketini açtığı dava, ABD Savunma Bakanlığı'nın bile korsan yazılım kullandığını gözler önüne serdi. Ordu, şirkete 50 milyon dolar ödedi.

Bedava dağıtılan müzik ve filmlerle ilgili neredeyse her raporda yazılımların da telif hakkı ihlalcilerinin önemli bir hedefi olduğunu unutuluyor.

Ürünlerini koruyanların en büyük başarılarından biri de Texas'lı Apptricity firmasının para ödenmeden kullanılan bir ürünle alakalı geçen sene Amerikan hükümetiyle anlaşması oldu.

Apptricity, askerler ve teçhizat da dahil olmak üzere askeri kaynakların dünya çapında takibi ile ilgili bir sistem oluşturmuştu. Amerikan ordusu bu sistemi o kadar beğendi ki 100 sunucuya ve 9.000 farklı cihaza kurdu ama yazılım üreticisine hiç lisans bedeli ödemedi.

Bu askeri düzeydeki korsanlık kamuoyunda yankı bulunca, Amerikan ordusu Apptricity'ye tazminat olarak 50 milyon dolar teklif etti. Firma, bu ordunun bu düzeydeki minimum dört kere yaptığı telif ihlaline rağmen, bu teklifi kabul etmek zorunda kaldı. Neden mi? Apptricity CEO'su Tim Garcia şöyle diyor: "Saha komutanları Apptricity yazılımlarını görevler için kritik buluyor, savaşçıları korumak ve görev hedeflerini gerçekleştirmek için bu yazılımlara ihtiyaç duyuyordu. Yazılımları her şekilde kullanmaya devam edeceklerdi."

Bu da bize ordunun, ordu içerisinde görevler tamamlandığı ve giderler

kontrol altında tutulduğu sürece bazı telif hakkı güvencelerine verilecek zararları kabul edilebilir gördüğünü işaret ediyor.

Anlaşmaya varıldıktan sonra Apptricity şirketi artık Amerikan ordusuyla olan ilişkilerinin katlanarak büyüyeceği konusunda inançlı. Zira bu meseleyi geride bıraktılar.

Pek çok kişi, olaylar boyunca Amerikan ordusunun takındığı tavrın sözleşme yükümlülüklerini zekice atlamalarını sağladığını ve yakalansalar da yakalanmasalar da yazılımsal bütçeden tasarruf etmelerin imkân verdiğini belirtiyor.

cek şey, içeriklere geniş, ucuz ve kolay yoldan erişimi sağlamak, korsan içeriğe karşı yasal ve etkili alternatifler sunabilmek olacaktır.

Geleceğe doğru atılacak yegâne elverişli adım bu çünkü ne müzik endüstrisi CD başına 20 TL aldığı zamanlara ne de sinema endüstrisi Amerika ile Avrupa arasındaki 9 aylık film gösterim farklılıklarının yaşandığı döneme dönebilir.

Televizyon dünyasındaki bazı zeki insanlar ücretli televizyon platformları döneminin bitmeye yaklaştığının ve pazardaki etkilerinin de bu dönemle birlikte sona ereceğinin farkındalar.

Netflix ve kitle fonlama servisleri gösteriyor ki doğru video içerikleri televizyon haricinde de varlığını sürdürebilir ve başarı gösterebilir. Geleneksel televizyon piyasasının çöküşünden önce tüm televizyon yayıncılarının yeni iş modellerine adapte olması gerek.

Geçmişle beraber düşünüldüğünde korsanlıkla mücadele kazanılabilecek bir savaş değil,

çünkü onunla savaşmanın tek gerçek yolu değişim. Kimileri bu değişimi kaybedişin bir işareti olarak görse de diğerleri değişimin normal ve iş çevreleri için doğal olduğunu kabul ediyor.

Şüphesiz ki zaman kimin kazanıp kimin kaybettiğini konuşmanın zamanı değil, müşteri ve içerik sağlayıcıların birlikte nasıl kazanabileceğini tartışma zamanı. Bunun anahtarı da muhtemelen televizyon, sinema ve müzik takipçilerinin BitTorrent kullanımından vazgeçmesinde, içerik dağıtıcıların da MPAA ve RIAA gibi kuruluşların ticaret ve yeniliklerini desteklememelerinde saklı.

“İddialarının temeli, kullanıcıların The Pirate Bay'e ulaşmak için Google'i kullanmaları.”

Apptricity yöneticisi Tim Garcia, Amerikan ordusunca övülen vatansever yazılım lisans anlaşmasıyla gurur duyan bir adam.

2013'TE BİTTORRENT'TA EN ÇOK İNDİRİLEN FİMLER (KAYNAK: TORRENTFREAK)

Sıra	Film	Yaklaşık indirme	Dünya çapında gelir
1	The Hobbit: An Unexpected Journey	8.400.000	1.017.003.568 \$
2	Django Unchained	8.100.000	425.368.238 \$
3	Fast And Furious 6	7.900.000	788.679.850 \$
4	Iron Man 3	7.600.000	1.215.439.994 \$
5	Silver Linings Playbook	7.500.000	236.412.453 \$
6	Star Trek Into Darkness	7.400.000	467.365.246 \$
7	Gangster Squad	7.200.000	105.200.903 \$
8	Now You See Me	7.000.000	351.723.989 \$
9	The Hangover Part 3	6.900.000	351.000.072 \$
10	World War Z	6.700.000	540.007.876 \$

Yıldızları ve uyduları bilgisayarınızdan takip edin

Ücretsiz astronomi programı Stellarium ile gökyüzünü izlerken bulutlar seyrinizi engelleyemeyecek.

Bir bakışta...

BECERİ SEVİYESİ

- Herkes yapabilir
- Anlaşılır
- Karmaşık yerler var

GEREKEN SÜRE

20 dakika

UYUMLU SİSTEMLER

- Windows 8
- Windows 7
- Windows Vista
- Windows XP

ister sadece eğlence için masanızın başında yıldızlar arasında dolaşıyor olun isterseniz de gerçekten açık hava gözlemi yapmak için hazırlık yapıyor olun, Stellarium, yıldız gözlemi yaparken kullanabileceğiniz en iyi ücretsiz yazılımlardan birisi.

Programın yardımıyla gezegenleri, nebulaları ve uyduları kolayca bulabilir, hatta Uluslararası Uzay İstasyonu'nu (ISS) bile takip edebilirsiniz.

Eğer gerçek bir yıldız gözlemi için hazırlık aşamasındaysanız program içinde kendi yer şekillerinizi/ manzaranızı da oluşturabilirsiniz. Bu şekilde alışık olduğunuz yerel noktalardan yola çıkarak yıldızların nerede olacağını bulmak daha kolay olacaktır.

Stellarium'un Windows, OS X ve Linux sürümlerini www.stellarium.org adresinden ücretsiz olarak indirebilirsiniz.

İYİ FİKİR!
Stellarium'un arayüzü sıradışı olduğu için kaptma düğmesini bulmanız zor olabilir. Düğme sol alttaki menünün en sağında.

Adım adım Yıldızları takip edin

1 Ay'ı bulun

Farenizi Stellarium penceresinin sol altına götürdüğünüzde menüler ortaya çıkacaktır. Sol taraftaki simgeler Konum, Tarih/Saat, Gökyüzü ve Görüntüleme Seçenekleri, Arama, Yapılandırma ve Yardım pencerelerini açar. Örneğin, Tarih ve Saat penceresine giderek tarihi 22.7.2014 22:00:00'ye ayarlayın; ardından Arama penceresinde Moon (Ay) yazarak Enter'a basın.

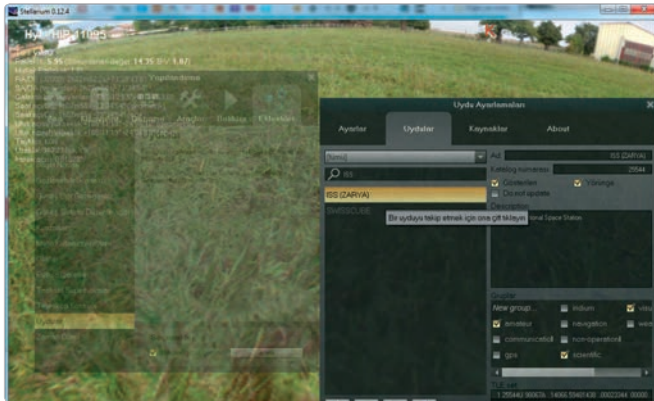
2 Gökyüzünde dolaşın

Görüntü Ay'ı merkeze alacak şekilde değişecek ve ekranın üzerinde onunla ilgili bilgiler yer alacaktır. "Page up" ve "Page down" tuşlarını (veya farelinizin tekerleğini) kullanarak görüntüye yaklaşıp uzaklaşabilirsiniz. Aynı zamanda klavyedeki yön tuşlarıyla da yerinizi değiştirebilirsiniz. Boşluk tuşuna bastığınızda görüntü tekrar seçili nesneye odaklanacaktır.

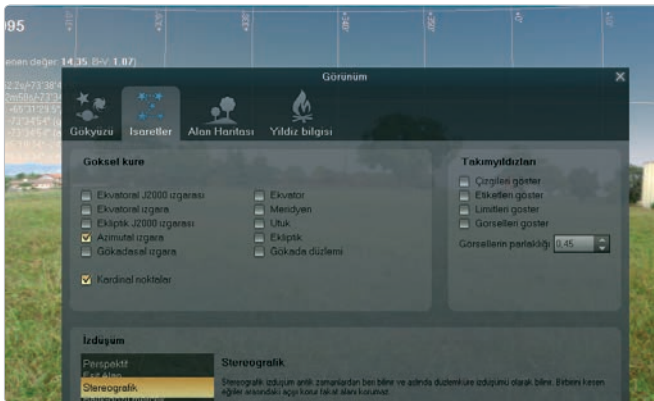
3 Yerinizi bulun

Bulunduğunuz yerin doğru konumunu görebilmek için F6 tuşuna basın ve kutuya şehrin adını yazın. Listedeki aradığınız yeri seçerek konumunuzu güncelleyebilirsiniz. Yaşadığınız şehri bulamıyorsanız kendi konumunuzu oluşturmak için bir ülke seçin ve ardından İsim/Şehir kutusuna yerin ismini girin. Enlem ve boylamınızı www.bing.com/maps adresinden edinebilirsiniz.

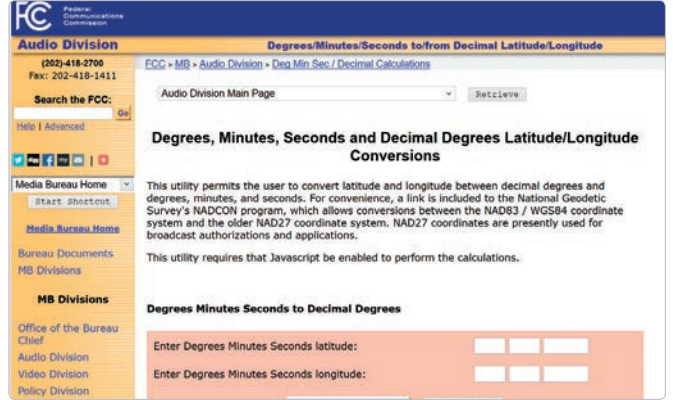
5 ISS'i bulun

Çıplak gözle görülebilen uydusu ISS'i de gökyüzünde arayabilirsiniz. F2 tuşuna basarak açılan pencerede Eklentiler sekmesine gidin. Sol taraftaki menüden Uydular başlığını seçin Ayarla deyin. Açılan yeni pencerede de Uydular sekmesine gelerek arama kutusuna ISS yazın. Çıkan listede ISS (ZARYA) sonucuna çift tıklayarak görüntüyü ISS'i gösterecek konuma getirin.

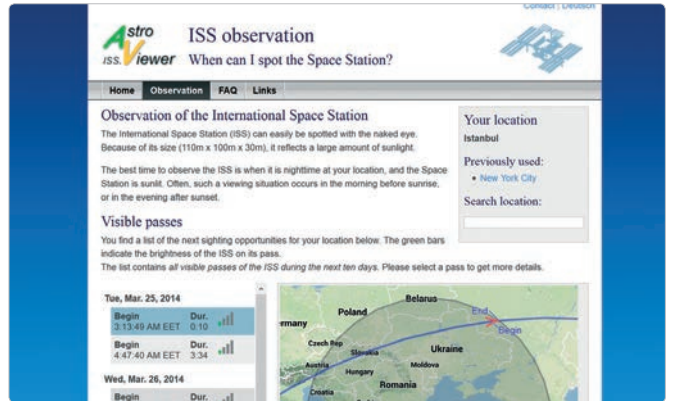
7 Cisimlerin görünürlüğünü artırın

Yıldızları ve uyduları bulmayı daha kolay hale getirmek için Stellarium'da fazladan bilgi ekleyebilirsiniz. F4 tuşuna basarak Görünüm Penceresi'ni açın. Gökyüzü isimli ilk sekmede yıldızların, gezegenlerin ve diğer etiketlerin nasıl görüneceğini ayarlayabilirsiniz. Örneğin, Samanyolu'nun parlaklığını artırarak onu daha da görünür hale getirebilirsiniz.

4 Koordinatlarınızı girin

Konum bilgileriniz adresinizin alt tarafında 51.523903 -0.142873 gibi bir sayı dizisiyle gösterilecektir, bilgilerinizi oradan kopyalayın. git.pcnnet.com.tr/ub adresine giderek, bulduğunuz sayı dizisini pembe kutuya yapıştırdığınızda koordinatlar Stellarium'un kullandığı formata çevrilecektir. Enlem ve boylamınızı Stellarium'da yerlerine koyup "Varsayılan olarak kullan" diyerek pencereyi kapatın.

6 ISS ne zaman görünür?

Yörüngesi nedeniyle uydusu sürekli görünür olmayacaktır. Zaman ve saat bölümüne giderek ayarları 3.12.2013 ve 04:10:00 yapacak olursanız uydusu görüntüyü girecektir. git.pcnnet.com.tr/ui adresinden uydunun dünyanın çeşitli yerlerinden bakıldığında, hangi zaman aralıklarında görünür olduğunu bulabilirsiniz.

8 Takımyıldızlara bakın

İşaretler sekmesini açarak Azimutal izgarayı kullanıma soktuğunuzda bakış alanınızı 10'ar derecelik parçalara ayrılmış halde kullanabilirsiniz. Takımyıldızları bölümü yardımıyla değişik yıldız grupları hakkında bilgi edinebilirsiniz. Çizgileri göster ve etiketleri göster diyerek işe başlayabilirsiniz. Takımyıldız çizimleri inanılmazdır ama uygulaması hiç de kolay değildir. ■

Evinizi kâğıtsız bir yer haline getirerek zamanınızı, paranızı ve ağaçları koruyabilirsiniz. Yazıcınızdan nasıl kurtulabileceğinizi anlatıyoruz.

Yazıcı şart değil

Kâğıt olmadan çıktı alın

“Print to PDF” (PDF olarak yazdır) programları, sanal yazıcılardır. Bu programlar, belgeleriniz, fotoğraflarınız veya web sayfalarınız gibi basılacak işlerinizin yüksek kaliteli kopyalarını oluşturmanıza yardımcı olur. Oluşturulan PDF belgeleri neredeyse her platformda açılabilir ve çok da az alan kaplar.

doPDF gibi bu tip bir programı kurduğunuz zaman (www.dopdf.com adresinde bedava), bilgisayarınız onu bir yazıcı olarak tanır. Ctrl + P'ye bastığınızda veya Yazdır komutunu verdiğinizde karşınıza çıkan listede yazıcınız yerine programı seçin ve ardından “Print to PDF” deyin.

Chrome tarayıcısında da bir web sayfasını PDF olarak çıktı alabilirsiniz. Bunun için sayfaya sağ tıklayıp açılan

menüden dosyayı Yazdır'a tıkladıktan sonra Hedef'in yanındaki Değiştir'e tıklayıp “PDF olarak kaydet”i seçmeniz olacaktır. Microsoft Office'te Dosya > Dışarı Aktar > PDF/XPS Belgesi Oluştur komutunu kullanabilirsiniz.

WWF (Dünya Doğal Hayat Fonu) zekice bir uygulamayla e-posta alıcılarının kâğıt harcamalarını engelleyecek bir yöntem geliştirmiş. Buldukları dosya biçimi aynen PDF gibi görünüp davranıyor ama kâğıda çıktı alınamıyor. Tahmin edebileceğiniz gibi dosya uzantısı da WWF. www.saveaswwf.com adresinden ücretsiz Windows eklentisine ulaşabilirsiniz. (Sayfa Almanca açılacak. En alttaki Deutsch yazısına tıklayarak İngilizceyi seçebilirsiniz.)

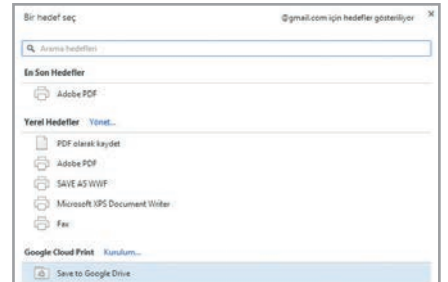
Web sayfasının tamamını kaydedin

Yüksek kalitesi, küçük dosya boyutu, yazı içinde arama yapılabilmesi ve platformlar arası uygunluğu gibi güzel özellikleri sayesinde web sayfalarını ve diğer belgeleri PDF olarak saklamak ideal bir yöntem. Ayrıca Twitter mesajlarını ve e-posta yazışmalarını kaydetme konusunda da oldukça kullanışlı. Web sayfasını PDF olarak çıktı aldığınızda sadece gördüğünüz kısmı değil, tüm sayfayı PDF içine kaydedebilirsiniz. CutePDF (www.cutepdf-editor.com) sayesinde kaydedilmiş sayfa üzerinde tıklanabilir bağlantılar üzerinden bilgilerinizi girebilir, PDFMerge (www.pdfmerge.com) programıyla birden fazla belgeyi tek bir PDF dosyası haline getirebilirsiniz.

Çevrimiçi dosya arşivinizdeki her şeyi bulun

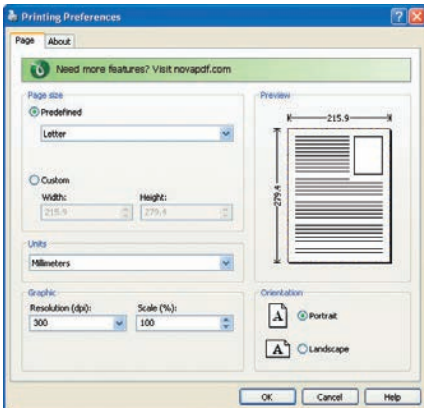
Windows Gezgini, kaydedilmiş dosyalarınızı içi kâğıt dolu bir dolabı organize edebileceğiniz kadar iyi yönetmenizi sağlıyor ama Google Drive daha iyisini yapıyor: 15 GB'lık çevrimiçi yedekleme alanı, platformlar arası eşitleme özelliklerinin yanında fotoğraf ve taranmış belgelerdeki metinleri aranabilir hale getiren OCR (optik karakter tanıma) desteğine sahip.

Bütün bir web sayfasını Chrome içinden Google Drive'a PDF olarak çıktı alıyormuş gibi kaydedebilirsiniz. Sayfa içindeyken sağ tıklayıp Yazdır deyin ve Hedef olarak “Google Drive'a Kaydet”i seçin.

Hiçbir fikrinizi unutmayın

Bir şeyleri kâğıda yazmak yerine telefonunuzda, masaüstü bilgisayarınızda veya web'de not tutmak istediğinizde Evernote'u (www.evernote.com) kullanarak notlarınızı ileride kullanmak üzere tüm aygıtlarınız ve tarayıcılarınızla eşitlenecek şekilde kaydedin. Notlarınız birkaç

kelimeden, içinde dosya ekleri olan biçimlendirilmiş bir web sayfasından, ses kayıtlarından ve 60 MB'lık aylık kotanıza sığdırabildiğiniz her şeyden oluşabilir. Aradığınız şeylere daha kolay ulaşmak adına notlarınızı içeren not defterleri, yığınlar ve etiketler oluşturabilirsiniz. trunk.evernote.com adresinde Evernote'la birlikte çalışan birçok uygulama ve eklentiye ulaşabilirsiniz.

Evernote'a alternatif olarak Chrome için Scribble uzantısını (git.pcnet.com.tr/sn) deneyebilirsiniz. Program notları yazdığınız esnada sizin için onları otomatik olarak kaydeden basit, küçük bir yapışkan not kâğıdı gibi çalışmaktadır. Hiçbir şeyi unutmamak için aldığınız notlara alarm ve hatırlatma bildirimleri ekleyebilirsiniz.

Fişlerinizi kaybetmeyin

Digital Receipts (<http://git.pcnet.com.tr/so>) telefonunuzun kamerasıyla kâğıt fiş ve faturalarınızı tarayabilen ücretsiz bir Android uygulaması. Yaptığınız taramalar-daki metinler yüksek kalitede ve yazlarda arama yapabilir, fişleri birbirine bağlayabilir, e-postayla gönderebilir ve güvenli bir şekilde buluta yükleyebilirsiniz. iOS içinse LifeLock Wallet uygulamasını (www.lifelock.com/mobile) öneriyoruz.

İnternet üzerinden alışveriş yapıyorsanız zaten çoğu makbuzunuz ve biletiniz kâğıt kullanılmadan oluşturuluyordur ama birçok fişi kayıt altında tutmanız gerekirse onları PDF olarak kaydettikten sonra CutePDF ve PDFMerge'ü kullanarak onlara not ekleyebilir ve fişleri organize edebilirsiniz.

Yapılacaklar listesiyle her şeyi yoluna koyun

Günlük işlerinizi bir parça kâğıda yazıp kaybediyorsanız "yapılacaklar" listeleriniz "unutulacaklar" haline gelmeye başlar. Do It Tomorrow (tomorrow.do) çok yalın olarak hazırlanmış, tüm yapılacaklar listenizi bir yerde muhafaza eden ve onlara bugün veya yarın yapılacak görevler atayabildiğiniz bir uygulama. Görevler tamamlandığında bitenleri işaret-

lemeniz mümkün. Web sitesinden erişebilmenin yanı sıra Android, iPhone ve Chrome sürümleri de var. Bucketlistly (www.bucketlistly.com) biraz daha farklı bir alternatif. Hayatınızda yapmak istediğiniz şeylerden oluşan bir liste hazırlayıp, hedefinize ulaşip listeden çıkardığınız her madde için sanal bir ödül alabilirsiniz.

Projelerinizi yönetin

İster evinizi taşıyor ister hayatınızın tatilini planlıyor olun, Wunderlist (www.wunderlist.com) sizin için paha biçilmez bir araç olacak. Tek bir alanda istediğiniz kadar yapılacaklar listesi oluşturmanıza izin veriyor ve çalışma arkadaşları, tekrarlanan görevler, hatırlatmalar, hatta telefon bildirimleri ekleyebilirsiniz. Servisin Windows, iOS ve Android için ücretsiz sürümleri var. Bu sayede uygulamalar arasında ve bulutta projenizi kolayca eşitleyebilirsiniz.

Teambox (www.teambox.com) daha profesyonel bir ürün ama sadece beş kullanıcıya kadar ücretsiz. Uygulama, Conversations (Sohbet) gibi gerçekten güzel araçlar barındırıyor. Bu özelliği kullanarak projenizi Facebook benzeri gizli bir ağda tartışabilir, dosya alışverişi yapabilir ve görev/yönetim araçları yardımıyla yapılacak farklı işler için değişik görevlere insanları atayabilir, son teslim tarihleri belirleyebilirsiniz. Teambox; Dropbox, Gmail ve diğer bulut sistemleriyle birlikte çalışabiliyor. Ayrıca Chrome, iOS ve Android uygulamaları da var.

Kalem ve cetvelinizi atın gitsin

Evinizdeki veya işyerinizdeki değişiklikler için plan çizmek kolay bir iş gibi görünür ama genellikle bir süre sonra üzeri çizilmiş kâğıt yığınları etrafı kaplamaya başlar. Autodesk Homestyler (www.homestyler.com) tüm bu plan işlerini internet üzerinden yapmanıza olanak sağlar. Yer planı için bir JPEG dosyasını yükleyebilir, pencerelerden yer döşemesine kadar birçok değişik öğeyi planın üzerine sürükleyip bırakabilirsiniz. Onları renklendirebilir, üzerlerine notlar ekleyebilir, konumlarından memnun olana kadar yerlerini değiştirebilir ardından 360 derecelik bir ekran görüntüsü olarak oluşturduğunuz plana her açıdan gözatabilirsiniz.

Design Your Home (git.pcnet.com.tr/sp) cep telefonunuzda çizgi film tarzı ev planları oluşturmanıza olanak sağlıyor. SmartMeasure (git.pcnet.com.tr/sq) ise telefonunuzu mezuraya dönüştürüyor.

Lucidchart (www.lucidchart.com) kendi kendinize yapacağınız projelerden çok matematik amaçlı bir uygulama ama eğlence potansiyeli yüksek. Akış çizelgele-ri, çubuk grafikler, zihin haritaları gibi birçok grafik oluşturabilir; başkalarıyla beraber onları düzenleyebilir ve sonuçları Google Drive'a yollayabilirsiniz.

Scribble Maps (www.scribblemaps.com) tarayıcı üzerinde çalışan, Google Haritalar ve OpenStreetMap gibi haritalar üzerine

notlar almanızı sağlayan bir araç. Yaptıklarınızı JPEG dosyaları olarak Google hesabınıza gönderebilirsiniz.

Belgeleri dijital olarak imzalayın

Resmi bir evraka imza atarken kalem ve kâğıdın kaçınılmaz olduğunu düşünebilirsiniz ama birçok ülkede elektronik imzalar da ıslak imza yerine geçer ve yasal olarak geçerlidir. Türkiye'de birkaç yıldır e-imza sahibi olunabiliyor ama bireysel kullanım için şimdilik çok fazla kullanım alanı bulunmadığını söylemeliyiz. e-Devlet uygulamalarında, kamu projelerinde, banka talimatlarında, tüm sözleşmelerde ve kurumlar arası iletişimde ıslak imza yerine e-imza kullanmak mümkün.

E-GÜVEN, E-Tuğra, TÜRKTRUST gibi kurumlar üzerinden e-imza almak mümkün. 1 yıllık maliyeti yaklaşık 200 TL olacak, yani pek de ucuz bir uygulama değil.

Başka bir kullanışlı Chrome uzantısı da imzanızı resmi kullanımlar için PNG dosyası olarak saklamanızı sağlayan Signature Grabber (git.pcnet.com.tr/su).

GERÇEKTEN ÇIKTI ALMANIZ GEREKİRSE...

Yazıcıdan çıktı almak zorundaysanız en azından çıktı miktarını azaltmaya çalışın. GreenPrint (www.printgreener.com) Windows'ta çalışan ücretsiz bir program ve belgeler üzerindeki yazdırılmasına gerek olmayan kısımları atmanızı sağlıyor. (30 günlük denemeden sonra 19 \$)

Tarayıcı üzerinde çalışan Print What You Like (www.printwhatyoulike.com) ise sitelerdeki reklamları kaldırarak çıktı almanızı sağlıyor. Chrome uzantısını git.pcnet.com.tr/sr adresinden edinebilirsiniz. Firefox kullanıcıları da Print Edit eklentisini (git.pcnet.com.tr/ss) kullanarak bir sayfadan istedikleri bölümü seçip yazdırabilir.

**NASIL
YAPILIR?**

Mükemmel PC ayarları

Windows'un tam istediğiniz gibi çalışmasını sağlayacak ince ayarları tek tek anlattık.

Windows, en iyi şekilde çalışabilmeniz için size yüzlerce farklı ayar sunuyor ama ne yazık ki bunların hepsi kolayca bulunamıyor. Tabii Kayıt Defteri düzenlemeleri ve küçük araçlar sayesinde resmi olmayan birçok geliştirme yaparak arayı kapatabilirsiniz.

Sıradan bir Windows sistemi mükemmel bir bilgisayara dönüştürecek 30'dan fazla ayarı ve basit düzenlemeleri sizin için derledik. Windows 7 ve 8'e yoğunlaştık, özellikle sondaki bölümde Windows 8 ağırlıklı ipuçlarına yer verdik. Ancak bu düzenlemelerin birçoğu XP ve Vista kullanan daha eski sistemlerde de işe yarayacaktır.

Görüntü ayarları

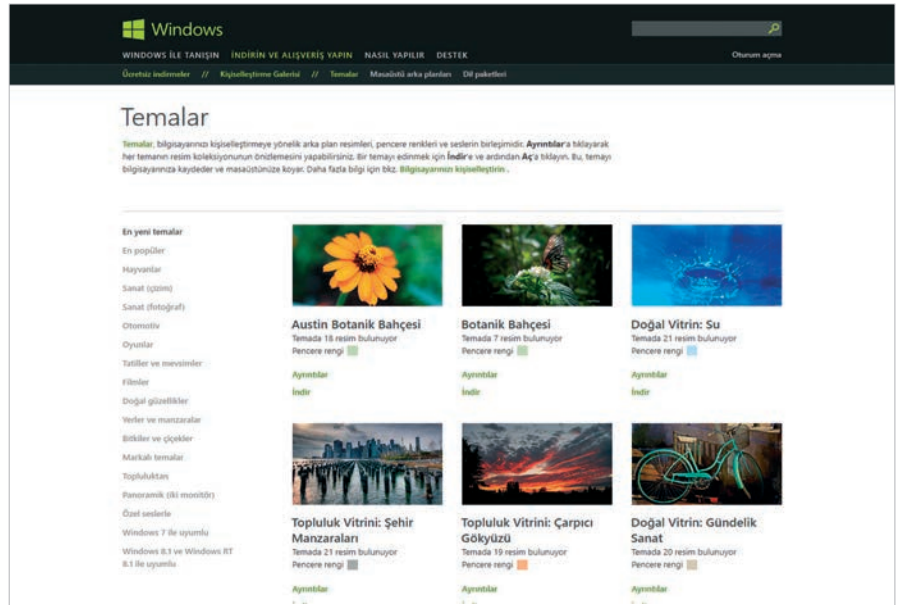
Windows'ta yapabileceğiniz en temel düzenlemelerden biri, kendi duvar kâğıdı ve tema tercihlerinizi belirlemektir. İşletim sistemi birkaç varsayılan temayla gelse de Windows 7'de bazı ekstra uluslararası temalara erişmeniz mümkün. Dosya Gezgini'ni açın ve C:\Windows\Globalization\MCT klasörüne giderek temaları görüntüleyin. Burada bazı klasörler bulacaksınız. Sırayla her birini açın ve her bir Theme alt klasörünün içindeki Theme dosyasına çift tıklayarak temayı Kişiselleştirme ayarlarınıza ekleyin. Ayrıca ücretsiz temalar da indirebilirsiniz. Bunu yapmak için hem Windows 7'de hem de Windows 8'de Kişiselleştirme penceresinden "Daha fazla çevrimiçi tema al" seçeneğine tıklayarak Microsoft'un tema arşivine ulaşabilir, yüzlerce albenili seçenek arasından istediklerinizi indirebilirsiniz.

Sıradaki şey, Windows'un renk seçenekleriyle oynamak. Küçük bir ayar,

ekranınızın karışıklığını ve temizliğini geliştirmeye yetebilir. Gerekli aracı bulmak için Başlat veya Başlangıç ekranına "Görüntü rengini ayarla" yazarak aratın. Aracı çalıştırıp yönergeleri izleyerek gama ayarlarını (orta tonları daha koyu ya da açık yapma ayarı), parlaklık, karışıklık ve renk dengelerini düzenleyebilirsiniz. Bu işlem monitörünüzü herhangi bir standarda uymasın için "kalibre etmiyor", o işi yapabilmek için ekranınızdan gelen ışığın doğru ölçülebilmesi için özel ekipmanlar gerekecektir. Ancak bu basit ayarlarla bile gözünüze varsayılan ayarlarınızdan daha iyi görünen bir ekranınız olacak. Çoğu grafik sürücüsü kendi donanımına özel renk

düzeltilme araçlarına sahiptir. Eğer Windows'un verdiği sonuçlardan memnun kalmazsanız ekran kartınızın yazılımına bakarak alternatif kontroller bulabilirsiniz.

Ekran renginizi ayarladıktan sonra ClearType ayarlarını düzenlemenizi öneririz. ClearType, Microsoft'un piksel altı düzeyde kenar yumuşatma teknolojisidir ve ekrandaki yazıların mümkün olduğunca net ve pürüzsüz görünmesini hedefler. Görüntüyü piksel altı düzeyde düzenlemek kesin sonuçlar vermez, dolayısıyla farklı monitörlerde farklı sonuçlarla karşılaşabilirsiniz. Bu yüzden ayarlarla oynamak, kendi ekranınızdaki yazıların okunurluğunu artırabilir. ClearType

Windows'un sevdiğiniz nesnelere ve konulara bürünmesini sağlayacak yüzlerce bedava tema mevcut.

ayarlarını yapmak, ekrandaki metin örneklerinden size en pürüzsüz ve düzgün görüneni seçmekten ibarettir. İstedığınız zaman "ClearType metnini ayarla" diye aratarak ayarları değiştirebilirsiniz.

Piksel yoğunluğu yüksek ekranlar gittikçe popülerleşiyor. Böyle bir ekranınız varsa Windows'u daha rahat kullanabilmek için yapabileceğiniz görsel düzenlemelerden biri de metinlerin ve simgelerin boyutlarını büyütme. Bu seçenekleri görmek için masaüstüne sağ tıklayıp "Ekran Çözünürlüğü"ne tıklayın ve "Metni veya diğer öğeleri daha büyük veya daha küçük yapın" bağlantısına tıklayın. Windows 7'de metni ve diğer öğeleri varsayılan boyutlarının %100'ünden daha fazlasına çıkaracak ayarlar bulabilirsiniz. Windows 8'de ise aynı ekranda aşağıdaki açılır menü sayesinde çeşitli bileşenler için ayrı ayrı, daha ince ayar yapmanızı sağlayacak bir kontrol aracı göreceksiniz. Ayrıca yalnızca masaüstü simgelerinin boyutlarını ayarlayıp geri kalan her şeyi olduğu gibi bırakabilirsiniz de. Bunu yapmak için masaüstüne sağ tıklayın ve Görünüm menüsünden büyük, orta boyutlu ve küçük simgeler seçeneklerinden size uygun olanı seçin. İnce ayar yapmak için masaüstünde bir yere tıklayın, Ctrl tuşuna basılı tutun ve fareliniz tekerleğini kaydırarak ekrandaki simgelerin boyutunu düzenleyin.

Görev çubuğunu da yeniden boyutlandırmak mümkün. Görev çubuğuna sağ tıklayarak "Görev çubuğunu kilit" seçeneğinin kapalı olduğundan emin olun. Bunu yaptıktan sonra görev çubuğunun üst kenarından tutup yukarı veya aşağı sürükleyerek boyutunu düzenleyebilirsiniz. Ne yazık ki görev çubuğunuzun boyutu değişince simgeleriniz görev çubuğunun boyutuna göre yeniden boyutlandırılmıyor, bu yüzden büyük bir görev çubuğu biraz çirkin görünebilir. Küçük bir görev çubuğu istiyorsanız görev çubuğuna sağ tıklayarak "Özellikler" seçeneğine tıklayıp "Küçük görev çubuğu düğmelerini kullan" seçeneğini işaretleyin. Burada başka seçenekler de göreceksiniz. Görev çubuğunu ekranın başka bir kenarına taşıyabilir, gerekli olmadığında gizlenmesini sağlayabilir, her uygulama penceresi için ayrı bir simge görüntüleyebilir ve görev çubuğu düğmelerinin ikincil ekranlarda nasıl davranacağını belirleyebilirsiniz.

Dosya Gezgini ayarları

Bazılarımız Dosya Gezgini'nde çok zaman geçiriyor. Bu yüzden Dosya Gezgini'ni çalışma şeklinize göre düzenlemek mantıklı bir hareket olabilir. İlk önerimiz, klasör görüntüleme seçeneklerini düzenleyerek dosya adı uzantılarının ve gizli dosyaların görüntülenmesini sağlamanız. Bunu yaparak doğru dosyayı seçip seçemediğinizden ya da disk alanınızın nereye harcadığından daha emin olabilirsiniz. Ayrıca bu, güvenlik açısından da doğru bir adım çünkü bazı zararlı yazılım geliştiricileri, zararlı dosyalarını

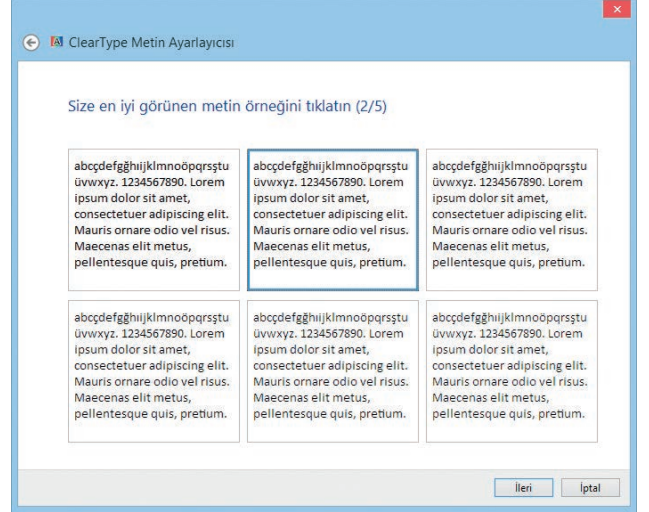
yanıltıcı simgeler kullanarak ve zararsız Word belgeleri gibi göstererek sizi kandırmaya çalışıyor. Windows, varsayılan olarak dosya uzantılarını gizlediği için sizi kandırmaları daha kolay oluyor.

Bu ayarları Windows'un Klasör Seçenekleri penceresini kullanarak değiştirebilirsiniz.

Windows 7'de bu özellikler Düzenle menüsünde, Windows 8'de ise Görünüm sekmesinin en sonunda

bulunan Seçenekler düğmesi altında yer alıyor. Bahsettiğimiz ayarlar Klasör Seçenekleri penceresindeki Görünüm sekmesinin altında bulunuyor.

Aynı pencerenin Genel sekmesinde ise birkaç kullanışlı seçenek daha mevcut. Alttaki bölüm, gezinti bölümüne ilişkin ayarları içeriyor. "Tüm klasörleri göster" seçeneğini işaretlerseniz kişisel klasörünüz, Denetim Masası ve Geri Dönüşüm Kutusu da ekranın sol kenarında bulunan gezinti bölümündeki klasör ağacına eklenecektir. "Otomatik olarak geçerli klasöre genişlet" seçeneğini işaretlediğinizde Windows klasör yolunuzun tümünü genişletilmiş biçimde gösterecektir. Bu durum gezinti bölmenizde dikey doğrultuda çok daha fazla yer kaplasa da klasörler arasında daha kolay gezinmenizi sağlayabilir.

ClearType ayarlarını yapmak yazıları daha rahat okumanızı sağlayabilir.

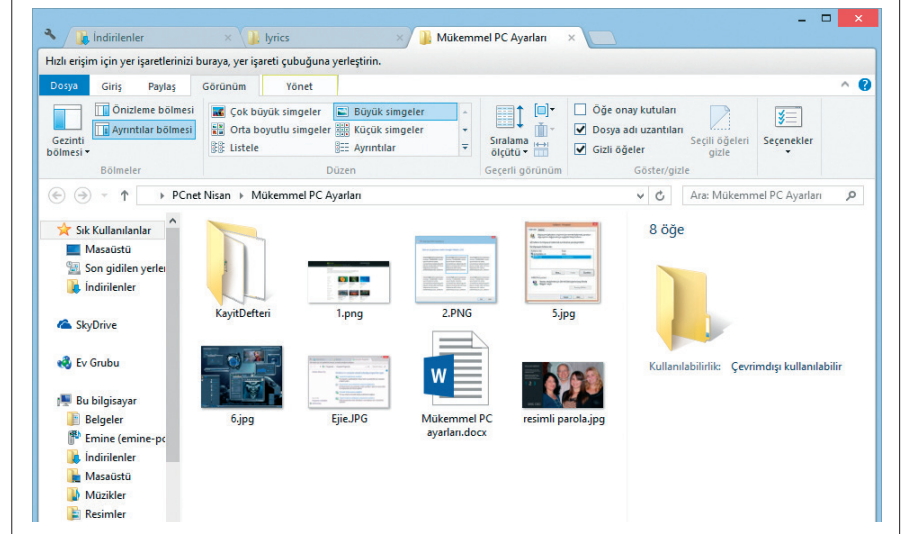
Zaman kazandıran başka bir özellik de Dosya Gezgini'nin varsayılan klasörünü değiştirmek. Bu sayede bir klasörü açmak için Dosya Gezgini'ni başlatmanız yeterli olacak. Görev çubuğundaki Dosya Gezgini simgesine tıkladığınızda varsayılan olarak kitaplıklarınız açılır. Bu varsayılan klasörü değiştirmek için simgeye sağ tıklayıp Özellikler'i seçin. "Hedef" alanına %userprofile%\Documents yazarak Dosya Gezgini'nin otomatik olarak Belgeler klasörünü açmasını sağlayabilirsiniz. Eğer Bilgisayar penceresini açmasını istiyorsanız hedef alanına shell:MyComputerFolder yazmalısınız.

Windows + E tuşlarına basınca hangi pencerenin açılacağını ki Windows'un size sunduğu araçlarla değiştiremiyorsunuz.

DOSYA GEZGİNİ'NE SEKME EKLEYİN

Windows'ta dosya kopyalarken klasörler arasında gidip geliyorsanız işler karmaşık bir hal alabilir, düzinelerce klasör bir anda ekranınızı kaplayabilir. Oysa web tarayıcılarındaki gibi sekmeler kullansanız ne güzel olurdu, değil mi? Clover adlı Türkçe destekli ve ücretsiz yazılım bu rahatlığı

sunuyor. Hatta sekmeleri açıp kapatmak için Ctrl + T ve Ctrl + W gibi alışkın olduğunuz kısayolları bile kullanıyor. Yazılım Microsoft tarafından geliştirilmedi, doğal olarak birkaç küçük hatası var ama çoğunlukla sorunsuz çalışıyor. <http://ejie.me> adresinden indirebilirsiniz.

Ama bunu yapmak için AutoHotkey (www.autohotkey.com) gibi ücretsiz bir klavye aracını kullanabilirsiniz.

Dosya Gezgini'ne sağ tıklayarak komut istemini açmak mı istiyorsunuz? Bir klasöre sağ tıklarken Shift tuşuna basılı tutarsanız normalde gizli olan "Burada komut penceresi aç" seçeneğini menüde göreceksiniz. Kayıt defterinde yapacağınız birkaç küçük oynamayla Windows 7'nin sağ tıklama menüsüne "Buraya kopyala" ve "Buraya taşı" gibi bazı kullanışlı seçenekler de ekleyebilirsiniz. Gerekli kayıt defteri dosyalarını (ve bu yazıda belirttiğimiz tüm kayıt defteri dosyalarını) içeren ZIP dosyasını www.pcneta.com.tr/dosyalar/kayitdefteri.zip adresinden indirebilirsiniz.

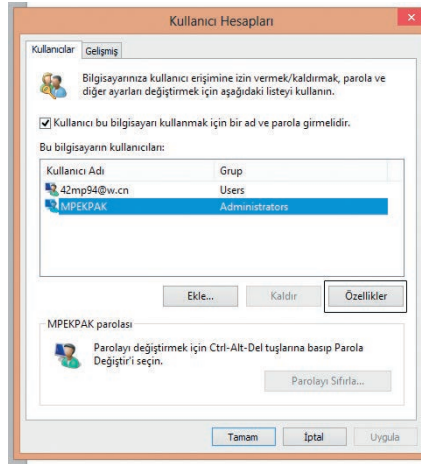
Windows 8 için böyle bir şey yapmanıza gerek yok çünkü "Buraya kopyala" ve "Buraya taşı" seçenekleri halihazırda Dosya Gezgini'ni seridindeki Giriş sekmesinde mevcut. Ancak "Sahipliğini al" komutunu bağlam menüsüne eklemek isterseniz gerekli kayıt defteri dosyalarını indirdiğiniz ZIP dosyasında bulabilirsiniz. Bu dosya hem Windows 7'de hem de 8'de çalışır.

Sık sık dosya siliyorsanız silme onayını kaldırarak işlerinizi kolaylaştırabilirsiniz. Geri Dönüşüm Kutusu'na sağ tıklayın, Özellikler'e girin ve en alttaki "Silme onayı iletişim kutusunu göster" seçeneği kapatın. (Windows 8'de zaten kapalıdır.) Ayrıca bu pencerede Geri Dönüşüm Kutusu'nun maksimum boyutunu belirleyebilirsiniz. Disk alanınız kısıtlıysa ve ihtiyacınız olmayan dosyalarla diskinizi doldurmak istemiyorsanız bu özellik kullanışlı olabilir. İsterseniz Geri Dönüşüm Kutusu'nu etkisizleştirebilir ve Delete tuşuna basar basmaz dosyaların silinmesini sağlayabilirsiniz. Tabii bu özellikleri dikkatli kullanmalısınız, son pişmanlık fayda etmeyebilir.

Ayrıca Geri Dönüşüm Kutusu için bir kısayol da oluşturabilirsiniz. Geri Dönüşüm Kutusu simgesine sağ tıklayıp "Kısayol Oluştur" seçeneğine tıklarsanız herhangi bir klasöre ya da Sık Kullanılanlar bölümüne ekleyebileceğiniz bir kısayola sahip olursunuz.

Geri Dönüşüm Kutusu'nu görev çubuğuna eklemek isterseniz bu kısayol işe yaramıyor. Şu şekilde farklı bir tane yaratabilirsiniz: Masaüstüne sağ tıklayın ve Yeni > Kısayol menüsünü takip edin. Kutuya "%SystemRoot%\explorer.exe shell:RecycleBinFolder" yazarak yeni bir kısayol oluşturun. Bu kısayolu görev çubuğuna sabitleyebilirsiniz ama Geri Dönüşüm Kutusu simgesi yerine Dosya Gezgini simgesini göreceksiniz. Bunu düzeltmek için simgeye sağ tıklayın, Özellikler'e tıklayın ve Kısayol sekmesinde Simge Değiştir'e tıklayarak uygun bir simge seçin. Oradaki simgeleri beğenmezseniz Gözet düğmesine tıklayıp C:\Windows\System32\Shell32.dll konumuna giderek Windows 7/8 simgelerini görüntüleyebilirsiniz.

Windows 8 kullanıcıları bilgisayarı kapatma kısayolu da oluşturabilir. Yukarıda anlattığımız şekilde yeni bir

Parola yazmadan Windows'ta otomatik oturum açmanızı sağlayan ayarlar epey gizli bir yerde.

kısayol oluşturup Hedef kısmına "shutdown /s /t 0" yazarsanız oluşturduğunuz bu kısayol bilgisayarı anında kapatacaktır. Hedefte ufak değişiklikler yaparak bilgisayarınızı yeniden başlatabilir, uykuya alabilir, oturumu kapatabilir ve daha birçok şey yapabilirsiniz. Neler yapabileceğinizi görmek için bir komut istemi açıp "shutdown /?" yazın. Yeni bir kısayol oluşturduktan sonra bu kısayolu görev çubuğuna veya Başlangıç ekranına sabitleyebilirsiniz.

Başlangıç seçenekleri

Her ne kadar Windows ayarı sayılmasa da daha hızlı, temiz bir başlangıç için BIOS ayarlarıyla oynamak faydalı olabilir. BIOS menüleri çoğunlukla hızlı ve yavaş başlangıç ve bellek (RAM) testi seçenekleri sunar. Hızlı başlangıç seçeneğinde bellek taraması

derinlemesine değildir ama eğer bir sorun yaşamıyorsanız hızlı tarama sizin için yeterli olacaktır. Zaten büyük ihtimalle varsayılan olarak bellek testi hızlı (quick) olarak ayarlanmıştır ama siz de yine de kontrol edin. Ayrıca açılışta gösterilen görselleri çoğunlukla kapatabilir, daha işe yarar tanısal bilgileri görebilirsiniz. Ayrıca Num Lock ve Fn Lock gibi tuşların başlangıçta açık mı yoksa kapalı mı olacağı gibi bazı ayarları da değiştirme olanacağınız olabilir.

Windows açıldığında otomatik olarak oturum açılmasını sağlayarak parola girme derdinden kurtulabilirsiniz. Elbette bunu hassas veriler içeren bir dizüstü bilgisayarda yapmayın ama ev bilgisayarınız için kullanışlı bir seçenek olabilir. Çalıştır kutusuna "netplwiz" (veya o çalışmazsa "control userpasswords") yazıp Enter'a basın. Açılan pencerede otomatik oturum açmasını istediğiniz kullanıcıyı seçin ve "Kullanıcı bu bilgisayarı kullanmak için bir ad ve parola girmelidir." seçeneğini boşaltın. Uygula deyin ve son kez kullanıcı adı ve parolanızı girin. Windows'u bir sonraki açılışta oturumunuz kendiliğinden açılacak.

Windows 8 Pro veya da nterprise kullanıyorsanız bilgisayarı uykudan uyandırdığınızda karşınıza gelen Kilit ekranını da etkisizleştirebilirsiniz. "gpedit.msc" yazarak Yerel Grup İlkesi Düzenleyicisi'ni açın. Bilgisayar Yapılandırması > Yönetim Şablonları > Denetim Masası > Kişiselleştirme yolunu takip edin. "Kilit ekranını gösterme" seçeneğine çift tıklayıp Etkin'i seçerek ayarı etkinleştirin.

Yerel Grup İlkesi Düzenleyicisi'ndeki kullanışlı özelliklerden biri de Windows Update'in bilgisayarı kendiliğinden yeniden başlatmasının kapatılabilmesi.

WINDOWS'A YENİ BİR GÖRÜNÜM KAZANDIRIN

Bambaşka bir Windows kullanıyormuş gibi hissetmek istiyorsanız WindowBlinds'ı deneyin (git.pcneta.com.tr/sm). Windows'unuza tamamen yeni bir görünüm katan bu program; yeni yazı tipleri, simgeler, renkler ve birçok

özellikle barındırıyor. Fiyatı 10 dolar olan bu program Windows 8' de dahil olmak üzere Windows'un tüm sürümlerinde kullanılabiliyor. Bir sürü hazır tema içinden istediğinizi seçebilir, isterseniz kendi temanızı yaratabilirsiniz.

Bilgisayar Yapılandırması > Yönetim Şablonları > Windows Bileşenleri > Windows Update yolunu takip edin ve “Oturum açmış kullanıcılarda zamanlanan otomatik güncelleştirme yüklemeleri için otomatik yeniden başlatma yok” seçeneğini etkin hale getirin. Bunu hem Windows 7’de hem de Windows 8’de yapabilirsiniz ama bazı sürümlerde Grup İlkesi Düzenleyicisi’nin bulunmadığını hatırlatalım. Eğer Windows’unuzda bu araç yoksa ilgili ayarları kayıt defteri düzenlemesiyle yapabilirsiniz. İhtiyacınız olan dosyalar www.pcnet.com.tr/dosyalar/kayitdefteri.zip adresinde.

Bazı uygulama ve pencerelerin Windows’la birlikte açılmasını istiyorsanız on yılı aşkın süredir kullanılan kısayolları Başlangıç klasörüne atma tekniğiyle bunu yapabilirsiniz. C:\Kullanıcılar\[Kullanıcı adınız]\AppData\Roaming\Microsoft\Windows\Başlat Menüsü\Programlar\Başlangıç klasörüne girin. Bu klasöre sürükleyip bıraktığınız kısayollar sisteminizle birlikte açılacaktır. Windows 8’de uygulamaların hemen açılmadığını, kullanıcı Başlangıç ekranından masaüstüne geçince açıldığını belirtmemiz gerek.

Bilgisayarınızın hızlı ve sorunsuzca çalışmasını istiyorsanız Windows’la birlikte açılan bazı öğeleri kaldırabilirsiniz. Windows 7’de bunu yapmak için Başlat menüsünde msconfig.exe yazın. Açılan pencerede Başlangıç sekmesine gelin ve otomatik başlamasını istemediğiniz programların yanındaki onay işaretini kaldırın. İsteddiğiniz sonuçları almak için birkaç deneme yapmanız gerekebilir. Güvenlik yazılımları, eşitleme/yedekleme araçları ve uzaktan erişim hizmetleri dışında

ÇOKLU MASAÜSTÜ KULLANIN

Eğer OS X işletim sistemini kullandıysanız aynı ekranda birden fazla masaüstü kullandığınızı görmüşsünüzdür. Her ne kadar Windows bu özelliği doğrudan desteklemese de çeşitli programlarla bu özelliği kullanabilirsiniz. VirtuaWin adlı açık kaynaklı ücretsiz bir araç (<http://virtuawin.sourceforge.net>) bir seferde dokuz masaüstüne kadar destek sunuyor. Araçlardan bir diğeri de kişisel kullanım için ücretsiz olan, normalde ticari bir yazılım olan Dexpot (<http://dexpot.de>). Uygulamaların belirli bir masaüstünde açılmasını sağlayabilir, birden fazla ekran kullanıyorsanız hangi masaüstü seçeneklerinin sabit kalacağını belirleyebilirsiniz.

listede bulunan tüm öğeleri güvenle kaldırabilirsiniz.

Windows 8’de başlangıç yönetimi Görev Yöneticisi’ne taşındı. Ctrl + Shift + Esc tuşlarına basarak Görev Yöneticisi’ni açın ve alttaki “Diğer ayrıntılar” bağlantısına tıklayarak görev yöneticisinin ayrıntılarının görüntülenmesini sağlayın. Başlangıç sekmesine tıkladığınızda bilgisayarınız açıldığında açılan uygulamaları, programların açılma süresine etkisini ve tahmini açılma süresini görebilirsiniz. İsteddiğiniz öğeye sağ tıklayıp “Devre Dışı Bırak” diyerek açılmasını engelleyebilirsiniz.

Windows 8 ayarları

Windows 8, bir sürü yeni ayarla birlikte geliyor. Windows 8 işletim sistemini kullanıyorsanız ve Başlat düğmesine özlem duyuyorsanız sisteminizi ücretsiz olarak Windows 8.1’e güncelleyebilir, hem Windows’un en yeni sürümüne hem de Başlat düğmesine kavuşabilirsiniz.

Windows’un en yeni sürümünde resimli parola ya da sayısal PIN ile kullanıcı girişi yapabilmeniz de mümkün. Windows + W

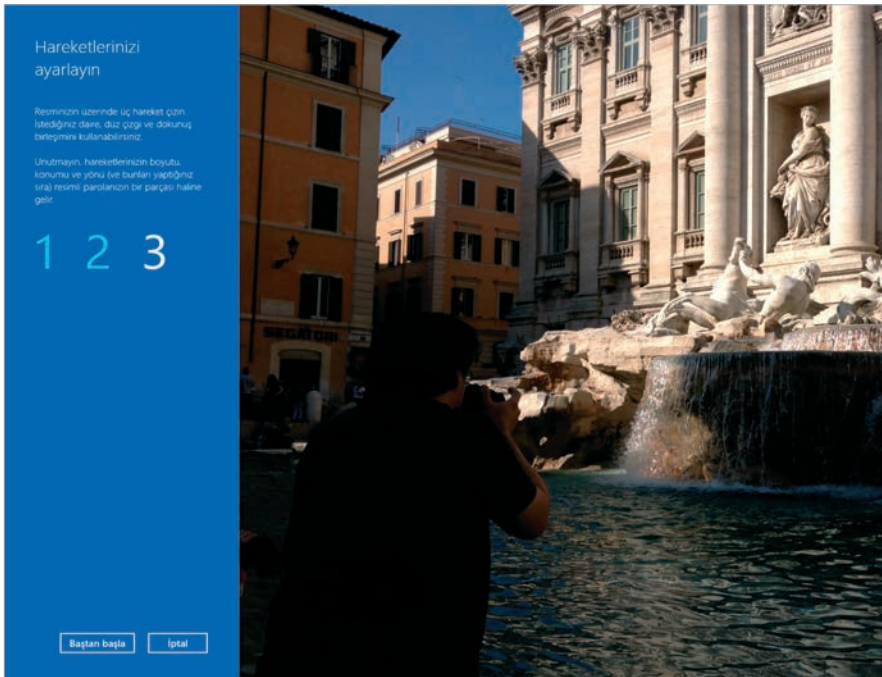
tuşlarına basıp karşınıza çıkan arama ekranına “parola” veya “PIN” yazarsanız ilgili ayarlar karşınıza gelecektir.

Gününüzün çoğunu masaüstünde geçiriyorsanız Windows 8’in bazı dosya türlerini varsayılan olarak masaüstü yazılımları yerine tam ekran çalışan modern uygulamalarda açması hoşunuza gitmeyebilir. Bunu değiştirmek için Başlangıç ekranına “Varsayılan Programlar” yazarak aracı açın “Varsayılan programlarınızı ayarlayın” bağlantısına tıklayın. Açılan pencerede birçok uygulama göreceksiniz. Müzik ve videolarınızı Windows 8’in Müzik ve Video uygulamalarında açmaktansa Windows Media Player’da açarsanız bu sorunun önüne geçmiş olursunuz. Aynı şekilde Fotoğraflar uygulaması yerine Windows Fotoğraf Görüntüleyicisi’ni varsayılan programınız yapın. Daha iyi bir kontrol için Varsayılan Programlar penceresinde “Dosya türünü veya protokolü bir programla ilişkilendirin” bağlantısını kullanabilirsiniz. Bu sayede her uzantı için hangi programın kullanılacağını seçebilirsiniz.

Ayrıca masaüstüne yönelik özellik ve seçeneklerin kısayollarını içeren Windows + X menüsünü de özelleştirebilirsiniz. Dosya Gezginini açıp kullanıcı hesabınızın olduğu klasöre gelin ve AppData\Local\Microsoft\Windows\WinX yolunu takip edin. Burada 3 alt klasör göreceksiniz: Group 1, Group 2 ve Group 3. İsteddiğiniz kısayolu bunlardan birine taşıyın. Bu sayede Windows + X menüsünün altında, ortasında ya da üstünde göreceksiniz. Bu şekilde varsayılan menü öğelerini kaldırabilir ve değiştirebilirsiniz.

Çocuklarınız varsa Windows Mağazası’nı kapatarak program satın almalarını önlemek isteyebilirsiniz. Bunu Grup İlkesi Düzenleyicisi’nden yapmak mümkün. “gpedit.msc” yazarak programı açın ve Bilgisayar Yapılandırması > Yönetim Şablonları > Windows Bileşenleri > Mağaza yolunu takip edin. “Mağaza uygulamasını devre dışı bırak” adlı bir ilke göreceksiniz. Bu ilkeyi etkinleştirin. Bilgisayarınızı yeniden başlattığınızda Mağaza’yı göremeyeceksiniz. Bazı sistemlerde Windows Mağazası varsayılan olarak devre dışıdır. Yine Grup İlkesi Düzenleyicisi’ni kullanarak bu sistemlerde Mağaza’yı etkinleştirebilirsiniz.

Son olarak, internetten sık sık dosya indiriyorsanız ve antivirüs yazılımınız da varsa SmartScreen’i devre dışı bırakmak isteyebilirsiniz. SmartScreen, Windows’un yalnızca güvendiği kaynaklardan gelen uygulamaların çalışmasına izin veren bir güvenlik özelliğidir. Windows + Q tuşuna basarak önünüze gelen pencereye SmartScreen yazın. “SmartScreen ayarlarını değiştirin” seçeneği karşınıza çıkacak. Sol taraftaki “Windows SmartScreen ayarlarını değiştir” bağlantısını kullanarak özelliği açıp kapatabilirsiniz. ■

Dokunmatik ekranınız varsa parola yazmaktansa ekranda çizgi ve çemberler çizmek daha kolay olabilir.

Ekran sorunlarını çözün

Görüntü hatalarını düzeltin, bilgisayar ekranınızdaki yazıları daha kolay okuyun.

Ekran titremesini düzeltin
Görüntüsü titreyen, yanıp sönen veya süre sonra kararır ekran genelde gevşek bağlantıların göstergesidir. Bilgisayarınızı kapatıp fişini çekin. DVI ve VGA giriş çıkışlarını tek tek kontrol ederek sabitleme vidalarının iyice sıkılmış olduğundan emin olun. Sadece monitörünüzün arkasındaki girişlere değil, kasanızın arkasındaki girişlere de bakmayı ihmal etmeyin.

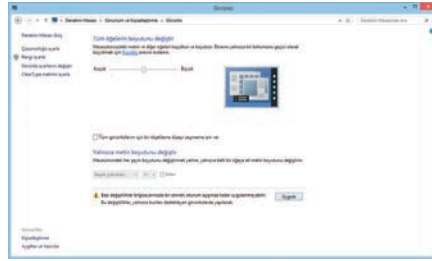
Ekranınızı daha okunur yapın
Ekranınızdaki renklerin olması gerektiği görünmediğini düşünüyorsanız biraz ince ayar gerekebilir. Windows 7 veya 8'de Denetim Masası'nı açın, "Görünüm ve Kişiselleştirme"ye tıklayıp "Görüntü"ye girin ve sol taraftan "Rengi ayarla"ya tıklayın. İki kez İleri'ye tıkladıktan sonra sürgüyü kullanarak gama ayarınızı yapın. Tekrar İleri'ye tıklarsanız parlaklık ve kontrast ayarlarını da göreceksiniz. O sürgülerini kullanarak ayarlarınızı yapın. Uygula'ya tıklayarak yeni ayarlarınızı kaydedin.

Çözünürlüğünüzü geri getirin
Bazı oyunları açtığınızda performansı artırmak için çözünürlük otomatik olarak düşürülür ama oyundan çıktığınız zaman çözünürlük eski haline dönmeyebilir. Bu durumda çözünürlüğü eski haline elle getirmeniz gerekecek. Masaüstünüze sağ tıklayıp "Ekran çözünürlüğü"ne tıklayın ve yanında (önerilen)" yazan çözünürlüğü

seçip uygulayın. Diğer bir çözüm yolu da bilgisayarınızı yeniden başlatmak. Bunu yaptığınızda büyük ihtimalle varsayılan çözünürlük ayarınıza döneceksiniz.

Ekrandaki yazıları büyütün

Çözünürlüğünüzü değiştirmeden bilgisayarınızdaki yazıların boyutunu değiştirmek için masaüstünde boş bir yere sağ tıklayın, "Kişiselleştir"i seçin ve sol alttaki "Görüntü" bağlantısına tıklayın. Buradan size uygun bir yazı boyutu seçin. Yalnız dikkat edin, en büyük ölçeği seçerseniz ekranınızdaki yazıların hepsini birden ekranı kaydırmadan görüntüleyemeyebilirsiniz. Yeni ayarları etkinleştirmek için "Uygula"ya tıklayın.

Ekrandaki yazıları büyütün ve daha kolay okunur hale getirin.

Ekrandaki garip çizgileri giderin

Dizüstü bilgisayar ekranında gözükken renkli çizgiler genelde o ekranın artık değişmesi gerektiğini gösterir. Bilgisayarınızla uyumlu bir ekranı internetten 100-300 lira arasında değişen fiyatlarla satın almanız mümkün olabilir ama uygun bir ekran bulsanız bile bunu kendi başınıza takmak çok kolay olmayacak, ayrıca bilgisayarınızın garanti kapsamı dışında çıkaracaktır. Bu yüzden bilgisayarın üreticisiyle iletişime geçerek profesyonel destek almak daha iyi (ama daha pahalı) bir çözüm olabilir. Unutmayın ki bazen yeni bir dizüstü almak yeni bir ekran almaktan daha ucuza bile gelebilir.

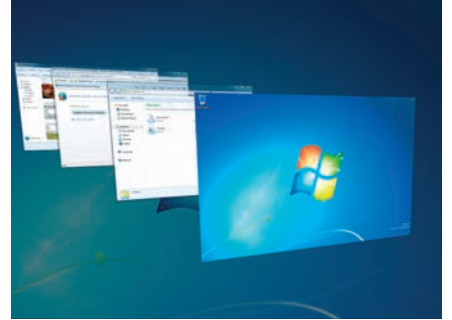
Daha fazla ekran alanı edinin

Ekranınızda aynı anda daha fazla öğeyi görmek istiyorsanız ikinci bir monitör ekleyebilirsiniz ama fazla bir monitörünüz ve bütçeniz yoksa eski bir televizyon da işinizi görebilir. Öncelikle bilgisayarınızı ve monitörünüzü kapatın. İkinci ekranın kablolarını da bilgisayarınıza takın ve girişinde vidalar varsa bunları kesinlikle sıkın. Şimdi bilgisayarınızı tekrar çalıştırın. Windows işletim sistemi iki monitörü de algılamış ve ikisine de görüntü yansıtıyor olmalı. İki ekrandaki görüntü de aynıysa

bunu düzeltmek için masaüstünüze sağ tıklayıp "Ekran çözünürlüğü"nü seçin. İki monitörünüzü de ön izleme resimlerini göreceksiniz. Ekranları sürükleyerek veya aşağıdaki "Ekran" menüsünü kullanarak hangi ekranın solda, hangisinin sağda olduğunu seçin ve işiniz bitince "Uygula"ya tıklayın.

Program pencereleri arasında kolayca gezinin

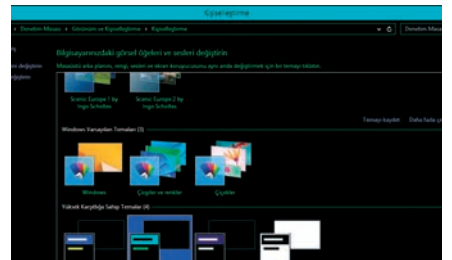
Windows 7'deki 3B Hızlı Geçiş özelliği sayesinde bilgisayarınızdaki açık pencerelerin ön izlemelerini kolayca görebilirsiniz. Belge gibi gözüken pencereler arasında gezinmek için klavyenizden Windows + Tab'a basın ve basılı tutun. Bu özellik Windows 8'de yok. Windows 8'de bir pencereden diğerine geçmek içinse Alt ve Tab tuşlarına aynı anda basın.

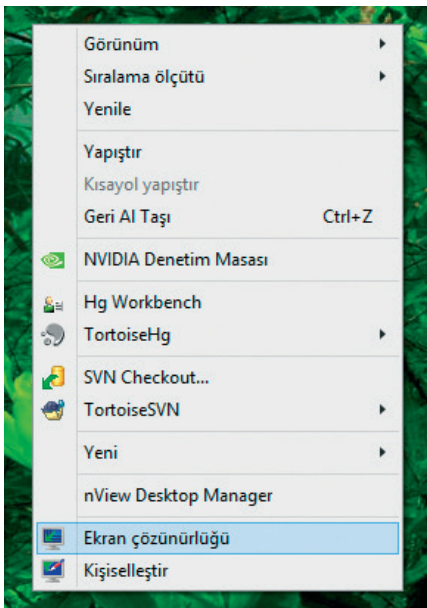
Ekrandaki yazıları büyütün ve daha kolay okunur hale getirin.

Renk düzenini değiştirin

Windows Denetim Masası'ndaki Erişim Kolaylığı bölümünde ekran renklerini ayarlamazsınız ve dolayısıyla okunaklılığı artırmanıza yarayacak ayarlar bulunuyor. Bazı renkleri görmekte zorluk çekiyorsanız Yüksek Karşıtlık temaları sizin için kullanışlı olabilir. Yüksek karşıtlığa sahip temalardan birine geçmek için masaüstünüze sağ tıklayıp "Kişiselleştir"i seçin ve açılan pencerede aşağı kaydırıp "yüksek karşıtlık" bölümündekileri deneyin.

Ekrandaki yazıları büyütün ve daha kolay okunur hale getirin.

Masaüstünüze sağ tıklayarak çözünürlük ayarlarını seçin.

İNTERNETİN EN BÜYÜK İSİMLERİ SÜREKLİ OLARAK HACKER SALDIRISI ALTINDA. E-POSTANIZI VE DİĞER HESAPLARINIZI KORUMAK İÇİN ALMANIZ GEREKEN ÖNEMLERİ AÇIKLIYORUZ.

İNTERNET HESAPLARINIZI KORUYUN

Google şifrelerden nefret ediyor. Nedenini anlamak da zor değil: Güçlü şifreleri hatırlamak zor olduğundan insanlar zayıf şifreler seçiyor ve aynı zayıf şifreyi farklı hizmetlerde kullanıyorlar. Ortalama bir internet kullanıcısının aynı kullanıcı adının farklı kombinasyonları olan bir sürü çevrimiçi hesabı var. Bu hesaplarda ise yalnızca birkaç farklı şifre kullanılıyor. Bu güvenlik sorunu, bir dijital felakete yol açabilir.

Tanınmış hizmetlere karşı saldırılar artmaya devam ediyor. 2012'de dosya depolama hizmeti Dropbox utandırıcı bir açıktan muzdarip oldu, aynı ay Blizzard'ın Battle.net adlı oyuncu sistemi saldırıya uğradı. 2011 yılında Sony'nin PlayStation Network hizmeti 24 gün boyunca hizmet veremedi, 77 milyon kullanıcının verileri çalındı. 2013'ün ocak ayında Twitter hack'lendi, bireysel Twitter hesapları ise ele geçirilmeye devam ediyor. Kullandığınız hizmet her ne kadar büyük ve güvenilir olsun, hacker'lar saldırmaya devam ediyor ve bazen başarıyorlar.

Kullandığınız hizmetleri

hacker'lardan korumak için sizin yapabileceğiniz bir şey yok ama kendinizi korumak adına sızıntıların başka hesaplarınıza da sızmasını engelleyebilirsiniz. Bunu ne kadar etkin yapabileceğinizi ve ele geçirildiği takdirde hesaplarınızı nasıl geri alacağınızı anlatacağız. Ayrıca saldırıları önlemek için uygulayabileceğiniz birkaç adımı da sizlerle paylaşacağız.

Google, çevrimiçi hesaplarınızı korumak için farklı yöntemler peşinde. Bunlardan bazıları kullanılmaya başlandı, bazıları ise önümüzdeki birkaç yılda devreye girecek. Google'ın güvenlik biriminden Eric Grosse, konuyla ilgili olarak "Sektördeki çoğu şirket gibi biz de şifrelerin ve çerez gibi basit taşıyıcıların artık kullanıcıları güvende tutmak için yeterli olmadığını düşünüyoruz." diyor. İnternet hesaplarınıza ulaşırken bir harf ve rakam dizisinden daha fazlasını kullanmamız isteniyor.

Bu konudaki çalışmalardan biri, Google'ın iki adımlı doğrulama desteği. Bu özellik ile hesabınıza yeni bir cihazdan erişirken cep telefonunuza gönderilen tek seferlik kodu girmeniz isteniyor. Bu özellik Facebook, Steam ve Google

kullanıcılarına bir süredir sunuluyor. Twitter da geçtiğimiz yıl iki adımlı doğrulama özelliğini duyurdu. Eğer birçok cihaz kullanıyorsanız bu hizmeti kullanıma açmak biraz sıkıcı olabilir ancak biz bunun gerekli olduğunu düşünüyoruz. Yazımızın ilerleyen sayfalarında buna değineceğiz.

Kullanıcıların internet hesaplarını güvende tutmakta zorlanmaları ve sunulan araçları düzgün kullanamamalarından yakınan tek şirket Google değil. PayPal ve Twitter da benzer bir yönde ilerliyor. Dropbox da bir süre önce kullanıcılarını korumak adına ekstra güvenlik önlemleri aldı.

CARE ŞİFRE DEĞİL

Geleceğe baktığımızda şifrelerin önemsizleşeceğini düşünüyoruz. El sallayarak, göz kırparak ya da yalnızca bir PIN girerek bilgisayarınıza ve internet hesaplarınıza hiç olmadığı

HESAPLARINIZI KORUYUN

1 kadar güvenli bir şekilde erişebileceksiniz. USB anahtarlar, NFC'li cihazlar ve hatta retina tarayıcılar gelecekte kullanılabilecek güvenlik ekipmanları arasında. Bu sayede Gmail hesabınıza erişmek bankamatikten para çekmeye benzecektir.

Halihazırda sunulan çözümlerden biri ise Yubico'nun YubiKey adlı ürünü (www.yubico.com). Cihazı boş bir USB girişine takıyorsunuz ve e-posta hesabınıza tek dokunuşla erişebiliyorsunuz. Bilgisayarınız cihazı bir klavye olarak algılıyor bu yüzden herhangi bir sürücü kurmanız gerekiyor ancak YubiKey'i çalıştırabilmek için kullanmak istediğiniz hizmetin YubiKey'i desteklemesi gerekiyor. USB anahtarları bilgisayarlar için bir çözüm olabilir ancak akıllı telefonlar için daha iyi bir çözüm olarak karşımıza çıkan teknoloji pasif RFID yongaları. Bu RFID yongaları bir yüzüğe entegre edilebiliyor. Bu sayede akıllı telefonunuzu elinize alr almaz cihaz kilidi otomatik olarak açılıyor.

Bahsettiğimiz teknoloji günümüzde kullanılabiliyor. Yapılması gereken tek şey büyük hizmetlerin bu teknolojiyi ürünlerine entegre etmesi. Güvenliği sağlamak için yapılması gereken şeyse hizmet sağlayıcıların bu ürünü kullanıcılara vermesi. Bu durum, Google gibi devasa, ücretsiz bir hizmet sağlayıcı için büyük bir sorun olabilir.

Çoğunlukla şifre kullanılmayan bir gelecek çok yakın olabilir ancak henüz bunu göremediğimiz açık. Bu yüzden mevcut seçeneklere bakacak ve internet hesaplarınızı kullanışlı ve pratik bir şekilde nasıl güvenli hale getirebileceğinizi inceleyeceğiz. Eğer hesabınız ele geçirilirse önerilerimizi uygulayın, böylece hesabınızı geri alabilecek ve gelecekte benzer sorunlar yaşamayacaksınız.

NASIL HACK'LİYORLAR?

Hesaplarınızı nasıl kilitleyeceğinizi konusundaki detaylara girmeden önce kötü adamların nasıl erişim sağladığını anlamak faydalı olabilir. Eğer güvenlik sistemlerindeki zayıf noktaları bilerseniz kişisel güvenliğinizi

Kullanımı basit ve minik bir cihaz olan YubiKey, çoğu kullanıcı için şifre kâbusunu bitirebilir.

Kablosuz ağa bağlı hacker'ların internet trafiğinizi izlemelerini önlemek için bedava SecurityKISS servisini kullanın.

nasıl geliştirmeniz gerektiğini daha iyi anlayabilirsiniz.

Bu suçluların ellerindeki seçeneklerden biri, kullanıcı adı ve şifrenizi doğrudan sizden almak. Bu bilgileri bilgisayarınızdan almak için zararlı yazılımlar kullanabilirler, sahte e-postalar göndererek sizi kandırabilirler ya da bir ağa giriş yaptığınızda veriyi doğrudan bilgisayarınızdan (veya bir kablosuz ağ üzerinden) çalabilirler. Ayrıca kullandığınız hizmet sağlayıcıları kandırarak sizin kullanıcı bilgilerinizi paylaşmalarını sağlayabilirler ya da yukarıda belirttiğimiz yöntemlerden birini kullanarak kullanıcı bilgilerinizi çalmış birinden satın alabilirler.

Saydığımız yöntemler, suçluların izlediği temel yöntemler. Her ne kadar tam olarak nasıl çalıştıklarını ve yeraltı ekonomisinin nasıl döndüğünü incelemesek de kendinizi neye karşı nasıl korumanız gerektiğini bilmeniz işe yarayabilir.

KENDİNİZİ KORUYUN

Yemleme (phishing) e-postalarına karşı en iyi koruma yöntemi uyanık olmaktır. Aldığınız yemleme e-postaları bankalardan, PayPal'dan, vergi dairelerinden ya da paranızla ilgili olan herhangi bir kurumdan geliyormuş gibi görünebilir. En basit koruma, e-postalardaki bağlantılara tıklamamak ve herhangi bir kişisel bilgi ya da hesap bilgisi girmemektir. Her zaman tarayıcınız ve arama motorları üzerinden siteye gidin, şüpheli e-postalara güvenmeyin.

Zararlı yazılımlardan kaçınmak artık daha zor çünkü çok sayıda meşru site yalnızca ziyaret etmenizle bilgisayarınızda veri hırsız kodlar çalıştırabiliyor. Eğer Windows'unuzu ve uygulamalarınızı güncel tutuyorsanız bu riski büyük bir ölçüde azaltıyorsunuz demektir. Antivirüs yazılımları kullanmak da iyi bir fikir ama en etkin yöntem sahip olduğunuz yazılımları güncellemek, hem de ücretsiz bir şekilde.

Kontrol edemediğiniz kablosuz ağları kullanırken şifrelerinizi korumak o kadar kolay değil. Yapılabilecek en iyi şey, halka açık kablosuz ağları hiçbir şekilde

kullanmamak. Akıllı telefonunuz varsa ve erişim noktası (hotspot) olarak kullanabiliyorsanız, onu kullanın. Eğer halka açık kablosuz ağları kullanmanız gerekiyorsa SecureKISS (www.securitykiss.com) gibi bir sanal özel ağ (VPN) hizmeti kullanmayı deneyebilirsiniz. Üstelik SecureKISS ücretsiz. Bu sayede ağ üzerinden göndereceğiniz veriler şifrelenecektir.

Eğer kişisel VPN kullanma zahmetine girmek istemiyorsanız en azından kullandığınız hizmetlerin güvenli bir bağlantı sunduğundan emin olmalısınız.

Güvenli bir bağlantı olmadan hacker'lar hedeflenmiş bir saldırıyla şifrelerinizi kolayca çalabilirler. Çoğu hizmet bu durumun farkında ve artık SSL ya da HTTPS bağlantı seçenekleri sağlıyor. Bu iki protokol, web oturumunuzun güvenli olduğu anlamına geliyor.

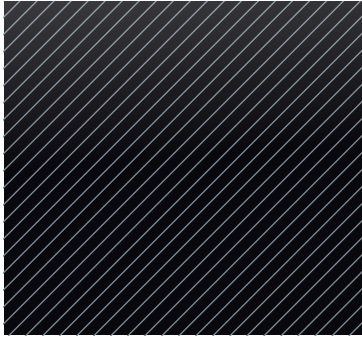
Google, Gmail hizmeti için yıllardır standart olarak SSL protokolünü kullanıyor. Microsoft'un Outlook'u da bu özelliği otomatik olarak etkinleştiriyor. Yahoo! Mail ise biraz geç kaldı, SSL seçeneğini 2013'ün ocak ayında sunmaya başladı.

HESAPLARINIZI KİLİTLEYİN

İyi güvenlik, en sıkı prosedürleri en kolay şekilde uygulamaktan geçiyor. Birine 30 farklı kullanıcı adı ve şifre kullanmasını, her şifresinde en az 12 karakter kullanmasını ve bu karakterlerin büyük-küçük harflerden ve noktalama işaretlerinden oluşması gerektiğini söylemenin hiçbir anlamı yok. Evet, bu "ideal" olabildi ancak kimse böyle bir şey yapmayacaktır.

Daha pratik bir bakış açısı ise her hesap için "benzer" kullanıcı adı ve şifreler kullanmak. Örneğin e-posta kullanıcı adınız Ahmet.K234 olabilir, şifreniz ise mutludogan1980. Aynı kullanıcı adını Skype'ta kullanabilir, güvenliği artırmak adına mutludogan1980 yerine mutludogan2013 gibi bir şifre belirleyebilirsiniz.

E-posta adresiniz ve mesajlaşma hizmetleri için aynı kullanıcı adını kullanmak kötü bir fikir değil çünkü insanlar sizinle iletişime geçerken kim olduğunuzu daha kolay

Güçlü şifreleri hatırlayın

Şifrenizi unutmamak için bu ipuçlarından yararlanın.

Şifrelerinizi oluşturup kullanıcı adlarınızla bağdırdıktan sonra bunları bir deftere yazın. Bu gözünüze güvensiz gibi görünebilir ancak Polonya'da yaşayan birinin hesabınızı ele geçirmesiyle mutfak çekmecelerinizi açması arasında büyük fark var. Defteri bilgisayarınızdan uzakta, güvenli bir yerde sakladıktan sonra kullanım kolaylığı ve güvenilirlik konularını o kadar dert etmeyeceksiniz. 2009 yılında F-Secure tarafından yayınlanan bir blog yazısı, şifre oluşturma konusunda güzel bir ipucu vererek şifrenin hatırlaması zor olan kısmını yazmamızı söylüyor. Örneğin Hepsiburada şifreniz üç kısımdan oluşabilir: ilki HEP (Hepsiburada'nın kısaltması gibi), ikinci kısım rastgele harf ve rakamlar, üçüncü kısım ise PIN'iniz (örneğin 2-c). Sonuç ise şöyle: HEPyw3fiu2-c (Password Meter puanı %6100). HEPyw3fiu yazın ancak son kısımdaki PIN'i deftere yazmayın. Bu sayede güvenliğinizi daha da arttırabilirsiniz.

1. yönergeleri uygulayın. Diğer hesaplar için güvenlik ayarlarını gözden geçirmeniz gerekebilir. Sık kullanılan hizmetler için iki adımlı doğrulama ayarlarının adreslerini önceki sayfalarda sizlerle paylaştık.

Telefonunuzu bir hizmetle ilişkilendirdikten sonra ikinci bir doğrulama aşamasına erişim kazanabilirsiniz. Kullanıcı adı ve şifrenizi yazarak giriş yaptığımızda web sitesi telefonunuza bir kod göndererek bu kodu girmenizi isteyebilir. Bu, iki adımlı doğrulama sisteminin en pratik kullanımlarından biri.

İki adımlı doğrulama sistemi (two-step authentication) kullanışlı olabildiği gibi sorunlara da yol açabiliyor. Bazı bankalar, kullanıcıların işlem yapabilmeleri için çeşitli cihazları kullanmaları konusunda diyetiyorlar. Eğer cihazı yanınızda taşıyorsanız işlem yapma şansınız yok. Yalnızca bu da değil, ünlü bir güvenlik uzmanı uzun bir süre tatildeyken şirketin bilgi işlem departmanı çalışanlara doğrulama için akıllı kartlar dağıtıyor ve kendisi tatilde olduğu için kartını alamıyor. Sonuç: erişilemeyen bir e-posta hesabı.

Telefon kullanmak mantıklı bir çözüm ve kullanıcının bir sürü USB anahtarı, akıllı kart ya da çipli cihaz taşımamasından çok daha rahat uygulanabilir bir yöntem. Akıllı telefonunuz varsa internet bağlantısına bile gerek duymuyorsunuz. Google'ın ücretsiz Authenticator uygulaması çeşitli hizmetler için kodlar üretebiliyor. Google Authenticator uygulaması Android, iOS ve BlackBerry cihazlarda kullanılabilir ve Google hizmetleri, Dropbox, WordPress ve Drupal gibi uygulamalar için doğrulama sağlayabiliyor. Outlook bu tür yazılım bazlı bir doğrulama kullanmıyor ancak telefonunuza kod gönderiyor. İki adımlı doğrulamayı kullanma konusunda bu kadar kafa yormayın, işlemin temel amacı şifrenizi unuttuğunuzda size yardımcı olmak. Bu seçeneği kullanıyorsanız telefonunuzu iyi korumanız gerektiğini de unutmalısınız.

SALDIRIYI ATLATMAK

E-posta hesabınız genelde diğer tüm hesaplarınız için bir liman görevi görür. Birisi e-posta hesabınıza erişebilirse diğer hesaplarınızı da ele geçirme şansı yüksektir. Kaç kez kullandığımız bir hizmetteki kullanıcı adınızı ya da şifrenizi unutup e-posta adresinize gelen hatırlatma e-postasındaki bağlantıya tıklayarak hesabınızı kurtardığınızı hatırlayın. Bu gibi şeyler yüziünden e-posta hesabınız oldukça önemlidir ve her an saldırıya uğrayabilir.

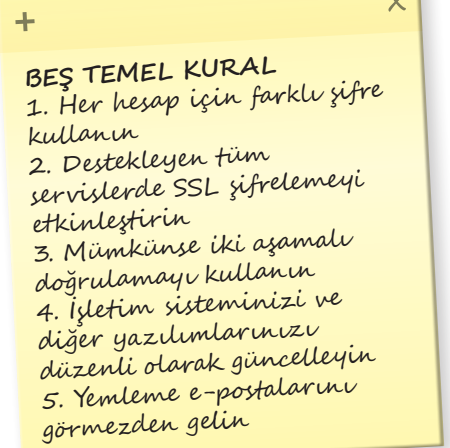

Google'ın Authenticator adlı akıllı telefon uygulaması tek kullanımlık güvenlik kodları oluşturarak hesaplarınıza sadece sizin erişebilmenizi sağlıyor.

Şimdi söyleyeceğimiz öneri, bilgisayarınızı kaybetmeniz ya da bilgisayarınızın çalınması durumunda işe yarayacaktır. Muhtemelen web tabanlı e-postanıza tarayıcınız otomatik olarak giriş yapıyordu ve diğer hesaplarınız da otomatik açılıyordu. Bu durumda Google'ın iki adımlı doğrulama sistemini kullanıyorsanız hırsızlar en geç 30 gün içinde hesabınıza erişim sağlayamaz hale geleceklerdir. Tabii şimdiden önlem alıp zamanın geçmesini beklememekte fayda var.

Bilgisayarınız çalınmadığı sürece hesabınızın ele geçirildiğini anlamayabilirsiniz. Eğer Google'ın sistemleri e-posta adresinize giriş yaptığınızda şüpheli bir hareket sezerse size bir uyarı gösterecektir. Gmail sayfanızın altındaki "Son hesap etkinliği"nin yanındaki "Ayrıntılar" bağlantısına tıklayarak bu özelliği görebilirsiniz. Aynı sayfada zaman ve yer bilgilerinden ve IP adreslerinden oluşan bir liste göreceksiniz. Eğer Ankara'da yaşıyorsanız ve gecenin ikisinde Moskova'dan hesabınıza giriş yapıldığını görüyorsanız bir sorun olma ihtimali yüksek.

Hangi e-posta sistemini kullanıyor olursanız olun mutlaka hesabınızın ele

BEŞ TEMEL KURAL

1. Her hesap için farklı şifre kullanın
2. Destekleyen tüm servislerde SSL şifrelemeyi etkinleştirin
3. Mümkünse iki aşamalı doğrulamayı kullanın
4. İşletim sisteminizi ve diğer yazılımlarınızı düzenli olarak güncelleyin
5. Yemleme e-postalarını görmezden gelin

geçirildiğine dair ipuçları olacaktır. Örneğin arkadaşlarınızdan onlara uygunsuz e-postalar gönderdiğinizde dair şikayetler alıyorsanız hesabınızın ele geçirildiğinden şüphelenmeniz oldukça doğal. Birazdan se-posta hesabınızın ya da bilgisayarınızın ele geçirildiğini nasıl anlayacağınızı anlatacağız. Ayrıca saldırıyı nasıl takip edebileceğinize ve hesabınızı nasıl koruyacağınıza da değineceğiz

DÖRT ADIMDA GÜVENLİK

Ele geçirilmiş hesabınıza ulaşmak zor olabilir ama bazı hacker'lar da şifrenizi değiştirmeyerek sizin bu durumu anlamamanızı umuyor. Ancak hesabınıza ulaşamıyorsanız mutlaka destek ekibiyle iletişime geçerek hesabınıza yeniden erişim kazanmalısınız. Onları hesabın sahibinin siz olduğunuza ikna ettikten sonra size hesabınıza girebilmeniz için geçici bir şifre vereceklerdir. Hemen hemen her hizmetin "şifremi unuttum" sayfası sizi bu konuda yönlendiriyor. Tabii bu formları doldurmak için doğum tarihi, cep telefonu, güvenlik sorusu gibi hesapta kayıtlı bilgileriniz doğru olmalı. Şimdi hemen e-posta hesabınızın ayarlarına girip bu bilgileri kontrol edin. Hesabınızı sizin adınıza bir arkadaşınız açtıysa uydurma bilgiler kullanılmış olması muhtemeldir.

Hesabınıza yeniden erişim kazandıktan sonra hangi e-posta hizmetini kullanıyorsanız kullanın yapılacak şeyler aynı. Her şeyden önce SSL'i etkinleştirin. Eğer bu adımı uygulamazsanız sonraki adımlarda boşa kürek çekiyor olabilirsiniz. SSL muhtemelen varsayılan olarak etkin olmayacaktır, bu yüzden uygun ayarları bulup etkinleştirmeniz gerekiyor.

Hesabınıza güvenli bir bağlantıyla giriş yaptıktan sonra o hesabınızla ilişkilendirdiğiniz yedek e-posta adresinize göz atın çünkü saldırgan o adresi kullanarak hesabınızı daha sonra tekrar ele geçirebilir. Yedek e-posta adresinin sizin kontrolünüzdeki bir adres olduğuna emin olun.

Bu iki adımı gerçekleştirdikten sonra hesabınızın şifresini değiştirmelisiniz. Önceki şifrenizden tamamen farklı bir şifre seçin. Bu

aşamada hesabınızın kontrolünü tekrardan elinize almanız bulunuyorsunuz ama birkaç adım ileri giderek hesabınıza tekrar izinsiz erişim sağlanmasını önleyebilirsiniz.

Mümkünse iki aşamalı doğrulama sistemini kullanın. Aşamalar kullandığınız sisteme göre değişebilir ama sonuç olarak telefon numaranızı veya akıllı telefonunuzu kullandığınız hizmetle ilişkilendirmiş olacaksınız. Doyumsuz Google kullanıcıları, iki aşamalı doğrulama sisteminden sonuna kadar yararlanıyor.

Her ne kadar olasılık düşük olsa da bilgisayarınız da ele geçirilmiş olabilir. Bunu anlamamanın yollarından biri hesabınızdan zararlı e-posta gönderilip gönderilmediğini kontrol etmek, çünkü e-postaların bilgisayarınızdan ya da başka birinin bilgisayarından gönderildiğini anlamak mümkün. E-postalarınızı nasıl inceleyebileceğinizi öğrenmek için yukarıdaki "Bir e-posta nasıl takip edilir?" kutusuna göz atın.

%100 GÜVENLİK DİYE BİR ŞEY YOK

İnternet hesaplarınızı güvene almanız için ne bilgisayar uzmanı olmanız gerek var ne de böyle şeylerle yakından alakalı olmanız. Çevrimiçi suçlar arttıkça hepimiz kendimizi korumak zorundayız. Ancak aklınızdan çıkarmamanız gereken bir şey varsa o da tamamen güvenli sistem diye bir şeyin olmadığıdır. Verdiğimiz tüm tavsiyelere uysanız da hesabınız tamamen güvende olmayacaktır. Kazançlarını göz önünde bulundurursak siber suçluların sınırının olmayabileceğini göz önünde bulundurmalıyız.

Ocak 2013'te İngiltere'de iki suçlu, bir kurbanın hesabından 23 bin sterlin çalmaktan dolayı tutuklandı. Suçlular önce telefon şirketini arayıp kullancının hesabını kapattırması ve yeni bir SIM kart alması. Kurbanın internet bankacılığı hesabına giriş yaparken gönderilen tek seferlik kod bu sayede suçlulara gitmiş ve suçlular internet bankacılığı hesabına erişim kazanmışlar. Suçlular daha önce bu yöntemle birçok kişiden para çalmayı başarmışlar. Elbette kurban telefonunun neden çalışmadığı konusunda daha umursar davranışlar gösterseydi başına böyle bir şey gelmeyecekti.

Sizinle paylaştığımız beş basit kurala uysanız internet kullanımınız çok daha güvenli bir hal alacaktır. Noktalardan bazıları aşırı basit durabilir, örneğin 20 farklı hesap için farklı şifreler belirlemeyi söylemesi kolay ama yapması zor. Ancak tavsiyelerimize uysanız sık görülen sorunlara kolay ve pratik çözümler bulacaksınız.

Google hesabınıza erişen bilgisayarların konumlarını kolaylıkla görebilirsiniz.

Bir e-posta nasıl takip edilir?

Arkadaşlarınız sizden zararlı e-posta aldıklarıyla yönelik şikayetlerde bulunuyorlarsa ya bilgisayarınız ya da e-posta hesabınız ele geçirilmiş demektir. Peki hangisinin ele geçirildiğini nasıl anlayacaksınız? E-posta mesajları, mesajın iletildiği sistemlerin bir kaydını tutan gizli üstbilgiler (header) içerir. Bu üstbilgilerde mesajı gönderen sistemin kimlik bilgisi de yer alır. Bu bilgiyi kullanarak bilgisayarınızın mı e-posta adresinizin mi ele geçirildiğini anlayabilirsiniz. Yapmanız gereken şey, bilgisayarınızdan gönderilen bir e-postanın üstbilgisiyle arkadaşlarınızdan birine giden zararlı e-postanın üstbilgisini kıyaslamak.

Bir arkadaşınıza giden zararlı mesajlardan birinin eksiksiz bir kopyasına ihtiyacınız var. Unutmayın, arkadaşınız kendisine giden e-postayı size yönlendirdiğinde üstbilgiler kaybolur. Bu yüzden kendisi ya başlık bilgisini görüntüleyip, başka bir e-postaya kopyalayarak size göndermeli ya da bir metin dosyasına kopyalayıp yazdırmalı.

Gmail'de tam mesajı görmek için e-postayı açın, Yanıtla düğmesinin yanındaki adresi tıklayın, başlık bilgisi tıklanıp "Orijinali görüntüle" seçeneğini seçi. Aynısını Outlook.com'da (eski adıyla Hotmail) yapmak için gelen kutusunu açın, bir e-postaya sağ tıklayın ve açılan listeden "Mesaj kaynağını görüntüle" seçeneğine tıklayın.

Bizim ilgilendiğimiz üstbilgiler "Received: from" adını taşıyor. Muhtemelen birkaç adres görünecektir ama biz listenin en altındaki adresi arıyoruz. Bu örnekte gönderici, internete bir Seattle IP adresi üzerinden bağlanmış (64.40.054.xxx). Gizlilik gerekçeleriyle IP adresinin son kolonunu sizlerle paylaşmıyoruz.

Delivered-To: si@h@k.me
Received: from [64.40.54.xxx] by web162904.mail.bf1.yahoo.com via HTTP; Mon, 14 Jan 2013 10:44:51 PST

Şimdi bu düzgün üstbilgiyi bir arkadaşınıza giden zararlı e-postalardan birinin başlığıyla kıyaslayalım:

Delivered-To: si@h@k.me
Received: from [77.255.73.226] by web162906.mail.bf1.yahoo.com via HTTP; Mon, 14 Jan 2013 04:15:46 PST

Bu iki üstbilgiyi kıyaslayarak açıkça mesajın başka bir IP adresinden, Polonya'nın Varşova şehriden gönderildiğini anlıyoruz. Her iki durumda da hesaba Yahoo! Mail'in internet arayüzü üzerinden erişilmiş. Bunu posta sunucusunun adından (web162906.mail.bf1.yahoo.com) anlayabiliriz çünkü içinde 'web', 'mail' ve 'yahoo' kelimeleri geçiyor. "via HTTP" yazısı bize kullananın arayüzün şifrelenmediğini gösteriyor. Eğer şifrelenmiş olsaydı "via HTTPS" yazardı.

Artık zararlı e-postaların Polonya'da yaşayan biri tarafından, Yahoo! Mail'in internet arayüzü üzerinden gönderildiğini ve kurbanın bilgisayarının Seattle'da olduğunu biliyoruz. Bu yüzden kurbanın bilgisayarının bu işle doğrudan bir ilgisi olduğunu düşünemeyiz. Eğer zararlı e-postaların üstbilgilerindeki IP adresi bilgisayarınızın IP adresiyle örtüşüyorsa muhtemelen bilgisayarınıza erişilmiş ve bir bot ağına girmişsinizdir. Bu durumda acilen güvenlik yazılımınızı kontrol etmeli, bilgisayarınızda tam bir tarama yapmalı ve sonuçlara bakmalısınız. Eğer yazılım bir şey bulmadıysa bir uzmandan yardım istemelisiniz.

hesaptaki etkinlik

Bu özellik, bu e-posta hesabında en son gerçekleşen etkinlik ve diğer eşzamanlı etkinlikler hakkında bilgi sağlar. [Daha fazla bilgi](#)

Bu hesap başka bir yerde açık görünmüyor. Ancak, kapatılmamış oturumlar olabilir.

[Diğer oturumları kapat](#)

on etkinlik:

Erişim Türü [2] (Tarayıcı, mobil, POP3 vb.)	Konum (IP adresi) [2]	Tarih/Saat (Saat diliminize göre)
Tarayıcı (Chrome) Ayrıntıları göster	* Türkiye (212.175.32.██)	11:58 (0 dakika önce)
Atom yayını	* Türkiye (212.175.32.██)	11:58 (0 dakika önce)
Tarayıcı (Chrome) Ayrıntıları göster	* Türkiye (212.175.32.██)	11:35 (23 dakika önce)
Cep telefonu	Türkiye (212.175.32.██)	09:16 (2.5 saat önce)
Cep telefonu	Türkiye (212.175.32.██)	09:03 (2.5 saat önce)
Atom yayını	* Türkiye (212.175.32.██)	08:49 (3 saat önce)
Cep telefonu	Türkiye (5.47.175.██)	08:17 (3.5 saat önce)
Atom yayını	* Türkiye (212.156.122.██)	03:38 (8 saat önce)
Tarayıcı (Chrome) Ayrıntıları göster	* Türkiye (212.156.122.██)	03:05 (8 saat önce)
Tarayıcı (Chrome) Ayrıntıları göster	* Türkiye (212.156.122.██)	01:40 (10 saat önce)

Özel bilgileri gözden uzak tutun

Steganografi sayesinde şifreleme kullanmadan hassas bilgileri güvenle taşımak mümkün.

Hassas bilgileri gönderirken verilerin istenmeyen ellere düşmesi durumuna okunulmaz olmalarını garanti altına almak gerekir. Normalde bunu gerçekleştirmek için şifreleme uygulamaları kullanılıyor, böylece gönderilen veriler anlaşılabilir karakterler yığını olarak karşı tarafa ulaşır.

Şifreleme her ne kadar gönderilen verileri anlaşılabilir hale getirir de verilerin şifrelendiği bariz biçimde belli oluyor, bu da dosyaların daha fazla dikkat çekmesine yol açıyor. Örneğin "WDGFL FLDLVL WOAİD EDDMM" yazılı bir Word dosyasının şifrelenmiş bir yazı olduğunu çoğu kişi tahmin edebilir ve meraklanıp kırmaya çalışabilir. Bundan daha iyi bir yol olmalı.

M.Ö. 499 yılında Milet (bugünkü Aydın yakınlarında) tiranı Histiaeus, Milet'in resmi yöneticisi Aristagoras'a başkalarını tespit edemeyeceği şekilde bir mesaj göndermek ister. Kölesinin başını kazıtır, mesajını bir dövme halinde işletir, saçın uzamasını bekler ve ardından köleyi karşı tarafa gönderir. Aristagoras da kölenin başını kazıtıp mesajı okur.

Yunanca "saklı yazı" anlamına gelen "steganografi"nin ilk örneklerinden biri bu yöntemdi. Daha modern olup çok da son

teknoloji ürünü olmayan benzer bir çözümse yazıcıdan çıkan bir mektupta satırlar arasında görünmez mürekkeple mesaj eklemek olabilir. Sıradan bir yazıcı çıktısı, şüpheli davranmak için sebebi olmayan kişilerin hiç dikkatini çekmeyecektir.

Bu rehberimizde Word belgelerini veya TIFF çizimlerini JPEG resimlerin içine saklamayı başaran yazılım tabanlı

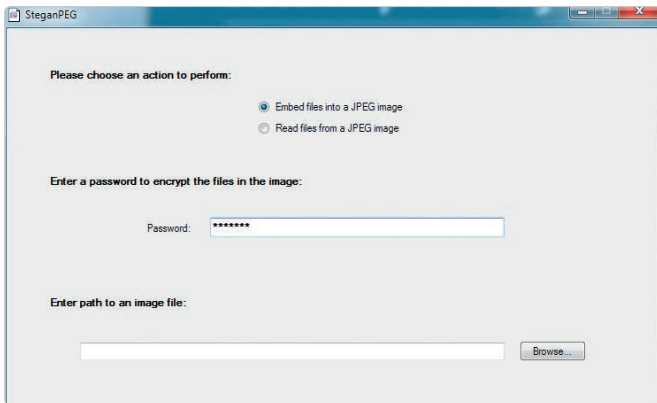
steganografi yöntemlerini göstereceğiz.

İçine mesaj eklenen resminiz standart bir resim gibi görünecek ve sadece mesajı bekleyen kişi aynı ücretsiz programı kullanarak gizli bilgiyi görebilecek.

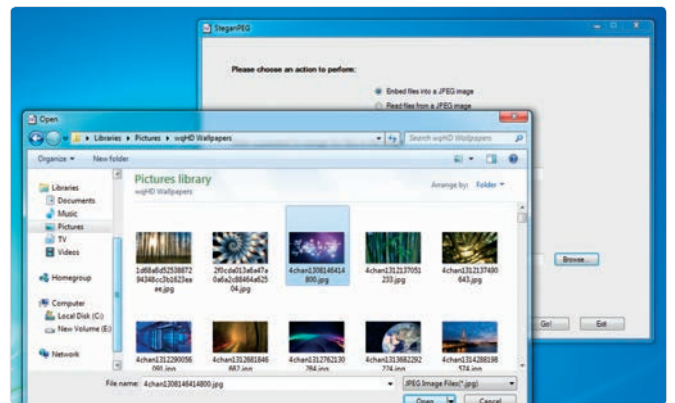
Rehberimizde git.pcnet.com.tr/steganpeg adresinden ücretsiz indirebileceğiniz veya DVD'mizde bulabileceğiniz SteganPEG yazılımını kullanacağız.

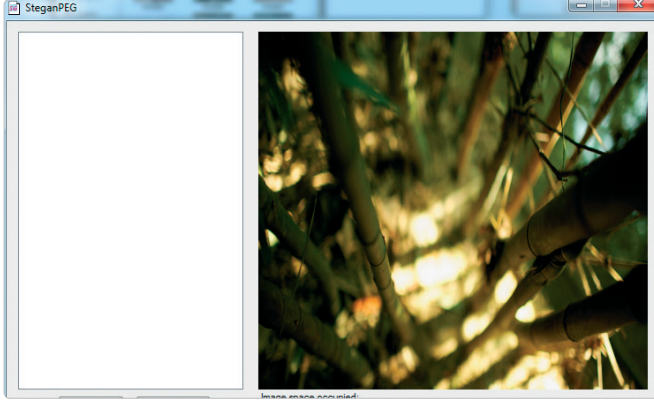
STEGANOGRAFIYE GİRİŞ

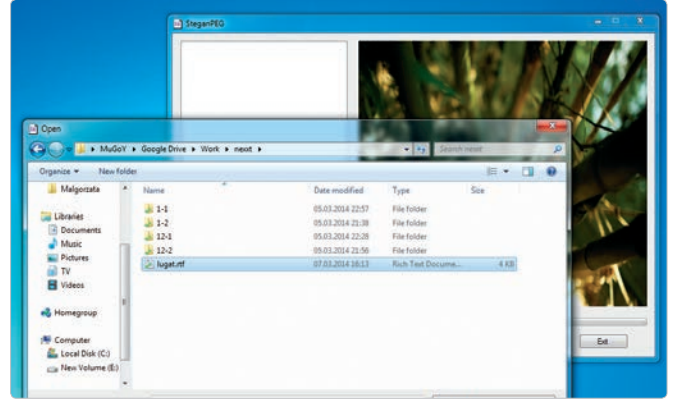
1 SteganPEG programını açın ve JPEG içine bir dosya saklamak için "Embed files into a JPEG image" seçeneğini işaretleyin. Çoğu steganografi uygulaması şifre girmenizi ister. SteganPEG bu şifreyi kullanarak veriyi saklamadan önce şifreliyor. Password alanına güçlü bir şifre yazın.

2 "Browse" düğmesine tıklayarak dosyanızın içine saklanacağı bir JPEG dosyası seçin. Büyük ve fazla renkli bir fotoğraf seçmek ideal olacaktır, çünkü az renk olursa gizli veriler kendini ele verebilir. Ormanda çekilmiş bir fotoğraf iyi olabilir. Seçiminizi yapıp "Go!" düğmesine tıklayın.

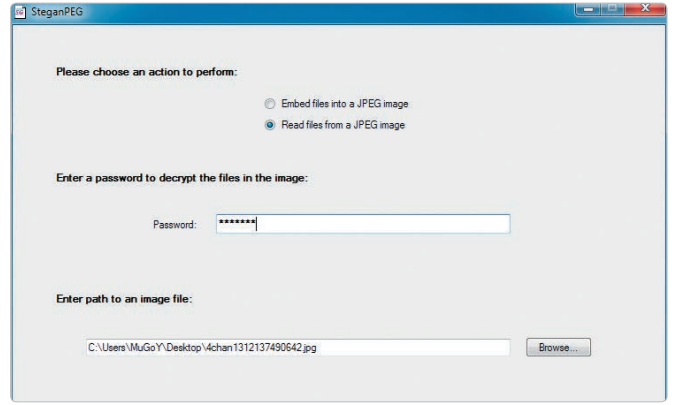
3 Seçtiğiniz fotoğraf karşınıza gelecek. Seçiminizden memnunsanız "Add files" düğmesine tıklayarak saklamak istediğiniz dosyaları ekleyin. Bunların boyutu görselden küçük olmak zorunda. Dosyalarınızı düzenleyip toplam boyutu azaltmanız gerekebilir.

4 "Add files" düğmesiyle eklediğiniz dosyalar soldaki listede sıralanacak. Fotoğrafın altındaki alanda kalan boş alanı takip edebilirsiniz. Çok fazla yer tutan bir dosya eklerseniz hata mesajı alacaksınız ve dosya eklenmeyecek. Gerekirse "Remove files" ile dosyaları silebilirsiniz.

5 Sonucu kaydetmek için "Save Stegged Image" düğmesine basın ve yeni JPEG dosyanız için şüphe çekmeyecek bir ad girin. Herhangi bir resim görüntüleme programını kullanarak bu iki fotoğrafı kıyaslayın. Bazı ufak değişiklikler olacak ama dikkat çekmeyecekler.

6 Ardından dosyayı e-postayla gönderin, şifreyi mümkünse e-posta dışında bir yöntemle alıcıya ulaştırın. Alıcı, SteganPEG'i açıp "Read files from a JPEG image"ı seçip şifreyi girmeli ve dosyayı seçmeli. Bir sonraki adımda gizli dosyaları bilgisayarına kaydedebilecek.

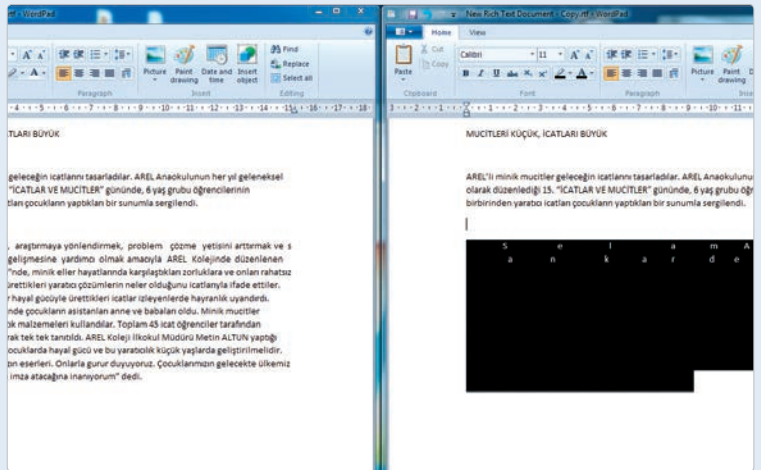
KELİME İŞLEMCİ KULLANARAK GİZLEME

Word belgelerine de gizli mesaj yerleştirmek mümkün. Bu tür steganografi kesinlikle SteganPEG kullanmak kadar güvenli değil ama ek bir yazılıma gerek yok. SteganPEG'in kullandığı akıllıca teknikler JPEG sıkıştırmasının mantığını anlamayan çoğu kişiye anlamsız gelebilir, oysa bu yöntem herkesin anlayacağı kadar basit.

Gizlemek istediğiniz mesajdan daha uzun olan bir Word belgesi açın. Tüm metin siyah ve zemin rengi beyaz olmalı, değilse değiştirin. Gizli mesajınızın her harfini birer birer metindeki boşlukların yerine sırayla yazın. Örneğin mesajınız "Sayın üyemiz bu bir test kayıdır. Lütfen dikkatlice okuyunuz." şeklinde başlıyorsa ve gizlenecek mesajınız SELAM ALİ ise sonuç "SayınSüyemizEbuLbirAtestMkaydır. ALütfenLdikkatlicelokuyunuz." olmalı.

Daha kolay okunsun diye büyük harfler kullandık ama küçük harfler de yazabilirsiniz. Şimdi aralara eklediğiniz harfleri tek tek seçip yazı tipi rengini beyaz yapın. İşlem bitince, vurgu rengini siyah yaparak gizli mesajı okuyabileceksiniz. Zemin beyaz olunca sadece ana metin görünecek ve gizli mesaj görünmez olacak.

Alıcının gizli mesajı okuyabilmek için tüm metni seçtikten sonra vurgu rengini siyaha çevirmesi yeterli olacak.

Kaybettiğinizi sandığınız dosyaları bulun

Zaman içinde dosyalarınız bilgisayarınızda kolayca kaybolabilir. Bu gizemli dosyaları nasıl bulup çıkaracağınıza dair detayları bu yazıda sizlerle paylaştık.

Bugünlerde bilgisayarda yer sıkıntısı çekmek gibi bir sorunla nadiren karşılaşırız. Artık sabit disklerimiz yer anlamında o kadar cömert ki dosyaları kaybetme sorunu, dosya koyacak yer bulamama sorununun önüne geçmiş durumda. Bu sorunun en büyük kaynaklarından biri de indirdiğimiz dosyaların istediğimiz yere kaydolmaması. Düzenli olarak kontrol ettiğiniz bir İndirilenler klasörünüz olabilir ama birçok program dosyaları kendi klasörlerine ya da Windows Gezgini'nin kolayca açığa çıkarmadığı bir yere indiriyor.

Fotoğraf makinenizden veya telefonunuzdan aktardığınız fotoğraflar kolay bulunan bir yere aktarılsın da bazı yazılımlara özel dosya biçimleri dosya isimlerini karmaşık hale getirip, aradığınız şeyi bulmanızı zorlaştırıyor. Ayrıca dosya biçimlerinin çokluğu ve bu biçimlerin çoğunu açan programların azlığı işi iyice karıştırıyor.

Tüm bu karmaşa arasında kaybettiğinizi sandığınız dosyaları belki de kaybetmemişsinizdir. Gözünüzün önünde olmasalar da diskinizde bir yerde olabilirler. Bu yazıda kaybettiğiniz dosyaları nasıl bulacağınızı anlattık.

KAYIP VE SİLİNİMİŞ DOSYALARI KURTARIN

Yanlışlıkla sildiğiniz dosyaları geri getirin
Yanlışlıkla sildiğiniz dosyaları geri getirin Sildiğiniz dosya-

lar aslında silinmiyor, Geri Dönüşüm Kutusu'na gönderiliyor. Ctrl ve Z tuşlarına aynı anda basarak en son sildiğiniz dosyayı geri getirebilirsiniz.

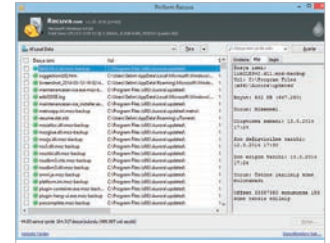
Geri Dönüşüm Kutusu'nda ki dosyalar siz silinceye (veya belirlenen alan doluncaya) kadar orada kalır. Silinen tüm dosyaları görmek için masaüstündeki Geri Dönüşüm Kutusu'na çift tıklayın ya da Dosya Gezgini'nin tepesindeki adres çubuğuna "geri dönüşüm kutusu" yazın. İsterseniz Geri Dönüşüm Kutusu'nu Windows + R tuşlarına basıp gelen "Çalıştır" ekranında "shell:recyclebinfolder" yazarak da açabilirsiniz.

Dosyaları Geri Dönüşüm Kutusu'ndan kurtarmak için dosyaya sağ tıklayıp "Geri Yükle" seçeneğine tıklayın. Silinen dosyanın özgün konumunu görmek için penceredeki herhangi bir yere sağ tıklayıp "Sıralama ölçütü"nü ve daha sonra "Özgün Konum"u seçin.

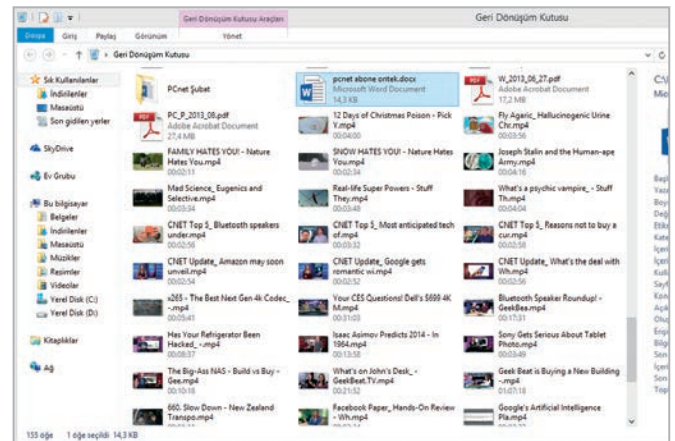
Tarih, boyut, isim veya silinme tarihine göre de sıralayabilirsiniz.

USB sürücüden ya da SD karttan silinmiş dosyaları kurtarın

USB sürücülerden, kamera hafıza kartlarından, CD ve DVD'lerden sildiğiniz dosyalar Geri Dönüşüm Kutusu'na gitmez; doğrudan silinir. Eğer bir çıkarılabilir sürücüden sildiğiniz bir dosyayı geri getirmeye çalışıyorsanız Recuva (www.recuva.com) adlı

Recuva, formatlanmış hafıza kartlarından bile dosya kurtarabiliyor.

Son sildiğiniz dosyalar Geri Dönüşüm Kutusu'nda bekliyor olabilir.

yazılımı kullanabilirsiniz. Bu ücretsiz araç, zarar görmüş ya da biçimlendirilmiş depolama sürücülerinden bile dosya kurtarma potansiyeline sahip. Recuva, bilgisayarındaki sabit disklerde de çalışıyor. Sorunu yaşadığınızdan hemen sonra Recuva'yı çalıştırırsanız dosyayı kurtarma şansınız daha yüksek. Programın bulduğu dosyaları her zaman farklı bir sürücüye kaydedin.

Kaydedilmemiş Word dosyalarını kurtarın

Microsoft Office 2007 ve sonrasındaki sürümler Otomatik Kaydet ve Otomatik Kurtar özelliklerine sahip. Bu özellikler sayesinde Windows çökecekse belgeler otomatik olarak kaydedilerek olası bir kaybın önüne geçiliyor. Böyle bir durumda Word'ü ya da başka bir Office programını açtığınızda kurtarılan belgeleri ana ekranın sol tarafında bir bölmede görüyorsunuz. Bu dosyaları açıp kaydederek kurtarmanız mümkün. Office ayarlarınıza bağlı olarak kaydedilmemiş belgeler çökmenin ardından programı açtığınızda otomatik olarak açılabilir.

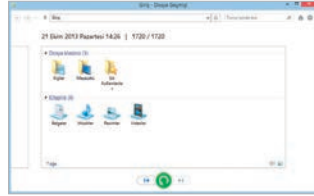
Otomatik kaydetme sıklığını artırmak için Office 2007/2010 sürümlerinde Office düğmesine, 2013 sürümünde Dosya düğmesine tıklayıp Seçenekler'e giderek Kaydet'e tıklayın. "Otomatik Kurtarma bilgilerini..." bölümünden belgelerinizin kaç dakikada bir otomatik olarak kaydedilmesini istediğinizi belirleyebilirsiniz. Office 2010 ve 2013'te "Kaydetmeden kapatırsam otomatik kaydedilen son sürümü koru" seçeneğini işaretleyerek program tekrar çalıştığında dokümanınızın otomatik kaydedilmiş sürümünün açılmasını sağlayabilir-

siniz.

Kullandığınız diğer programlar da benzer özelliklere sahip olabilir. Eğer sahiplerse yardım sayfası ya da ayarlar menüsü kaydedilmemiş dosyaları nasıl kurtarmanız gerektiği konusunda sizi yönlendirecektir.

Bir dosyanın önceki sürümünü geri getirin

Windows 7'nin ve Windows 8'in tüm sürümlerinde, Vista'nın Business ve Ultimate sürümlerinde bir dosyanın ya da klasörün önceki sürümünden birinin geri getirilmesi mümkün. Bu, Sistem Geri Yükleme üzerinden çalışan bir olay. Ne zaman bir Sistem Geri Yükleme noktası oluşturulsa

Windows 8'deki Dosya Geçmişi özelliği, üstüne yazdığınız dosyaları kurtarabilir.

(genellikle her gün) Windows belgelerin bir sürüm kaydını tutuyor.

Dosyaların önceki sürümlerini bulabilmek için Dosya Gezgini'nde bir dosyaya ya da klasöre sağ tıklayıp "Özellikler > Önceki Sürümler"e tıklayın. "Kopyala" seçeneğini seçerseniz dosyanın önceki bir sürümünü başka bir konuma kopyalayabilirsiniz. "Geri Yükle"yi seçerseniz Windows dosyanın mevcut sürümünü önceki sürümüyle değiştirecektir.

Vista Home işletim sistemi kullanıyorsanız ücretsiz Shadow Explorer (www.shadowexplorer.com) programıyla dosyalarınızın önceki

sürümlerine erişebilirsiniz.

Windows 8'de Dosya Geçmişi dosyaların bir kopyasını düzenli olarak bir bölüme, harici sürücüye ya da ağ sürücüsüne kaydeder. Bu ayarı etkinleştirmek için Denetim Masası'na gidin, "Dosya Geçmişi ile dosyaların yedek kopyalarını kaydet" seçeneğine tıklayın, "Aç" deyin ve yönergeleri takip edin.

Bir dosyanın nereye kaydedildiğini bulun

Windows'un en son açılan belge listeleri çoğu zaman kayıp bir dosyayı bulmanıza yardımcı olabilir. Dosya taşınmış olsa bile belgenin adı görüneceğinden basit bir arama yaparak kaybettiğiniz belgeyi bulabilirsiniz. "Son Kullanılan" listesini Windows XP, Vista ve 7'de Başlat menüsünde görebilirsiniz. Windows 7 ve 8'de görev çubuğuna sabitlenmiş herhangi bir programa sağ tıkladığınızda da en son açılan dosyaları görebilirsiniz.

Son kullanılan dosyalar ayrıca çoğu zaman programların içinde gösterilir. Dosyanın oluşturulduğu programı açıp Dosya menüsüne göz atın. Çoğu program dosyanın nereye kaydedildiğini hatırlama yeteneğine sahiptir. Bir dosyayı nereye kaydettiğinizi hatırlamıyorsanız aynı programda yeni bir dosya yaratın ve Kaydet'e tıklayarak programın dosyayı nereye kaydetmeye çalıştığını bakın. Bulamadığınız dosyayı da oraya kaydetmiş olabilirsiniz.

Her yerdeki dosyaları bulun

Windows Arama, kaybolan dosyaları bulmak için oldukça kullanışlı. İlk kez Windows Vista ile sunulmuş bu özellik, Dosya Gezgini'nde sağ üstte görünen bir arama kutusu olarak karşımıza çıkıyor ve açık pencereadaki konum içinde arama yapıyor. Tüm bilgisayarda arama yapmak için sol taraftaki bölmeden Bilgisayar'ı seçip yeniden sağ üst köşedeki arama kutusunu kullanın. Eğer kaydettiğiniz yeri kabaca biliyorsanız (örneğin Belgeler klasörü) sol bölmeden o konumu seçerek aramanızı daraltabilirsiniz.

Dosyanın adını biliyorsanız süreç oldukça kolay ama bilmiyorsanız da sorun değil, dosya türüne göre arama

SÖZLÜK

Kitaplık

Windows 7 ve 8'de bilgisayarın neresinde depolanırlarsa depolanırlar dosyaların belirli dosya türleri altında toplanmasını sağlayan bir özellik.

Bölüm

Geniş bir sabit disk iki veya daha fazla bölüme ya da "sanal" sürücüye ayrılabilir. Bölümlendirildikten sonra her bir parça Windows tarafından tamamen ayrı, küçük sabit diskler gibi algılanır. Markaya özel dosya türü Bir dosya uzantısı, üretici firmasına ya da kullanıldığı cihaza özel olabilir. Örneğin profesyonel kamera üreticiler, fotoğraf ve video dosyaları için kendi uzantılarını kullanabiliyor.

Çıkarılabilir sürücü

CD, DVD, USB sürücü ya da hafıza kartı gibi depolama cihazlarıdır. Bilgisayara takılıp sistem tarafından algılandıktan sonra Bilgisayar bölümünde görüntülenir ve dosyalar bilgisayara kopyalanabilir.

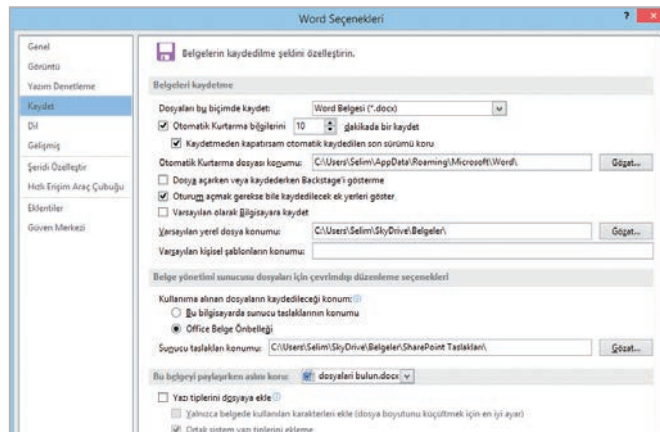
Sistem Geri Yükleme

Windows'un düzenli olarak sistem ayarlarının bir kopyasını almasını sağlayan bir güvenlik özelliği. Bir sorun oluştuğunda bilgisayarı önceki ayarlara döndürmeye yarar.

yapabilirsiniz. Windows 7 ve 8'de "tür:" yazıp aradığınız dosya türünü yazarsanız (örn. Tür:docx), arama yaptığınız konumdaki tüm .docx uzantılı dosyalar görüntülenecektir.

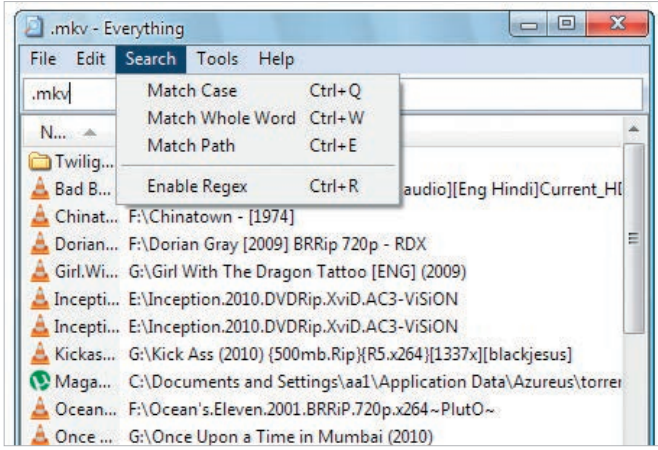
XP'de her şeyi bulun

XP'nin arama özelliği pek iyi çalışmıyor. Başlat menüsünden Ara'ya tıklayın ve sihirbazı takip edin. "Tüm dosya ve klasörler"e tıklamadığınız

Kaydedilmemiş yazıları kurtarma ihtimalinizi artırmak için Word'ün otomatik kaydetme sıklığını artırın.

İPUUCU
Windows 7 ve 8'de Kitaplıklar hızlı arama için otomatik olarak dizine eklenir. Dolayısıyla kitaplığa eklenen klasörlerde daha hızlı arama sonuçları alabilirsiniz. Bir kitaplık simgesine sağ tıklayın, Özellikler'i seçin ve Ekle'ye tıklayın. Ekleme istediğiniz klasörü seçip Ekle deyin.

Everything, Windows'un tüm sürümlerinde çalışan hızlı bir arama yardımcısı.

sürece XP'nin arama aracı yalnızca dosyaların içeriklerini arayacaktır. Bunun üstesinden gelmek için bir dosya türünü seçin, "Gelişmiş arama seçeneklerini kullan" a tıklayın ve "Dosya adının tümü ya da bir kısmı" kutusuna arama yapmak istediğiniz şeyi yazın. Gizli klasörlerde arama yapmak için "Daha gelişmiş seçenekler" e tıklayın ve "Gizli dosya ve klasörleri ara" özelliğini etkinleştirin.

Everything (www.voidtools.com) adlı ücretsiz aracı kullanarak XP'de daha etkin arama sonuçları elde edebilirsiniz. Program oldukça hızlı ve bilgisayarda mevcut olan her tür dosyayı bulabiliyor. İlk olarak tüm dosyalarınızın bir listesini çıkarıyor ve siz yukarıdaki arama kutusuna detayları yazdıkça listeyi daraltıyor. Belirli bir dosya türünü bulmak için Ara'ya tıklayın ve açılan menüden dosya türünü seçin. Dosyanın konumunu görmek için dosyaya sağ tıklayın ve Yolu Aç'a tıklayın. Everything; Windows Vista, 7 ve 8'de de çalışıyor.

Adını bilmediğiniz dosyaları bulun

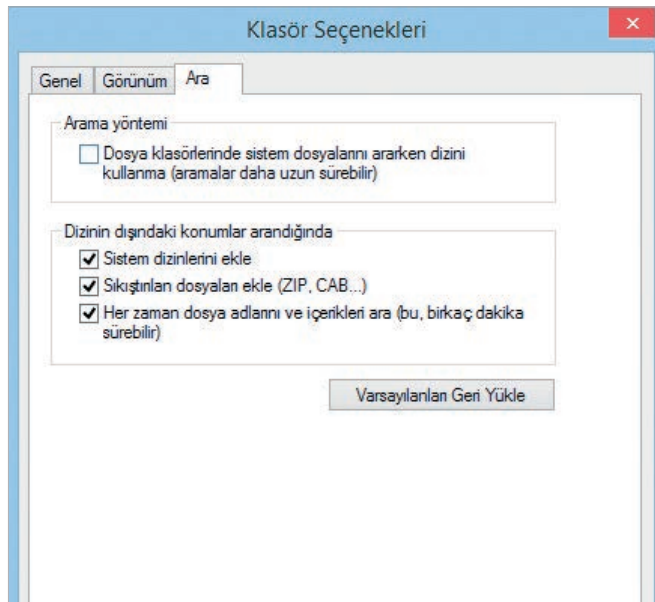
Dosya adını hatırlayamıyor ama kaydettiğiniz tarihi hatırlıyorsanız "değiştirilme tarihine göre" arama yapabilirsiniz. XP'de arama penceresini açın, "Tüm dosya ve klasörler" e ve "En son ne zaman değiştirildi?" sorusuna tıklayın. Belirli bir zaman aralığında oluşturulmuş tüm dosyaları görüntülemek için arama girdisi olarak yıldız işaretini ("*") kullanın. Eğer dosya uzantısını biliyorsanız arama süreci hızlanacaktır. Örneğin "*.doc*" terimini aratarsanız tüm Word belgeleri aranacaktır.

Vista'da soldaki arama

alanını mümkün olduğunca daraltın. Kendi kullanıcı hesabınızı seçmek yalnızca sizin oluşturduğunuz dosyaların görüntülenmesini sağlayacağından işinizi kolaylaştırabilir. En yeni dosyalar en üstte görüntülenecektir. Windows 7 ve 8'de gezinti bölmesinde Kitaplıklar'a tıklayarak tüm kitaplıklarda arama yapabilirsiniz. Arama kutusuna ** yazın. Karşınıza çıkan sonuçlar tarihe göre sıralanmış olacaktır.

Dosyaları içinde yazanlara göre arayın

Windows, metin içeren dosyaların içlerinde arama yapabilir. Bir dosyanın konumunu ya da adını hatırlayamıyorsanız ama belgede geçen birkaç kelime ya da söz öbeğini hatırlıyorsanız onları aramayı deneyin. Anahtar kelimenizi dosya adı yerine yazın, çoğu zaman şaşırtıcı bir biçimde işe yarayacaktır.

Dosyaları içeriklerine göre arayabilirsiniz.

Dizine eklenmemiş dosyaları arayın

Bir dosyanın içeriğinin aranabilmesi için Windows'un arama dizininde olması gerekir. Standart dizin konumları Belgeler, Müzikler, Videolar, tüm Kitaplıklar ve alt klasörleridir. Bu aramayı genişletmek için Window 7 ve Vista'da Dosya Gezgini'ni açın ve Düzenle menüsünden "Dosya ve Arama Seçenekleri > Arama > Her zaman dosya adlarını ve içeriklerini ara" seçeneğini etkinleştirin (Windows 8'de Görünüm > Seçenekler > Ara). Aramalara sistemin klasörlerini ve gizli klasörleri de dahil etmek için "Sistem dizinlerini ekle"yi işaretleyin. Sıkıştırılmış dosyalarda da arama yapmak için "Sıkıştırılan dosyaları ekle"yi işaretleyin.

Windows 8 dosyalarını daha hızlı bulun

Windows 8'de dosyalar Başlangıç ekranından aranabilir.

Windows tuşuyla birlikte Q'ya basıp Dosyalar'ı seçin, aranacak terimi yazın. Tam dosya adını hatırlayamıyorsanız bir kısmını yazabilirsiniz. Sonuçlar dosya türlerine göre gruplanmış olarak görünecek. Bir başlığa tıklayarak o türdeki tüm dosyaları görebilirsiniz.

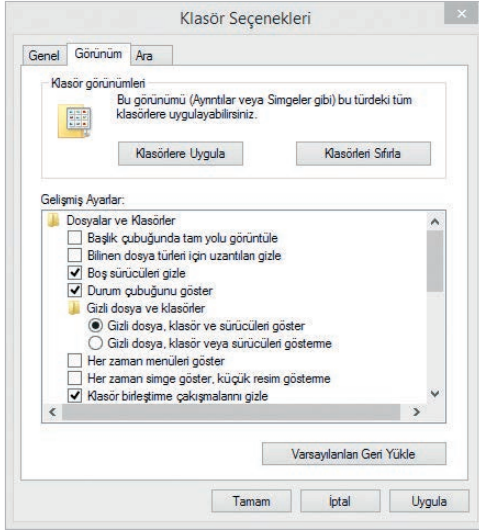
BİLİNMEYEN DOSYALARI TANILAYIN

Dosya uzantılarını açın

Dosya adında noktadan sonraki harflere "uzantı" denir. Uzantılar dosyanın türünü belirler. Örneğin belge.txt dosyası .txt uzantısına sahiptir ve .txt, metin dosyalarına ait bir uzantıdır. Dosya Gezgini bu uzantıları varsayılma olarak gizler ama uzantıları görmek dosyaları tanımlamak için çok kullanışlı olabilir. XP, Vista ve 7'de Windows + R tuşlarına basın, açılan pencereye "control folders" yazıp Tamam'a tıklayın. Görünüm sekmesine tıklayın ve "Bilinen dosya türleri için uzantıları gizle" maddesini etkisiz hale getirin. Windows 8'de Dosya Gezgini'ndeki Görünüm sekmesinde "Dosya adı uzantıları" adlı bir kutu var. Dosya uzantılarını görüntüleme seçenekleri o kutu aracılığıyla kolayca düzenlenebilir.

Bilinmeyen dosya uzantılarını tanıyın

Dosya uzantılarına ve dosyaları açmak için gerekli programlara dair bilgileri içeren birkaç site var. <http://pc.net/extensions> ve www.file-extensions.org adreslerini deneyebilirsiniz. Wolfram Alpha arama motoru (www.wolframalpha.com) da kullanışlı bir liste sunuyor. Herhangi bir uzantıyı arama

PCnet editörleri, dosya uzantılarının gizlenmesinden hiç hoşlanmıyor.

kutusuna yazın (başına nokta koyarak) ve Enter'a basın. Dosya türünün ne olduğuna ve o türden bir dosyanın hangi programlarla açılabilirceğini göreceksiniz.

Bazı dosya uzantıları birçok program tarafından kullanılır. (Örneğin .bak uzantısı çoğunlukla geçici ya da yedek dosyalar için kullanılır.) Bu yüzden, önerilen dosya türünü bir başka sitede de kontrol etmenizi gerekebilir. Bu, bilinmeyen dosya türleri için ortak bir payda sağlayacaktır.

Uzantısı olmayan dosyaları tanıyın

Eğer bir dosyanın uzantısı yoksa, dosya adı düzenlenirken yanlışlıkla silinmiş olabilir. Tabii zararlı bir dosya da olabilir, bu yüzden bu tip dosyaları açmadan önce güvenlik yazılımınızın güncel olduğundan emin olun.

Not Defteri ya da ücretsiz Notepad++ (<http://notepad-plus-plus.org>) birçok bilinmeyen dosyayı tanımlayabilir. Dosyayı bu programlardan birinde açın, belki dosyanın oluşturulduğu programa ilişkin bir detay görebilirsiniz.

Dosyanın bir video ya da fotoğraf olabileceğini düşünüyorsanız, ücretsiz GSpot'u (git.pcnet.com.tr/gspot) deneyebilirsiniz. Zip dosyasını indirin, içerikleri bir klasöre çıkarın ve Gspot.exe dosyasına çift tıklayın. Dosya ve Aç menülerini takip ederek tanılayamadığınız dosyayı seçin. Dosya türüne ilişkin detaylar pencerede belirecektir. Dosya uzantıları tablomuzdan yararlanarak dosyayı yeniden adlandırın, böylece çalışıp çalışmadığını görebilirsiniz.

Bir dosya için varsayılan programı seçin

Belirli bir dosya türü için atanmış programı değiştirmek için XP, Vista ve 7'de dosyaya sağ tıklayıp "Birlikte Aç"ı seçin ve "Varsayılan programı seç" seçeneğine tıklayın (XP'de "Program Seç"). Programı listeden seçin.

XP, Vista ve 7'de "Uygun programı web'de ara" seçeneği oldukça kullanışlıdır. Bu seçenek sizi bir Microsoft sayfasına yönlendirerek dosya türünün detaylarını gösterir ve nasıl açacağınız konusunda öneriler sunar.

Tüm dosya türlerini yönetin

Tüm dosya türlerini yönetmek için Vista ve 7'de Başlat menüsündeki Varsayılan Programlar'ı seçin ve "Bir dosya türünü veya protokolü belirli bir programla ilişkilendir"e tıklayın. Windows 8'de Denetim Masası'na gidin ve Programlar'a tıklayın, "Bir dosya türünün her zaman belirli bir programda açılmasını sağla"ya tıklayın. Dosya türünü seçin ve "Programı Değiştir"e tıklayın. Uyumlu programlardan istediğinizi bir tanesini seçebilirsiniz.

XP'de dosyaları türe göre görebilmek için Windows Gezgin'i açın, Araçlar > Klasör Seçenekleri > Dosya Türleri menüsüne girin. Bir dosya türüne tıklayıp "Değiştir ve bir program seç"e tıklayın. Önerilen Programlar bölümünden bir program seçmenizi öneririz çünkü Diğer Programlar sekmesindeki programlar dosyayı açmanız için uygun olmayacaktır.

SIK KULLANILAN DOSYA UZANTILARI

Binlerce dosya uzantısı ve türü olduğu için burada hepsini saymamız mümkün değil ama sıklıkla karşılaşılan dosya türlerini kategoriler halinde sıraladık.

BELGE VE METİNLER

.csv – Virgülle ayrılmış değişken metin
.doc, .dot – Word belgeleri ve şablonları
.docx, .dotx, .docm, .dotm – Word belgeleri ve şablonları (2007 ve üstü)
.html – HTML web sayfası
.odp – OpenOffice sunum dosyası
.ods – OpenOffice tablo dosyası
.odt – OpenOffice belgesi
.pdf – Adobe Acrobat
.ppt, .pps – PowerPoint sunumları ve slaytları
.pptx, .ppsx – PowerPoint sunumları ve slaytları (2007 ve üstü)
.rtf – Zengin Metin Dosyası türü
.txt – Düz metin
.wbk – Word yedek dosyası
.wks – Lotus 1-2-3 tablosu
.wpd – Word Perfect belgesi
.xls, .xlt – Excel tabloları ve şablonları
.xlsx, .xltx, .xlm – Excel tabloları ve şablonları (2007 ve üstü)
.xml – XML web sayfası
.xps – Windows XPS Görüntüleyici

GÖRSELLER

.bmp – Bit eşlem dosyası
.dib – Bit eşlem dosyası
.gif – GIF görseli
.ico – Windows simge dosyası
.jpg, .jpeg, .jpe, .jfif – JPEG görseli
.png – Taşınabilir Ağ

GRAFİK GÖRSELLER

.psd – Adobe Photoshop görseli
.raw – RAW kamera görseli
.svg – Ölçeklenebilir Vektör Grafikleri görseli

.tga – Targa görseli

.tif, .tiff – TIFF görseli

SES DOSYALARI

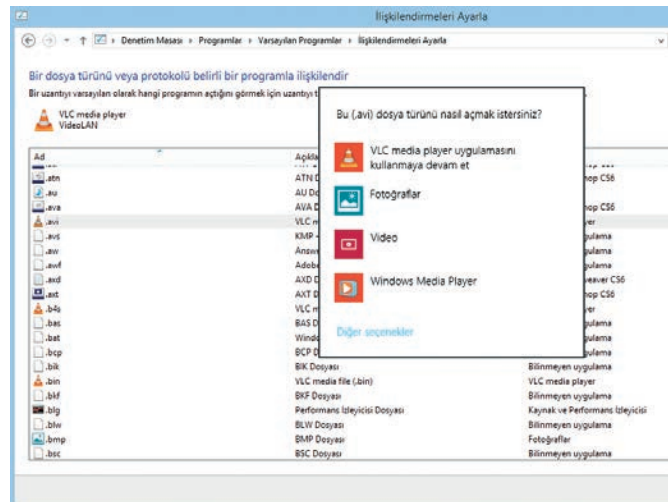
.aac – Apple ses dosyası
.aiff, .aif – Apple Audio Interchange türü
.asx – Windows Media ses akışı dosyası
.fla, .flac – FLAC sıkıştırılmamış ses dosyası
.m4a – Apple ses dosyası
.mp3 – MP3 sıkıştırılmış ses dosyası
.ogg – OGG Vorbis sıkıştırılmış ses dosyası
.ra, .ram – Real Player ses dosyası
.wav – WAV sıkıştırılmamış ses dosyası
.wma – Windows Media Audio

VİDEO DOSYALARI

.3gp – Mobil video
.avi – Audio Video Interleave videosu
.flv – Flash videosu
.mkv – Matrushka videosu
.mov – Apple QuickTime videosu
.mp4 – MPEG-4 video
.mpg, .mpeg – MPEG-2 video
.vob – DVD videosu
.wtv – Windows Media Center TV kaydı

DİĞER DOSYALAR

.zip – Sıkıştırılmış ZIP dosyası
.rar – Sıkıştırılmış RAR dosyası
.7z – Sıkıştırılmış 7-Zip dosyası
.cab – Windows sıkıştırılmış CAB dosyası
.bak – Yedek ya da geçici dosyalar
.tmp – Geçici dosyalar

Bir dosya türünün hangi programla açılacağını Birlikte Aç ekranından seçebilirsiniz.

İnternette bedava radyo yayını yapın

Caster.fm ve Mixxx ile kendi internet radyonuzu kurabilirsiniz. Bu ücretsiz araçların yanında bir mikrofon, yayına başlamanız için yeterli.

Bir bakışta...

BECERİ SEVİYESİ

- Herkes yapabilir
- Anlaşılır
- Karmaşık yerler var

GEREKEN SÜRE

► 30 dakika

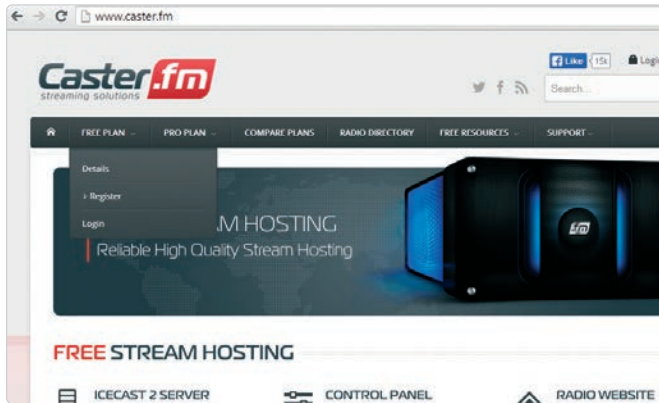
UYUMLU SİSTEMLER

- Windows 8
- Windows 7
- Windows Vista
- Windows XP

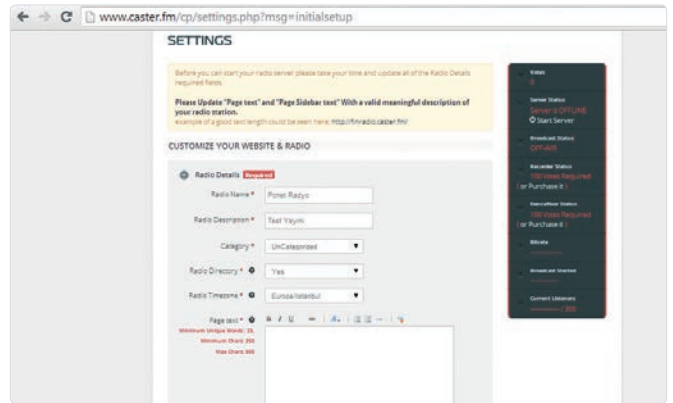
Herkesin 15 dakikalığına televizyon yıldızı olduğu günümüzde kitlelere ulaşmak için yapılacak ilk tercih olmayabilir ama radyo yayıncılığı hâlâ popülerliğini koruyor. Yine de yasal olarak karasal radyo yayıncılığı yapmak için pahalı ekipmanlara, karasal yayın yapma lisansına ve tahsis edilmiş bir frekansa sahip olmak gerekiyor. Geniş bant internetin gelişmesiyle birlikte karasal radyo yayıncılığının oldukça ucuz ve kolay bir alternatifi olan online radyo yayıncılığına yönelmemek içi hiçbir sebep yok. Hem ücretsiz hem de oldukça kullanıcı dostu yapısıyla yayıncılık tarafında caster.fm, yine ücretsiz ve oldukça güçlü kayıt imkânlarıyla mixxx güçlerini birleştirerek amatör radyo yayıncılığı için gerekli olan ihtiyaçları fazlasıyla karşılıyor.

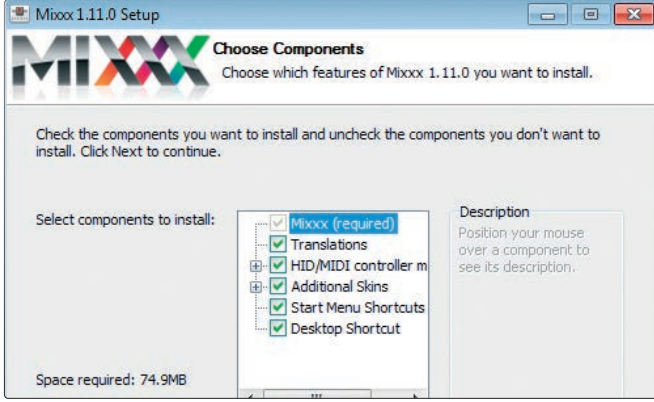
Adım adım Radyo istasyonunuzu kurun

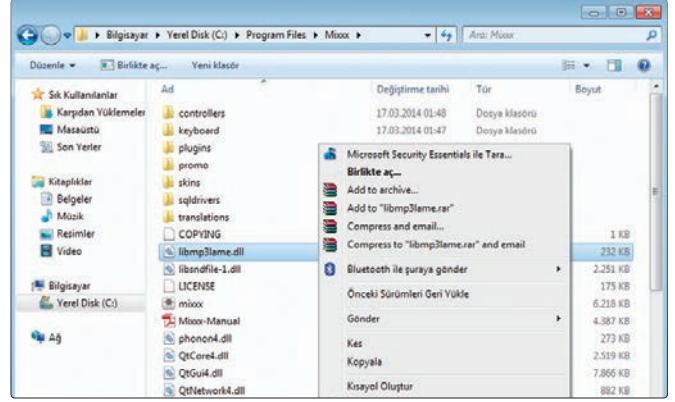
1 Öncelikle www.caster.fm adresine giderek ücretsiz hesap açmamız gerekiyor. Bunun için sayfanın sol üst tarafındaki Free Plan menüsünün üstüne gelip Register seçeneğine tıklayın ve formu doldurun. Username/Subdomain radyonuzun adresi olacak (örn. radynetradio.caster.fm). "Panel Password" Caster.fm yönetici paneline erişmek için kullanacağınız şifre, Broadcast Password ise canlı yayını yapmak için kullanacağınız şifre.

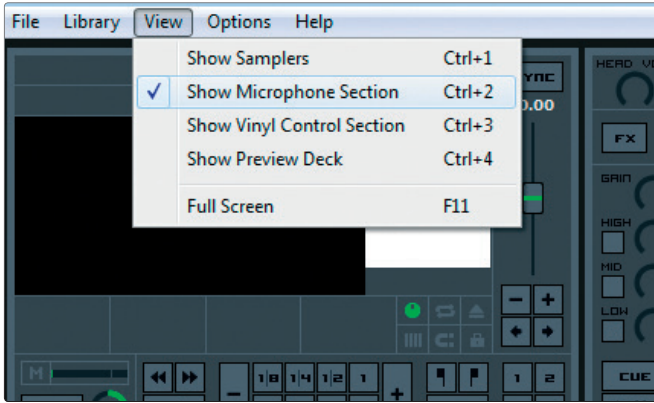
2 Kaydı tamamlamak için yazdığınız e-posta adresine gelen doğrulama linkine tıklamanız gerekiyor. Siteye giriş yaptığınızda sizi Settings (Ayarlar) ekranı karşılayacak. Önce "Radio Details" başlığı altındaki bilgileri doldurmanız şart. Formu doldurup en altta Save düğmesine tıkladıktan sonra tek yapmanız gereken sağ taraftaki menüden Start Server (Sunucuyu Başlat) düğmesine basmak. Artık radyonuz yayına hazır.

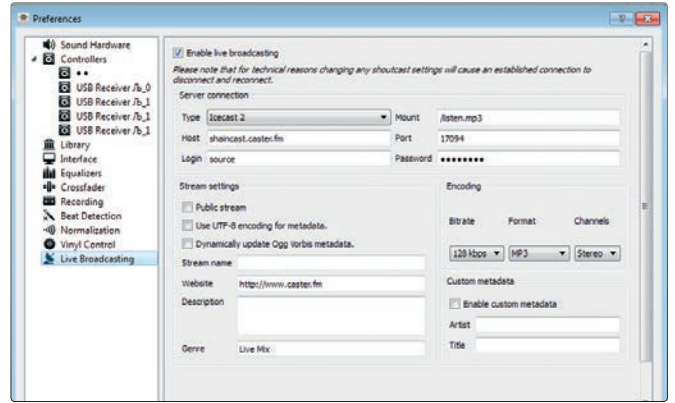
3 Caster.fm ile ilgili işleri bitirdikten sonra sıra yayımlanacak sesi üretmeye geliyor. Bunu Mixxx ile yapacağız. Mixxx, 2001 yılında bir doktora tezi olarak ortaya çıkan DJ programı. Ücretsiz ve oldukça iyi bir ses işleme yeteneği var. Windows, Linux ve OS X sürümleri mevcut. git.pcnet.com.tr/mixxx adresinden indirip kurun. (Bu yazı yazılırken resmi sitesi mixxx.org'a erişilemiyordu.)

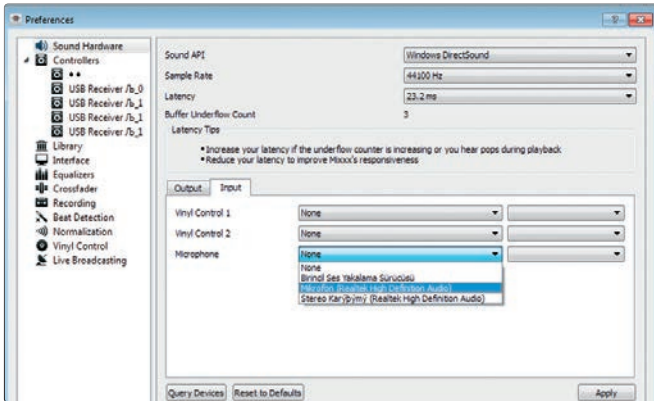
4 Kurulmdan sonra <http://lame.bakerweb.biz> adresine giderek Lame 3.98.2 encoder'ı (kodlayıcı) indirin. İşletim sisteminize göre 32 bit için x86, 64 bit için x64 klasörüne girin ve libmp3lame.dll dosyasını Mixxx'in yüklediği klasöre (muhtemelen C:\Program Files\Mixxx) kopyalayın. Kopyaladığınız dosyanın ismini lame_enc.dll olarak değiştirin.

5 Arayüz kalabalık ama alışması zor değil. Üst tarafta iki adet oynatıcı ve ortalarında bir kontrol birimi var. Alt taraftaysa şarkı listeleriyle ilgili bir bölüm var. Önce mikrofon bölümünü açmalısınız. Üstteki menüden View > Show Microphone Section'ı işaretleyin. Talk düğmesinin belirlediğini göreceksiniz. Yayında mikrofonu kullanabilmek için basmamız gereken düğme bu.

6 Şimdi Caster.fm ile Mixxx'i bağlayalım. Menüden Options > Preferences > Live Broadcasting seçeneğine tıklayın. Gelen ekrandaki alanları Caster.fm'in bize verdiği bilgilerle dolduracağız. Bu bilgiler www.caster.fm adresindeki Radio Dashboard başlığının altında, Server kısmında olacak. Bilgileri girdikten sonra en üstteki "Enable Broadcasting" seçeneğinin seçili olduğuna emin olun.

7 Yayın esnasında mikrofon kullanacaksanız Options > Preferences'e tıklayıp, soldaki menüden Sound Hardware'ı seçin. Sağ tarafta Input ve Output başlıklarını göreceksiniz. Input'a tıklayınca Vinly Control 1,2 ve Microphone seçim pencerelerini göreceksiniz. Microphone seçim penceresine tıklayın ve kullanmak istediğiniz mikrofonu seçin. Apply düğmesine ve ardından OK'e tıklayarak Preferences penceresini kapatın.

8 Artık canlı yayına girmek için Mixxx açıkken Ctrl + L'ye basın veya üstteki menüden Options > Enable Live Broadcasting'ı seçin. Artık yayındasınız. Dinleyicilerin için çılamak istediğiniz şarkıyı üstteki oynatıcılardan birinin üstüne sürüklemeniz ve iki oynatıcı arasında kalan kontrol ekranından Play tuşuna basmanız yeterli. Yaptığınız yayını kaydetmek isterseniz Options > Record Mix'i seçebilirsiniz.

Ziyaretçilerinizi Metrica ile takip edin

Web sitenizin istatistiklerini Yandex.Metrica'ya emanet ederek ziyaretçilerinize ve sitenize dair her şeyi öğrenebilirsiniz.

Bir bakışta...

BECERİ SEVİYESİ

- Herkes yapabilir
- Anlaşılır
- Karmaşık yerler var

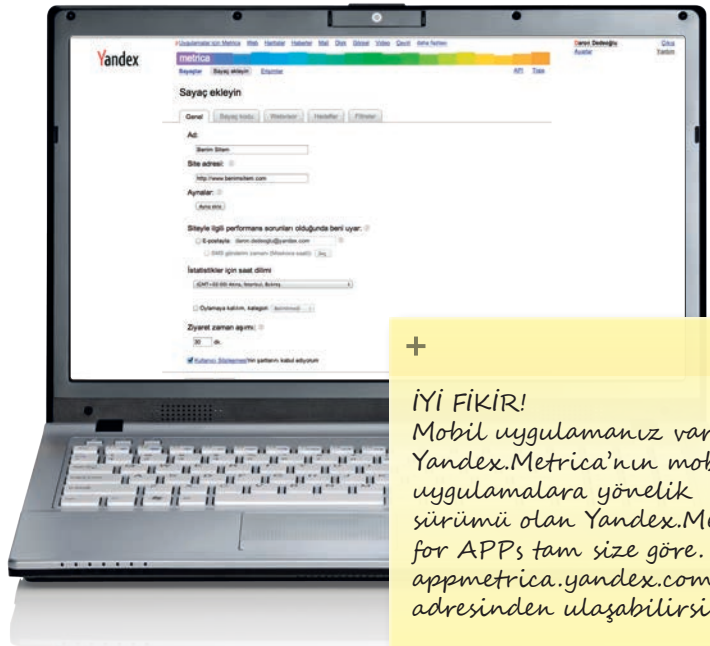
GEREKEN SÜRE

► 30 dakika

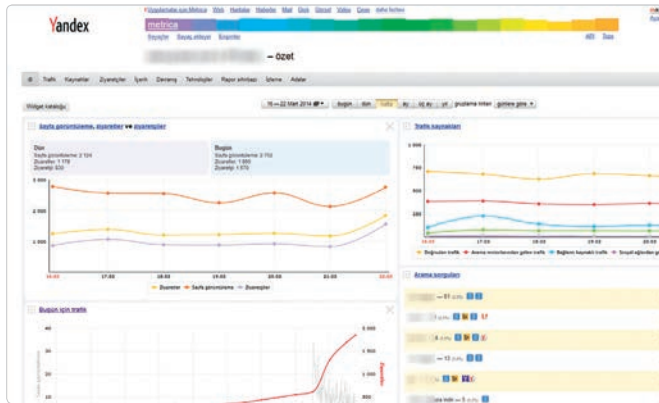
UYUMLU SİSTEMLER

- Windows 8
- Windows 7
- Windows Vista
- Windows XP

Bir webmaster için web sitesinin istatistiğini tutmak, siteyi güncel ve uğrak tutmak kadar önemli bir konu. Hangi sayfalarınız en çok okunuyor? Ziyaretçileriniz en çok hangi tarayıcıyı, hangi çözünürlükte kullanıyor? Ana sayfanızdan en çok hangi noktalara tıklanıyor? Bunları ve daha fazlasını tespit ederek daha iyi bir site oluşturmak mümkün. Bu gibi işlemleri sizler için yapan ücretsiz bir servis var: Yandex Metrica. Metrica'yı kullanmaya başlamak için önce metrica.yandex.com.tr adresine girip ücretsiz bir hesap açın veya varsa Yandex hesabınıza giriş yapın. Tepedeki "Sayaç ekleyin" düğmesini kullanarak sitenize özel sayaç kodunuzu oluşturun. Bu kodu sayfalarınızın <body> etiketleri arasında herhangi bir yere yapıştırarak site istatistiklerinizi takibe başlayabilirsiniz.

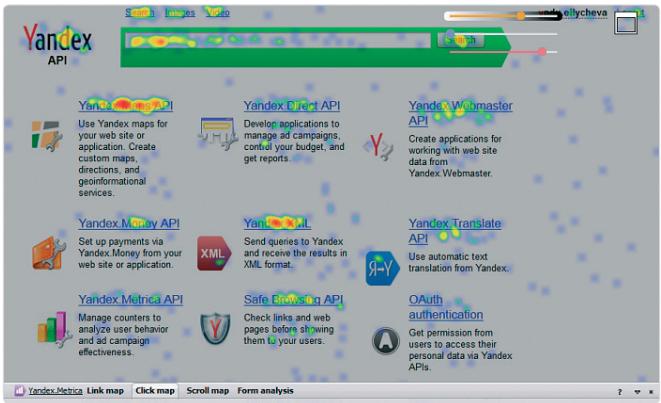

Adım adım Ziyaretçilerinizi analiz edin

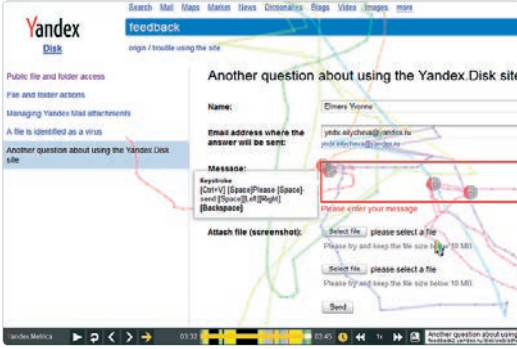
1 Çok daha hızlı raporlar hazırlayabilirsiniz

Yandex.Metrica'da diğer ücretsiz benzerlerinin aksine tüm veriler ham olarak tutuluyor. Ham veri kullanımı büyük trafikli sitelerde raporlama kolaylığı sağlamakta beraber, tüm siteler için web arayüzünde raporlarının gecikmesini de önemli ölçüde düşürüyor. Alternatif servislerde 12 saate yakın rapor oluşma süreleri Yandex.Metrica'nın ham veri kullanımı sayesinde 5 dakikaya kadar düşebiliyor.

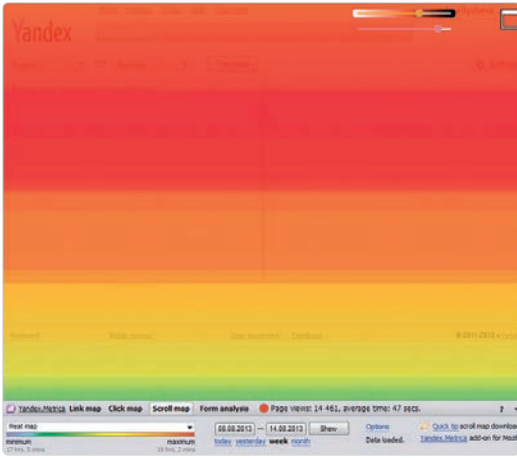
2 Tıklama haritaları

Tıklama haritası, siteleri ziyaret eden kullanıcıların sayfa üzerinden nerelere tıkladığını gösteren bir arayüz. Yandex.Metrica koduna ekleyeceğimiz tek bir satırta tüm sayfalarınıza ait tıklama verilerini alabilirsiniz. Bu özellik sayesinde link tıklamaları, alan tıklamaları, tıklama zamanları, kaydırma haritası gibi önemli bir veri kaynağına sahip olacaksınız.

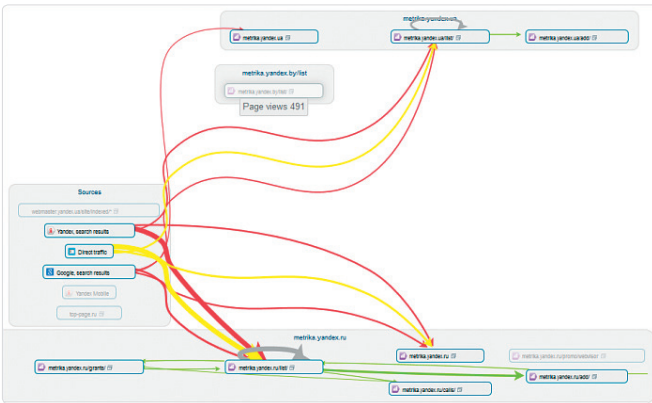
3 WebVisor

Siteleri ziyaret eden kullanıcıların sayfalarını arasında nasıl zaman geçirdiğini görmeyi, kullanıcı davranışının ne yönde olduğunu öğrenmenize yarayan bu özellik ziyaretçilerin sitede geçirdikleri tüm zaman video olarak kaydediliyor ve daha sonra izlenmek üzere depolanıyor. WebVisor verileri 14 gün kayıtlı tutuluyor.

5 Kaydırma haritası

Kaydırma (sayfa gösterimi) haritası, ziyaretçilerin sayfanın ekrana sığmayan kısımlarını kaydırarak görüntüleyip görüntülemediklerini ya da en çok hangi bölümün ilgi topladığını ölçümleyebileceğiniz bir özelliktir. En çok görüntülenen kısımları ısı haritası şeklinde görebilir, bu sayfaların içerik dağılımını daha çok ilgi çeken yerlere kaydırabilirsiniz.

7 Click Path Analysis

Click Path Analysis, ziyaretçilerin sitenizi nereden geldiğini, sitenizde nereden nereye gezindiğini adeta bir yol haritası formatında size sunan çok başarılı bir Yandex.Metrica aracı. Bu araç sayesinde ziyaretçilerin izlediği yolu kendinize şablon alıp, reklamlarınızı ya da öne çıkartmak istediğiniz içeriklerinizi bu yol haritası şablonuna göre yerleştirebilirsiniz.

General		Goals		
	Total number of user visits ▲	Visits	Page views	Bounce rate
1.	1	12 363 251 (24.4%)	65 074 788 (18.2%)	25.1%
2.	2-3	8 646 112 (17.1%)	60 628 186 (15.1%)	17.1%
3.	4-7	7 307 286 (14.4%)	58 570 562 (14.9%)	15.4%
4.	8-15	6 304 613 (12.4%)	55 715 254 (13.9%)	14.2%
5.	16-31	5 369 277 (10.6%)	51 399 451 (12.8%)	13.4%
6.	32-63	4 311 799 (8.5%)	43 705 035 (10.9%)	12.9%
7.	64-127	3 073 144 (6.1%)	32 443 667 (8.1%)	12.7%
8.	128-255	1 843 512 (3.6%)	19 849 366 (4.9%)	12.9%
9.	256-511	917 016 (1.8%)	9 770 495 (2.4%)	13.1%
10.	512-1023	350 973 (0.7%)	3 646 214 (0.9%)	13.7%

4 Kesin hemen çıkma göstergesi

Özellikle içerik paylaşımı yapan siteler için önemli bir özellik olarak öne çıkan "kesin hemen çıkma", sitenizin içerik-ziyaretçi ilişkilerini daha doğru bir şekilde raporlanmasını sağlayan bir özellik. Bu özellik sayesinde aslında kullanıcının siteyi gezmediğini ama ilk girdiği sayfadan da hemen ayrıldığını anlayabilirsiniz.

Sözlük

► Demografik bilgiler

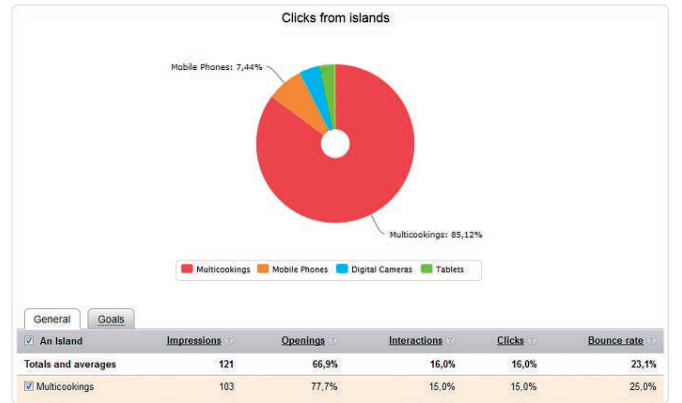
Sitenizi ziyaret eden ziyaretçilerin yaş, cinsiyet, ilgi alanı gibi özel ama sitenizin ziyaretçi profilini oluşturup, ölçümleyebileceğiniz bir özelliktir. Bu özellik sayesinde, ziyaretçilerin eğilimlerine göre içerik hazırlayarak daha fazla trafik alabilirsiniz.

► Kullanıcı sadakati

Ziyaretçilerin ne sıklıkla sayfalarınızı ziyaret ettiklerini ya da hangi sayfalarınızı hangi aralıklarla gezindiklerini ölçmenize yarayan Metrica özelliği. Bu özellik sayesinde sitenizdeki hangi içeriklerin daha sıklıkla güncellenmesi gerektiğini belirleyebilirsiniz.

6 Form analizleri

Form analizleri, sitenizde kullandığınız formların veya anketlerin hangi kısımlarının ziyaretçiler tarafından doldurulduğunu, hangi soruların daha önce cevaplandığını ya da hangi sorunun dikkati ilk önce çektiğini kolayca takip etmenize ve formlarınızı iyileştirmenize yarayan bir Yandex.Metrica aracı.

8 Adalar'a özel raporlar

Yandex'te sitenize ait bir "ada" oluşturduysanız bu ada üzerinden yapılan işlemleri ya da sitenize gelen trafiği ayrı bir kanal üzerinden takip etmenizi sağlayan özel bir raporlama sihirbazı var. Üst taraftaki sekmelerden Adalar başlığına tıklayarak özel raporlarınıza erişebilirsiniz. Hâlâ bir adanız yoksa <http://adalar.yandex.com.tr> adresinden adanızı ücretsiz olarak oluşturabilirsiniz. ■

Bedava Photoshop alternatifleri

Cebinizden tek kuruş çıkmadan fotoğraf düzenleme, çizim ve web tasarımı araçlarına ulaşın.

Photoshop ve Adobe'nin diğer yaratıcı yazılımları artık bildiğimiz şekliyle satılmıyor. Adobe'nin getirdiği yeni sistemle tüm yazılımlar Adobe Creative Cloud adı altında bir pakette toplandı (git.pcnet.com.tr/u7) ve her yazılım bu sistem üzerinden aylık (veya yıllık) olarak kiralanıyor. Bundan sonra Photoshop, Illustrator ve Adobe'nin web tasarımı araçlarının son sürümlerini kullanmak istiyorsanız abonelik şart. Photoshop tek başına aylık 53 TL veya yıllık taahhüt verirsiniz 35 TL. Adobe Creative Cloud'a tam kapsamlı üyelik ise yıllık 1.068 TL'ye mal oluyor.

Neyse ki Photoshop, Illustrator, InDesign ve Dreamweaver'a benzer özelliklere sahip birkaç harika yazılım daha var; üstelik bunlar Adobe'nin pahalı yazılımları aksine, bedava. İşte piyasada bulunan en iyi ücretsiz Photoshop ve Creative Cloud ürünleri alternatifleri ve nasıl kullanıldıkları...

BEDAVA FOTOĞRAF EDITORLERİ

Photoshop yerine GIMP

Adobe yazılımı: Photoshop
Ücretsiz alternatifi: GIMP 2.8
www.gimp.org

GIMP, Photoshop kullanıcılarının sevdiği tüm özelliklere sahip ve hatta GIMP'in aynen Photoshop gibi görünmesi için modifiye edilmiş bir sürümü bile var (www.gimpshop.com). Bu yazımızda son sürüm olan GIMP 2.8'i anlattık. www.gimp.org adresinden ücretsiz indirebilirsiniz.

Fotoğraflarınızı geliştirin

Fotoğraflarınızı daha etkileyici hale

getirmek için bir fotoğrafı açın, sırasıyla Renkler > Renk Dengesi'ne tıklayın. Artık GIMP'in Photoshop'takine benzer sürgülerini kullanarak gölgeleri (shadows), aratonları (midtones) ve vurguları (Highlights) ayarlayabilirsiniz. Resmin dışına tıkladığınızda ayarlar uygulanmış olacaktır.

Düzey araçlarını kullanarak fotoğraflarınıza derinlik ve zenginlik katabilirsiniz. Özellikle solgun renklere sahip zor resimlerinizde bu araçlar çok işinize yarayacak. Renkler > Düzeyler'e tıklayın, sonrasında çıkan üçgenleri içe doğru çekerek karşıtlık düzeyini ayarlayın.

Resimlerinizin üzerine yazı ekleyin

GIMP'i kullanarak resimlerinizin üzerine doğrudan yazılarınızı ekleyebilirsiniz. Soldaki pencereden "A" düğmesine tıklayın, sonra da yazıyı yerleştirmek istediğiniz noktaya tıklayın veya tıklayıp sürükleyerek alanı çizin. Çıkan kutuya yazınızı girin. Yazıyı seçtikten sonra isterseniz yazı tipi, yazı rengi, karakterler arası boşluk gibi ayarları da çıkan kutudan ya da sol tarafta araç çubuğunun altında bulunan

düzenleme panelinden yapabilirsiniz. Yazı kutusunun köşelerinden tutup istediğiniz yere kaydırarak yazıyı istediğiniz yere koyabilirsiniz.

Katman ve fırçalarla montajlar yapın

Resim dosyalarında katmanları (layer) kullanabilmek, bulutlu ve kapalı bir gökyüzünü güneşli bir gökyüzüne çevirmek gibi montaj ve efektler uygulayabilmek demektir. Yeni bir katman yaratmak için sağdaki GIMP penceresinde yukarıda kalan segmentin en altındaki boş kâğıt simgesine tıklayın veya Katmanlar menüsünden "Yeni Katman"ı seçin. Tıpkı Photoshop'taki gibi bir katmanı göz simgesine tıklayarak gizleyebilir veya katmanları tutup sürükleyerek sıralarını değiştirebilirsiniz. Katmanlar menüsünde opaklık seviyesini ayarlayarak daha üstte bulunan bir katmanın şeffaf görünmesini ve dolayısıyla alttaki katmanın daha çok görünmesini sağlayabilirsiniz. Gene sağ taraftaki ekranda bulunan çeşitli büyüklük ve tarzdaki fırçaları da kullanarak resminize efektler ekleyebilirsiniz.

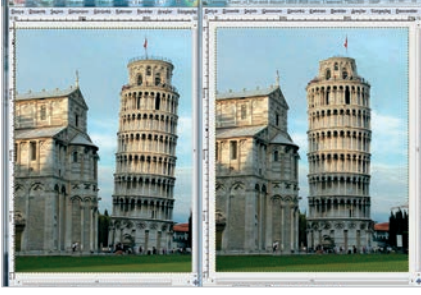
Fotoğraftaki nesnelerin yerini ve şekillerini değiştirin

GIMP'in 2.8 sürümünde Kafes Dönüştürme Aracı adlı yeni bir özellik bulunuyor. Bu aracı kullanarak bir fotoğrafın içindeki nesnelerin şekillerini değiştirebilirsiniz. Soldaki araç çubuğunda, üstünde 5 nokta bulunan garip düğmeye tıklayın. Şimdi şeklini değiştirmek istediğiniz nesnenin etrafını bu araçla çizerek bir kafes oluşturun. Çizmeye başladığımız noktaya geri geldiğinizde "Kafes Dönüştürülüyor" mesajını ve bir saat simgesi göreceksiniz. İşlem bittiğinde

GIMP'te resmin üzerine doğrudan yazı ekleyebilirsiniz.

oluşturduğunuz kafesin üzerindeki noktaları farklı noktalara çekerek nesnenin şeklini değiştirebilirsiniz.

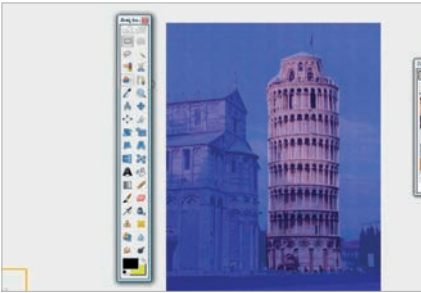

Kafes Dönüştürme Aracı'yla Pisa Kulesi'ni 5 dakikada doğrultabilirsiniz.

Fotoğrafa kenarlıklar ekleyin

GIMP'in Hızlı Maske aracını kullanarak fotoğrafınıza kenarlık ekleyebilirsiniz. Bir fotoğrafı açıp seçim aracıyla etrafını çizerek dikdörtgen bir seçim alanı yaratın. Şimdi sol alttaki Hızlı Maske düğmesine (içi boş bir kare simgesi) tıklayın. Fotoğrafın etrafında kalan alan kırmızıya dönecektir. Fotoğrafa sağ tıklayın, Süzgeçler'i ve ardından istediğiniz efekti seçin. Mesela Bozulma > Dalgalar'ı seçerseniz kırmızı kenarlıklar dalgalı olacaktır.

Şimdi Hızlı Maske aracı aktifken "Rengi ve ışık geçirmezliğini yapılandır"ı tıklayın. Açılan pencerede sağdaki resme sağ tıklayın ve "Önalan rengi" ya da "Artalan rengi"ni seçin. Varsayılan olarak önalan rengi beyaz, artalan rengi siyahtır. Bunu değiştirmek için araç kutunuzdan Önalan ve Artalan değiştirme aracına tıklayabilir veya Shift + Ctrl + P tuşlarına basarak açılan ekranda dilediğiniz dokuyu alıp resminize sürükleyebilirsiniz. Örneğimizdeki fotoğrafta bu noktaya kadar anlattığımız her şeyi kullandık. Dalgalanmaları koyduk, ayrı bir önalan seçtik, dokulardan Marble2'yi kullandık ve düzeltilmiş Pisa Kulesi'ne hepsini birden ekledik. Bu sayede tüm resimde düzelmiş Pisa Kulemiz öne çıkmış oldu.

Hızlı Maske aracını kullanarak sevdiğiniz resimlere kenarlıklar ekleyin.

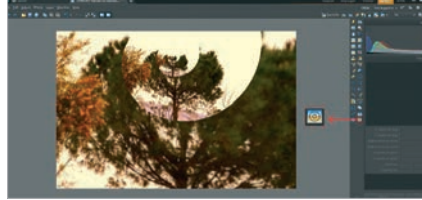
Ayna içinde ayna efekti yaratın

Adobe yazılımı: Photoshop

Ücretsiz alternatifi: Zoner Photo Studio 15
www.zoner.com

Zoner, etkileyici düzenleme araçlarına sahip, harika bir fotoğraf editörü. PRO sürümü ücretli ama burada anlatacaklarımızı uygulamak için bedava standart sürümü yeterli. Editor sekmesine tıklayarak bir fotoğraf açın. Renk dengesini,

sıcaklığını ve tonunu ayarlamanız için gereken menüler de fotoğrafınızla birlikte açılacak. Yalnız Zoner'in sol araç çubuğunda gizli bir araç var: Droste Effect Tool denilen bu araç tam olarak da bu başlıkta söylediğimiz şeyi yapmanıza yarıyor; fotoğrafınıza aynı içinde ayna efekti eklemenize. Dilerseniz bu aracı kullanırken alan (radius) gibi parametrelerle de oynayabilirsiniz. İşiniz bittiğinde OK'e tıklamayı unutmayın.

Zoner 15'in Droste Tool'unu kullanarak ayna içinde ayna efektleri yaratabilirsiniz.

Fotoğraftaki renkleri değiştirin

Adobe yazılımı: Photoshop

Ücretsiz alternatifi: Pixlr

www.pixlr.com

Pixlr, ücretsiz ve web tabanlı bir resim editörü. Pixlr'ın üç sürümü var: Express, Pixel-O-Matic (janjanlı efektler için) ve Editor. Bu başlık için Pixlr Editor sürümünü kullanacağız.

Editor'ü seçtikten sonra adresini (URL) girerek veya bilgisayarınızdan yükleyerek bir resim açın. Sadece seçtiğiniz renkleri değiştirmek için, soldaki araç çubuğunun en altında bulunan paletle çift tıklayın, bir renk seçin ve sonra Tamam'a basarak o rengi paletinize ekleyin. Sonra boya kutusu aracını seçip, ardından paletinize eklediğiniz renge tıkladıktan sonra resminizde rengini değiştirmek istediğiniz bölgeye tıklayın.

ADOBE'NİN DİĞER YAZILIMLARINI DA DEĞİŞTİRİN

Adobe'nin tek ürünü tabii ki Photoshop değil. Çizimler için Illustrator, PDF oluşturma ve düzenleme için Acrobat, masaüstü yayıncılık için InDesign gibi birçok yazılımı var. Bu yazılımların yerini tutacak dört ücretsiz alternatif seçtik ve başlamanıza yardımcı olacak ipuçlarını anlattık.

Illustrator yerine Inkspace kullanın

Adobe yazılımı: Illustrator

Ücretsiz alternatifi: Inkspace

www.inkspace.org

Biliyoruz ki Illustrator'ın yerini başka bir programla doldurmak zor ama basit işlemler için Inkspace muhtemelen işinizi görecektir. Aynı Illustrator'da olduğu gibi, Inkspace'i de en verimli şekilde kullanmak için grafik tabletleri ve dijital kalem kullanmanız gerekiyor. Ctrl + F6'ya basarak kalem aracını seçin ve farenizle/dijital kaleminizle çizime başlayın. Her şeyi en başından mükemmel çizimimiz şart değil: Çiziminizdeki öğelerin hepsini sonra düzeltmek için kaydedebilir, yerinden oynatabilir ve hepsinin şeklini

değiştirebilirsiniz. Düzenleme araçlarını açmak için bir çizgi çizin, farenizi veya kaleminizi kullanarak çizgiyi istediğiniz şekilde düzenleyin, ister kalınlığınızı ister eğimini değiştirin. git.pcnet.com.tr/u8 adresinde bazı Türkçe ve İngilizce Inkspace derslerini bulabilirsiniz.

Scribus ile dergi tasarlayın

Adobe yazılımı: InDesign

Ücretsiz alternatifi: Scribus

www.scribus.net

PCnet de dahil olmak üzere dergilerin çoğu Adobe InDesign'in harika fakat bir o kadar da pahalı özellikleri sayesinde hayat buluyor. Elbette amatöre çalışmalar için bu kadar üst düzey bir yazılıma gerek yok. Scribus'un hazır şablonlarını düzenleyerek kendi dergilerinizi, gazetelerinizi, posterlerinizi oluşturabilirsiniz. Şu anda bu tarz belgeleri Word veya Publisher'da hazırlıyorsanız ama daha profesyonel yayınlar hazırlamak istiyorsanız Scribus gerçekten denemeye değer. <http://scribusstuff.org> adresinde işinize yarayacak bazı şablonlar bulabilirsiniz.

Göz alıcı web sayfaları yaratın

Adobe yazılımı: Dreamweaver

Ücretsiz alternatifi: Jimdo

www.jimdo.com

Adobe Dreamweaver fazla HTML bilgisi olmadan interaktif web sayfaları yaratmanızı sağlıyor. Jimdo da bunu aynı kolaylıkla başarıyor. Ücretsiz bir Jimdo hesabı oluşturun ve oluşturmak istediğiniz siteye uyacak bir şablon seçin ve sonra düzenlemeye başlayın. Bir metin kutusuna tıklayarak içeriği değiştirebilir, şablondaki resimlerin yerine kendi resimlerinizi yükleyebilirsiniz.

Jimdo ile bir web sayfasını 15-20 dakikada hazırlamanız mümkün.

Paylaşmak için PDF dosyaları oluşturun

Adobe yazılımı: Acrobat Pro

Ücretsiz Alternatifi: PDFCreator

www.pdfcreator.org/pdfcreator

Adobe'nin PDF görüntüleme yazılımı Adobe Reader bedava ama PDF dosyası oluşturmak veya düzenlemek istiyorsanız Acrobat için para ödemek zorundasınız. PDFCreator alternatifini kullanarak belge ve dosyaları sürükleyip-bırak yöntemiyle kolayca PDF'e dönüştürebilirsiniz. Yazılımda bulunan PDF Architect özelliğini kullanarak önceden hazırlanmış PDF'leri düzenleyebilirsiniz de. ■

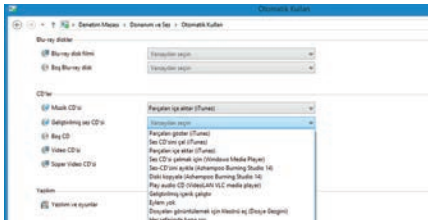

Otomatik Kullan ayarları

Otomatik Kullan sisteminin CD'leri, DVD'leri ve USB aygıtları yanlış programlarla açmasını önleyin.

Varsayılan müzik oynatıcınızı değiştirin

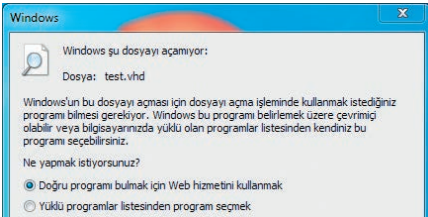
Windows'un otomatik çalıştırma ve Otomatik Kullan sistemleri, belirli dosya türlerini açarken veya bilgisayarınıza yeni bir aygıt taktığınızda (USB bellek, CD vb.) hangi programların açılması gerektiğini belirler. Diyelim ki bir müzik CD'si taktığınız Windows Media Player açılıyor ama siz onun yerine iTunes'un açılıp CD'yi kitaplığınızı kopyalamasını istiyorsunuz. Bunu düzeltmek için Denetim Masası > Donanım ve Ses > Otomatik Kullan bölümüne girip "Müzik CD'si" ve "Geliştirilmiş ses CD'si" ayarlarını "Parçaları içe aktar (iTunes)" olarak değiştirin.

CD ve DVD'ler için varsayılan oynatıcıyı değiştirmek çok kolay.

Tanımlanamayan dosyaları açın

Bazen Windows, belli bir programla açılmasını istediğiniz dosyayı başka bir programla açmaya çalışır veya hiç açamaz. Bunu düzeltmek için dosyaya sağ tıklayıp "Birlikte aç" seçin, karşınıza gelen listeden veya orada yoksa Gözet'a tıklayarak (Windows 8'de Diğer seçenekler > Bu kişisel bilgisayarda başka bir uygulama arayın) dosyayı açacak programı seçin. Menüde "Birlikte aç" yoksa dosyaya çift tıklamayı deneyin. Alternatif olarak, uygun programı Web'de aramayı seçip kararı Microsoft'a bırakabilirsiniz.

Dosyayı açacak program bilgisayarınızda yüklü değilse Microsoft doğru programı internette bulabilir.

Otomatik Kullan'ın kapamasını önleyin

Otomatik Kullan bazen size sormadan kendi kendine kapanabiliyor. Otomatik Kullan normalde SD kartınızdaki fotoğrafları içe almaya ayarlıysa ama son zaman-

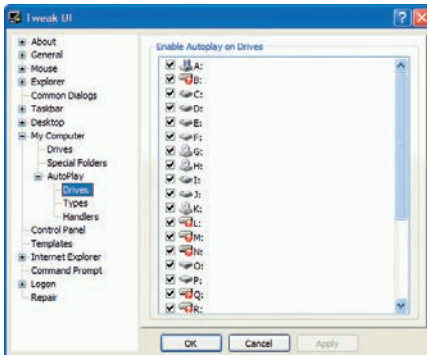
larda bunu yapmıyorsa, Otomatik Kullan'ı yeniden açmayı deneyebilirsiniz. Windows 7 ve 8'de Denetim Masası'nı açıp Donanım ve Ses > Otomatik Kullan bölümüne girin ve "Tüm medya ve aygıtlar için Otomatik Kullan'ı etkinleştir" seçeneğini işaretleyin. Artık her dosya türü için ayarları ayrı ayrı değiştirebilirsiniz.

Yanıt vermeyen USB aygıtlarınızı düzeltin

Hâlâ Windows XP kullanıyorsanız ve bir CD veya USB aygıt taktığınızda hiçbir şey olmuyorsa Microsoft tarafından geliştirilen AutoPlay Repair Wizard (Otomatik Kullan Onarım Sihirbazı) aracını git.pcnet.com.tr/sv adresinden yükleyerek sorunları tarayın. Onarım aracı gereken değişiklikleri yaptıktan sonra artık çıkarılabilir bir depolama aygıtı taktığınızda ne yapmak istediğinizi soran bir pencere açılacak.

XP'de USB sürücüler, CD ve DVD'ler için Otomatik Kullan'ı kapatın

TweakUI (git.pcnet.com.tr/tweakui) Windows XP'de bazı ayarları değiştirmeni kolaylaştıran kullanışlı ve ücretsiz bir program. Otomatik Kullan sorunlarını çözmek için de ideal. TweakUI'ı açın, My Computer'ın yanındaki minik artı işaretine basın, ardından AutoPlay > Types'ı seçin. Burada USB, CD ve DVD sürücüleriniz için Otomatik Kullan'ı açıp kapatabilirsiniz. Her CD taktığınızda Otomatik Kullan'ın açılmasından bıktıysanız kapatın.

Ücretsiz TweakUI aracıyla XP'deki Otomatik Kullan sorunlarını çözün.

Aygıtlarınızın içeri aktarma ayarlarını değiştirin

Bilgisayarınıza kamera, telefon veya tablet bağladığınızda içindeki fotoğraf ve videoların Otomatik Kullan tarafından otomatik olarak bilgisayarınıza aktarılmasını sağlayabilirsiniz. Dilediğiniz aygıtların içeri aktarma ayarlarını yapılandırmak için

Denetim Masası'dan Otomatik Kullan'a girin ve listeyi aşağı kaydırarak Aygıtlar kısmına gelin. İsteddiğiniz aygıtlar için "Fotoğrafları ve videoları içeri aktar"ı seçin. Bundan sonra bu aygıtı bağladığınızdan bu komut seçili olacak.

Fotoğrafları açan programı değiştirin

Bazen yeni programlar yüklediğinizde Windows'un Otomatik Kullan ayarları değişir. Mesela fotoğraf düzenleme programlarının çoğu yüklendikten sonra kendisini hem varsayılan fotoğraf düzenleyiciniz hem de fotoğraf görüntüleyiciniz olarak ayarlıyor. Bunu düzeltmek için herhangi bir fotoğrafınıza sağ tıklayın, "Birlikte aç" ve "Varsayılan programı seç"e tıklayın. Açılan pencerede dilediğiniz programı seçin ve aşağıdaki "Bu tür dosyaları açmak için her zaman seçili programı kullan" kutusunu (Windows 8'de "Tüm * dosyaları için bu uygulamayı kullan") işaretlemeyi unutmayın. İsteddiğiniz program listede yoksa "Gözet" düğmesine tıklayarak bulun. Artık fotoğraflarınız sizin seçtiğiniz programla açılacak.

USB sürücünüzü veya SD kartınızı ek bellek olarak kullanın

Bir USB belleği veya SD kartı bilgisayara taktığınızda açılan Otomatik Kullan ekranında "Sistemimi hızlandır" seçeneği karşınıza çıkacaktır. Eğer bu seçenek karşınıza çıkmazsa Bilgisayar'a girin, harici sürücünüze sağ tıklayın, Özellikler'e girin ve ReadyBoost sekmesine geçin. Windows'un bu cihazdaki tüm alanı sistemi hızlandırmak için kullanmasına izin veriyorsanız "Bu aygıtı ReadyBoost'a ada"yı seçin. Ayrılacak alanı kısıtlamak isterseniz "Bu aygıtı kullan"ı seçtikten sonra sürgüyü kullanarak bilgisayarınızın RAM'ine ne kadar ekleme yapılacağını belirleyin.

ReadyBoost ile harici belleğinizi sisteminiz için ek RAM'e dönüştürün.

Hazırlayan: Can Barış ÇEVİK

NİSAN YENİ ÇIKAN EĞLENCELİKLER

Atilla Dorsay – 100 Yılın 100 Türk Filmi
KİTAP 21 TL
En önemli sinema eleştirmenlerimizden Atilla Dorsay, Türk sinemasının 100. yılı için yazdığı kitapta en önemli 100 filmi değerlendiriyor.

Patron Mutlu Son İstiyor
FİLM 18 TL (DVD)

Seyirci tarafından büyük ilgi gören Türk filmi Patron Mutlu Son İstiyor'un başrollerini Tolga Çevik ve Ezgi Mola paylaşıyor. BKM yapımı film, keyifli bir komedi isteyenlerin hoşuna gidecek cinsten.

Kurtalan Ekspres – Göğe Selam II
MÜZİK 16 TL (CD)
Göğe Selam düetlerinin ikincisi geçtiğimiz günlerde yayımlandı. Haluk Bilginer, Duman, Şevval Sam, Emrah Karaca gibi isimler albümde yer alıyor. Göğe Selam, 13 şarkıdan oluşuyor.

Kylie Minogue – Kiss Me Once [Special Edition]

MÜZİK 47,50 TL (CD + DVD)

Bir süredir sessizliğini koruyan Kylie Minogue, Kiss Me Once ile geri döndü. Sexercise şarkısının öne çıktığı yeni Kylie Minogue albümünün ilk single'ı, albümün açılış şarkısı da olan Into The Blue olmuştur. Albümün öne çıkan şarkılarından biri de Enrique Iglesias ile yapılan romantik düet Beautiful. Pop müziğin kraliçesi Kylie Minogue, en son 2010 yılında stüdyo albümü olarak Aphrodite'i yayınlamıştı. Kylie Minogue, Kiss Me Once'in prodüktörlüğünü de kendisi üstlendi. Kiss Me Once'in bir CD ve bir DVD'den oluşan "special edition"ında 18 şarkı bulunuyor.

David Vann – Pislik
KİTAP 13,50 TL

David Vann'ın 2012 yılında yazdığı Pislik romanı Esra Birkan'ın çevirisiyle Can Yayınları'ndan çıkarak Türk okurlarıyla buluştu.

DAVID VANN
PİSLİK

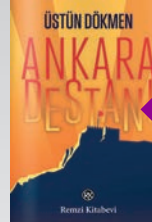

Murder King – Gürültü Kirliliği
MÜZİK 14,50 TL (CD)

Türk metal grubu Murder King'in ilk albümü çıktı. Albümde son dönemdeki gelişmelere karşı çıkış görülüyor. Albüm kapağından şarkılara kadar Gezi'ye de selam veriliyor.

Nilüfer – 12 + 13 Düet
MÜZİK 16 TL (CD)
Nilüfer; Teoman, Gripin, Mor ve Ötesi, Feridun Düzağaç, Hayko Cepkin ve Ogün Sanlısoy gibi rock müzik yapan ya da yakın olan 25 isimle düet yaptı. Klasikleri bir de bu düetle dinleyin.

ÜSTÜN DÖKMEN – ANKARA DESTANI
KİTAP 19 TL
Ankara'nın dünü, bugünü ve Türkiye Cumhuriyeti... Kitapta sosyal, politik eleştiri ve aşk gibi farklı unsurlarla harmanlanarak okurlara sunuluyor.

OBLIVION

Gelecekte tehlike var

FİLM 20 TL (DVD) 45 TL (Blu-ray)

Tron Efsanesi'nin yönetmeni ve Maymunlar Cehennemi Başlangıç filminin yapımcısının imzasını taşıyan Oblivion'un başrolünde Tom Cruise var. Filmde terk edilmiş Dünya'yı koruma görevini üstlenirken geçmişini de keşfeden Jack Harper (Cruise) kuralların dışına çıkıyor.

Yerden binlerce metre yukarıdaki nefes kesici göklerde yaşayan ve oralarda devriye gezen Jack'in sürdürdüğü yaşam, gizemli şekilde iniş yapmış bir uzay mekiğindeki güzel bir yabancıyı kurtarınca altüst oluyor. Bu güzel yabancıya gelişi, Jack'in bildiği her şeyi sorgulamasına yol açan bir olaylar zincirini tetikliyor ve insanlığın kaderi Jack'in ellerine teslim ediliyor.

Bu sayfadaki fiyatlar dr.com.tr ve hepsiburada.com sitelerinden derlenmiş internet satış fiyatlarıdır.

Windows XP'nin geleceği

Microsoft'un bugüne kadarki en başarılı işletim sistemini inceledik ve eli kulağındaki cenazesinden nasıl kurtulabileceğini araştırdık.

Microsoft en azından son birkaç yıldır Windows XP'yi öldürmenin derdinde. Mayıs 2013'te Microsoft'tan Jennifer Chen, "Küçük işletmeler, Windows XP'yi sevdiğinizi biliyoruz. Sizin için çok iyiydi. Ama artık 12 yaşında ve kendisine veda etme zamanı geldi." hatırlatmasını yapmıştı.

Microsoft pek çok işletmenin kendisi gibi ani değişimler yapamayacağını farkında. Bu nedenle XP'nin fişi 8 Nisan 2014'te çekildiğinde kullanıcıların ne yapacağını bilmek önemli.

Aslına bakılırsa bu yazı yazılırken en azından 400 milyon insan mutlu mesut Windows XP kullanıyordu ve Microsoft'un şalterleri indirmesine kesinlikle hazır değiller, fakat bu durum Microsoft'u XP'ye verilen resmi desteği artık sona erdirmeye konusunda durdurmadı.

O halde 9 Nisan nihayet gelip çatığında firmayı hangi felaket bekliyor olacak?

Kıyamet günü

2013'ün ilk çeyreğinde yeryüzündeki bilgisayarların yaklaşık %30'u Windows XP kullanırken Microsoft anladı ki tüm bu müşterileri yeni ürünlerle yönlendirerek yola devam etmelerini sağlamak bir hayli uğraştırıcı olacak.

Microsoft, aralık ayında halkla ilişkiler kaynaklarını tekrar harekete geçirerek XP'nin bir zamanlar oldukça iyi olduğunu ama 21. yüzyılın giderek hırpalanan interneti için artık yeterli olmadığını yinelemeye başladı. "Windows XP bir zamanlar harika bir işletim sistemiydi. Muhteşem bazı güvenlik ve zararlı yazılım karşıtı özellikleri beraberinde getirmişti ama artık kurumları yeni amansız tehlikelere karşı savunacak yeterlilikte değil." şeklinde bir açıklamada bulundu ve ekledi: "Her yeni Windows sürümüyle beraber eskilerin üzerine daha sağlam güvenlik özellikleri koyuyoruz. Hem kişisel kullanıcılar hem de işletmeler daha güncel bir işletim sistemine nasıl geçecekleri hakkında www.get2modern.com sitesi üzerinden tavsiye alabilirler."

Microsoft'un tavsiyelerini öğrenmek amacıyla [get2modern.com](http://www.get2modern.com) adresine gidenler XP'nin artık emekli olduğunu açıklayan, size yeni bilgisayarlar ve yeni bir Office sürümü satmaya çalışan www.microsoft.com/tr-tr/windows/business/retiring-xp.aspx adresine yönlendiriliyor.

Ek olarak bu kıyametin olası sorunlarını sıralıyor: güvenlik riski, yazılım sorunları, danışılacak kimsenin olmayışı ve en kötüsü kapalı kalma süresi.

Microsoft'un resmi uyarıları şöyle:

Güvenlik riski

Kritik Windows XP güvenlik güncelleştirmeleri olmadan, bilgisayarınız zararlı virüslere, casus yazılımlara ve işletme veri ve bilgilerinizi çalabilecek veya bunlara zarar verebilecek diğer zararlı yazılımlara karşı savunmasız hale gelebilir. Windows XP'nin kendisine yönelik desteğin durdurulmasının ardından, virüsten koruma yazılımları sizi tam olarak koruyamayacaktır.

Yazılım sorunları

Birçok yazılım ve donanım satıcısı bundan böyle Windows XP üzerinde çalışan ürünlerini desteklemeyecektir. Bunun nedeni, söz konusu ürünlerin Windows XP ve Office 2003 güncellemesi alamayacak olmasıdır. Örneğin, yeni Office modern Windows sürümünü kullanır ve Windows XP ile çalışmaz.

Danışılacak birim yok

Bir sorunla karşılaştığınızda, çevrimiçi ve telefon

üzerinden verilen teknik destek maalesef artık size veya BT iş ortağınıza yardımcı olamayacaktır ve bu da sorunu kendi başınıza gidermeniz gerektiği anlamına gelmektedir.

Kapalı kalma süresi

Desteğin sona erme durumu, desteklenen yazılım eksikliği ve Windows XP çalıştıran donanımın günden güne daha fazla eskimesi nedeniyle sistem arızası ve iş kesintisi riskleri artabilir.

Tüm bu açıklamalardaki esas sorun, hepsinin yürütülebilir olması. İlk risk gerçek olabilir ama "Windows'un kendisine yönelik desteğin durdurulması" antivirüs firmalarının umurunda mı dersiniz? Onlar zaten Microsoft'un bir türlü güvenliğini sağlayamadığı işletim sistemine sızan zararlıları yakalayarak para kazanıyor ve kazanmaya devam edecekler.

Tüm bunlar haricinde en komik bulduğumuz "danışılacak birim olmaması" oldu. Bugün dek Microsoft'u telefonla arayarak teknik destek alıyorsanız sizin çok istisnai bir insan olduğunuzu söyleyebiliriz ama çoğu kullanıcı internetteki hazır kaynaklardan faydalanmayı, forumlarda soru sormayı tercih ediyor ve o kaynaklar hiçbir yere gitmeyecek.

Son madde ise iş kullanıcılarının kendi içlerinde yaşadığı bir sorunla adeta çelişiyor: Müşteriler XP'den vazgeçmek istemiyor çünkü eski sistemlerinden ayrılırken oluşacak ciddi bir iş kesintisi ve iş gücü kaybı söz konusu olacak.

Tüm bunların üstüne, Microsoft, XP'nin yerine artık Windows 8 Pro'ya geçilmesini öneriyor. Windows 8, dokunmatik ekran sahipleri ve ev kullanıcıları için "iyi" bir işletim sistemi olabilir ama iş kullanıcıları için ne kadar ideal olduğu bizce tartışılır. Yıllardır aynı sistemle çalışan, muhafazakar denebilecek iş kullanıcılarının işletim sisteminde bu kadar radikal bir değişime kısa

“Microsoft'a göre 9 Nisan'da XP kullanıcılarını bir felaket bekliyor”

sürede ayak uydurması zor olabilir.

Elbette Microsoft'un sorunları biraz abartması şaşırtıcı değil, çünkü gerçekten de kullanıcıları artık XP'den vazgeçirmek ve yeni işletim sistemleri satmak istiyor. Ama XP'den resmi desteğin kesilmesi Microsoft'un anlattığı kadar kötü sonuçlar doğurmayabilir.

Hayal mi, gerçek mi?

Şüphesiz ki XP desteğinin kesilmesinin belli etkileri olacak, bunu inkâr edemeyiz; fakat size ne kadar etki edeceği tamamen sisteminizle neler yaptığınıza bağlı.

9 Nisan 2014'ten itibaren Microsoft, Windows XP'de (ve XP'de çalışan Internet Explorer'da) tespit edilen herhangi bir "sıfırıncı gün" saldırısına karşı önlem geliştirmeyecek, ama böyle bir saldırıdan etkilenen kişinin pes edip hemen yeni bir bilgisayar satın almasını da beklememek gerek.

Daha az kesin olan mesele, özellikle güvenlik şirketlerinin buna nasıl tepki vereceği. Zira XP kullanıcıları hâlâ Symantec, Kaspersky, Trend Micro gibi güvenlik şirketlerinden lisanslı ürünler alıyor ve bu sebeple son çıkan virüs tanımlarını ve geliştirmeleri edinmeyi hak ediyorlar. Bu firmaların XP'ye verilen destek kesildikten sonra yapacağı hamleler önemli. Henüz hiçbir XP'yi desteklemeyeceğini açıklamadı ama böyle bir gelişme olursa işler değişebilir. ►

Eski Microsoft ürünlerinin hayaletleri halkı pek korkutmuyor.

► Microsoft açısından daha büyük başka bir konu ise etkinleştirme, çünkü Windows etkinleştirme çoğunlukla Microsoft'un sorumluluğunda. Microsoft, 8 Nisan'dan sonra da yeni XP kurulumlarının etkinleştirebileceğini ve etkinleştirmenin hâlâ zorunlu olacağını açıkladı. Yani etkinleştirme sunucuları kapanmıyor. Zaten böyle bir şey olsaydı Microsoft'un yasal olarak da başı ağrıyabilirdi.

Peki, Windows XP'yi Nisan 2014'tan sonra kullanmaya devam etmenin ve bu süreçte Microsoft'tan destek almanın bir yolu var mı? İlginçtir ki evet: Microsoft pek çıkartmasa da Windows Server 2003 R2 desteği bir yıl daha devam edecek bu işletim sisteminin çekirdeği Windows XP ile aynı. Dolayısıyla Windows Server 2003 R2 için yayımlanacak güncelleştirmeler teoride XP'de de çalışabilir. Elbette o güncellemeler artık Windows Update yoluyla yüklenmeyecek ama uzman kullanıcılar yeni yamaları XP'ye entegre etmenin bir yolunu muhtemelen bulacaktır.

Görünen o ki Microsoft aslında XP'yi bir yıl daha destekleyecek teknik imkânlarla sahip ama iş modeli, artık bu alternatif göz önünde bulundurmasına izin vermiyor.

İki yol, tek kader

Windows XP, insanların istedikleri şeylerle elde ettikleri şeyler arasındaki giderek artan uçurumun modern bir alegorisi sanki.

Pek çok kişiye göre XP, esasen insanların bir işletim sisteminden istedikleri şeydi. Güvenilirdi, birbiriyle uyumlu yazılımlardan oluşan geniş bir koleksiyonu vardı, yine çok geniş bir donanım yelpazesinde çalışabiliyordu ve hangi problemi yaşarsanız yaşayın, birileri bir yerlerde o problemi çözüyordu.

Bu bağlamda Boeing 747'nin hâlâ üretilmesinin, AK-47'nin gelmiş geçmiş en çok üretilen otomatik silah oluşunun, icadının üzerinden 100 yıldan fazla zaman geçmesine rağmen nerdeyse her motorlu aracın pnömomatik lastik kullanıyor oluşunun bir sebebi var. Bu sebep iki kelimeyle açıklanabilir: İyi çalışıyorlar.

1985 yılında ünlü meşrubat firması Coca-Cola hâlâ bazı insanların kâbuslarına giren bir imza attı: 1886'dan bu yana başarıyla satılan ürün değişmeliydi. Eski ürünün yerine gelene "New Coke" dendi ve devasa bir fiyasko oldu. Zira halkın bu yeni ürüne tepkisi tamamen olumsuz oldu.

Coca-Cola'nın acılı bir şekilde öğrendiği ders, pazarlama departmanındaki çalışanları ne derse desin, çok başarılı ürünlerinin değişimi için aceleci davranmamak gerektiği oldu.

Halbuki yazılım endüstrisi tamamen aynı ürünü ufak değişikliklerle pek çok kere satıp aynı müşterilerden yararlanma modeli üzerine kurulmuştur. Bu politikanın esas tehlikesi ise -genellikle kazara- insanları tam anlamıyla tatmin eden bir ürün ürettiğinizde ortaya çıkar.

Windows XP'nin seleflerinin hepsinde belirgin hatalar ve sınırlamalar mevcuttu, yeni değişiklikler ve geliştirmeler her zaman hoş karşılanıyordu.

Örneğin Windows 3.0 geldiğinde iyi görünüyordu, çoğu zaman çalışıyordu ama pek çok durumda dengesizdi, iyi bir sürücü desteği yoktu ve düzgün bir ağ desteği de sağlayamıyordu. Daha dengeli ve ağ desteğine sahip "Windows for Workgroups 3.1" geldiğinde insanlar hızlı ve kaliteli özelliklerinden yararlanmak için can atmışlardı.

XP ile baş gösteren sorunsal kısa bir "emekleme" döneminden sonra eski sürümlerdeki alışılmış hataların görülmemesiydi. Hatta donanım performansları XP çatısı altında resmen çiçek açmıştı ve XP'nin insanlara sunduğu deneyim giderek iyileşmeye başladı.

Microsoft'un Vista'yı çıkarmak için uzun süre beklemesi de fayda etmedi çünkü vakit geçtikçe kullanıcılar XP'ye daha çok bağlandı ve XP çözüm olmaya devam ettiği sürece yükseltmeye ihtiyaçlarının olmadığını düşündüler.

“XP'den resmi desteğin kesilmesi Microsoft'un anlattığı kadar kötü sonuçlar doğurmayabilir.”

Taraftar ayrımı

Büyük teknoloji forumlarını takip ediyorsanız aynı gizli rekabetin Microsoft'un amiral işletim sistemi olmak adına üç farklı ürün arasında yaşandığını fark etmişsinizdir.

Küçük ama yüksek sesli bir azınlık Microsoft'un Windows 8'le çizdiği yolu beğenmiş ve herkesin masaüstü uygulamalarından vazgeçip işlerini dokunmatik

Onlarca önce bu adamların çok iyi bir iş planları vardı ve ondan ölüncüye kadar faydalandılar.

ekranlarda yapmalarını istiyor. Windows 8.x'i kullanmaktan hoşnut ama 8.x'i Windows 7 gibi kullanıldığını ve Başlat menüsünü (sadece düğmeyi değil) geri getirmek için bazı uygulamalar yüklediklerini itiraf eden bir kitle de mevcut.

Herkese Windows 7 yükleyip "Windows 8 deneyi"ni unutmalarını salık veren bir grup da var. Son olarak, oldukça kalabalık fakat sessiz bir grup var ki bu gruptakiler Windows XP kullanmaya devam ediyor ve diğerlerinin XP'nin sonunu görmek için neden bu kadar istekli olduklarını merak ediyorlar.

Tüm bu görüşler arasındaki çatlaklar oldukça kayda değer. Her biri diğerlerini her şeyi tüm açıklığıyla görememekle suçluyor ve garip bir şekilde kendileriyle uyumlu olmayan görüşleri hiçe sayıyorlar.

Microsoft için buradaki sorun, bu düşünceleri toplayacak ortak bir payda olmaması ve Windows 8.x'in Windows'un geleceği olduğunu düşünen grubun diğerlerine nazaran küçük ve 8.x'in kötü satış rakamları dolayısıyla daha çok savunma rolünde olması.

Gerçeklik kontrolü

Hangi açıdan bakılırsa bakılsın, Windows XP bilgisayar tarihinde en çok yamalanmış işletim sistemiydi. Bunun sebebi sadece rakiplerinden daha yaşlı olması değil, ilk çıktığı andan beri giderilmesi gereken pek çok açığının bulunmasıydı. Microsoft, Windows XP'yi yaratarak güvenliğe fazla özen göstermemişti ve bu durum pek çok istismara sebep olmuştu.

O zamandan bu yana anlaşıldı ki insanlar hacker saldırılarına hedef olmaya fazla istekli değiller ve şu an Windows'un her yeni sürümü öncekinden daha "güvenli" olarak satışı çıkıyor. Apple'ın kendi OS X işletim sisteminin daha az truva atı saldırısına hedef oluşundan ötürü Windows'tan daha güvenli olduğu açıklaması artık ezbere bilinen bir beyan haline geldi.

Ashında bu iki şey birbiriyi fazla bağlantılı değil zira zararlı yazılımcıların Windows'u hedef alması, Windows'a sızmanın daha kolay oluşundan ziyade, tüm dünyada daha fazla Windows kullanıcısı olmasından kaynaklanıyor.

Hacker'lar için zarar verdikleri bilgisayarların fiyat ortalaması pek önemli değil, o yüzden Apple'ın pahalı bilgisayarlarına ait ufak pazar payıyla fazla ilgilenmiyor olmaları olası.

Eğer Windows 8 aniden en çok tercih edilen işletim sistemi haline gelirse XP'ye göre çok daha amansızca saldırılara uğrayacaktır. Pek çok açıdan Windows XP diğer Windows ürünleri için "etten bir duvar" örmüş, zararlı yazılımların dikkatini kendi üzerine, çoğunlukla da güncellemeler yapılmamış bilgisayarlara çekmişti.

Bu mantıkla düşünenecek olursak, Windows 8 kullanımı iyice artarsa bu XP kullanıcılarının da işine gelecektir. Zira Windows XP kullanıcılarının sayısında büyük düşüş görülürse XP artık zararlı yazılım yaratıcıları tarafından görmezden gelinir ve tüm bu senaryoyu kendi lehine çevirebilir.

Bu düşüncemizi anlamsız buluyorsanız, son iki yıl içinde lider mobil işletim sistemi haline gelen Android'de saldırıların ne düzeyde arttığına ve rakiplerinin ne kadar rahat olduğuna bir bakın. BlackBerry ve Windows Phone gibi rakipleri çok daha güvenli olduğundan değil, ufak pazar paylarından dolayı nispeten virüssüz kalmaya devam edecek.

Kusurlu düşünceler

Dünyadaki tüm büyük üreticileri 2001 öncesinde ürettikleri tüm ürünleri -çoğu hâlâ kullanılıyor olsa bile- terk etseler ne olurdu? Gerçekçi olmak gerekirse, örneğin çoğu otomobil üreticisinin böyle bir lüksü yok. Ashında üretilen mallar açısından genellikle buzdolabı, çamaşır makinesi ya da su ısıtıcısı gibi ürünlerde üretim

tarihi üzerinden 20 yıl bile geçse parçalarını bulmak olası.

Bu eşyaların işleyişlerini etkileyen yeni güvenlik tehditlerinin ortaya çıkmadığı öne sürülebilir elbette. Yine de bu ürünlere orijinal üretici tarafından verilen destek çok daha uzun sürüyor ve sonunda destek hizmeti üçüncü parti işletmeler tarafından da sürdürülebilir.

Bu son nokta önemli çünkü bugün 1961'de üretilmiş bir Jaguar E-Type araba için hâlâ parça bulunabiliyorsa bu işte para var demektir. Bu arabalardan sadece birkaç bin tane olsa da sahipleri arabalarının çalışır durumda kalmasını istiyor.

Aynı bakış açısıyla bakılacak olursa, Microsoft'un desteği keserek işletim sistemlerini -ve muhtemelen bilgisayarlarını da- çöpe attığı 400 milyon müşterisi var.

Microsoft'un varsayımı, XP'ye verilen destek sonlandığında tüm bu insanların Windows 8 almaktan başka çareleri olmayacağı. Zira Windows 7 akıllı bir taktikle yarıştan çekilmiş olacak.

Bu pek de iyi bir varsayım değil çünkü bilgisayar piyasasının içinde bulunduğu durumu tamamen göz ardı ediyor. İnsanlar bugünlerde yeni bir bilgisayar yerine iOS ve Android tabanlı tabletler almayı tercih edebiliyor. Dolayısıyla Windows her zaman çözüm değil.

Microsoft insanlara eski işletim sistemlerini bırakmalarını söylüyor ama onun yerini mükemmel bir şekilde alabilecek bir ürün sunabilmiş değil ve eğer bu durum Microsoft'takileri telaşlandırmıyorsa da telaşlandırmalı.

Üstelik Microsoft'un deneyimleri bile XP desteğinin sonlanmasıyla beraber herkesin XP'li bilgisayarlarını kapatıp yoluna devam edeceği fikrinin akıllıca olmayacağını gösteriyor. Hâlâ Windows 2000 kullanan müşteri sayısı, pek çok işletme ve şahsın Microsoft'un desteği kesmesini o kadar önemsemediğini gösteriyor. Microsoft, desteği biten bir sistemi kullanmayı ne kadar "felaket" gibi resmetmeye çalışırsa çalışsın, kullanıcılar pek korkmuyor.

“Microsoft, Windows XP'yi yaratarak güvenliğe fazla özen göstermemişti”

Acaba bu 400 milyonluk kitlenin içinde kimler Windows'u tamamen terk edecek ve kimler Microsoft'un blöfünü görecektir? Daha da önemlisi, kimler Windows 7 veya 8 satın alacak?

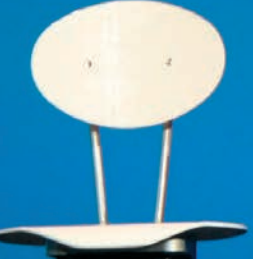
Bu sayıların analizi bir hayli kritik ve şu an için Microsoft'un istediği yönde ilerlemiyor gibiler.

Yeni tehditler

Microsoft'la birlikte bilgisayar üreticileri de geçen yılın pazar hareketlerinden darbe yedi. Pek çok rapora göre 2013 yılında bilgisayar satışları %10 düştü, pek çok rapora göre de en büyük faktör Windows 8 oldu. Doğru olup olmadığını kesin olarak söylemek mümkün değil ama teknoloji dünyasındaki çoğunluğun olaylara bakışı bu yönde.

Bilgisayar üreticileri bu duruma müşterilerin ihtiyaçlarını tatmin etmek için bazı Windows 7'li modelleri satmaya devam ederek ve hatta Chromebook'ları üreterek karşılık verdiler. Pek çoğu CES fuarı esnasında vites büyütecek ürün duyuruları yaptı ve böylece yepyeni bir melez bilgisayar tehdidi ortaya çıktı.

Bu cihazlar Windows 8.1 ve Android'i birlikte çalıştırabiliyor. Android'i yazılım emülatörleri ve hatta bazı modellerde gömülü ARM bilgisayarlar vasıtasıyla çalıştırıyorlar. Bu cihazların savunucularına göre,

Android, henüz oldukça zayıf görünen Windows Mağazası'nın yerini dolduracak dokunmatik uygulamaları kullanıcılara sunuyor. Yine savunuculara göre Microsoft'un endişelenmesini gerektiren bir şey yok çünkü Windows 8 lisansı da satılmış oluyor.

Fakat masaüstü bilgisayarlarında Android kullanmaya başlayan kullanıcıların bu sistemi Windows 8'e göre daha ilgi çekici bulmaları, Microsoft için bir kâbusa dönüşebilir.

Chromebook'lar Microsoft'u pek etkilememiş olabilir ama Android'li cihazların gelişi, bilgisayar üreticilerini artık sadece Microsoft'a bel bağlamak istemedikleri konusunda Microsoft için bir uyarı anlamına geliyor. Geçen senenin satış profillerine bakılacak olursa müşteriler de artık Microsoft'la sıkı fıkı değil.

“Müşterileri geri dönmeye ikna etmek, var olan müşterileri elinde tutmaktan çok daha pahalıya mal olacaktır.”

Yolculuk nereye?

Dışarıdan bakılınca ticari bir intihar girişimi gibi görünse bile Microsoft, XP'nin fişini çekmeye kararlı. Ama tıpkı Frankenstein'in canavarı gibi Windows XP'nin de kendine has bir hayatı var artık. Microsoft, XP'nin ölümünün ilanı ile XP'nin gerçek ölümünün birbirinden oldukça farklı şeyler olduğunu yakında fark edebilir.

Program yazan hiç kimse (çoğunlukla oyun ama aynı zamanda masaüstü uygulamalar) yüzlerce milyonluk bir müşteri potansiyelini es geçmek istemez. Her ne kadar bu durum Microsoft'taki bazı üst düzey şahısları üzecek olsa da, imkânı olan şirketler Windows XP uyumlu yazılımlar geliştirmeye devam edecek.

XP'yi öldürmek şu ana kadar pek kolay olmadı. Service Pack 3'ün çıkışından altı yıl sonra gelen destek sonu bile adeta zombiye dönüşen bu işletim sistemini durdurmak için yeterli olmayacak gibi görünüyor.

Gerçekten ilginç olabilecek bir şeyse sanırsak eski Microsoft destek departmanı çalışanlarını bünyesinde toplayan bir şirketin XP'ye güvenlik için “ters mühendislik” yoluyla oluşturulmuş yamalar çıkarması olurdu. Eminiz ki pek çok büyük firma onlara bu işlemi yapıp XP'nin ömrünü yapay olarak uzatmaları için para saymaya hazır. Özellikle de yama yayımlamayı belli bir düzene oturtabilirlerse... Esas “eğlence” ise telif haklarının ihlal edildiği iddiasında bulunan Microsoft'un XP'ye yama çıkarmaya devam eden bu üçüncü parti

şirketler durdurmak için yasal gücünü kullanmasıyla başladılar.

Microsoft, XP'nin bir kısmını veya tamamını açık kaynak kodlu olarak yayımlasaydı bu çok sevindirici olurdu ama böyle bir şey gerçekleşmeyecek çünkü XP'de bulunan birçok yazılım hâlâ Microsoft'un diğer ürünlerinde de kullanılıyor.

Bu durumdaki rolü itibarıyla Microsoft ya arkasına bakmadan ileri doğru yüzmeye devam edecek ya da olduğu yerde dibe batacak. Windows XP konusunda müşterilerinin isteklerini karşılama konusundaki yetersizliği, sonunda firmanın düşüşünün ana sebeplerinden biri haline gelebilir.

Umarız öyle olmaz ama bundan bir yıl sonra Microsoft'un bilinçli olarak sırtını döndüğü o milyonlarca müşteriyi nasıl geri kazanacağını kara kara düşündüğüne şahit olabiliriz.

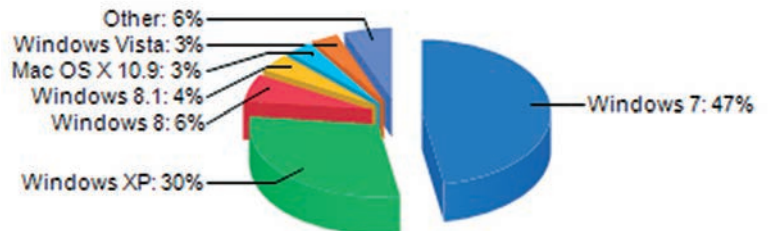
Üstelik o müşterileri geri dönmeye ikna etmek, var olan müşterileri elinde tutmaktan çok daha pahalıya mal olacaktır.

Microsoft'un muhtemelen Windows 9'la birlikte sunacağı yeni planları henüz netleşmedi ama bu güncelleme ve beraberinde getireceği şeyler en iyi ihtimalle bir yıl uzakta.

Firmanın şu an yaptığı şeyse Google ile ilgili algılanmış sorunlarını “aydınlatmaya” çalışan “Scroogled” adlı kampanyasıyla Google gemisini terk etmek isteyen kullanıcıları kendisine çekmek.

Düşük bütçeli tabletlerin ve Chromebook'ların yüksek satış rakamlarına bakılırsa bu çaba ve harcanan para pek yerinde değil. Belki de yeni Microsoft'un, yani görevini bırakan sadık CEO Steve Ballmer'in deyişiyle “cihazlar ve hizmetler” işine odaklanan Microsoft'un, bu tümcedeki “hizmet” kelimesini gözden geçirmesi gerekiyordur. Bu terim, müşterilere istediklerini vermek anlamına gelmeli. Microsoft'un son 30 yıllık iş modeliyle uyumuyor olsa da Microsoft'un artık bu gerçeğe ayak uydurması gerekiyor. Zaten bu yönde attığı önemli adımlar da var.

Zaman, Microsoft için daha yaratıcı olma zamanı...

Masaüstü işletim sistemlerinin Şubat 2014'teki pazar paylarını gösteren bu tabloya göre Windows XP'nin payı %29,53. Geçen yıl bu rakam %30 civarındaydı. Görünüşe bakılırsa kullanıcıları XP'den vazgeçmiyor. Windows 8 ve 8.1'in toplam payıysa %10,68.

Eski CEO Ballmer ne kadar “Windows’un bugüne kadarki en iyi sürümünü yarattıklarını” söylese de insanlar bir süre sonra şüpheye düşüyor.

LCD MONİTÖR

ViewSonic VG2732m

ViewSonic'in gelişmiş ergonomik tasarımıyla öne çıkan LED modelini inceledik.

Başarılı monitör modelleri sunan ViewSonic, yeni modeli VG2732m LED ile bizlerle. Son dönemde IPS ekranlı modellerin popüler olduğu gerçek ama ViewSonic bu defa TN panelli bir monitörle test merkezimize konuk oluyor. Yatay veya dikey olarak kullanılabileceğiniz monitör, dönme ve eğilme özellikleri de dahil olmak üzere pek çok şekle girebiliyor. Böylece yalnızca genel kullanımlar için değil, özellikle profesyonel grafik çalışmalarında bulunanlar tarafından da tercih edilebilir. Üst düzeyde konforlu bir çalışma ortamı düşünülerek tasarlanmış olan monitör, 90 dereceye kadar dönerek pivot olarak kullanılabilir.

Ergonomik tasarımıyla grafik çalışmalar için uygun yapıda olan monitör, gösterdiği performansla genel kullanıcılar olduğu kadar oyun severleri de memnun edecek yapıda. Monitörün arkasında DisplayPort, DVI-D ve VGA portlarını görmek mümkün. Üzerinde dört adet de USB girişi bulunduran monitör, bu yanı sıra beğeni kazanı-

yor. Eğer sisteminizde USB darlığı yaşıyorsanız çevre birimlerinizi monitöre bağlamanız mümkün. Monitörün bağlantı konusunda en büyük eksikliği ise HDMI girişine sahip olmaması.

LED arka aydınlatmaları kullanan 27 inçlik dev bir ekrana sahip olan monitör, renk doygunluğuyla iyi iş çıkartıyor. 300 kandela parlaklık ve 1200 statik, 20 milyona 1 değerinde de dinamik kontrast oranına sahip olan monitör; 3 ms tepki süresiyle de iyi görünüyor. Hızlı tepki süresiyle oyuncular tarafından sevileceğini düşünüyoruz. Oyunlardaki renk ve canlılığı net şekilde yansıtabilen monitör, gri tonlama performansında ise açıkçası biraz zayıf kalıyor. Elbette bunu, monitörü IPS panellerle karşılaştırdığımızda söylüyoruz. Performans anlamında ortaya çıkan sonuca baktığımızda ise monitörü gayet iyi bulduğumuzu söyleyebiliriz. Geniş ekranıyla Full HD görüntü sunan monitör, sRGB renk düzeltme teknolojisini kullanıyor.

EKRAN KARTI

NVIDIA GeForce GTX 750 Ti

Maxwell mimarisinin ilk örneği olan GeForce GTX 750 Ti şaşırtıyor.

Son zamanlarda oyun severlere birbirinden başarılı örnekler sunan NVIDIA, CES 2014 fuarında mobil cihazlara özel Tegra K1 grafik yongasını tanıtmıştı. NVIDIA, bu defa da Maxwell kod adlı GPU serisinin ilk üyesini sundu. Yeni dönemde yeni nesil GeForce ekran kartlarında göreceğimiz Maxwell mimarisi, oyun severleri yüksek performansla tanıştıracak. Maxwell mimarisinin ilk örneği olma özelliğine sahip GeForce GTX 750 Ti, hem performans hem de güç anlamında çok büyük yenilikler getiriyor. Maxwell mimarisi, Nvidia'nın 2008 yılındaki mimarisi Tesla'dan bugüne çıktayı ne kadar yükselttiğini ortaya koyuyor. Tesla, Fermi, Kepler ve şimdi de Maxwell ile performans/watt artışı en yüksek seviyesine ulaşmış durumda.

GeForce GTX 750 Ti, orta segmente hitap eden bir kart. Fermi'den 4 kat, Kepler'den 2 kat daha fazla watt başına performans gösteren Maxwell, bu kartta yalnızca 60 watt tüketiyor. Yalın haliyle üzerinde tek fan

bulunduran kart, ayrı bir güç bağlantısına ihtiyaç duymuyor. En önemli gelişimlerinden birini güç tüketimi noktasında gösteren kart, sisteminizde 300 watt'lık bir güç kaynağı olması durumunda rahatlıkla çalışıyor. Üzerinde iki adet DVI portu bulunduran kart, mini HDMI'a da yer veriyor. DisplayPort bağlantısı ise opsiyonel olarak sunuluyor. 640 CUDA çekirdeğine sahip olan ekran kartı, standart saat hızıyla 1020 MHz, arttırılmış saat hızıyla ise 1085 MHz'le karşımıza çıkıyor. Bellek saatine baktığımızda 5,4 Gbps'i görüyoruz. Bellek kapasitesi ise 2 GB. 128 bit GDDR5 bellek arayüzünü kullanan kart, elbette en büyük artısını Maxwell mimarisine sahip olmasıyla yaratıyor.

GeForce GTX 750 Ti'nin diğer bir artışı ise Gamestream teknolojisi. Gamestream ile oyunu NVIDIA Shield oyun konsoluna aktarabilir ve böylece bilgisayar başında oturmadan, mobil olarak oynayabilirsiniz. NVIDIA Shield üzerinden görüntüyü dev ekranlı televizyona taşımak da mümkün.

Bilgi

ViewSonic VG2732m

Fiyat: 1.187 TL

Web: www.viewsoniceurope.com/tr

Dağıtıcı: Mascom

Öne çıkanlar: Ergonomik tasarım, renk doygunluğu, USB bağlantılar, hoparlörler, düşük tepki süresi

PC puanı

Özellikler	★★★★★
Performans	★★★★★
Fiyat	★★★★★

Bilgi

NVIDIA GeForce GTX 750 Ti

Fiyat: 450 TL

Web: www.nvidia.com.tr

Dağıtıcı: NVIDIA Türkiye

Öne çıkanlar: Maxwell mimarisi, düşük (60 W) güç tüketimi, GeForce Experience ve ShadowPlay

PC puanı

Özellikler	★★★★★
Performans	★★★★★
Fiyat	★★★★★

LCD MONİTÖR

Samsung UD590

4K Ultra HD görüntü kalitesiyle Samsung, rakiplerine gözdağı veriyor.

Samsung UD590, Full HD ekranlara göre 4 kat daha fazla çözünürlük sağlamasıyla fark yaratıyor. Samsung UD590'ın düşük tepki süresi ve yüksek renk oranıyla internet üzerinde dolaşırken bile keyif almanız muhtemel. Elbette monitörü yalnızca bu platformda incelemedik, oyun ve film dünyasına da daldık. İnce ve siyah renkli bir ekran çerçevesinin yanında fırçalanmış alüminyum görünümlü standıyla masa üzerinde oldukça şık duran UD590, oldukça minimalist. Çevrede menü düğmeleri görmeyorsunuz. Aynı düğmeler yerine dört yönlü kullanabileceğiniz küçük bir navigasyon düğmesini arka yüzünde, alışıl-gelmiş sağ alt köşede bulunduran monitör, menü kullanımıyla dahi farklılık yaratmayı başarıyor.

Açıldığında ekranın çok küçük bir alanını kaplayan menü arabirimi Türkçe desteğine sahip. Ekranı, ayrı olarak gelen stand üzerine oturtup hemen bilgisayarınıza bağlayabiliyorsunuz. Sabit bir stand üzerinde duran ekranın pek esnek olmadığını

söyleyelim. Arkaya doğru bir miktar eğilebilen ekran, öne doğru ise duruşundan taviz vermiyor. Sabit stand nedeniyle sağa ve sola doğru dönmediği de açık.

Monitör bağlantılarını arka kısımda bulunduruyor. İki HDMI bağlantısıyla farklı platformlara aynı anda bağlanabilen monitör, ayrıca bir DisplayPort bağlantısına sahip. Dahili hoparlörü yok ama kulaklık çıkışıyla kulaklık ve hoparlörlere bağlayabilirsiniz. Monitörün çevresinde başka bir bağlantı bulunmuyor. Açıkçası bir USB yuvasının olmaması üzücü.

4K UHD teknolojisinin vücut bulduğu ekran, neredeyse büyüleyici bir görsellik sunuyor. Menü üzerinden erişebileceğiniz Picture by Picture ve Picture in Picture 2.0 özellikleri ile dilerse-niz ekranı bölebilir ve farklı görüntü kaynaklarını monitör üzerinde buluşturabilirsiniz. Monitörü oyunlarda da denedik. Açıkçası sonuç çok başarılıydı. Zengin renkler bir yana, 1 ms gibi düşük tepki süresiyle akıcı bir görüntü deneyimi sunuyor.

LCD MONİTÖR

AOC i2369Vm

AOC'nin yeni AH-IPS panelli monitörü neler sunuyor?

Zengin bir monitör ailesine sahip olan AOC, 23 inç boyutlu bu monitörü Full HD çözünürlüğü destekliyor ve hoparlörü var. Bu nedenle ikinci bir monitör arayanların yanı sıra sistemine ana monitör arayanların da ilgisini çekebilir. Özellikle ekran tasarımıyla beğendiğimiz cihaz, mat malzemeye kaplı bir ekrana sahip. Ekranın çevresinde oldukça ince bir çerçeve kullanılmış. Bu da görselliğe büyük katkıda bulunuyor. Plastik bir standın üzerinde duran monitör, belki plastik tasarımlardan uzak duranlar tarafından yadırganabilir. Parlak piyano siyahıyla renklendirilen stand, tasarım olarak fena durmuyor.

16:9 en boy oranında görüntü aktaran monitör, Full HD çözünürlüğü destekliyor. Böylece yüksek tanımlı oyun ve filmleri en kaliteli haliyle izlemeniz mümkün. Üzerinde dahili hoparlör de bulundurma-sı sevindirici. Konsola bağladığınızda ses çıkışı için ayrı bir hoparlör aramanıza gerek yok.

Kullanılan AH-IPS panel, ekranın 178 dereceye kadar geniş görüş açısı sunmasının yanında elbette görüntü kalitesine de büyük katkı sağlıyor. Görüş açısı değiştirdiğimizde parlaklık veya renk bozulmasına rastlamadık. Ekranın tamamında renk dağılımı homojen. Bu, AH-IPS panellerin en bilinen özelliklerinden biri ve monitöre iyi bir şekilde yedirildiğini görüyoruz.

Güçlü gölge tutarlılığının yanında statik kontrast performansı da beğendiğimiz monitörün parlaklık seviyesi ise 250 kandela. 6 ms'lik tepki süresiyle hızlı cevap veren monitörün sağ alt köşesinde yer alan menü düğmelerinin kullanımını beğenmedik. Monitörün bağlantılarına baktığımızda iki adet HDMI ve DisplayPort görüyoruz. Bu HDMI'lerden birini MHL bağlantısı için kullanabiliyorsunuz. Bu bağlantı sayesinde cep telefonu ve diğer mobil aygıtlarınızı monitöre bağlamanız mümkün. Monitörde USB bağlantısı ise yok. Güç tüketimiye belirgin biçimde düşük.

Bilgi

Samsung UD590

Fiyat: 1.699 TL

Web: www.samsung.com.tr

Dağıtıcı: Koyuncu, Mersa Sistem

Öne çıkanlar: 4K çözünürlük, şık tasarım, 1 ms tepki süresi, çift HDMI girişi, PIP ve PBP

PC net puanı

Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

Bilgi

AOC i2369Vm

Fiyat: 475 TL

Web: www.aoc-europe.com/tr

Dağıtıcı: Datagate, Logosoft

Öne çıkanlar: Çerçevesiz tasarım, zengin görsellik, mat kaplama, AH-IPS panel

PC net puanı

Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

AKILLI TELEFON

Motorola Moto G

Motorola'nın uygun fiyatıyla dikkat çeken Moto G'si beklentileri fazlasıyla karşılıyor.

Motorola, Android KitKat'lı, 850 TL'lik orta seviye akıllı telefonuyla sağlam bir geri dönüş yapmaya hazır. Moto G, ilk olarak fiyatıyla dikkat çeken bir telefon. Cihazın 8 ve 16 GB'lık iki modeli bulunuyor. İki modelin arasında önemli bir fiyat farkı yok. Telefonun arka kapağını söküp farklı renkte bir kapakla değiştirmeniz mümkün. 143 gram ağırlığındaki Moto G'nin ağırlık dengesi iyi. 11,6 mm kalınlığındaki telefonun kenarlara doğru incelmesi, onu olduğundan ince hissettiriyor. Bu arada Moto G'nin su sıçramalarına karşı dayanıklı olduğunu söyleyelim. Bununla birlikte su geçirmez değil, yani onunla suya dalmayı düşünmeyin.

Moto G'nin sol kenarında herhangi bir düğme veya işlev yok. Üst kenarda tam ortada duran bir kulaklık girişi var. Güç ve ses düğmeleri telefonun sağ tarafında. Bu düğmelere ulaşmak ve basmak sorunsuz ve kolay. Moto G, 4,5 inçlik 1280x720 çözünürlüklü bir ekrana sahip. Piksel yoğunluğu ise 329 ppi. Moto G, dört çekir-

dekli 1,2 GHz Snapdragon 400 işlemci ve 1 GB RAM ile geliyor.

Moto G'nin arkasındaki kamera sadece 5 MP. Moto G, Android'in stok sürümünü kullanıyor. Motorola, KitKat üzerine herhangi bir arayüz ekleme ihtiyacı hissetmemiş. Genel kullanımda telefon ışık hızında çalışmasa da akıcı. Moto G ile herhangi bir gecikme sorunu yaşamadık. Birçok bileşeninde parasının üstünde özelliğe sahip Moto G, kamerasıyla biraz tasarruf etmek istemiş. Cihazın arka tarafında 5 MP'lik, ön tarafındaysa 1,3 MP'lik birer kamera var. Arka kameraya tek LED flaş eşlik ediyor. Moto G'nin 5 MP'lik sensörü, 720p çözünürlüğünde video kaydedebiliyor. Video çekerken kullanabileceğiniz seçeneklerin sayısı oldukça az. 15 GB'lık kapasiteye ek olarak 50 GB Google Drive depolama alanı hediye edilmesi sevindirici ama bu ek alanı sadece 2 yıl boyunca ücretsiz kullanabiliyorsunuz. Motorola'nın 2.070 mAh kapasiteli pili, şirkete göre size tüm günü çıkaracak bir performans sunuyor.

DİZÜSTÜ BİLGİSAYAR

Toshiba Satellite S50T-A-10Z

Toshiba'nın 15,6 inç dokunmatik ekranlı yeni modeli kullanım esnekliği sunuyor.

Toshiba, Satellite ailesine yeni bir dizüstü bilgisayar daha ekledi. Özellikle şık tasarımıyla dikkat çekmeyi başaran Satellite S50T-A-10Z, buz mavisi renkli fırçalanmış alüminyum gövde ve parlak piyano siyahı klavyesiyle oldukça hoş görünüyor. Windows 8'le gelen dizüstünde dokunmatik ekran var. Böylece modern Windows arayüzünü rahatlıkla kullanabilmeniz mümkün. Daha önce dokunmatik ekranlı bir dizüstü bilgisayar kullanmadıysanız, bir süre sonra bu özelliğin vazgeçilmez bir parçasınız olacağını söyleyebiliriz.

Intel'in 3'üncü nesil işlemcilerinden Core i7-3630QM'in kullandığı cihazda, 2,40 GHz hız sunuluyor. Intel Turbo Boost 2.0 teknoloji ile bu hızın 3,40 GHz'e ulaşabildiğine şahit olduk. Hızlı işlemcisi 8 GB gibi oldukça geniş kapasitede RAM'le takviye eden Toshiba, 1600 MHz hızında çalışan işlemcileriyle birlikte oyunlar için ideal. DDR3 tipindeki RAM'leri isterseniz artırabilmeniz de mümkün. 16 GB'ye kadar RAM desteği sunan

bilgisayarda 1 TB kapasiteli bir sabit disk sunuluyor. 5400 rpm dönüş hızına sahip olan diskin yanında bir SSD kullanılmamış olması ise üzücü.

İşlemciyle birlikte dahili olarak gelen Intel HD Graphics 4000 grafik işlemcisi tek başına bırakılmamış. Grafik yongası olarak NVIDIA GeForce GT 740M'i de görüyoruz. 2 GB kapasiteli GeForce GT 740M ile oyun performansı konusunda başarılı bulduğumuz dizüstü, fiziksel medyalar için Slim DVD Super Multi optik sürücü de içeriyor. 2,4 kg, yani nispeten ağır ve kalın olan üründen 4 saatlik pil ömrüyle çok uzun süre mobil kalamıyorsunuz. Daha çok masada kalmak üzere tarlanmış bir bilgisayar. İki adet USB 3.0'ın yanına bir de ek olarak USB 2.0 portu yerleştirilmiş. HDMI ve VGA görüntü çıkışlarının yanında ön tarafta bir SD kart girişi görüyoruz. Diğer yanında bir Ethernet bağlantısı da bulunan bilgisayar, kablosuz bağlantı olarak 150 Mbps'e kadar 802.11b/g/n standartlarını ve Bluetooth 4.0'ı destekliyor.

Bilgi

Motorola Moto G

Fiyat: 799 TL

Web: www.motorola.com.tr

Dağıtıcı: Motorola Türkiye

Öne çıkanlar: Değiştirilmemiş Android KitKat, 50 GB Google Drive hediyesi, yüksek piksel yoğunluğu

PC net puanı

Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

Bilgi

Toshiba Satellite S50T-A-10Z

Fiyat: 2.831 TL

Web: www.toshiba.com.tr

Dağıtıcı: Toshiba Türkiye

Öne çıkanlar: İyi performans, alüminyum görünümlü tasarım, rahat klavye, büyük disk

PC net puanı

Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

FARE

Razer Naga

Razer'ın MMO oyuncularına özel faresi oyunların beğenisini kazanacak.

Özellikle MMO türü oyunları oynayan kullanıcılara sunulan Razer'ın Naga ürün ailesinin yeni üyesine kavuştu. Her yeni modelde yenilenecek daha iyi özellikler sunan Naga serisi, daha önce Naga Epic, Naga Molten ve Naga Hex modelleriyle karşımıza çıkmıştı. Ardından sondaki takısından kurtulup 2012 yılında yalnızca Naga olarak bir kez daha kendini oyunculara hatırlatan Razer, bu defa da yine aynı isimle devam ediyor. Ancak elbette bir kez daha pek çok değişikliğe uğramış olarak karşımızda.

Razer Naga, özellikle MMO türü oyunların fanatiklerine hitap ediyor çünkü üzerindeki tuşlar bu türdeki oyun severlere özel olarak hazırlanmış. Elbette fareyi diğer oyunlarda da kullanabilirsiniz ama tüm yeteneklerini MMO'da tam olarak sergilediğini söylemeliyiz. Razer Naga, yeni versiyonunda da tasarımıyla ilgi odağı olmayı sürdürüyor. Ele tam oturan yapısı, kaliteli malzemesi ve Razer'a özel ışıklandırma-

siyla çok çekici.

İncelediğimiz yeni Naga'nın önceki versiyona göre tasarım yönüyle birkaç farkı var. 2012 modeline göre biraz daha tombullaşan Naga'daki en önemli fark, sağ yüzeydeki bölümün gövdeye sabitlenmesiyle ortaya çıkmış. Önceki versiyonda bu kısım ayrılabilir ve iki farklı tasarım seçeneğiyle kişiselleştirme olanağı sunuyordu. Diğer bir özellikse kaydırma tekerleğinde karşımıza çıkıyor. Kaydırma tekeriyle artık sağa ve sola doğru da tık alabilen fare, böylece sayfalar arasında dolaşırken rahatlık sunuyor. Tamamen kişiselleştirilebilen, MMO configurator aracıyla makro ve beceri setlerinin atanabildiği bu tuş takımı oyunculara rahatlık sağlıyor.

Üzerinde 19 adet ayarlanabilir düğme bulunan Naga, 8200 dpi 4G lazer teknolojisini kullanıyor. Böylece her zeminde rahatlıkla kullanılması mümkün. Kablolu yapıdaki Naga'yı USB üzerinden bağlıyor ve kurulum yapmadan hemen kullanabiliyorsunuz.

DİZÜSTÜ BİLGİSAYAR

Asus ROG G750

ROG ailesinin yeni üyesi, güçlü özelliklerle tam bir oyun canavarı.

F22 savaş uçaklarından ilham alınarak tasarlanan ROG G750, ROG G Serisi oyun dizüstü bilgisayarlarını güç sembolü haline getiren tasarım geleneğini sürdürüyor. Agresif tasarımının yanında ekranıyla 140 dereceye varan geniş görüş açısı sunan dizüstü, mat malzemeli ekranıyla birlikte ışıklı ortamlarda yansıma problemi yaratmıyor. Ayrıca üzerindeki dahili subwoofer'la gerçek anlamda 2.1 ses çıkışı sağlayan dizüstü, MaxxAudio ile güçlendirilmiş Asus SonicMaster teknolojisi ve kulaklık performansı için dahili kulaklık amfisi sunuyor.

17,3 inç büyüklüğünde Full HD ekran içeren dizüstü, mat malzemeli bir panelle geliyor. Ekranın hemen altında uzanan klavye gayet rahat. Geniş gövdenin tüm avantajları kullanılmış. Tuş büyüklükleri ve tuşlar arasındaki boşluklar rahat bir yazım deneyimi yaşıyor. Saayasal tuş takımı da mevcut. Tuş takımını takip eden bilek dinlendirme kısmı da bir hayli geniş. Touchpad'i kullanmayı

sevenlere geniş bir alan sunan Asus, kullanılabilirliği üst düzeyde tutmuş.

Gövdenin sol yüzünde iki USB 3.0 arabirimi yer verilen bilgisayarda Blu-ray sürücü de kullanıma hazır. Onun yanı sıra kart okuyucu mevcut. Diğer tarafta da iki USB 3.0 yuvasıyla karşılaşırız. Bu yüzde HDMI, VGA, LAN ve kulaklık girişleri mevcut. G750'nin altında ise bir subwoofer bulunuyor. Bilgisayarın en büyük eksisini büyüklüğü ve ağırlığı oluşturuyor.

ROG G750, üzerinde Intel'in 4'üncü nesil işlemci ailesinden Core i7-4700HQ'yu taşıyor. 2,40 GHz taban hızda çalışan bu işlemci, 3,40 GHz'e kadar çıkabiliyor. Güçlü işlemcisinin yanında 16 GB kapasiteli DDR3 bellekle gelen bilgisayar, NVIDIA GeForce GTX 770M ekran kartında 3 GB belleğe sahip. Bunlara 1 TB HDD ve 256 GB SSD'yi de eklediğimizde ortaya tam bir oyun canavarı çıkıyor. Windows 8 işletim sistemiyle çalışan ROG G750, güçlü fanları ve havalandırma sistemiyle de performansı destekliyor.

Bilgi

Razer Naga

Fiyat: 225 TL

Web: www.razerzone.com

Dağıtıcı: Aral

Öne çıkanlar: Malzeme kalitesi, konfor, şık tasarım, kaydırma tekerleği, düğme boyutu

PC puanı

Özellikler ★★★★★

Performans ★★★★★

Fiyat ★★★★★

Bilgi

Asus ROG G750

Fiyat: 5.808 TL

Web: www.asus.com.tr

Dağıtıcı: Asus Türkiye

Öne çıkanlar: Şık tasarım, yüksek performans, rahat klavye ve touchpad, güçlü soğutma

PC puanı

Özellikler ★★★★★

Performans ★★★★★

Fiyat ★★★★★

HARİCİ DİSK

Western Digital My Book 4TB

Yüksek kapasiteye sahip taşınabilir depolama çözümü arayanlar için ideal.

Sabit disklerin yerini yüksek performanslı ve ufak boyutlu SSD'ler alıyor ama depolama alanları çok yüksek değil. Eski dostlarımız sabit diskler genelde 3,5 inç gövdede karşımıza çıkıyor ama taşınabilir yapıyı tercih edip bir disk birden çok ortamda kullanabilmek isteyenler USB bağlantılı harici modellere göz atıyor. Günümüzde 2,5 inç gövdeli taşınabilir disklerde kapasite sınırı 2 TB ve bunlar normalden biraz daha kalın. Daha fazla alana ihtiyacınız varsa 3,5 inç gövdeli harici disklerle bakmalısınız. Bunlardan biri olan 4 TB kapasiteli Western Digital My Book 4 TB taşınabilir diskin özelliği son nesil USB 3.0 bağlantısını kullanarak yüksek hızda veri aktarımına izin veriyor olması. Geriye dönük olarak USB 2.0 uyumu da olan ama bu durumda aktarım hızı düşen diskin içinde tek bir 3,5 inç SATA sabit disk yer alıyor. Tüm 3,5 inç harici diskler gibi ek bir güç adaptörüyle kullanmak şart.

Diskle birlikte özel olarak geliştirilmiş bir yedekleme

yazılımı da geliyor. Böylece WD SmartWare Pro ile verilerinizi sorunsuz ve otomatik olarak yedekleme imkânınız var. Aynı zamanda bulut depolama desteği de sunan ürün ek olarak Acronis TrueImage WD Edition yazılımı da içeriyor ki bununla sürücü imajı almak mümkün. Elbette harici diskinizde sakladığınız verilerin güvenliğini artırmak da isteyebilirsiniz. Buna özel şifreleme ve donanım tabanlı kriptolama desteği mevcut.

Windows 8 dahil tüm modern işletim sistemleriyle sürücüsüz olarak kullanılabilen taşınabilir diskin 2 TB ve 3 TB kapasiteli seçenekleri de satılıyor. NTFS olarak biçimlendirilmiş gelmekle birlikte Mac sistem sahipleri formatladıktan sonra kullanmaya başlayabilir. 170 x 140 x 49 mm boyutlu cihazın ağırlığı yaklaşık 1 kg. Parlak plastikten üretilen gövde sağlam ve çalışırken ısınma sorunu yaşanmıyor çünkü arka kısımda havalandırma delikleri var. Arkada Kensington kilit deliğine de yer verilmiş.

Bilgi

Western Digital My Book 4 TB

Fiyat: 534 TL

Web: www.wdc.com/tr

Dağıtıcı: Asbis, Index, Logosoft

Öne çıkanlar: Pratik kullanım, yüksek kapasite, sessiz çalışma, ek yazılımlar

**PC
net
puanı**

Özellikler	★★★★★
Performans	★★★★★
Fiyat	★★★★★

AKILLI TELEFON

Sony Xperia Z1 Compact

Önceki mini modellerin aksine, özelliklerde fazla kesintiye gitmeyerek dikkat çekiyor.

Üreticiler bir yandan özellik anlamında zirveyi zorlayan üst seviye ürünlerle yarışıyor, bir yandan da her türden kullanıcıya hitap edebilmek için çeşitliliğe gidiyor. Daha önceleri çok sayıda üst sınıf akıllı telefonun "kompakt" versiyonlarına şahit olduk. Tarih bir kez daha tekerrür etti ve Sony'nin başarılı Xperia Z1 modelinin ufaltılmış hali olan Xperia Z1 Compact karşımıza çıktı. Deneyimlerimize göre kompakt versiyonların büyük kısmı iddialı abilerine kıyasla ciddi gerilemeler gösterdi ve adlarına yakışanı sunamadı. Acaba Xperia Z1 Compact modelinde durum farklı mı? 5 yerine 4,3 inç ve Full HD yerine 1280 x 720 piksel IPS LCD ekranla gelen yeni modelde dört çekirdekli 2,2 GHz Snapdragon 800 işlemci, 2 GB RAM bellek ve 16 GB depolama alanının aynen korunmuş olması yüzleri güldürüyor. Normal modelde olduğu gibi su ve toz geçirmez (IP58) olan Z1 Compact'ta boyutlar 144 x 74 x 8,5 mm yerine 127 x 65 x 9,5 mm, yani telefon biraz daha küçük ve çok az daha

kalın. Ağırlıkta 170 yerine 137 gram gibi kabul edilir bir değere inmiş. micro SIM kartla çalışan bu modelde de kullanıcılar microSD kart kullanarak depolama alanını artırabiliyor. Su geçirmezlik için eklenen kapaklı bağlantı noktalarından otürü dahili hoparlörden gelen ses biraz zayıf kalıyor ama kulaklıkla net ve güçlü ses elde edebilirsiniz. Benzer ürünler gibi 802.11a/b/g/n/ac kablosuz ağ ve Bluetooth 4.0 desteği mevcut, hatta NFC alıcısı bile var. Bu da gösteriyor ki Z1 Compact ile çok sayıda özellik geliyor ve bu model, ekranı dışında Z1'i aratmıyor. İşin ilginç, 20,7 MP çözünürlük sunan başarılı kamera da aynen korunmuş. Adreno 330 GPU'dan güç alan Z1 Compact'ın azalan boyutundan otürü değiştirilemeyen bataryasının kapasitesi 3000 mAh yerine 2300 mAh ama ekran ufaldığı için pil ömrü fazla azalmamış. RDS'li Stereo FM radyosu da olan telefonun ön kamerası 2 MP çözünürlükte ve Full HD video çekebiliyor. Ana kamera Full HD video çekebiliyor ama 4K için Z2 modeli şart.

Bilgi

Sony Xperia Z1 Compact

Fiyat: 1.999 TL

Web: www.sony.com.tr

Dağıtıcı: Sony Türkiye

Öne çıkanlar: Dört çekirdekli Snapdragon 800, 2 GB RAM, 20,7 MP kamera, IP58 onayı

**PC
net
puanı**

Özellikler	★★★★★
Performans	★★★★★
Fiyat	★★★★★

AKILLI TELEFON

Nokia Lumia 1320

Lumia ailesinin bu üyesi makul fiyata dev ekran deneyimi sunuyor.

H iç şüphesiz ki büyük ekranlı telefonlara talep giderek artıyor. Nokia da bunun farkında ki Lumia 1320 ve Lumia 1520 gibi modellerle tüketici karşısına çıkıyor. Lumia 1520 her açıdan üst düzey ve dolayısıyla pahalı bir cihazken, Lumia 1320, büyük ekranda Windows Phone deneyimini daha makul bir fiyatla sunuyor. Lumia 1320'nin en dikkat çekici özelliği elbette boyutu. Bu kocaman telefon da Nokia'nın Lumia serisinde benimsediği şık tasarım çizgilerini taşıyor. Diğer Lumia'lar gibi canlı renk seçenekleri var, daha iyi bir tutuş için kenarlar yuvarlatılmış.

Lumia 1320'nin 6 inç genişliğindeki ClearBlack IPS ekranı 1280x720 piksel çözünürlüğünde. Piksel yoğunluğu 245 ppi olan ekran en üst düzey ve çok pahalı modeller kadar keskin görüntüler sunamasa da 6 inç için gayet yeterli bir çözünürlüğe sahip. Testlerimizde bakış açısının oldukça geniş olduğunu, ekranın parlak güneş ışığında dahi rahat okunabildiğini tespit ettik.

Lumia 1320'de Qualcomm'un çift çekirdekli Snapdragon 1,7 GHz işlemcisi ve 1 GB RAM kullanılmış. Windows Phone 8'in bu gibi donanımlar için nasıl optimize edildiğini her cihazda yeniden görüyoruz: Benzer özelliklere sahip Android cihazlardan akıcı bir performans beklemeyiz ama bu donanım, akıcı bir Windows Phone deneyimi için tamamen yeterli.

Telefondaki Windows Phone 8 işletim sistemi, Lumia Black güncellemesiyle birlikte ek işlevler de kazanmış. Bu sürümde geliştirilmiş Glance Screen, daha iyi çoklu görev desteği, zil seslerini özelleştirme ve Nokia Beamer geliyor.

Kamera demişken, telefonda 5 MP arka kamera ve VGA ön kamera bulunduğunu belirtelim. 5 MP kameranın kalitesi iyi ışık koşullarında yüksek ama bu fiyat aralığındaki cihazlardan daha üstün değil. Lumia 1320 ile Full HD video kaydetmek de mümkün. Değiştirilemeyen 3.400 mAh pil, normal kullanımda bir günden fazla dayanabiliyor.

Bilgi

Nokia Lumia 1320

Fiyat: 995 TL

Web: www.nokia.com.tr

Dağıtıcı: Nokia Türkiye

Öne çıkanlar: Dev ClearBlack ekran, Lumia Black güncellemesi, özel Nokia uygulamaları

PC puanı

Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

USB BELLEK

Transcend JetFlash 380G

Hem USB flaş bellek hem de telefonunuz için ek depolama birimi.

U SB OTG (On-The-Go) teknolojisi son yıllarda başarılı bir evrim geçirdi. Bir ucu akıllı telefona, diğer ucu USB flaş sürücüyeye bağlanan bir kablo şeklinde ortaya çıkan bu teknoloji artık minicik ve kolayca taşınacak şekillerde karşımıza çıkıyor. OTG teknolojisi, sıradan bir USB flaş sürücüyü akıllı telefonlarda ve tabletlerde de kullanmanıza olanak tanıyor.

Tasarım açısından bakıldığında JetFlash 380G hem çok ufak hem de şık bir ürün. Sadece 3,2 gr ağırlığındaki bellek, altın veya gümüş renk seçeneklerine sahip. İncelediğimiz 16 GB'lık modelde kullanılabilir alan 15,1 GB. Ayrıca 32 GB'lık bir model de satışta (88 TL). Standart USB ucu açıkta dururken, telefonunuza takmak için kullanacağınız Micro-USB ucu ise siyah bir kapağın altına gizlenmiş.

JetFlash 380G standart bir USB flaş bellek olarak tüm masaüstü işletim sistemlerinde çalışıyor ama telefon veya tabletinizde de çalışması için cihazınızın bunu desteklemesi ve

Android 4.0 üstü bir sürümü kullanıyor olmanız şart. O yüzden ürünü satın almadan önce mutlaka git.pcnet.com.tr/ua adresinde uyumluluk listesini kontrol edin. Cihazınız "Incompatibility" (uyumsuzluk) listesinde yoksa destekleniyor olabilir ama riske girmeyi önermiyoruz. Eğer cihazınız uyumlu cihazlar listesindeyse JetFlash 380G'yi cihazınızın Micro-USB yuvasına taktığınızda tıpkı Windows'taki gibi otomatik olarak tanınacaktır, ek bir işlem gerekmiyor. Artık fotoğraf ve videolar gibi büyük dosyalar başta olmak üzere her şeyi USB belleğinize aktararak telefonun depolama alanını rahatlatılabilir, USB bellekte depoladığınız dosyalara da telefonunuz üzerinden ulaşabilirsiniz.

Transcend bu işlemleri daha da kolaylaştırmak için bir Android uygulaması geliştirmiş. Transcend Elite adlı uygulama Play Store'dan ücretsiz indirilebiliyor ve fotoğraf, müzik ve filmlerinizi tek dokunuşla yedeklemenize yardımcı oluyor.

Bilgi

Transcend JetFlash 380G

Fiyat: 51,65 TL

Web: www.transcend-info.com

Dağıtıcı:

Öne çıkanlar: OTG özelliği, ücretsiz Android uygulaması, çok hafif ve minik tasarım

PC puanı

Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

Sistem Sihirbazı

Yeni bir bilgisayar alacaklar veya güncelleme yapacaklar için ideal kılavuz.

PC sahibi olmanın en avantajlı yanlarından biri, gerekli olduğunda istediğiniz biçimde güncelleme yapabilmek. Oyunlarda daha akıcı görüntülere mi gerek duyuyorsunuz? Yeni bir ekran kartına geçiş yapın. Başka bir işlem için daha fazla performans mı gerekli? İşlemciyi değiştirin veya eski günlerin favorisi olan bellek eklemeyi deneyin. Bilgisayarınızı canlandıracak çok sayıda farklı alternatif var. Bütçenize uyan biçimde kademeli olarak güncelleme yapabilirsiniz. Bu yüzden bir sistemi uzun süre değiştirmeden kullanmak zorunda değilsiniz. İçinden çıkılmaz bir hâl aldığınızdaysa en iyi yol bilgisayarı camdan

fırlatıp yepyeni bir sistem toplamak.

Ne tür bir bilgisayar oluşturmalsınız? Hangi bileşenler önemli? Hangileri birbiriyle uyumlu çalışabilir? Ne kadar masraf yapmanız lazım? Çok sayıda soru var ve en doğru cevapları almak için tüm eğilimleri araştırıp doğru bir analiz yapmak gerekiyor. Bu iş için kolları sıvamadan önce sayfalarımıza göz atın deriz. Sizler için detaylı araştırmalar yaptık ve üç ayrı bütçeye hitap eden sistemler hazırladık.

En önemlisi, bu sistemlerin her biri DirectX 11 ile uyumlu ve yıllar boyu işinize görecekte temel gereksinimleri karşıyorlar. Önerdiğimiz sistemlerin tümü birkaç yıl işinizi görecekte kapasitede.

NASIL SEÇİLMELİ? LCD MONİTÖR

Yapacağınız en önemli satın almalarından biri monitör. PC'nizi kullanırken sürekli olarak bakacağınız parça olan monitörün iyi bir model olduğuna emin olmalısınız. Aynı zamanda büyük olasılıkla seçeceğiniz kaliteli bir monitör, kurduğunuz sistemi güncelleseniz de yerinde kalmaya devam edecek. PC'lerin birkaç nesil değişimi söz konusu olduğunda bile monitörler değiş-tirilmeden kullanılabilir ve bu sayede diğer parçalara kıyasla daha uzun vadeli bir yatırım dönüşüyor.

O zaman ne yapmalısınız? Sahip olduğunuz ekran kartı en pahalı modellerden biri değilse 2560 x 1440 piksel sunan yüksek çözünürlüklü panelleri tercih etmeniz pek anlamı yok. Yüksek çözünürlükten ötürü GPU üstüne binen ek iş yükü hayli fazla. Bunun yerine ucuz olanlardan değil de VA veya IPS panel içeren 1080p destekli harika monitörlerden

birine yönelebilirsiniz. Çözünürlükte değişime gitmeden daha geniş monitörleri de tercih edebilirsiniz. Uygun fiyatlı 27 inç 1080p monitörler düşünülebilir.

**1.067
TL**

EKONOMİK SİSTEM

Bütçe sınırlı olduğunda dikkatli biçimde seçim yapmak daha da önemli.

ANAKART ASRock H81M-DGS 133 TL Günümüzde giriş seviyesi sistemlerde bile Haswell mimarili işlemciler kullanabiliyoruz. Bu yüzden So- ket 1150 içeren Intel H81 yonga setli bir Micro ATX anakart rahatlıkla işimizi görüyor.	İŞLEMCI Intel Celeron G1820 125 TL Celeron serisinden olsa da Pentium modellerden pek farkı olmayan Haswell mimarili bu işlemcide çift çekirdek 2,7 GHz görebiliyor. Soket 1150 kullanan işlemcinin güç tüketimi 53 wattı aşmıyor.
BELLEK 2 x 2 GB DDR3-1600 120 TL Bellek fiyatları epey düştü ve artık DDR3 bellek almaktan başka seçenek yok. Çift kanallı bir kit almak en doğru seçim. Giriş seviyesinde 4 GB yeterli ama işletim sisteminiz 64 bit olmalı.	EKRAN KARTI Intel HD Graphics Önceden yonga setiyle birlikte anakartla gelen grafik devreleri artık işlemcinin içinde. Celeron'daki bütünlük Intel HD Graphics biraz basit ama Full HD masaüstü yazılımlarında sorun yaşamayacaksınız.
SABİT DİSK 500 GB 3,5 inç 7200 devir 125 TL Yeni anakartlarla gelen SATA 6.0 Gbps bağlantıyı değerlendirebilen son nesil sabit diskler SSD performansını sunamıyor olsa da hiç fena değil ve oyunlar için yeterli boş alana sahipler.	GÜÇ KAYNAĞI High Power ECO 500W 90 TL Normalde bütünlük grafik yongası içeren bir sistemle kasa içindeki standart güç kaynağını kullanabilirsiniz ama önerdiğimiz ekran kartı için 500 Watt'lık bir modelin altına inmeyin.
KASA TX Delta 90 TL Kasanın estetik açısından bir üstünlüğü yok ama beklentileri karşılayacak kapasitede. Aynı zamanda fiyatına kıyasla ucuz görüntü sunmuyor. Ön yüzündeki USB 3.0 portu önemli bir avantaj.	MONİTÖR AOC i2269Vw 340 TL AOC'nin 21,5 inç genişlikli paneli 1920 x 1080 piksel çözünürlüklü ve hangi masada olursa olsun göz alıcı duruyor. Film ve oyunlar için de ideal olan monitörde giriş DVI.
OPTİK SÜRÜCÜ LG GH24NSBO SATA DVD-RW 44 TL Optik sürücülerin önemi azalıyor ama onlarız da olmuyor. Oyunlar ve işletim sistemleri USB bellekte sunulana kadar kullanmaya devam. Yedekleme desteği de cabası.	CPU SOĞUTUCUSU AMD Standart Soğutucu Üst seviye işlemcilerin sınırlarını zorlamak isteyenler için işlemci soğutucuları önemli rol oynuyor. İşlemciyle gelen standart OEM soğutucu bu sistem için uygun olacak.

2.402
TL

ORTA SEVİYE SİSTEM

Harika bir sistem oluşturmak için servetinizi ortaya dökmeniz gerekmiyor.

6.602
TL

ÜST SEVİYE SİSTEM

Eğer gerçekten kendinizi şımartmak istiyorsanız aradığınız çözüm burada!

ANAKART 175 TL Gigabyte GA-F2A88XM-DS2

Bu anakartta AMD'nin en yeni Soket FM2+ işlemcilerine de destek veriliyor. A88X yonga setinde SATA 6.0 ve USB 3.0 gibi iddialı özellikler var. PCIe x16, x1 ve PCI yuvaları sunuyor.

İŞLEMCI 545 TL AMD A10 7850K

Son nesil Kaveri mimarisini esas alan dört çekirdekli bu APU, Turbo ile 4 GHz görüyor. 28 nm üretime geçen seride Soket FM2+ şart. 95 vat TDP değeri biraz daha düşük olabilirdi.

BELLEK 256 TL 2 X 4 GB DDR3-1866

Çok fazla yatırım yapmadan, çift 4 GB bellekten oluşan bu çiftli kitle yüksek performans elde edebilirsiniz. Bellek kitinde özel soğutucu olması şart değil. Duruma göre marka seçebilirsiniz.

EKRAN KARTI - AMD Radeon R7

Eski nesil ekran kartları bir kez daha arka plana düştü ama Kaveri ile gelen yeni bütünleşik GPU gerçekten güçlü ve detayları abartmadıkça Full HD oyun deneyimi elde edilebiliyor.

DEPOLAMA 139 TL SanDisk Ultra Plus 64 GB

SSD pazarının başlangıç noktasında fiyatlar düşmeye devam ediyor. 250 GB kapasiteli Samsung SSD'de GB başına fiyat 1,78 TL ediyor. 250 GB alan çok sayıda uygulama ve oyun için yeterli.

GÜÇ KAYNAĞI 180 TL Cooler Master RS500

Performanslı bir sistem toplamak istiyorsanız güç kaynağını ihmal etmeyin. Güçlü bir PSU almanız şart. 500 var ve üstü seçenekler işinizi görecektir. Bu modelin 80+ Bronze onayı var.

KASA 178 TL CORSAIR Carbide 200R

Çok pahalı olmayan ve USB 3.0 portları gibi yeni nesil özellikler içeren bir kasa arayanlar Carbide 200R'den memnun kalabilir. Daha göz alıcı bir kasa arıyorsanız dükkânları dolaşmakta özgürsünüz.

MONİTÖR 565 TL LG 24EA53V IPS

IPS panelli monitörlerin TN panelli ucuz modellerden daha iyi görüntü sunar. Artık 550 TL civarına böyle bir IPS monitör almak mümkün. Full HD destekli ve HDMI/DVI girişleri var.

OPTİK SÜRÜCÜ 231 TL LG 16X CH10LS28 Kombo

DVD'ye yedekleme yapmak ucuz ama artık kaliteli filmler için Blu-ray sürücü gerekiyor. Film sevenler için ideal olan bu kombo sürücüyle tek ve çift katmanlı filmleri sorunsuz izleyebilirsiniz.

CPU SOĞUTUCUSU 133 TL Cooler Master Hyper 412S

Son nesil Soket 2011 işlemcileri bile destekleyen Hyper T4 ile bakır ısı boruları ve çekirdek temas teknolojisi sunuluyor. Aynı zamanda gürültüsüz çalışmayı başarıyor.

ANAKART 417 TL ASUS Z87-A

X79 yonga setli anakartlar daha üst seviyede ama performans anlamında çok başarılı olan 4770K'ye uyum sağlayacak biçimde Intel Z87 yonga setli bu modele yöneldik.

İŞLEMCI 915 TL Intel Core i7-4960X

Altı çekirdekli Intel Core i7 4960X gibi işlemciler bile dur diyebilen dört çekirdekli Core i7 4770K işlemcinin Turbo sınırı 3,9 GHz ve Haswell mimarisinden ötürü Soket 1150 içeriyor. e 84 vat.

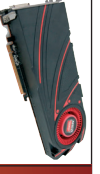
BELLEK 475 TL 2 X 8 GB DDR3-2133

Çift kanallı bellekten öteye gitmenin pek gereği kalmadı. İki tane 8 GB bellek sizi uzun süre ayakta tutacak. 2133 MHz ile gecikme süresini hayli düşürebilirsiniz. XMP onayı tercih edilmeli.

EKRAN KARTI 1.152 TL AMD R9 290 4 GB GDDR5

Ekran kartları çok hızlı değişiyor. En üst modele %50 fazla ödeme yapmak mantıklı değil. Radeon R9 290 ile elde edilen performans hayli etkileyici. 512 bit kartın Bitcoin becerisi de yüksek.

DEPOLAMA 501 TL Samsung 840 EVO 250 GB

Artık sabit disklerle yaklaşan kapasitelerde SSD'ler bulabiliyoruz. Bazı etkileyici algoritmalar kullanan 840 EVO alan yanında performans konusunda da iddialı.

GÜÇ KAYNAĞI 377 TL Seasonic 750W Modüler

Hızlı bir değişim geçiren güç kaynakları verim konusunda ilerledi ve duraklama dönemine girildi. Seasonic'in artışı aşırı sessiz çalışması, 80+ Gold sertifikası ve modül bağlantı desteği.

KASA 512 TL Cooler Master HAF X

Sürekli yeni kasalar geliyor ama Cooler Master'ın 2010'da tanıttığı geniş gövdeli ve başarılı soğutmalı HAF X gözden düşmeden yola devam ediyor. Cosmos modelleri de dikkat çekmekte.

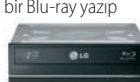
MONİTÖR 1635 TL AOC Q2963PM LED

4K Ultra HD monitörler henüz alınabilecek seviyede değil. 21:9 formatındaki bu ultra geniş monitör içerdiği IPS panel, 2560 x 1080 piksel çözünürlük ve üç dijital girişle beğeni kazanıyor.

OPTİK SÜRÜCÜ 335 TL LG BH10LS38

Oyunlar ve filmler eklenince SSD'niz hemen dolabilir. Sabit disk ekleseniz bile yedekleme şart ve en mantıklı çözümlerden biri arada bir Blu-ray yazıp saklamak.

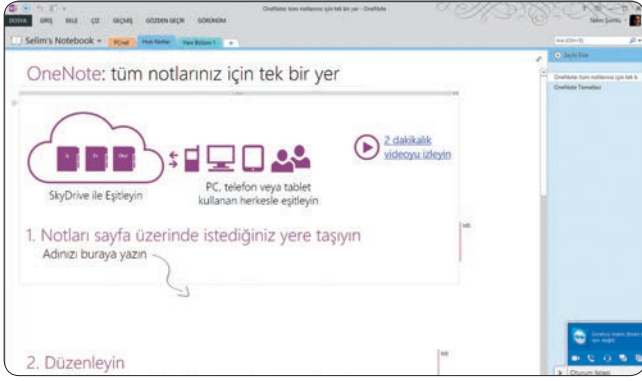

CPU SOĞUTUCUSU 310 TL Thermaltake Water 3.0 Pro

Intel Core i7 4770K işlemcide çarpan kilidi olmadığından işlemciyi 4,7 GHz'e kadar çıkarmak olası. Bu durumda en iyi çözümün hepsi bir arada soğutma sistemi oluyor.

ALİŞVERİŞ REHBERİ

NOT DEFTERİ

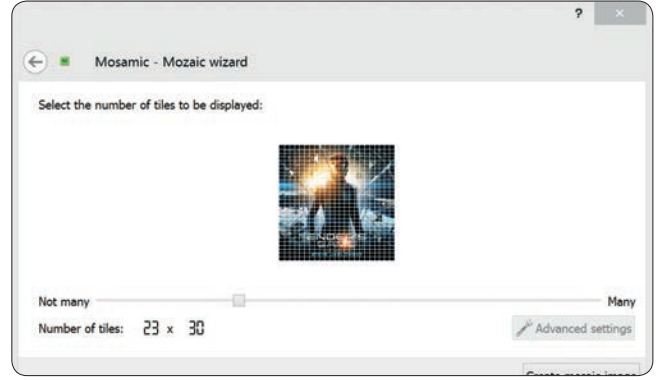
www.onenote.com

Microsoft OneNote

Artık bedava olan OneNote'la tüm notlarınıza her yerden erişebilirsiniz.

Microsoft, beklenmedik bir hamleyle, daha önce ücretli Microsoft Office paketleriyle birlikte gelen OneNote uygulamasını tamamen ücretsiz hale getirdi. Gelişmiş ve Türkçe bir not alma uygulaması olan OneNote, Microsoft Office kullanıcıları için tanıdık bir arayüze sahip. Yazının yanı sıra sesli ve görüntülü notlar tutabilir, web sayfalarını kırparak, notları arkadaşlarıyla

nızla paylaşabilir ve birlikte düzenleyebilirsiniz. Notlarınızı gelişmiş Windows yazılımının yanı sıra web sitesi ve Windows Phone, Android, iOS gibi cihazlar için geliştirilmiş bedava mobil uygulamalarla da tutabiliyor, notlarınızı tüm cihazlarda görebiliyorsunuz. Böylece Microsoft, bu alanın lider oyuncusu Evernote'a güçlü bir rakip oluyor. Mutlaka denenmeli.

FOTOĞRAF ARACI

www.mosamic.com

Mosamic

Popüler yazılımların yarattığı gereksiz dosyaları temizleyerek kaç bayt kazanabilirsiniz?

Mozaik fotoğraflar, yüzlerce (hatta bazen binlerce) minik fotoğrafın bir araya gelerek oluşturduğu büyük fotoğraflardır. Basacağınız bir poster, duvar kağıdınız veya sevdiğiniz bir kişi için hazırladığınız görsel çalışmalarda böyle bir mozaik kullanmak çok etkili olabilir. Mosamic, işte bir böyle bir mozaik oluşturmaya yardımcı oluyor. Yazılımı kullanarak

fotoğraf veya renk mozağı oluşturabilirsiniz. Renk mozağı sadece renkli kutulardan oluşuyor ve fotoğraf kadar ilginç olmuyor. Mozaik oluştururken kullanılacak kutu sayısını belirleyebilir, gelişmiş ayarları değiştirebilirsiniz. Mozaik oluştururken önce mevcut fotoğrafları içe aktarmanız gerekiyor ki bu işlem biraz uzun sürebiliyor. Yine de sonuç görülmeye değer.

GÜVENLİK

<http://git.pcnet.com.tr/apc>

Avira PC Cleaner

Antivirüs yazılımınızdan emin değilseniz Avira'dan ikinci bir fikir alın.

Bilişim güvenliği şirketi Avira tarafından geliştirilen bu yazılım, mevcut güvenlik yazılımınızın yanında çalışarak size ikinci bir fikir vermek için tasarlanmıştır. Sisteminize bir zararlı yazılım sızdığından ve antivirüs yazılımınızın etkisiz kaldığından şüpheleniyorsanız sisteminizi bir kere de Avira PC Cleaner ile taratabilirsiniz. Yazılım gerçek zamanlı çalışmadığı için mevcut

antivirüs yazılımınızla çalışmıyor. Avira PC Cleaner'da sadece bir düğme var: "Scan system" düğmesine tıkladığınızda hızlı sistem taraması başlıyor. İsterseniz "Full scan"ı işaretleyerek tam sistem taraması yapabilirsiniz. Tarama sonucunda sisteminiz temizse yeşil bir onay işareti beliriyor. Program zararlı bir yazılım tespit ederse tek tıklamayla temizleyebilirsiniz.

FOTOĞRAF ARACI

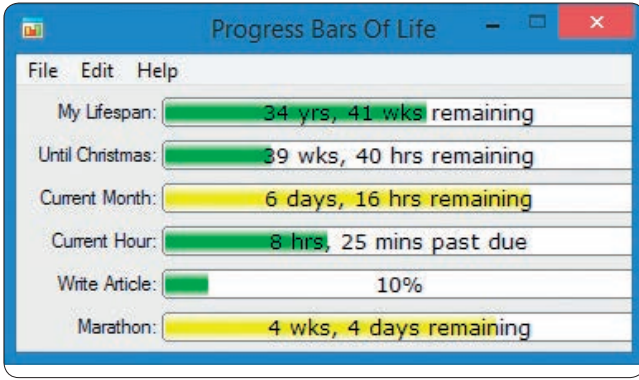
www.exeone.com/vintager

Vintager!

Dijital fotoğraflarınıza eski fotoğraf görünümünü kazandırarak ilgiyi artırın.

Eski fotoğraflar bir başkadır... Solmuş renkleri, kokuları onları daha çekici kılar. Vintager ile dijital fotoğraflarınıza koku ekleyemerseniz de görüntülerini "eskiter" onlara farklı bir hava katabilirsiniz. Programın ana penceresine istediğiniz fotoğrafı sürükledikten sonra uygulamalar istediğiniz filtreleri seçin. Kullanabileceğiniz 16 farklı ön tanımlı ayar var. Presets listesin-

den fareyle üstlerine gelerek adlarını görebilirsiniz. Ayrıca alan derinliğini değiştirerek fotoğrafın içinin veya dışının daha aydınlık veya karanlık olmasını sağlayabilir, isterseniz fotoğrafınıza çerçeve ekleyebilirsiniz. Yedi farklı çerçeve seçeneği mevcut. Bunların yanı sıra kırpma, döndürme, parlaklık ve kontrast gibi temel düzenleme araçları da sunuluyor.

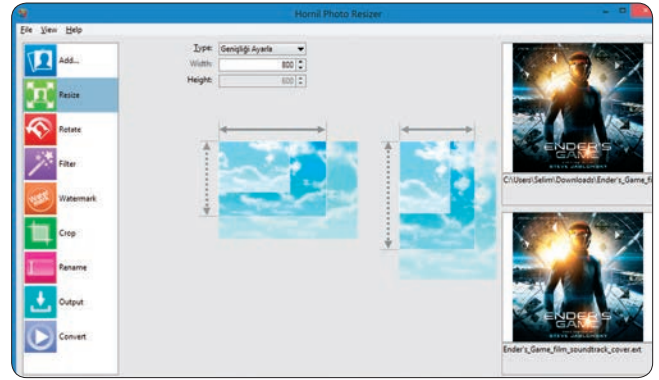
ZAMAN TAKİBİ <http://git.pcnet.com.tr/pbol>

Progress Bars of Life

Hayatınızda gerçekleşecek olaylara kalan zamanı ekranınızdan takip edin.

Adı "hayatın süreç çubukları" anlamına gelen bu küçük ve eğlenceli program, adından anlaşılan bir iş yapıyor: Hayatınızdaki etkinliklere ait çeşitli süreleri, bilgisayardan aşına olduğumuz süreç çubuklarıyla ifade ediyor. Varsayılan olarak ölmenize, Noel'e, bu ayın sonuna ve bu saatin sonuna kadar kalan süreler görünüyor. (Program ne zaman öleceğinizi he-

saplayamıyor, ayarlardan sizin yaklaşık bir tarih girmeniz gerekiyor.) Ayar ekranını kullanarak bu etkinlikleri değiştirebilir ve yenilerini ekleyebilirsiniz. Her biri için bitiş tarihi belirtmeniz yeterli. İsterseniz süre yerine yüzdelik değerli çubuklar da oluşturabilir, örneğin "bitirme tezi" çubuğunu ilerleme kaydettikçe işaretleyebilirsiniz. Seçebileceğiniz birkaç farklı tema da var.

FOTOĞRAF ARACI <http://hornil.com/en/products/photoresizer/>

Hornil Photo Resizer

Yüzlerce fotoğrafı aynı anda yeniden boyutlandırabilir ve döndürebilirsiniz.

Bu ücretsiz araç, bir klasördeki tüm fotoğrafları tek seferde yeniden boyutlandırmanızı sağlıyor. Bunun için Add düğmesine tıkladıktan sonra fotoğrafları seçmeniz, ardından soldaki menüden Resize'a tıklayarak yeni fotoğraf boyutunu belirlemeniz yeterli. Üstelik programın tek yapabildiği şey yeniden boyutlandırma da değil. Aynı şekilde soldaki menüden seçerek dön-

dürme, filtre ekleme, filigran ekleme, kırpma ve yeniden adlandırma işlemlerini gerçekleştirebilirsiniz. Filtreler çok zengin olmasa da gelişmiş portre parlama (advanced portrait glow) denemeye değer. Output sekmesinden çıktı klasörünü ve kalitesini ayarlayabilirsiniz. Programın Türkçe arayüzü makine çevirisi olduğu için değil. İngilizceniz varsa İngilizce arayüzü kullanmanızı öneririz.

OYUN <http://git.pcnet.com.tr/uc>

Not Everything is Flammable

Tüketim çılgınlığını eleştiren bu oyunda yanabilen her şeyi yakabilirsiniz.

Adı "her şey tutuşmaz" anlamına gelen bu deneysel oyundaki amacınız nesneleri birbirine dokundurarak yangının yayılmasını sağlamak. Nesneleri domino taşlarına benzer şekilde birbirine dokunduruyorsunuz. Bunu yapmak için sağ ve sol ok tuşlarıyla nesneyi döndürebilir, yukarı ok tuşuyla zıplatabilirsiniz. Zıpladığınızda bir alev kaybediyorsunuz. Oyunda kitap, buzdolabı,

giysi, fotoğraf gibi bazı nesneler var ve oyunun adından da anlaşılacağı üzere bazı nesneler yanmıyor, o yüzden bu nesneleri tespit edip onlardan kaçınmanız gerekiyor. Bir ipucu verelim: Beyaz renkli her şey yanıyor. Takvim sizi en yükseğe zıplatabilecek nesne. Oyunun geliştiricilerinin "zarar verme" rekoru 74.000 dolarmış. Oyun, üç kişi tarafından bir hafta sonunda geliştirilmiş.

CETVEL <http://www.arulerforwindows.com>

A Ruler for Windows

Web tasarımcıları ve grafikler artık ekranlarında cetvelle dolaşabilir.

Her monitörün piksel yoğunluğu farklı olduğu için ekranın önüne bir cetvel tutup fotoğrafların kaç santimetre olduğunu ölçemeyiz ama Windows'ta çalışan bir cetvel yazılımıyla her şeyin kaç piksel olduğunu ölçebiliyor. Genellikle tasarımcıların işine yarayacak A Ruler for Windows, tam da bu işi yapıyor. Programı çalıştırdığınızda ekranda beliren ve daima üstte kalan cetveli tutup istediğiniz yere

sürükleyebilirsiniz. Cetvel üzerinde bir noktaya tıkladığınızda oraya kadarki piksel sayısı görünür. Program ayarlarıysa sol kenardaki ufak düğmelerle yapılıyor. İlk düğme cetveli dikey hale getiriyor. Diğerlerini kullanarak cetvel genişliğini, işaret çizgilerinin yerini, cetvel görünümünü ve büyütme oranını değiştirebilirsiniz. Programı kapatmak için sağdaki çarpı işaretine tıklayın.

HesapKitap

Mobil mesajlaşmada rekabet büyüyor.

Nilacra, kişisel finans yönetimi uygulaması HesapKitap ile kullanıcılarını bütçe takip derdinden kurtarıyor. İşlevsel özelliği ve kullanım kolaylığıyla dikkat çeken uygulamanın esası, uluslararası muhasebe temellerine dayanıyor. Varlık, borç, gelir ve gider olarak kategorileri bulunan uygulamada, her bir mali hareket uygun bölmelere kaydedilerek, finansal tablo oluşturuluyor. Para çekme, alacak tahsili, faturaların ve ödemelerin takibi gibi birçok kişisel finansal hareketin kaydedilmesini sağlayan uygulamayla tüm gelir-gider planlamasını takip etmek mümkün oluyor.

Uygulamayı ilk açtığınızda karşınıza gelen Başlangıç Sihirbazı, finansal bilgilerinizi birkaç dakika içinde uygulamaya tanımlamanıza yardımcı oluyor. Ondan sonra kişisel finans durumunuzu yönetmek gayet kolay.

HesapKitap, bulut hesabı özelliğiyle kişisel kayıtlara tüm platformlardan ulaşma imkânı sağlarken, aynı zamanda yedekleme ve güncelleme imkânı da sunuyor. Yeni sürümle birlikte çok daha hızlı hale getirilen uygulamanın bulut hesabı, %50 indirimle yıllık 8,99 TL olarak sunuluyor. Bu uygulama sonrası daha önce bulut hesabı alan kullanıcılar da unutulmuyor ve eski kullanıcıların bulut hesaplarını kullanım süresi de bir yıl uzatılıyor.

HesapKitap uygulaması, iOS, Android ve Windows işletim sistemlerine sahip mobil cihazlarda hizmet verebildiği gibi, Windows PC'lerde de kullanılabilir. Uygulamaya ayrıca tüm web tarayıcılarla www.hesapkitap.com.tr adresinden ulaşılabilir.

Uygulamaya çok yakında konum kaydetme, konum hatırlatma,

animsatıcı, ses efekti, oynasallaştırma gibi yeni özellikler de ekleneceğinin bilgisini aldık.

Memrise

Eğlenceli bir yöntemle yabancı kelimeler öğrenin.

Platform: iPhone, Android, iPad Fiyatı: Bedava Geliştirici: Memrise

ingiltere'de kurulan yeni bir giriş olan Memrise, dil öğrenmeyle ilgili bilimsel araştırmaları yeni ve eğlenceli bir eğitim sistemine dönüştürüyor. Memrise, kelime öğrenmeyi hızlı, etkili ve eğlenceli bir oyuna dönüştürmüş. Yaklaşık 1 milyon kişinin kullandığı platformda 200 dil ve yüzlerce farklı konu başlığı bulunuyor. Eğitim içerikleri kullanıcılar tarafından eklendiği için her dilde kalite farklı olabiliyor ama Memrise en çok Çince öğrenmek için kullanılıyor. Uygulama (veya web sitesi) size her kelimenin İngilizce karşılığının yanı sıra o kelimeyi hatırlatacak bazı görsel öğeler sunuyor. Tabii bunların size anlamlı gelmesi için İngilizce kelime bilginiz yeterli olmalı. Örneğin denediğimiz Çince dersinde "inek" kelimesinin Çince nasıl yazıldığını gördükten sonra o kelimenin bir

ineğe dönüşmesini izledik. Bu yöntem gerçekten akılda kalıcı oluyor. Fransızca içinse kelimenin telaffuzu, okunuşu İngilizcede benzer olan kelimelerle anlatılıyor. Dersleri www.memrise.com adresi üzerinden takip etmek de mümkün.

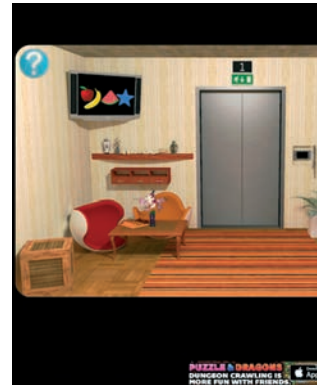

Can You Escape 2

Odadan kurtulmak için bulmacaları çözmelisiniz.

Platform: iPhone, Android, iPad Fiyatı: Bedava Geliştirici: Mobigrow

Popüler bulmaca oyunu Can You Escape'in ikincisi çıkmaya olamazdı. Oyndaki amaç yine aynı: Odalardaki bulmacaları çözerek gizli nesneleri bulmak ve nihayetinde tüm odalardan çıkıp kurtulmak. Oyunu bitirmek için tek yardımcınız mantığınız ve sabrınız olacak. Bulmacalar tamamen görsel olduğu için yabancı bir dil bilmeniz gerekmiyor. Takıldığınız seviyeleri atlayamıyorsunuz, tüm seviyeleri sırayla bitirmek zorundasınız. Ama ipucu almak isterseniz sol üstteki soru işaretine tıklayarak çözüm videolarını izleyebilirsiniz. Tabii bu oyunun keyfini kaçıracağız ama zaten. Oyunda farklı temalara sahip toplam 8 oda bulunuyor. Yapımcılar 7 oda daha ekleneceğinin sözünü vermiş ama oyun aralık ayından beri güncellenmedi, biz

de yeni odaları merakla bekliyoruz. Oyun ücretsiz ama ekranın alt tarafında sürekli olarak bir reklam bandı beliriyor. İsterseniz 1,79 TL karşılığında reklamları kaldırarak daha fazla görünür alan elde edebilirsiniz.

SOSYAL AĞ

www.nyamyam.com

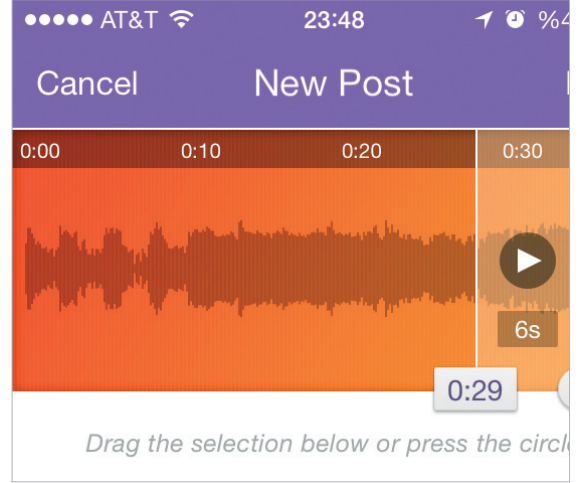
Snippit

Sevdiğiniz müzikleri anılarınızla birlikte paylaşın.

Zaman zaman aklımıza gelen ya da duyduğumuz şarkılar bize bir kişiyi veya olayı hatırlatabilir. Bu hatıraları müziklerle beraber depolamak isterseniz Snippit, fotoğrafları müziklerle birleştirmenin eğlenceli bir yolunu sunuyor. Snippit'i kullanırken iPhone veya iPod'unuzdaki arşivinizden müzik seçebileceğiniz gibi iTunes Store'dan da seçim yapabilirsiniz. Ardından o müziğe fotoğraf veya etiket ekleyip paylaşma imkânınız oluyor. Başlamak için önce nota simgesine dokunarak bir şarkı seçiyor, sonra o şarkının 10 saniyeye kadar olan bir kısmını kırpyorsunuz. Sonraki adımda o 10 saniyelik kısma açıklama yazabilir, etiket ekleyebilir, fotoğraf yükleyebilirsiniz. Süreç oldukça basit. Sosyal ağ özelliklerine sahip olan uygulamada başkalarını takip etmek ve paylaştıkları şarkılara

yorum yazmak mümkün.

Kendinizi oldukça özgün bir şekilde ifade etmenizi sağlayan Snippit'te yeni şarkılar keşfetmek için Explore sekmesine geçebilirsiniz. Burada rock, rap, dans, caz, klasik gibi müzik türleri bulacaksınız. Ayrıca etikete göre filtreleme yapmak, son eklenen veya popüler şarkıları görmek mümkün. Uygulamanın arayüzü karışık görüldüğü için ilk denemeleriniz sizi zorlayabilir ama müzik ve fotoğraflar tüm dünyada kendinizi ifade edebileceğiniz şeyler olduğu için uygulamadan keyif almanız zor olmayacak. Üyeler şimdiden tüm müzik türlerini Snippit'ta yaymaya başlamış durumda. Sevdiğiniz müzik türü ne olursa olsun kendinize göre bir şeyler bulabilirsiniz. Piyasada çok fazla müzik ve fotoğraf uygulaması olsa da Snippit, bunları bir araya

getiren sosyal özellikleriyle farklılaşıyor. Popüler hale gelirse çok daha keyifli sonuçlar doğurabilir.

Bilgi

Platform: iPhone
Fiyat: 8,99 TL
Geliştirici: Nyamyam

TAKSİ ÇAĞIRMA

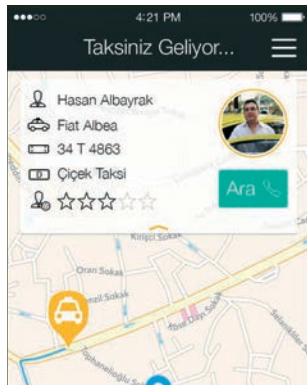
www.taxibul.com

TaxiBUL

İstanbul'da taksi çağırma için bir dokunuş yeter.

Platform: iPhone, Android Fiyatı: Bedava Geliştirici: UPIN Bilişim

TaxiBUL, Türkiye pazarına giren ikinci taksi çağırma uygulaması olarak hayatına başladı. TaxiBUL, dışarıda taksi beklemeye son veriyor ve çevrede bulunan taksileri tek dokunuşla çağırmanızı sağlıyor. Yapılan yolculuklar sonucunda taksi bilgilerinin kaydedilmesi özelliğiyle de güvenli yolculuk yapma imkânı veriliyor. Şehir içinde güvenli ve şeffaf bir ulaşım sağlamayı planlayan TaxiBUL, kullanıcılarına taksinin şoför, araç, durak ve plaka bilgilerini sağlıyor. Ayrıca taksinin geliş süresi ve mesafesini harita üzerinden takip etmeyi olanaklı kılarak yolda, dışarıda taksi beklemeyi ortadan kaldırıyor. TaxiBUL ile rezervasyon sırasında taksiye not da göndererek konum hakkında detaylı bilgi verilebiliyor. Ayrıca profil ayarlarından kişisel bilgilerinin görünürlüğü de açık ya

da kapalı hale getirilebiliyor. Taksiler için ise hiçbir ücret ve komisyon talep etmeyen TaxiBUL uygulamasını şoförler Android cihazlarına indirip uygulama içerisinden ön kayıt talebi göndererek sisteme kolayca başvurabiliyorlar.

TV TAKİBİ

http://git.pcnet.com.tr/uk

Televizyon

Türk televizyonlarındaki her şey bu uygulamada.

Platform: iPhone, Android, Windows Phone Fiyatı: Bedava Geliştirici: BrilliSoft

Televizyon uygulaması, adından da tahmin edilebileceği üzere, Türk televizyon kanallarında neler olduğunu gösteriyor. Uygulamayı açtığınızda karşınıza "TV'de Şu An" ekranı çıkıyor. Tüm ulusal kanallarda sürmekte olan programları, temsili birer fotoğraf ve kısa açıklamalarıyla birlikte görebilirsiniz. Her programın sağ üstünde de başlangıç saati yer alıyor. Menüden "Kanallar"a dokunduğunuzda gelen kanal listesi alfabetik değil ve sıralama değiştirilemediği için biraz kafa karıştırabilir. Bir kanal seçtikten sonra dün, bugün ve yarınki program akışını görebilirsiniz. İzlemek istediğiniz bir programın yanındaki yıldız işaretiyle dokunarak program başlatken veya 1 saat, 30 dakika veya 10 dakika önce programın size hatırlatılmasını sağlayabilirsiniz. Bu hatırlatmaları sonradan

düzenlemek için de "Hatırlatmalar" ekranı kullanılabiliyor. Uygulama, program akışlarını indirdikten sonra çevrimdışı da çalışabiliyor. Şu anda uygulama kapsamında 38 kanal yer alıyor. Özelleştirme seçeneklerinin artmasını umuyoruz.

GİRİŞİM

Hürriyet Garage

www.hurriyetgarage.com

Üniversite öğrencileri için girişim zamanı!

Hürriyet grubunun öğrencileri destekleyen ve girişimlerini fonlayan projesi Hürriyet Garage, internetteki yerini aldı. İnternet teknolojilerine aktif olarak yatırım yapan ve Hürriyet Emlak, Yenibiris.com gibi birçok önemli markayı bünyesinde bulunduran Hürriyet Grubu artık internet girişimciliğine daha aktif şekilde destek olacak.

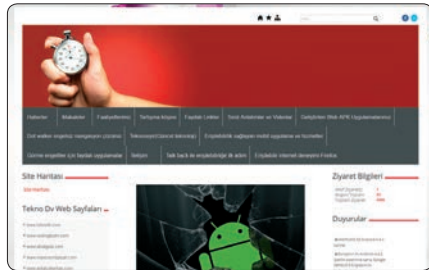
Hürriyet Garage'da üniversite öğrencileri internet projelerini paylaşıyorlar ve finale kalan öğrenciler sektörden önemli isimlerin katılacağı kampa alınıyor ve girişimcilikle ilgili bilgi alışverişi gerçekleştiriliyor. Kamp sonrasında ise üç proje Hürriyet Garage'dan danışmanlık, ofis ve başlangıç sermayesi gibi destekleri almaya hak kazanıyor.

Hürriyet Garage'da ofis, başlangıç sermayesi ve danışmanlık gibi destekleri arkasına alan üç girişim, bir ay sonunda seçici kurulun karşısına çıkıyor ve Hürriyet Garage'dan yatırım desteği alabiliyorlar ya da girişimcilere grup bünyesinde iş teklif ediyor.

Hürriyet Garage'ı benzer desteklerden ayıran özellikse gelir modeli ve pazar büyüklüğü gibi kriterlerden çok, fikrin faydalı olmasına daha fazla önem verilmesi. Dolayısıyla sosyal sorumluluk gibi alanlardaki projelerin de Hürriyet Garage'dan destek bulabilmesi mümkün.

ÖĞRENCİ OLMAK ŞART

Hürriyet Garage'da projelerinizi sunmanız için tek şart üniversite öğrencisi olmanız. Bu sayede genç girişimcilerin erken yaşta projelerine başlamaları ve Hürriyet Garage'ın desteğiyle dinamik şekilde projelerini hayata geçirmeleri hedefleniyor.

TEKNOLOJİ

Engelsiz Android

www.engelsiz-android.com

Engelsiz Android, popüler mobil işletim sistemi Android'in görme engelliler için nasıl optimize edilebileceğiyle ilgili bilgilerin sunulduğu bir site. Engelsiz Android sitesi engelleri kaldırarak görme engellilerin de teknolojiye dâhil edilmesini ve bu sayede hayatlarının kolaylaştırılmasını amaçlıyor. Sitede görme engelliler için geliştirilen uygulamaların, navigasyon çözümlerinin, haber ve faaliyetlerin bulunmasının yanı sıra görme engelliler için videolar da anlaşılabilir kılınmış. Akıllı telefonlar genellikle dokunmatik olduklarından engelliler için kullanışlılığını yitiriyorlar. Site, faydalı bilgileri paylaşarak ve görme engellilerin de bu teknolojiyi kullanmasına katkı sağlayarak hayatlarını kolaylaştırıyor.

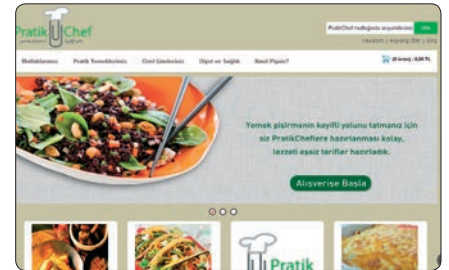

EĞİTİM

Mühendishane

www.muhendishane.org

Site, mühendislerin ve mühendislik bölümünde okuyan öğrencilerin faydalana bileceği ücretsiz ve herkese açık bir eğitim projesi. Temiz tasarımı ve kolay kullanımıyla aradığınız bilgiye kolayca ulaşabileceğiniz sitenin editör kadrosu da alanlarında iyi eğitim alarak doktora düzeyindeki bilgilerini Mühendishane'de paylaşan kişiler. Uzaktan eğitim yapan Mühendishane'de video, makale, interaktif uygulama ve tartışma kategorileri altında bilgiler aktarılıyor. İsterseniz geleneksel yazılı makalelerden faydalanabilir; isterseniz de video, tartışma ve uygulamalar gibi daha interaktif formatlarda bilgilerle ulaşabilirsiniz. Sitede, mühendislik eğitimi üzerine özgün ve kapsamlı bir Türkçe kaynak oluşuyor.

YEMEK TARIFI

Pratik Chef

www.pratikchef.com.tr

Pratik Chef, yemek tarifi veren bir web sitesi olmanın bir adım ötesine gidiyor. Yeni bir girişim olan Pratik Chef'te isterseniz yemek tariflerini inceleyebiliyor ve yemeğin zorluk derecesinin yanı sıra gluten, hayvansal içerik ya da alkol içerik içermediği gibi bilgileri görebiliyorsunuz. Hatta isterseniz site size yemek tarifindeki ürünleri taze şekilde temin ediyor ve siz de gönderilen malzemeleri hazırlayarak tarifi en uygun malzemelerle sofranıza getiriyorsunuz. Ayhan Çobanlıoğlu, Dilek Çobanlıoğlu ve Metin Çobanlıoğlu tarafından hayata geçirilen projede tarifi içeriğindeki ürünleri aramak için zaman harcamanıza gerek kalmıyor. Ayrıca özel günlerinizde keyifli sofraları kurarken de övgü alacağınızı garanti edebiliriz.

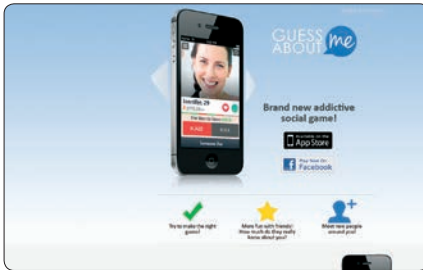
© Copyright 2013 Hürriyet Bilgi Teknolojileri

PROJENİZİ ANLATIN

Hürriyet Garage'a kolayca üye olabilirsiniz. Üyelik işleminizi gerçekleştirdikten sonra da projenizi ve beklentilerinizi kısaca anlatacağınız sayfaya yönlendiriliyorsunuz. Eğer projenizi grup halinde yapıyorsanız onların bilgilerini de giriyorsunuz.

UZMANINDAN ÖĞRENİN

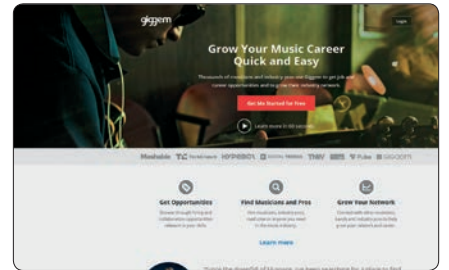
Girişimde finale kalmanın bize göre en faydalı yanı Girişim Kampı'nda alanında uzman kişilerle tanışılacak olması. Bu sayede genç girişimciler kendilerine daha kolay şekilde rota çizerek ve eksiklerini görmekte hızlı yol kat edebileceklerdir.

OYUN**Guess About Me**www.guessabout.me

Guess About Me, üyelerin birbirlerinin fotoğrafına bakarak hobileri ve sevdikleri şeyler hakkında tahminde bulundukları bir oyun. Sadece fotoğraflarına bakarak bir insanla ilgili ne kadar bilgi sahibi olacağınızı ve tahminde bulunabileceğinizi sorgulayabilirsiniz. Bir Türk girişimi olan Guess About Me, henüz sadece İngilterce olarak hizmet verse de Türkiye'den de kullanıcılar bulunuyor. Uygulamayla fotoğrafları üzerinden tahminde bulunduğunuz insanları beğenebilir ve onlara mesaj atarak yeni insanlarla tanışabilirsiniz. Guess About Me ile ayrıca konum paylaşımı yapılabildiği için tanıştığınız kişilerle aranızdaki mesafeyi de görebilirsiniz. Guess About Me'yi bilgisayarınızda Facebook üzerinden veya iPhone ile oynayabilirsiniz.

MODA**Stilkolik**www.stilkolik.com

Stilkolik, kullanıcıların sokak modasını yansıtan fotoğrafları yüklediği, özgün içeriklerin üyeler tarafından oluşturulduğu bir moda sitesi. Modayı takip etmeyi ve yaratmayı seven kullanıcılar giydikleri kombinlerin fotoğraflarını çekip siteye yüklüyor ve diğer kullanıcılar da kıyafet ve kombinleri puanlayabiliyor. Aynı zamanda kıyafetlerin kolaj şeklinde yüklendiği sitedeki fotoğraflara kullanıcılar isterlerse neyi nereden aldıklarını da yazabiliyor. Bu sayede de diğer kullanıcılar bir kıyafeti beğenirlerse nereden alabilecekleriyle ilgili fikir sahibi olabiliyor. Stilkolik ile isterseniz marka bazlı arama da yapabiliyorsunuz. Facebook'taki kişi etiketleme özelliğine benzetebileceğimiz şekilde markalar etiketleniyor.

İLAN**Giggem**www.giggem.com

Genç girişimci ve müzisyen Emir Turan, Temmuz 2012'de müzisyenlere yönelik sosyal ağ ve ilan sitesi Giggem'i kurdu. İngilizce olan site, müzik endüstrisinde çalışan her yetenekten ve dünyanın her köşesinden kullanıcıyı buluşturmayı hedefliyor. Özellikle ABD ve İngiltere'de yoğun ilgi gören sitede müzisyenler enstrüman, grup elemanı ve bakımla ilgili ilanlar verebiliyorlar. Bu kullanışlı siteden sadece müzisyenler faydalandığı için de insanların müzik bilgisini de paylaşabileceği keyifli bir ortam yaratılmış oluyor. Dolayısıyla da resmi yayına 1500 üyeyle başlayan Giggem; yaklaşık 7 ayda 15 bin üyeye ulaşmayı başarmış. Site; müzisyenler, müzik grupları, menajerler, yapımcılar, organizatörler ve gösteri merkezlerine hizmet veriyor.

NE KADAR HIZLI BİR PC'YE İHTİYACINIZ VAR?

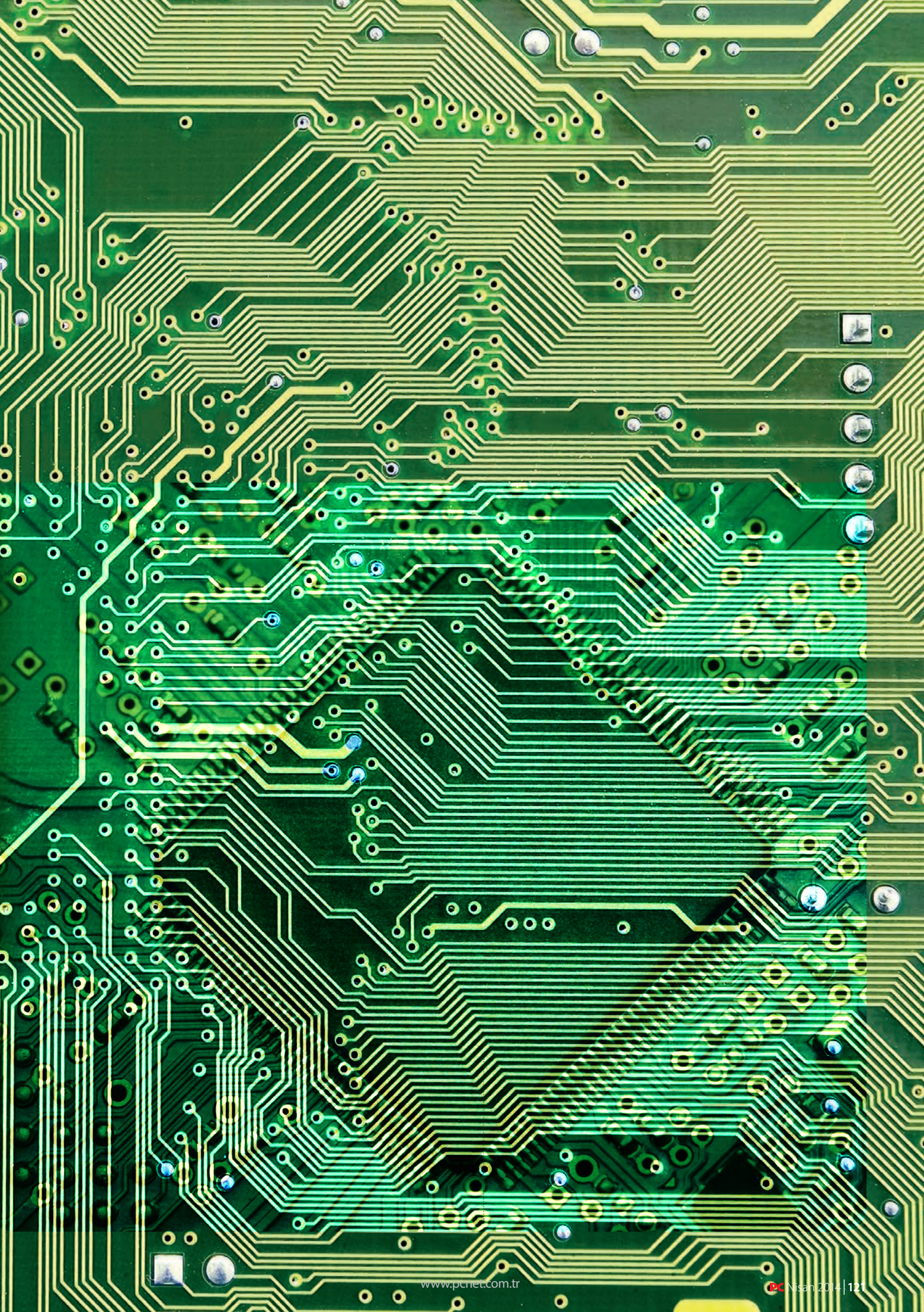
En gelişmiş PC donanımlarına servet harcamayın. Temel bileşenlerin genel performansı ne kadar etkilediğini gözler önüne seriyoruz.

Yeni bir bilgisayar toplarken genelde bütçenizin elverdiği en iyi donanım bileşenlerini satın almak cazip görünür. Oysa son derece hızlı bir işlemci seçerek, gereksiz derecede yüksek kapasiteli RAM alarak ya da hızlı bir SSD'den şaşmayarak paranızı sokağa atmış olabilirsiniz. Orta seviye bileşenlerle bazı giriş seviyesi parçaları bir arada kullanarak beklentileriniz karşılayan bir bilgisayar elde etmeniz mümkün olamaz mı? Düşündüğünüzün aksine, video düzenleme ya da yeni 3D oyunları çalıştırma gibi sistem kaynaklarını zorlayan bazı uygulamalar için en iyi donanımları kullanmanız gerekmeyebilir.

Bütçenizle en iyi sonucu elde etmenize yardımcı olmak

adına gerçek uygulamaları kullanan performans testleriyle video veya müzikleri dönüştürme gibi günlük işleri bir araya getirerek dört ana bileşeni konu alan testler gerçekleştirdik. Farklı sınıftan donanımların günlük bilgisayar kullanımını ne derece etkilediğini anlamaya odaklandık. Fotoğraf düzenlerken, dosya aktarırken, bilgisayarı yeniden başlatırken ve Crysis oynarken hangi parçalar istenen performans artışını getiriyor, ortaya çıkardık.

Tablolarımızda Atom işlemcili tablettan özel oyun PC'sine kadar beş ayrı PC'nin performans kıyaslamasını görebilirsiniz. Hangi işlemlerde hangi sistem sayesinde ne kadar zaman kazanıldığını göreceksiniz. Böylece bir sonraki PC'nizi seçerken yanlış tercihler yapmaktan kurtulacaksınız.

İŞLEMCİLER

PC'nizin performansını artırmak istiyorsanız aklâ gelen ilk adım işlemciyi terfi etmek oluyor ama bu değışikliğin yarattığı performans artışı ne oranda hissediliyor? Bunu anlamak için Intel'e ait giriş seviyesinden üst seviyeye doğru dört ayrı işlemciyi test ettik. Tüm denemelerde Asus Z77 anakart, 8 GB RAM, 2 GB NVIDIA GeForce GTX 680 ekran kartı ve Samsung 840 Pro SSD aynen korundu. Sadece işlemciyi değıştirerek ölçüm yaptık.

Sonuçlardan anlaşılabacağı gibi ödenen paranın karşılığını alıyorsunuz. Üst sınıfa doğru çıkıldığında işlemler daha kısa sürede sona eriyor, benchmark puanları yükseliyor. Ancak işlemci terfisi her testte aynı düzeyde fark yaratmıyor.

Genelde testler daha hızlı işlemciler sayesinde daha çabuk sonuca ulaşıyor. Bununla birlikte Windows testimizde aynı etkiyi görmedik. En güçlü işlemci olan 3,5 GHz Core i7, en zayıf işlemcimiz 1,8 GHz Celeron G460'tan %47 daha iyi puan aldı. Core i7'nin çekirdek sayısı ve önbellek gibi artılarını bir kenara bırakırsak sadece Celeron'dan iki kat yüksek frekansı bile bundan daha iyi sonuca imza atmasını sağlamalıydı. Anlaşılabacağı üzere Windows performansında sadece işlemci gücü değil, aynı zamanda sabit disk ve bellek gibi parçalar da etkili oluyor. Daha yoğun testlerimizde üst seviye işlemcilerin daha büyük farklar getirdiği ortada. Ses sıkıştırma, fotoğraf düzenleme ve video işleme gibi multimedya benchmark'larında işlemcinin hesaplama gücü ön plana çıkıyor. Bu durumda Celeron'dan bir sonraki adım olan Core i3'e geçince bile performans iki katından öteye çıkıyor (0,37'den 0,82). Core i7 ise benchmark puanını iyice yükseltip 1,22 yaparak

Celeron'un 3,3 katına çıkarıyor.

Çoklu uygulama testimizde çok sayıda muhasebe uygulamasını aynı anda çalıştırdık. Dört çekirdekli i5 ve i7 işlemcilerin çift çekirdekli Core i3'ten iyi sonuç elde etmesi şaşırtıcı değil. Tek çekirdekli Celeron G460 ise çok gerilerde kaldı ve testleri tamamlaması Core i7'den beş kat daha uzun sürdü.

Her ne kadar daha güçlü bir işlemci genel anlamda avantaj sağlasa da genelde sadece sistemi en çok zorlayan uygulamalarda bu tür işlemcilerin avantajı hissedilebiliyor. Core i7 işlemciler sekiz komut işleyebilen örnekler olarak satılsa da gerçekte dört fiziksel çekirdek içeriyor ve tıpkı Core i5 gibi Intel Hyper-Threading teknolojisiyle dört sanal çekirdek ekleniyor. Bu nedenle çoklu uygulama testinde Core i7 puanları Core i5 puanlarından sadece %10 daha yüksek.

Oyun performansı

Oyuncuysanız ekran kartınızın tüm işi üstlendiğini düşünebilirsiniz ama Crysis testimizin gösterdiği gibi, oyunlar ekran kartları kadar işlemciye de önem veriyor. Giriş seviyesi Celeron işlemciyle Crysis'i Full HD çözünürlükte oynayabileceğimiz kare hızları elde edemedik. Core i3 işlemciye terfi edince bu darboğaz aşıldı ve oyun performansı üç katına çıktı. Orta seviye ya da üst seviye Ivy Bridge'e terfi edince oyundaki akıcılık daha da hissedilir oldu. Şu bir gerçek ki oyun performansında GPU'nun yanında CPU da belirleyici.

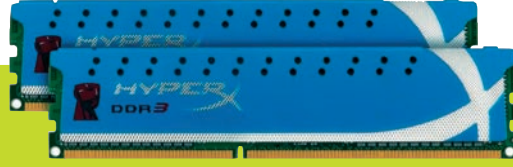
ÜST SEVİYE İŞLEMCİ FARK YARATIR MI?

TEST SİSTEMİ: NVIDIA GeForce GTX 680, 8 GB RAM, 256 GB SSD				
CPU	1,8 GHz Celeron G460	3,4 GHz Intel Core i3-2130	3,2 GHz Intel Core i5-3470	3,5 GHz Intel Core i7-3770 K
Gerçek dünya testleri				
Genel	0,45	0,84	1,1	1,15
Akılcılık	0,74	1,06	1,15	1,09
Medya	0,37	0,82	1,14	1,22
Çoklu görev	0,23	0,65	1,03w	1,13
İşlem süresi				
1 GB fotoğraf kümesi açma	47 sn	27 sn	23 sn	23 sn
Fotoğraf kümesini toplu işleme	5 dk 39 sn	3 dk 35 sn	3 dk 12 sn	3 dk 11 sn
Albümleri AAC'ye dönüştürme	7 dk 40 sn	2 dk 52 sn	2 dk 16 sn	2 dk 16 sn
HD video dönüştürme	14 dk 40 sn	3 dk 59 sn	1 dk 57 sn	1 dk 38 sn
3B görsel render etme	7 dk 33 sn	2 dk 6 sn	1 dk 6 sn	57 sn
Çoklu görev testini bitirme	33 dk 18 sn	12 dk 34 sn	8 dk 57 sn	8 dk 49 sn
Windows'u yeniden başlatma	28 sn	24 sn	23 sn	23 sn

CPU OYUN PERFORMANSINI ETKİLER Mİ?

Crysis bölümü yükleme	47 sn	27 sn	23 sn	23 sn
Crysis (Yüksek kalite, 1920x1080), minimum fps	13	37	47	48
Crysis (Yüksek kalite, 1920x1080), ortalama fps	24	78	96	99

BELLEK

Genel bir kabule göre RAM eklemek PC performansını artırır. Aslına bakılırsa bu önerme 10 yıl öncesi için tamamen doğruydü çünkü fiziksel belleği yetersiz olan sistemler sürekli sanal bellek kullanıp yavaş kalıyordu.

Bu durumun hâlâ geçerli olup olmadığını anlamak için sistemimize 500 GB Western Digital Caviar Green sabit disk takıp önce 2 GB, sonra 4 GB ve son olarak 8 GB sistem belleğiyle wperformans testleri gerçekleştirdik.

Oluşan farkı net olarak görmek mümkün. 2 GB yerine 4 GB kullanınca gerçek dünya testlerimizde %18 performans artışı oldu. Bilgisayarın açılış süresi neredeyse 40 saniye kıaldı. En büyük farkı çok sayıda muhasebe uygulamasını içeren testte gördük. 4 GB bellekle bu test yaklaşık iki kat çabuk tamamlandı. Belleği tekrar ikiye katlayıp 8 GB yaptığımızda performans biraz daha arttı ama bu kez artış daha düşüktü. Bu tür bir sistemde RAM eklemek performansa etki ediyor ama 4 GB değerini aştığımızda elde edilen kazanımlar daha az oluyor.

Peki daha modern bir disk kullanıyorsanız? SSD kullandığınızda sanal bellek neredeyse RAM kadar hızlı

hale geliyor. O durumda fiziksel RAM miktarını artırmakla elde edilen kazanım ciddi miktarda düşüyor. Test sistemimize Samsung 840 Pro SSD taktığımızda Crysis ve Adobe Photoshop gibi büyük uygulamaların sadece 2 GB RAM'le bile anında açıldığını gördük. Gerçek dünya testlerimizde 2 GB RAM ve SSD içeren sistem, 8 GB RAM ve sabit disk içeren sistemden çok daha hızlı sonuçlar elde etti. PC'nizden en iyi performansı almak istiyorsanız belleği artırabilirsiniz ama hızlı bir SSD'nin katkısı fazla büyük oluyor.

DDR3 RAM'ler resmi olarak 800 - 2133 MHz arası hızlarda çalışıyor. DIMM üzerinde yer alan yongaların hızı bu belleğin veri okuma ve yazma hızını aynı oranda temsil etmiyor. Bununla birlikte belleklerin hızı sistem performansını etkileyen çok sayıda faktörden sadece biri. 1066 MHz RAM yerine 1600 MHz RAM kullandığımızda performans artışının fazla olmadığını fark ettik. Daha hızlı RAM'ler için biraz daha fazla para harcamak mantıklı olabilir ama performansı ciddi miktarda etkilemelerini beklemeyin.

Tek ve çift kanal

Modern anakartlar çift kanal bellek destekliyor, bu yüzden aynı tip iki bellek kullanırsanız bellek kontrolcüsü ikisini aynı anda okuyup yazacağından RAM hızı iki

katına ulaşacakmış gibi düşünebilirsiniz. Gerçek getiriye test etmek için 2 GB tek kanal bellekle çift kanal 2 GB belleği (2 x 1 GB) karşılaştırdık.

Daha hızlı belleklerde olduğu gibi çift kanal bellek de özellikle medya benchmark'larında kendini belli etti ama artış makul oranda kaldı. Çoğu üretici zaten bellekleri çiftli kit olarak satıyor ve böylece çift kanal kullanıma olanak veriyor. Sisteminizi yükselteceğiniz zaman ufak da olsa bu avantajı elde etmek son derece kolay, ama örneğin 2 GB bellekle 1 GB belleği bir arada kullanırsanız (farklı bellekleri karıştırırsanız) yaşanacak performans kaybı çok da can sıkıcı olmayacak.

HIZLI YA DA ÇİFT KANAL RAM FARK GETİRİYOR MU?

TEST SİSTEMİ: 3,2 GHz Intel Core i5-3470	HIZLI SSD		
	2 GB yavaş RAM (tek kanal)	2 GB hızlı RAM (tek kanal)	2 GB hızlı RAM (çift kanal)
Gerçek dünya testleri			
Genel	1,03	1,07	1,1
İşlem süresi			
1 GB fotoğraf kümesi açma	16 sn	16 sn	14 sn
Fotoğraf kümesini toplu işleme	3 dk 21 sn	3 dk 16 sn	3 dk 12 sn
HD video dönüştürme	2 dk 29 sn	2 dk 8 sn	1 dk 57 sn
3B görsel render etme	10 dk 5 sn	9 dk 27 sn	9 dk 9 sn
Çoklu görev testini bitirme	24 sn	24 sn	24 sn
Crysis bölümü yükleme	23 sn	23 sn	23 sn

DAHA FAZLA RAM, YAVAŞ SABİT DİSKE YARDIM EDİYOR MU?

TEST SİSTEMİ: 3,2 GHz Intel Core i5-3470	YAVAŞ SSD			HIZLI SSD		
	2 GB hızlı RAM (çift kanal)	4 GB hızlı RAM (çift kanal)	8 GB hızlı RAM (çift kanal)	2 GB hızlı RAM (çift kanal)	4 GB hızlı RAM (çift kanal)	8 GB hızlı RAM (çift kanal)
Gerçek dünya testleri						
Genel	0,85	1	1,04	1,1	1,1	1,1
İşlem süresi						
1 GB fotoğraf kümesi açma	1 dk 21 sn	25 sn	23 sn	14 sn	12 sn	12 sn
Fotoğraf kümesini toplu işleme	3 dk 25 sn	3 dk 17 sn	3 dk 17 sn	3 dk 12 sn	3 dk 12 sn	3 dk 12 sn
HD video dönüştürme	2 dk 50 sn	2 dk 1 sn	2 dk	1 dk 57 sn	1 dk 56 sn	1 dk 56 sn
3B görsel render etme	18 dk 13 sn	9 dk 22 sn	9 dk 21 sn	9 dk 9 sn	8 dk 57 sn	8 dk 57 sn
Çoklu görev testini bitirme	2 dk 12 sn	1 dk 25 sn	1 dk 21 sn	24 sn	24 sn	24 sn
Crysis bölümü yükleme	1 dk	52 sn	49 sn	23 sn	23 sn	23 sn

* Yavaş RAM: 1066 MHz, hızlı RAM: 1600 MHz

DİSK SÜRÜCÜLER

Bilgisayarları test ettiğimizde daha yüksek hıza sahip SSD'lerin genel sistem puanına katkısının az olduğunu görüyoruz çünkü bu tür testlerde okuma ve yazma hızları gerçekleşen tüm testlerin ufak bir bölümünü temsil ediyor. Dünyanın en hızlı diskini kullansanız bile yaptığınız işler iki kat hızlı tamamlanmayacak.

Bununla birlikte büyük boyutlu dosyaları sık sık bir yerden başka yere aktarmanız gerekiyorsa SSD'ler sayesinde büyük oranda zaman kazanabilirsiniz. Hızlı bir SSD kullandığınızda sisteminizin tepki süresi iyileşecek, programlar ve belgeler neredeyse anında açılacak, bilgisayarınızın açılma ve kapanma süreleri azalacak. Elde edilen zaman kazancı çok fazla olmasa bile SSD sayesinde bilgisayarınız belirgin biçimde akıcı hale gelebilir.

Bu farkı ortaya çıkarmak için farklı sürücülerini kullanarak çeşitli görevleri test ettik. Güç tasarrufunu ön planda tutan mekanik Western Digital Caviar Green masaüstü sabit disklerle testlere başladık. Üretici bu diskin motorunun dönüş hızını net olarak ifade etmiyor ama bize kalırsa 5400 devir motora sahip olan bu model, sektördeki standartlara kıyasla epey yavaş. Böyle söylüyoruz çünkü diskin 16 MB hızlı önbelleği ufak olmasa da Windows 8 yüklü test sisteminin kapanması 1 dakika 21 saniye, 5 GB veri içeren klasörün kopyalanması neredeyse 5 dakika sürdü. Photoshop'la 1 GB boyutlu dosya kümesinin açılması 23 saniye aldı. Crysis'te bölüm yükleme 49 saniyeye ulaştı.

Daha hızlı diskler

Western Digital'ın 1 TB Scorpio Blue dizüstü bilgisayar diskinde de durum benzerdi. Bu model, çoğu rakibi gibi 5400 devir motor içeriyor ve CrystalDiskMark sentetik testinde görüldüğü gibi Green modelinden daha yüksek aktarım hızları sunuyor. Bununla birlikte daha düşük olan 8 MB önbelleğiyle gerçek dünya testlerinde beklenen çıkışı yapamıyor; Windows, Photoshop ve Crysis

testlerinde Caviar Green modelinin çok az ötesine geçebiliyor. Yalnızca büyük boyutlu dosyaların aktarımında hissedilir fark görebiliyoruz.

Ardından 1,5 TB kapasiteli, 7200 devir motora ve 32 MB önbelleğe sahip Seagate Barracuda diski test ettik. Bu sayede sistem açılışı 1 dakikanın altına indi ve Crysis yükleme süresi 38 saniyeye düştü. Photoshop ve dosya kopyalama testlerinde de iyileşmeler gördük. Bunlar, mekanik yapıları bir sabit diskten beklenilecek en iyi değerlere yakın sonuçlar. Windows çok akıcı olmasa da can sıkıcı derecede yavaş değildi.

Daha da iyi performans istiyorsanız, yüksek kapasiteli mekanik sabit disklerle ufak boyutlu SSD tipi flash bellekleri bir araya getirerek işleri hızlandıran melez diskler iyi bir çözüm. 7200 devir motorlu sabit diskle 4 GB SSD depolamayı birleştiren 750 GB Seagate Momentus XT'yi test ettik ve sonuçlardan memnun kaldık. Windows açılış süresi 42 saniyeye indi ve 5 GB'lık dosya kopyalama testimiz 2 dakika 28 saniyede bitti, yani Caviar Green sürücüyü kıyasla iki kat hız sağlanmış oldu.

SSD avantajı

Eşsiz performans için SSD'lere rakip olabilecek bir seçenek yok. Test bilgisayarımıza Samsung SSD 840 Pro taktığımızda tüm testlerde ciddi ilerlemeler gördük. Windows 8 sadece 23 saniyede açıldı. 5 GB klasör kopyalama testimiz sadece 34 saniyede, yani melez sürücüden beş kat kısa sürede tamamlandı. Crysis ise 22 saniyede yüklendi ki çok oyunculu oyunlarda bu önemli bir avantaj olabilir.

Elbette SSD'lerin pahalı olduğunu inkâr edemeyiz. Samsung sürücünün 256 GB kapasiteli modeli 700 TL civarında. Western Digital Caviar Green ise iki katı depolamayı dört kat ucuza sunuyor. Yine de olabilecek en akıcı bilgisayarı istiyorsanız SSD ciddi anlamda fark katıyor. Program açılışları, programlar arası geçiş ve dosyalara erişim son derece hızlı hale geliyor.

YENİ BİR HDD YA DA SSD PC'NİZİ HIZLANDIRABİLİR Mİ?

TEST SİSTEMİ: 3,2 GHz Intel Core i5-3470, NVIDIA GeForce GTX 680, 8 GB RAM	Dizüstü HDD	Melez HDD	Eski masaüstü HDD	Yeni masaüstü HDD	SSD
Sürücüler	WD Scorpio Blue 1 TB 5400	Seagate Momentus XT 500 GB	WD Caviar Green 500 GB	Seagate Barracuda 7200.11 1.5 TB	Samsung 840 Pro 256 GB
CrystalDiskMark Benchmark					
Büyük dosya okuma	119	118	71	121	520
Büyük dosya yazma	116	113	69	122	482
Orta boy dosya okuma	40	46	33	42	454
Orta boy dosya yazma	57	57	46	64	159
Ufak dosya okuma	0,5	0,6	0,5	0,5	32
Ufak dosya yazma	1	1	1,3	1,2	58
İşlem süresi					
1 GB fotoğraf kümesi açma	21 sn	19 sn	23 sn	18 sn	11 sn
Masaüstündeki 5 GB klasörü kopyalama	3 dk 40 sn	2 dk 28 sn	4 dk 54 sn	3 dk 15 sn	34 sn
Windows'u yeniden başlatma	1 dk 15 sn	42 sn	1 dk 21 sn	59 sn	23 sn
Crysis bölümü yükleme	43 sn	32 sn	49 sn	38 sn	22 sn

ARA BAĞLANTILAR

Harici sürücülerde bol miktarda veri yedekliyorsanız USB 3.0 ya da Thunderbolt desteği olan bir sürücü seçerek aktarım sırasındaki bekleme süresini epey azaltabilirsiniz. Cihazlar arası bağlantı alanında uzun süredir standart olan USB 2.0 ile aktarım hızı 480 Mbps idi. USB 3.0 ile bu değer 4,8 Gbps'ye çıktı ama Intel'in Thunderbolt teknolojisi 10 Gbps'ye kadar aktarım hızları vad ederek liderliği ele geçirdi. Günümüzde Thunderbolt az sayıda PC'de karşımıza çıkıyor, genelde Apple'ın yeni iMac ve MacBook'larında standart olarak geliyor.

Standart bir harici sabit diskte bile bu teknolojilerin yarattığı fark hayli büyük olabilir. LaCie'nin şoka dayanıklı Rugged taşınabilir diskleri 1 TB kapasiteli 2,5 inç sabit disk içeriyor ve iMac'e USB 2.0 üzerinden bağlandığında CrystalDiskMark puanı hiç de iç açıcı değil. Bu durum, özellikle büyük boyutlu dosyaları okuyup yazarken kendini belli ediyor. LaCie'nin elde ettiği en yüksek aktarım hızı saniyede 42 MB. USB 3.0 ya da Thunderbolt üzerinden aktarımda bu hız üç katına çıkıyor ve 116 MB/sn ile standart bir dizüstü bilgisayar diskinden bekleyebileceğiniz en yüksek hıza ulaşıyor.

Gerçek dünya testlerinde de daha hızlı arabirimlerin etkisi derhal hissediliyor. Photoshop'ta harici diskteki 1 GB'lık dosyaları açtığımızda USB 3.0 veya Thunderbolt ile bekleme süresi 19 saniye ama USB 2.0 ile 46 saniye. Karışık dosyalar içeren 5 GB boyutlu klasör ise USB 2.0 üzerinden en az 4 dakikada aktarılırken USB 3.0 ya da Thunderbolt'a geçildiğinde 2 dakikanın altına iniyor.

Daha hızlı sürücüler

Aslında çok az sayıda cihaz USB 3.0 ve Thunderbolt'un sınırlarını zorlayacak kadar hızlı. USB 3.0'in teorik bant genişliği 4,8 Gbps olduğundan potansiyel aktarım hızı 612 MB/sn ediyor. Thunderbolt ise 10 Gbps iddiasıyla 1280 MB/sn'yi mümkün kılıyor. Bu değerler şimdilik en hızlı SSD'lerin bile çok ötesinde.

Hızdan vazgeçemiyorsanız bir veya birden çok SSD

içeren bir harici sürücü tercih edebilirsiniz. Thunderbolt testlerimizde LaCie'nin Thunderbolt destekli ve çift 120 GB SSD'yi RAID0 dizisi olarak içeren Little Big Disk modelini kullandık. Thunderbolt, büyük boyutlu dosyalarda sabit disklerle kıyasla dört kat yüksek aktarım hızına imza attı. Ufak boyutlu dosya aktarımları da belirgin biçimde hızlandı.

Crysis yükleme testimizde 34 saniye, yani sabit diske kıyasla yarı yarıya düşük bir süre ölçtük. Photoshop'la 1 GB'lık dosyaları açma sırasında süre 7 saniye kısalarak sadece 12 saniye sürdü. iMac'in sabit diskindeki 5 GB boyutlu fotoğraf dolu klasörü yedeklememiz 1 dakika 32 saniye aldı, LaCie Rugged sürücüye kıyasla büyük fark gözlenmedi. Burada sınırlayıcı faktör iMac'in sabit diskidi. RAM disk kullanarak yeniden test yaptığımızda LaCie'nin 5 GB'lık klasörü yedekleme süresi 26 saniyeye indi. Bilgisayarınızda SSD yoksa çok hızlı bir harici diske veya RAID dizisine yedekleme yapmak mantıklı görünmüyor çünkü zincirin en zayıf halkası bilgisayarınızdaki sabit disk olacak.

Sonuç

Uygun fiyatlı bir harici disk almayı planlıyorsanız USB 2.0 yerine 3.0 tercih etmeniz belirgin bir ilerleme sağlayacak. Özellikle video gibi büyük boyutlu dosyaları aktaranlar avantaj elde edecek. Son derece hızlı SSD'ler içeren çok pahalı modellere geçilmedikçe USB 3.0 yerine Thunderbolt'u tercih etmenin belirgin bir etkisi olmuyor.

Durum ne olursa olsun önemli miktarda para harcamadan önce iyice düşünün. Terabaytlarca dosya aktarıp dönüştüren bir video uzmanı veya tüm oyunlarını harici diske aktarıp yükleme sırasında bir saniye bile fazladan beklemek istemeyen bir oyuncu değilseniz daha ucuz harici diskleri tercih etmeniz sorun olmaz. Zaten mevcut bir sabit diskiniz varsa yeni bir disk almak yerine USB 3.0 disk kutusu veya beşiği alın. Bu ucuz yöntem, etraftaki diskleri kolayca yüksek hızda harici depolama birimine dönüştürme olanağı veriyor.

USB 3.0 YA DA THUNDERBOLT SÜRÜCÜLER MASRAFA DEĞER Mİ?

TEST SİSTEMİ: 3,2 GHz Intel Core i5-3470, NVIDIA GeForce GTX 680, 8 GB RAM, 256 GB SSD	USB 2.0	USB 3.0 (HDD)	Thunderbolt (HDD)	USB 3.0 (SSD)	Thunderbolt (SSD)
Sürücüler	LaCie Rugged	LaCie Rugged	LaCie Rugged	LaCie Porsche Design Slim	LaCie Little Big Disk
CrystalDiskMark Benchmark					
Büyük dosya okuma	42	116	117	293	414
Büyük dosya yazma	40	116	117	201	227
Orta boy dosya okuma	24	39	39	251	241
Orta boy dosya yazma	38	46	48	202	227
Ufak dosya okuma	0,5	0,5	0,6	25	11,4
Ufak dosya yazma	1,2	1,2	1,1	76	20,5
İşlem süresi					
1 GB fotoğraf kümesi açma	42 sn	19 sn	19 sn	12 sn	12 sn
Masaüstündeki 5 GB klasörü kopyalama	4 dk 15 sn	1 dk 56 sn	1 dk 48 sn	1 dk 45 sn	1 dk 32 sn
Windows'u yeniden başlatma	2 dk 46 sn	1 dk 5 sn	1 dk 8 sn	45 sn	26 sn
Crysis bölümü yükleme	1 dk 11 sn	53 sn	53 sn	35 sn	34 sn

SİSTEM KARŞILAŞTIRMASI: GENEL PERFORMANS

Tip	Atom tablet	Ucuz dizüstü bilgisayar	
Model	Lenovo ThinkPad Tablet 2	Samsung Series 3	
Özellikler	1,6 GHz Intel Atom, 2 GB RAM, 32 GB SSD	2,3 GHz AMD Athlon A10, 8 GB RAM, 1 TB HDD	
Gerçek dünya testleri			
Genel	0,2	0,58	
Akılcılık	0,35	0,73	
Medya	0,17	0,59	
Çoklu görev	0,12	0,43	
İşlem süresi			
1 GB fotoğraf kümesi açma	2 dk 22 sn	41 sn	
Fotoğrafları toplu işleme	12 dk 10 sn	4 dk 20 sn	
HD video dönüştürme	1 saat 9 dk 10 sn	5 dk 47 sn	
Windows'u yeniden başlatma	39 dk	1 dk 21 sn	
Crysis bölümü yükleme	-	56 sn	
Çoklu görev testini bitirme	1 saat 8 dk 50 sn	18 dk 23 sn	
Gerçek dünya testlerini bitirme	4 saat 1 dk 39 sn	41 dk 6 sn	
Oyun			
Crysis bölümü yükleme	-	56	
Crysis (Yüksek kalite, 1920x1080), ortalama fps	-	23	

	Ultrabook	Hepsi bir arada PC	Oyun bilgisayarı
	Lenovo ThinkPad X1 Carbon	Dell XPS One 27	Özel toplama
	1,8 GHz Intel Core i5, 4 GB RAM, 180 GB SSD, Intel HD 4000	3,1 GHz Intel Core i7, 8 GB RAM, 32 GB SSD, 1 TB HDD, GeForce GT 640M	3,2 GHz Intel Core i5, 8 GB RAM, 256 GB SSD, GeForce GTX 680
	0,68	0,98	1,1
	0,8	0,85	1,14
	0,72	1,1	1,03
	0,53	0,98	1,15
	17 sn	15 sn	12 sn
	3 dk 46 sn	3 dk 17 sn	3 dk 12 sn
	4 dk 49 sn	1 dk 54 sn	1 dk 57 sn
	24 sn	34 sn	23 sn
	36 sn	39 sn	23 sn
	14 dk 54 sn	10 dk 36 sn	8 dk 57 sn
	33 dk 42 sn	23 dk 13 sn	20 dk 25 sn
	36	39	23
	8	27	96

DVD'de bu ay

DVD'den sansürsüz internet!

Görsel eğitimler, 3 aylık Panda Antivirus Pro, bedava yazılımlar, oyun demoları ve Tails bu ay DVD'mizde sizi bekliyor.

PCnet'in bu ayki DVD'si çok özel! Bilgisayarınızı önyüklemeli (bootable) DVD'mizden başlattığınızda karşınıza Tails işletim sistemi gelecek. (BIOS ayarlarınıza girerek boot sırasını değiştirmeniz gerekebilir.) Tails, gizliliğinizi korumak ve sansürü yenmek için özel olarak geliştirilmiş, Linux tabanlı bir işletim sistemi. Kurulum gerektirmeyen bu işletim sistemi, kendi kendine Tor ağına bağlanarak gizliliğinizi sağlıyor. Hiçbir ayar yapmadan engellenmiş sitelere girebilir, kimliğinizi belli etmeden internette gezinebilirsiniz. Tails üzerinde yaptığımız işlemlerin kayıtları bilgisayarda tutulmaz. Ancak hatırlatalım ki Tor ağında web sayfaları normalden daha yavaş açılır ve Tor %100 güvenli değildir. Bankacılık işlemi yapmamanızı öneririz.

Yeni Panda Antivirus Pro 2014, temel koruma sunan basit bir antivirüsten çok daha fazlası... Üst düzey koruma sunan ve kullanımı çok basit olan Panda Antivirus Pro'yu bilgisayarınıza kurduktan sonra virüsleri, casus yazılımları, rootkit'leri, hacker'ları

ve çevrimiçi dolandırıcıları dert etmenize gerek yok. PCnet okurları, Panda Antivirus Pro 2014'ü üç ay boyunca tam sürüm olarak deneyebilecek. Etkinleştirme kodunuz: PandaPcnet14

Sabit disk, bilgisayarınızın en önemli bileşenlerinden biridir. Sabit diskiniz kusursuz çalışıyor olsa bile düzenli olarak kontrolü ve bakımı yapılmalıdır. Bu şekilde yakın bir sabit disk arızası erken tespit edilebilir ve önlenir. Aniden sorunlar oluşursa ya da sabit diskiniz hata verirse sonucu veri kaybı olabilir. Böyle bir duruma hazır olduğunuzdan emin olun. Ashampoo HDD Control 2, değerli verileriniz kaza kurbanı olmadan sizi önceden uyarabilir. S.M.A.R.T özelliğini kullanarak sabit diskinizi denetleyin, diskinizin gürültü seviyesini ve güç yönetimini ayarlayın. Ayrıca yanlışlıkla silinmiş dosyaları Ashampoo HDD Control 2 ile geri yükleyebilirsiniz. Yazılımı tam sürüm olarak kullanmak için kurulum sırasında karşınıza çıkan kayıt formunu doldurarak ücretsiz lisans anahtarınızı alabilirsiniz.

Görsel TV tarafından hazırlanan HTML Öğreniyorum, CSS Öğreniyorum ve Kendi E-ticaret Siteni Geliştir eğitimlerimiz bu ay yeni kısımlarıyla karşınızda.

PCnet Nisan DVD'sinin içeriği

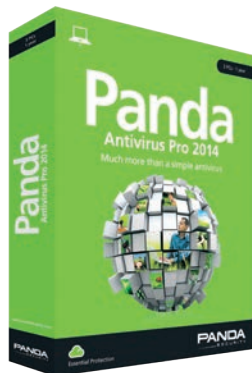
TAM SÜRÜM

■ Ashampoo HDD Control 2

GÜVENLİK

■ Panda Antivirus Pro 2014
Etkinleştirme kodu: PandaPcnet14

EĞİTİMLER

■ PHP ve MySQL ile Kendi E-ticaret Siteni Geliştir (2. kısım)
■ HTML Öğreniyorum (4. kısım)
■ CSS Öğreniyorum (4. kısım)

OYUN DEMOLARI

■ FlightGear 3.0 (tam sürüm uçuş simülasyonu)
■ Memoria (macera)
■ Standpoint (bulmaca-platform)
■ Lemma (parkour)
■ Yrminsul (strateji / kule savunma)

ÜCRETSİZ VE İNTERAKTİF TEKNOLOJİ DERGİSİ

**15
GÜNDE
BİR
TÜM SAYILAR
BEDAVA**

HER AYIN 1 VE 15'İNDE ÇIKAN
TEKNOLOJİ DERGİSİ **NEXXT**'İ
İPHONE, İPAD VE ANDROID
CİHAZLARINIZDA OKUYABİLİRSİNİZ.

**APP STORE'DAN VEYA GOOGLE PLAY'DEN
HEMEN İNDİRİN**

Avantajlı Abonelik Fırsatları

1. SEÇENEK

10 sayı fiyatına 12 sayı, kargıyla imza karşılığı evinize gelsin!

~~94 TL~~
79 TL

2. SEÇENEK

Ontek'ten 1 yıllık Linux hosting (40 TL değerinde)

ontek

**Hediyeli
abonelik
82 TL**

ABONE FORMU Nisan 2014

adı / soyadı:
firma adı:
mesleği / görevi: doğum tarihi:/...../.....
dergi teslim adresi:
posta kodu: semt:
şehir: e-posta:
tel: faks:

ÖDEME ŞEKLİ

☐ havale gönderiyorum: Türkiye İş Bankası
İstanbul Kurumsal Şubesi
IBAN : TR13 000 64 00000 11111 00 39936
☐ abonelik bedelini kredi kartımdan çekiniz.
☐ visa ☐ master ☐ eurocard
***dekontunuzu bize ulaştırmayı unutmayınız**

ABONELİK TİPİ

☐ 9 sayı fiyatına 12 sayı: 63 TL ☐ Ontek'ten 1 yıllık Linux hosting hediye: 66 TL

kart sahibinin adı / soyadı:
kredi kartı no: son kullanma tarihi:
fatura bilgileri: ☐ adıma düzenleyiniz ☐ firma adına düzenleyiniz
fatura adresi:
posta kodu: semt:
şehir: vergi no: vergi dairesi:

imza: _____

Merkezimize her ayın 20'sine kadar ulaşan abone müracaatları ilk çıkacak sayıdan itibaren, 20'sinden sonraki kayıtlar ise bir sonraki ay için geçerlidir.

Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. Trump Towers Kule 2 Kat 21-24 34387 Şişli / İstanbul
tel: (212) 478 0 300 faks: (212) 410 35 12-13 / web: PCnet.com.tr / e-posta: abone@doganburda.com